การนำเสนอพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

The Presentation of Buddhism in Thailand in the Digital Age Through Newspapers Content Analysis

BANGKOK UNIVERSITY
FOUNDED 1962

การนำเสนอพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

The Presentation of Buddhism in Thailand in the Digital Age Through Newspapers Content Analysis

ธนิต อมรวิทยกิจเวชา

การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการตลาดดิจิทัล
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ปีการศึกษา 2559

©2560
ธนิต อมรวิทยกิจเวชา
สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการตลาดดิจิทัล

เรื่อง การนำเสนอพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

ผู้วิจัย ธนิต อมรวิทยกิจเวชา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา [redacted]

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมา สตะเวทิน)

ผู้เชี่ยวชาญ [redacted]

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา เกศดายุรัตน์)

[redacted]

(ดร.ศันสนีย์ เทพปัญญา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

13 ธันวาคม 2560

ธนิต อมรวิทยกิจเวชา. ปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการตลาดดิจิทัล, ธันวาคม 2560, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
การนำเสนอพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ (97 หน้า)
อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมา สตะเวทิน

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์โดยอ้างอิงกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ และ 2) วิเคราะห์และอภิปรายทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคตโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่รวบรวมมาได้ จัดประเภทหมวดหมู่ ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ และสรุปผล โดยเก็บข้อมูลงานวิจัยจากข่าวที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาบนหน้าหนังสือพิมพ์เป็นระยะเวลา 1 ปี

ผลการศึกษา พบว่า การสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยถูกแสดงผ่านทางหน้าหนังสือพิมพ์ทั้งที่เป็นข่าวและคอลัมน์ โดยภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาจะอธิบายแง่มุมต่าง ๆ ของพระพุทธศาสนากับสังคมคนไทยตามประเด็นต่าง ๆ เช่น วัตถุมงคล พุทธพาณิชย์ กรรมพาณิชย์ เป็นต้น

การอภิปรายทิศทางความเป็นไปของพระพุทธศาสนาทำให้ทราบว่า พระพุทธศาสนาจะยังคงอยู่คู่กับสังคมไทยไปได้ด้วยดี ตราบใดที่คนไทยยังนำเอาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามาใช้ในการแก้ไขปัญหาและดำเนินชีวิต การนำเสนอข่าวในแง่ดีมีผลไม่มาก ในขณะที่ข่าวในแง่ลบจะช่วยกระตุ้นให้คนสังคมช่วยกันสอดส่องดูแล ประกอบกับพระพุทธศาสนาได้รับการสนับสนุนและจัดระเบียบจากภาครัฐทำให้มีความเข้มแข็งและน่าเชื่อถือ จึงเป็นที่ชัดเจนว่า พระพุทธศาสนายังคงเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจและเป็นอุดมการณ์ในการใช้ชีวิตของสังคมไทยทั้งในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต

นักสื่อสารการตลาดในยุคดิจิทัลเมื่อได้ทราบถึงภาพของพระพุทธศาสนาที่เป็นอยู่ในสังคมไทยในปัจจุบันจะสามารถนำมาปรับใช้ในการสื่อสารการตลาดได้ในหลายประเด็น เช่นประเด็นในเรื่องการสร้างภาพลักษณ์องค์กรจนนำไปสู่การเพิ่มยอดขายดังตัวอย่างเช่น ในแง่ของการทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม จากงานวิจัยจะเห็นว่าสังคมชาวพุทธให้ความสำคัญในเรื่องการทำความดี มีเมตตาทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม การสื่อสารทางการตลาดที่ทำให้ผู้คนรับทราบว่าเป็นองค์กรที่มีส่วนช่วยเหลือสังคม มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมย่อมจะได้ภาพลักษณ์ในเชิงบวก และนำไปสู่การอยากอุดหนุนสินค้าเพราะผู้บริโภครู้สึกว่า องค์กรนี้จะนำเงินกลับมาทำประโยชน์ให้กับสังคมในโอกาสต่อไป ในขณะที่การรับรู้ของผู้บริโภคต่อองค์กรจะเป็นมากกว่าบริษัทหนึ่งที่ขายสินค้าเพื่อเอาไปใช้เท่านั้น

นอกจากนี้การนำแนวคิดของพิธีกรรมทางศาสนา หรือประเพณีมาปรับใช้ เช่นการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม นอกจากจะได้ทำประโยชน์ให้กับสังคมแล้วยังทำให้ผู้บริโภครู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ทำให้เกิดความจงรักภักดีและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อองค์กรได้

คำสำคัญ: พระพุทธศาสนา, หนังสือพิมพ์, วัฒนธรรม

BANGKOK UNIVERSITY
FOUNDED 1962

Amornvitkijvecha, T. M.Com.Arts (Digital Marketing Communications), December 2017, Graduate School, Bangkok University.
The Presentation of Buddhism in Thailand in the Digital Age Through Newspapers Content Analysis (97 pp.)
Advisor: Asst.Prof.Patama Satawedin, Ph.D.

ABSTRACT

The objectives of this qualitative research were 1) to study the reflection of Buddhism in Thai society in the digital age through newspaper media based on the presentation of the Buddhist ideology and 2) to analyze and discuss the potential direction of Buddhism in Thai society. Content analysis was used to analyze data. Data collected were categorized, understood, analyzed, and summarized. Data were collected from Buddhism related news on the newspaper pages for a year.

The results of this study showed that the Buddhism in Thai society had been reflected through newspaper pages in both news content and column. The reflection described various perspectives of Buddhism and Thai society on such issues as sacred objects, commercial Buddhism, and commercial karma, etc.

The potential direction of the Buddhism had been described to know that Buddhism had remained with the Thai society very well as long as Thai people have applied Buddhist doctrines to problem solving and living. The presentation of optimistic news had little impact; meanwhile, negative news would stimulate people scrutinize the society. Moreover, Buddhism had been supported and organized by the government to be solid and reliable. Obviously, Buddhism had remained the spiritual anchor and an ideology in the life of Thai society at present and in the future.

When marketing communicators in the digital era realize that the image of Buddhism in Thai society today can be used in marketing communications in several aspects such as corporate image creation leading to increased sales. For example, creating benefits to the public, from the research, it can be seen that Buddhist society gives importance in doing good, being merciful, and creating benefits to

public. Marketing communication that makes people think that the organization makes contribution to society and arranges social activities have a positive image. This would lead to buying the organization products. This is because consumers would think that this organization would use the money to further create benefits for the society. While consumer's perception on an organization is more than just a company that only sells products. Besides, the adoption of the concept of religious ritual or tradition such as arranging social activities to benefit the society also makes consumers feel as a part of the organization causing loyalty and good relationships with the organization.

Keywords: Buddhism, Newspapers, Culture

BANGKOK UNIVERSITY • FOUNDED 1962 •

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมา สตะเวทิน อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งได้กรุณาสละเวลาให้ความรู้ คำชี้แนะ เสนอแนวทางแก้ไขและตรวจสอบข้อบกพร่อง ตลอดจนให้คำปรึกษา ข้อคิด มุมมองทั้งด้านการทำวิจัยและเรื่องอื่น ๆ ด้วยความเมตตามาตลอด ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา เกศดายุรัตน์ กรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาสละเวลาแก้ไขและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้งานวิจัยอิสระเล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและสำเร็จลุล่วงไปได้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ รวมไปถึงคนในครอบครัวที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และให้กำลังใจจนทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีรวมถึงเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ หลักสูตรปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการตลาดดิจิทัล มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่ให้ความเป็นเพื่อน ช่วยเหลือ แบ่งปัน และมีน้ำใจให้กันมาตลอด ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณอย่างสุดซึ้ง มาไว้ ณ โอกาสนี้

ธนิต อมรวิทยกิจเวชา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ซ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหางานวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ของเขตของการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 พระพุทธศาสนาแบบไทยและพิธีกรรมกับความเชื่อ	6
2.2 การผสมผสานทางศาสนา (Syncretism)	10
2.3 แนวคิดเรื่องอุดมการณ์	11
2.4 อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา	12
2.5 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนกับอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา	21
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ประเภทของงานวิจัย	24
3.2 แหล่งข้อมูล	24
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	26
3.5 การนำเสนอข้อมูล	27
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ส่วนที่ 1 ภาพสะท้อน และการนำเสนอประเด็นทางอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 (ต่อ) ผลการวิจัย	
4.1.1 ภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์โดยอ้างอิงกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์	28
4.1.2 การนำเสนอประเด็นทางอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ทั้งที่เป็นข่าวและคอลัมน์	60
4.2 ส่วนที่ 2 วิเคราะห์และอภิปรายทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคต	75
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	81
5.2 อภิปรายผล	84
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้	92
5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	92
บรรณานุกรม	94
ประวัติผู้เขียน	97
เอกสารข้อตกลงว่าด้วยการขออนุญาตให้ใช้สิทธิ์ในรายงานการค้นคว้าอิสระ	

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 4.1: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นวัตถุมงคลนิยม (1) 29
ภาพที่ 4.2: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นวัตถุมงคลนิยม (2) 30
ภาพที่ 4.3: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นพุทธประเพณี (1) 32
ภาพที่ 4.4: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นพุทธประเพณี (2) 33
ภาพที่ 4.5: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นปัจเจกนิยม (1) 34
ภาพที่ 4.6: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นปัจเจกนิยม (2) 35
ภาพที่ 4.7: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นพุทธแบบผสมผสาน 36
ภาพที่ 4.8: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นธรรมะประยุกต์ (1) 37
ภาพที่ 4.9: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นธรรมะประยุกต์ (2) 38
ภาพที่ 4.10: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา องค์กรด้านพุทธศาสนา 39
ภาพที่ 4.11: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นความเสื่อมของพระพุทธศาสนา (1) 40
ภาพที่ 4.12: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นความเสื่อมของพระพุทธศาสนา (2) 41
ภาพที่ 4.13: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นความเสื่อมของพระพุทธศาสนา (3) 42
ภาพที่ 4.14: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นการใช้สื่อเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์บอกบุญ 44
ภาพที่ 4.15: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นธรรมะเชิงท่องเที่ยว (1) 46
ภาพที่ 4.16: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นธรรมะเชิงท่องเที่ยว (2) 47
ภาพที่ 4.17: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นความขัดแย้ง 48
ภาพที่ 4.18: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นพุทธศาสนากับเทคโนโลยี 49
ภาพที่ 4.19: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นพุทธศาสนากับสังคม 50
ภาพที่ 4.20: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นพุทธพาณิชย์ (1) 52
ภาพที่ 4.21: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นพุทธพาณิชย์ (2) 53
ภาพที่ 4.22: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นกรรมพาณิชย์ (1) 54
ภาพที่ 4.23: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นกรรมพาณิชย์ (2) 55

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 4.24: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นกรรมพาณิชย์ (3) 56
ภาพที่ 4.25: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นกรรมพาณิชย์ (4) 57
ภาพที่ 4.26: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นกรรมพาณิชย์ (5) 58
ภาพที่ 4.27: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นกรรมพาณิชย์ (6) 59
ภาพที่ 4.28: ตัวอย่างข่าวที่นำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในด้านหลักธรรมคำสอน (1) 61
ภาพที่ 4.29: ตัวอย่างข่าวที่นำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในด้านหลักธรรมคำสอน (2) 62
ภาพที่ 4.30: ตัวอย่างข่าวที่นำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในด้านหลักธรรมคำสอน (3) 63
ภาพที่ 4.31: ตัวอย่างข่าวที่ไม่ได้แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา (1) 64
ภาพที่ 4.32: ตัวอย่างข่าวที่ไม่ได้แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา (2) 65
ภาพที่ 4.33: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่มีความชัดเจน (1) 68
ภาพที่ 4.34: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่มีความชัดเจน (2) 69
ภาพที่ 4.35: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในประเด็นคงที่ (1) 70
ภาพที่ 4.36: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในประเด็นคงที่ (2) 71
ภาพที่ 4.37: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่ไม่แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา (1) 72
ภาพที่ 4.38: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่ไม่แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา (2) 73
ภาพที่ 4.39: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่ไม่แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา (3) 74

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหางานวิจัย

พระพุทธศาสนาถือได้ว่าเป็นศาสนาประจำชาติ ทั้งนี้เพราะพระพุทธศาสนากับชนชาติไทยได้มีความสัมพันธ์แนบแน่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งในทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในทางประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชนชาติไทยตั้งแต่สมัยที่ชนชาติไทยมีประวัติศาสตร์อันชัดเจน ชาวไทยก็ได้นับถือพระพุทธศาสนาต่อเนื่องตลอดมา จนกล่าวได้ว่าประวัติศาสตร์ของประเทศไทยเป็นประวัติศาสตร์ของชนชาติที่นับถือพระพุทธศาสนาในด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนไทยได้ผูกพันประสานกลมกลืนกับหลักความเชื่อ และหลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนาตลอดเวลายาวนาน จนทำให้เกิดการปรับตัวเข้าหากัน และสนองความต้องการของกันและกัน ตลอดจนผสมคลุกเคล้ากับความเชื่อถือและข้อปฏิบัติสายอื่น ๆ ที่มีมาในหมู่ชนชาวไทยถึงขั้นที่ทำให้เกิดมีระบบความเชื่อและความประพฤติปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาที่เป็นแบบของคนไทยโดยเฉพาะ อันมีรูปลักษณะและเนื้อหาของตนเองที่เน้นเด่นบางแง่บางด้านเป็นพิเศษ แยกออกได้จากพระพุทธศาสนาอย่างทั่ว ๆ ไป เรียกว่าพระพุทธศาสนาแบบไทยหรือพระพุทธศาสนาของชาวไทย

คนไทยส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 95 นับถือพระพุทธศาสนา และพระพุทธศาสนาอยู่เคียงคู่กับชาติไทยมาโดยตลอด พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตของคนไทย เพราะคนไทยนำหลักธรรมมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และลักษณะนิสัยของคนไทยมีจิตใจที่ดีงามในทุก ๆ ด้านมีความเป็นมิตรกับทุกคนพระพุทธศาสนาเป็นที่มาของวัฒนธรรมไทย ด้วยวิถีชีวิตของคนไทยผูกพันกับพระพุทธศาสนาจึงเป็นกรอบในการปฏิบัติตนตามหลักพิธีกรรมในพระพุทธศาสนาต่าง ๆ เช่น การบวช การแต่งงาน การทำบุญเนื่องในโอกาสต่าง ๆ พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการปกครองประเทศ กษัตริย์ทุกพระองค์ของไทยได้นำเอาหลักธรรมพระพุทธศาสนาไปใช้ในการปกครองประเทศ เช่น ทศพิธราชธรรม ตลอดมา หรือใช้หลัก “ธรรมาธิปไตย” และพระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจเนื่องจากหลักธรรมในพระพุทธศาสนามุ่งเน้นให้เกิดความรักความสามัคคีกัน มีความเมตตากรุณาต่อกัน จึงเป็นศูนย์รวมจิตใจของชนชาวไทยให้มีความเป็นหนึ่งเดียวกันดังนั้นพระพุทธศาสนาจึงมีความสำคัญต่อสังคมไทย

สถาบันศาสนาเป็นสถาบันเก่าแก่ที่หล่อหลอมคนไทยและเป็นแกนกลางที่ยึดเหนี่ยวของสังคมตั้งแต่ในอดีตจวบจนถึงปัจจุบันในขณะที่โลกปัจจุบันการมีอยู่ของสื่อมวลชนก็มีอิทธิพลต่อคนในสังคมด้วยเช่นเดียวกันจุดร่วมที่สำคัญระหว่างศาสนากับสื่อมวลชน คือการทำหน้าที่สร้างโลกที่สมบูรณ์กว่าโลกที่เป็นจริง สื่อมวลชนจะสะท้อนภาพของความเป็นจริงในสังคม ในขณะที่อีกด้านหนึ่งสื่อมวลชนก็จะนำเสนอภาพของโลกที่เต็มไปด้วยความสมบูรณ์แห่งความดี กล่าวได้ว่าทั้งศาสนาและสื่อมวลชน

ต่างก็มีหน้าที่ดำเนินกิจการอย่างเดียวกัน คือ ในด้านหนึ่งก็เป็นกระจกสะท้อนและกระจกส่องให้เห็นความเป็นไปของโลกที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน และอีกด้านหนึ่งก็ฉายภาพหรือสร้างแรงจูงใจให้ก้าวล่วงพ้นไปจากสภาวะบีบคั้นของปัจจุบัน (กาญจนา แก้วเทพ, 2549, หน้า 376)

การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนนั้นเป็นมากกว่าการให้รายละเอียดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไรเท่านั้น แต่เป็นการถ่ายทอดและผลิตซ้ำอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่สำคัญให้คนไทยได้ซึมซับและเป็นบรรทัดฐานหลักให้คนไทยได้ปฏิบัติตาม เมื่อพิจารณาในแง่อุดมการณ์แล้ว พระพุทธศาสนาในบริบทของสังคมไทยนั้นเป็นกลไกด้านอุดมการณ์ของรัฐ ที่ทำหน้าเป็นเครื่องมือของรัฐที่ช่วยอบรมบ่มเพาะประชาชนให้ประพฤติปฏิบัติดีและใช้หลักธรรมคำสอนในการดำเนินชีวิต พระพุทธศาสนาจัดได้ว่าเป็นอุดมการณ์หลักของสังคม

อุดมการณ์ คือ ระบบหรือกระบวนการที่คนเราพยายามอธิบายและตีความในสิ่งที่ไม่สามารถหาได้จากประสบการณ์ เช่น จินตนาการ หรือเป็นสิ่งที่เกินไปจากความสามารถที่มนุษย์จะรับรู้ได้ อาทิ ชีวิตหลังความตาย (Althusser, 1971 อ้างใน เสกสรร ประเสริฐกุล, 2527)

แนวคิดของ Marx (n.d. อ้างใน Baran & Davis, 1994, p. 318) เห็นว่าอุดมการณ์เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจของระบบชนชั้น เป็นความคิดเบ็ดเสร็จที่ชนชั้นผู้นำใช้เป็นเครื่องมือที่จะรักษาไว้ซึ่งสถานะภาพ ความมีอภิสิทธิ์ และใช้เป็นข้ออ้างในการกดขี่ชนชั้นอื่นอย่างถูกต้องและเป็นธรรม เช่น การใช้คำราชาศัพท์ในเขมร ที่คงความไม่เท่าเทียมกันทางชนชั้นผ่านทางการสื่อสาร

สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการผลิตซ้ำตอกย้ำอุดมการณ์ เพื่อให้อุดมการณ์เกิดความคงทนและได้มีโอกาสถ่ายทอดไปยังมวลชนได้อย่างแท้จริง และเปิดรับด้วยความสมัครใจ แทรกซึมเข้าไปในจิตใจได้ง่าย มีการบ่มเพาะที่เกิดขึ้นอย่างไม่รู้ตัวจึงไม่เกิดความรู้สึกต่อต้าน

การนำเสนอเนื้อหาของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์เป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่นำเสนออุดมการณ์ที่สะท้อนภาพของกรอบในการมองโลกของมนุษย์ที่มีผลมาจากแนวคิด ความเชื่อตามแนวทางพุทธศาสนาที่คนในสังคมส่วนใหญ่ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน โดยเชื่อว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้องและเชื่อว่าเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดที่พึงปฏิบัติในการใช้ชีวิตในสังคม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา คือ การเข้าถึงพระนิพพาน ซึ่งสอดแทรกแฝงตัวอยู่ในเรื่องราวต่าง ๆ ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ ทั้งอุดมการณ์ที่เกิดจากหลักธรรมของพระพุทธศาสนา และอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่เกิดจากการผสมผสานกับแนวคิดความเชื่ออื่น ๆ ในสังคมไทย ทั้งพราหมณ์ ไสยศาสตร์ และโหราศาสตร์ ซึ่งยากที่จะแยกออกจากกันได้เช่น

“สกู๊ปหน้า 1” ตามหลวงพ่อ ดร.สุพรรณไปดูพิธีกรรมที่วัดสูงเนิน ต.สูงเนิน อ.กระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ วันพิธีคลาคล่ำด้วยพุทธศาสนิกชน ส่วนใหญ่นุ่งขาว ห่มขาว นั่งบนเก้าอี้ ศีรษะคาดวงสายสิญจน์โยงลงมาจากเส้นหลักเหนือศีรษะ แต่ละคนนั่งพนมมือรายเรียงอยู่หน้าพระภิกษุที่กำลังสวดพระพุทธมนต์ โดยมีหลวงพ่อสุพรรณเจ้าพิธีนั่งอยู่บนธรรมาสน์

มือแต่ละคนถือห่อผ้าดิบสีขาว ภายในมือมีธูป เทียน ผ้ายันต์สีแดง ใบไม้มงคล และเหน็บกระดาษชื่อของตนไว้กับห่อผ้า เจ้าของชื่อเหล่านั้นมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ “สะเดาะเคราะห์”

ครั้นพระสวดมนต์แล้ว หลวงพ่อสุพรรณเริ่มสวดบทชุมนุมเทวดา ด้วยมนต์บทต่าง ๆ ท่านสวดด้วยภาษาเขมร แต่ละช่วงตอนลีลากระชากกระชั้น หนัก เบา บางช่วงตอนที่เหมือนโยมจะง่วงเหงาหาวนอนท่านก็กระชากเสียงจนโยมตื่นตระหนก และเผลอระเบิดเสียงหัวเราะออกมา

การสะเดาะเคราะห์ใครจะมองว่าเป็นเรื่องงมงาย เชื่อว่าสะเดาะได้จริง หรือเชื่อว่าเป็นเรื่องให้กำลังใจก็ตาม หากมองในแง่วิชาการแล้ว ก็เป็น “ศาสตร์” แขนงหนึ่งที่ท้าทายให้ศึกษา.....(“ศูนย์สันสกฤตจัดสาธิต สะเดาะเคราะห์แบบเขมร”, 2560)

จากตัวอย่างข่าวที่นำเสนอข้างต้นของหนังสือพิมพ์จะพบว่า ในเนื้อหาของข่าวเป็นเรื่องของกรรม ซึ่งมีการส่งผ่านความเชื่อ ในขณะที่มีการสอดแทรกความคิด และมุมมองที่มีหลักการทางพระพุทธศาสนา หรือเรียกว่าเป็นอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในเรื่องกรรม ว่าตามหลักคำสอนแล้วกรรม ในทางพระพุทธศาสนานั้นอยู่บนหลักการของเหตุและผล โดยการกระทำกรรมดี หรือ กรรมชั่วถือเป็นเหตุของกรรม และผลก็คือผลของการกระทำกรรมดี หรือกรรมชั่วนั้น จะเห็นได้ว่าเรื่องที่ยกตัวอย่างมานี้ จะนำเสนอพิธีกรรมที่มีการผสมผสานการประกอบพิธีในแบบของพราหมณ์ ในขณะที่เนื้อหาก็มีการสอดแทรกความคิดตามกรอบของพระพุทธศาสนาอิงคติความเชื่อตามแบบพระพุทธศาสนาของคนไทย

ดังจะเห็นได้ว่า งานวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านทางสื่อมวลชนโดยตรงอย่างจริงจังนั้น ยังไม่ปรากฏให้เห็นชัดเจน ดังนั้นงานวิจัยเรื่องการนำเสนอพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลและการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาทั้งข่าวและคอลัมน์ที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาของหนังสือพิมพ์รายวัน เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อหนึ่งในหลายสื่อที่มีความสำคัญและเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อคนในทุกระดับสังคม สามารถเข้าถึงผู้คนได้อย่างกว้างขวางและยังทำหน้าที่ส่งเสริมและส่งผ่านอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาบ่มเพาะ ปลูกฝังแนวทางในการปฏิบัติตัวของผู้คนในสังคม ขณะเดียวกันสื่อมวลชนก็มีอิทธิพลต่อการกำหนดกรอบความคิด การรับรู้และความเชื่อตามแนวทางของพระพุทธศาสนาอีกทั้งยังสะท้อนภาพของพุทธศาสนาในมุมมองของสื่อมวลชนไปยังประชาชนผู้รับสาร จึงเกิดเป็นคำถามที่น่าสนใจเช่น

- หนังสือพิมพ์สะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลเป็นอย่างไร
- แนวโน้มของพระพุทธศาสนาต่อไปจะเป็นอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนำเสนอพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้คือ

1.2.1 เพื่อศึกษาการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์โดยอ้างอิงกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์และอภิปรายทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคต

1.3 ของเขตของการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลที่ได้จะมาจากการรวบรวมข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นสื่อระดับมวลชน เช่นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ คมชัดลึก

1.3.1 ขอบเขตด้านเอกสาร คือจะเป็นเอกสารที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับมวลชน คือหนังสือพิมพ์ ทุกฉบับ

1.3.2 ขอบเขตด้านระยะเวลา คือจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ดังกล่าวเป็นระยะเวลา 1 ปี คือตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2559 จนถึงวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2560

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทราบถึงการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด และความเชื่อของคนไทย เพื่อเข้าใจถึงการมองความเป็นพระพุทธศาสนาของผู้คนในสังคมปัจจุบัน

1.4.2 ทราบถึงหลักการในการนำเสนอเนื้อหาของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ทั้งในรูปแบบของข่าวและคอลัมน์เพื่อสามารถอ่านเข้าใจเนื้อหา มีหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ และนำไปปรับใช้ประโยชน์ได้จริงทั้งกับตนเองและถ่ายทอดให้กับผู้อื่น

1.4.3 เพื่อให้นักการสื่อสารการตลาดในยุคดิจิทัลทราบถึงภาพของพระพุทธศาสนาที่เป็นอยู่ในสังคมไทยในปัจจุบัน และสามารถนำมาปรับใช้ในการสื่อสารทางการตลาดให้เหมาะสมในแต่ละธุรกิจเพื่อให้เกิดความคล้อยตามและได้ผลทางการตลาดสูงสุด

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 อุดมการณ์ หมายถึง กรอบในการเข้าใจโลกซึ่งมีผลมาจากแนวความคิด ความเชื่อที่คนในสังคมส่วนใหญ่ยึดถือและปฏิบัติร่วมกัน โดยเชื่อว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้อง บุคคลปฏิบัติตามอย่างไม่มีเงื่อนไข เนื่องจากเชื่อว่าเป็นวิถีทางที่พึงปฏิบัติเพื่อใช้ชีวิตในสังคม หรือไม่อยากให้มีความขัดแย้งหรือแตกต่าง

1.5.2 กรอบในการเข้าใจโลกของมนุษย์ที่มีผลมาจากแนวคิดและความเชื่อตามแนวทางของพระพุทธศาสนาที่คนในสังคมส่วนใหญ่ยึดถือและปฏิบัติร่วมกันโดยเชื่อว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้อง และเชื่อว่าเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดที่พึงปฏิบัติในการใช้ชีวิตในสังคม เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายสูงสุดในทางพุทธศาสนา คือการเข้าถึงพระนิพพาน

1.5.3 อุดมการณ์ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หมายถึง กรอบในการเข้าใจโลกของมนุษย์ที่มีผลมาจากแนวคิด ความเชื่อตามแนวของพระพุทธศาสนาที่ว่าตามหลักธรรม คำสั่งสอนที่เป็นแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดในทางพระพุทธศาสนาคือ การเข้าถึงพระนิพพาน ในงานวิจัยนี้แบ่งประเด็นอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมได้แก่ อุดมการณ์ที่ว่าด้วย การหลุดพ้น การพึ่งตนเอง ความไม่เที่ยง ชาติภพ กรรม และการประพฤติดี

1.5.4 อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสาน หมายถึง กรอบในการเข้าใจโลกของมนุษย์ที่มีผลมาจากแนวคิด ความเชื่อตามแนวทางพระพุทธศาสนา ที่เกิดจากการผสมผสานของพระพุทธศาสนา ไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ และพราหมณ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือการหลุดพ้นจากทุกข์ งานวิจัยนี้แบ่งอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสานเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ พิธีกรรม อิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ และการพยากรณ์

1.5.5 อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่อิงกับวิทยาศาสตร์ หมายถึง กรอบแนวคิด ความเชื่อในการเข้าใจโลก การทำความเข้าใจเกี่ยวกับสรรพสิ่งต่าง ๆ ในโลกตามแนวของพระพุทธศาสนาและวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ เป็นกรอบแนวคิด ความเชื่อ ในการมองพุทธศาสนาในแง่ของวิทยาศาสตร์ และการมองวิทยาศาสตร์ในแง่พุทธศาสนาโดยในงานวิจัยนี้ไม่ได้มุ่งเน้นว่าสิ่งใดเหนือกว่า แต่มุ่งศึกษาว่ามีการนำเสนอประเด็นอุดมการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และพุทธศาสนาในประเด็นใดบ้าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ หลักเหตุและผล การเปรียบเทียบองค์ความรู้ทั้งสองสิ่ง และกระบวนการแนวคิดทางวิทยาศาสตร์

บทที่ 2
วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 พระพุทธศาสนาแบบไทยและพิธีกรรมกับความเชื่อ

2.2 การผสมผสานทางศาสนา (Syncretism)

2.3 แนวคิดเรื่องอุดมการณ์

2.4 อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา

2.5 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนกับอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา

2.1 พระพุทธศาสนาแบบไทยและพิธีกรรมกับความเชื่อ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ให้ความหมายของคำว่า ศาสนา ว่าเป็นลัทธิความเชื่ออันมีหลักคือ เป็นการแสดงกำเนิดและความสิ้นสุดของโลก อันเป็นไปใน 2 ฝ่าย คือ ทางฝ่ายปรมัตถ์แสดงเกี่ยวกับหลักธรรมในเรื่องของบุญและบาป ทางฝ่ายศีลธรรม พร้อมทั้งลัทธิพิธีที่กระทำตามคำสอนหรือความเห็นตามความเชื่อนั้น ๆ

“ศาสนา” มีที่มาจากภาษาสันสกฤตว่า “ศาสน” หรือที่มาจากภาษาบาลีคำว่า “สาสน” มีความหมายแปลตามรูปศัพท์ได้ว่า “คำสั่งสอน” โดยคำว่า “คำสั่ง” คือ ข้อห้ามไม่ให้ทำความชั่วเรียกว่าวินัยหรือศีล ในขณะที่คำว่า “คำสอน” คือข้อแนะนำให้ทำความดีเรียกว่าธรรมะ เมื่อสองคำถูกนำมารวมกันจึงเรียกว่า ศีลธรรม (ประยงค์ สุวรรณบุบผา, 2537, หน้า 164) ในขณะที่ภาษาอังกฤษ “ศาสนา” จะใช้คำว่า “Religion” โดยมีรากศัพท์ภาษาละตินคือ คำว่า Religare หรือผูกพันกับอีกคำคือ Relegere หรือการปฏิบัติต่อ จึงทำให้คำว่า Religion ตามรูปศัพท์มีความหมายว่าการเกี่ยวข้อง การปฏิบัติต่อ (ธรรมะไทย, 2555)

ศาสนาเป็นสิ่งที่ทุกผู้คนในสังคมเชื่อถือและยึดมั่นไว้เป็นหลักเกณฑ์ทำให้แต่ละคน แต่ละสังคมมีแนวทางและวิถีปฏิบัติที่มีรูปแบบเดียวกัน ศาสนามีความซับซ้อนและมีอิทธิพลกับผู้คนในสังคม อีกทั้งเป็นต้นกำเนิดของพิธีกรรม ประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนท่าที ทัศนคติตลอดจนถึงความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคม การแสดงออกในแบบเดียวกันนี้จัดเป็นสัญลักษณ์ทางสังคมได้ และในแต่ละสังคมก็มีการแสดงออกที่ไม่เหมือนกันเพราะความเชื่อทางศาสนาที่ต่างกันนี้เองเป็นแรงผลักดันที่ทำให้การแสดงออกต่างกัน ทำให้การจำกัดความและทำความเข้าใจเรื่องความเชื่อในทางศาสนาไม่ใช่ของง่าย และมีการให้คำจำกัดความของศาสนาเอาไว้หลายความหมายดังนี้

Parsons (1965, pp. 128-130 อ้างใน คำผุย พลลือชา, 2543, หน้า 170) ให้ความหมายของคำว่า “ศาสนา เอาไว้คือ ศาสนาเป็นลักษณะของการปฏิบัติ เป็นลักษณะของความเชื่อ และเป็นลักษณะของสถาบัน ที่ถูกพัฒนาขึ้นในสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการเพื่อสัมพันธ์กับสิ่งที่เหนือธรรมชาติ โดยระบบศาสนาจะช่วยให้มนุษย์มีความหมายเมื่อมีสัมพันธ์กับบุคคลอื่น”

Durkheim (1964, p. 47 อ้างใน คำผุย พลลือชา, 2543, หน้า 170) ให้ความหมายของคำว่า “ศาสนา คือ เป็นระบบรวมความเชื่อ กระบวนการและการปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยสิ่งที่กำหนดและมีข้อห้ามแยกไว้เป็นพิเศษ การปฏิบัติและความเชื่อต่าง ๆ เหล่านี้หลอมรวมเป็นกลุ่มที่มีกฎข้อปฏิบัติเดียวกัน มีศีลธรรมเดียวกัน เกิดความเป็นปึกแผ่นและปรองดอง”

สุชีพ ปุญญานุภาพ (2540, หน้า 9) กล่าวว่า “ความเชื่อในอำนาจที่มองไม่เห็นเช่น อำนาจของพระเจ้า อำนาจของธรรม มีหลักคำสอน มีหลักศีลธรรม ว่าด้วยจุดมุ่งหมายสูงสุดแห่งชีวิตและมีพิธีกรรม ว่าเป็นคำสอนที่นับว่าเป็นศาสนา”

พระราชวรมุนี (ประยุทธ ปยุตฺโต) (2529, หน้า 291) ให้คำจำกัดความของ “ศาสนา ว่าคือ คำสั่งสอน คำสอน และหมายถึง ลัทธิความเชื่อถืออย่างหนึ่งที่พร้อมด้วยคำสอน องค์การ ลัทธิพิธีและกิจการ ของหมู่คนที่นับถือความเชื่อถือแบบนั้น”

จากที่กล่าวมาข้างต้น การให้คำจำกัดความของศาสนา กล่าวได้ว่าคือ คำสอนที่ผู้ก่อตั้งศาสนาหรือพระศาสดาได้ค้นพบ หรือได้รับโองการมาถ่ายทอดต่อผู้คน โดยมีลักษณะเป็นของศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่พึ่งทางใจ และได้ถูกนำมาเผยแผ่เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ สันติสุข โดยมีศีลธรรมจรรยา และสันติภาพเป็นจุดมุ่งหมาย การสอนให้คนเป็นคนดี ทำให้คนมีที่ยึดเหนี่ยว และอยู่ร่วมกันได้ในสังคมคือจุดหมายของทุกศาสนา แต่ลักษณะคำสอนย่อมมีความเหมือนหรือแตกต่างกันไปในแต่ละศาสนา ขึ้นอยู่กับลักษณะหน้าที่ทางสังคม คำสอนของศาสนายังมีเป้าหมายให้ผู้ศึกษาได้มีแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา มีทัศนคติที่ดีงามในด้านความคิดมีคุณธรรมในการใช้ชีวิต และพัฒนาตนเองได้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคมให้ยิ่งขึ้นไป (อมร สังข์นาค, 2555)

ดังจะเห็นได้ว่าพุทธศาสนาในแบบของคนไทยนั้นประกอบไปด้วยความเชื่อในหลักพระพุทธศาสนาและความเชื่ออื่น ๆ (ศาสนาพราหมณ์ ลัทธิผีเทวดา ไสยศาสตร์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์) ที่ผสมผสานกันอย่างแยกไม่ออกและปฏิบัติผ่านการประกอบพิธีกรรม ซึ่งจัดเป็นการกระทำลักษณะเชิงสัญลักษณ์และนำไปสู่การผลิตซ้ำทางด้านอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมทางสังคม ธรรมเนียมการปฏิบัติและพฤติกรรมที่ถูกกำหนดเป็นขั้นตอนเหล่านี้กลายเป็นพิธีกรรมทางศาสนาขึ้นมาและปฏิเสธไม่ได้ว่า ศรัทธากับความเชื่อในทางศาสนานั้นต้องอาศัยพิธีกรรมในการส่งผ่าน

Durkheim (1967 อ้างใน บุญลือ วันทายนต์, 2529) กล่าวถึงแนวคิดทางด้านพิธีกรรมว่า ความเชื่อในทางศาสนาเกิดขึ้นบนระบบความคิดที่เกิดขึ้นกับจิตใจ ในขณะที่พิธีกรรมคือการแสดงออกเป็นความประพฤติ เป็นการกระทำ เป็นพฤติกรรม ดังนี้แล้วจะเห็นได้ว่า ทั้งความเชื่อและพิธีกรรมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้และเป็นสิ่งที่คู่กับศาสนาทุกศาสนาในโลก การเข้าใจและมีความรู้ในด้านความเชื่อทางศาสนาที่ถูกต้องก็จะทำให้เข้าใจและเห็นถึงความสัมพันธ์และต้นเหตุของพิธีกรรมได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยมากพิธีกรรมจะเป็นการแสดงออกหรือขั้นตอนปฏิบัติเพื่อกระทำสนองต่อความเชื่อ ซึ่งความเชื่อโดยมากก็จะเป็นความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่เหนือธรรมชาติ มีอำนาจมากสามารถบันดาลให้เกิดสิ่งที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ให้เป็นไปได้

สุพัตรา สุภาพ (2520, หน้า 114 อ้างใน คำผุย พลลือชา, 2543, หน้า 177) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ในเรื่องของพิธีกรรมและความเชื่อทางศาสนาว่า ไม่ว่าศาสนาใด ๆ ก็ตาม ศาสนาต้องมีพิธีกรรม พิธีกรรมเป็นตัวกำเนิด เป็นการกระทำให้เกิดความสามัคคีเป็นสิ่งที่สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดความจงรักภักดี ยึดมั่น เลื่อมใส เชื่อถือต่อศาสนาพิธีกรรม คือแบบอย่างธรรมเนียมปฏิบัติเพื่อให้กระทำกันให้ถูกต้องตามขั้นตอน และมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน ทั้งสิ่งของและวิธีกระทำโดยในสังคมแบบดั้งเดิมจะให้ความสำคัญกับพิธีกรรม จะต้องกระทำอย่างถูกต้องและเคร่งครัดเพื่อที่จะให้เป็นที่พอใจต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเทพเจ้า หากไม่ถูกต้องหรือผิดขั้นตอนก็จะไม่เป็นที่พอใจต่อเทพเจ้าและจะถูกลงโทษโดยเทพเจ้านั้น ๆ พิธีการถูกปรับเปลี่ยนไปตามกาลสมัยและสถานที่ความเคร่งครัดก็แตกต่างกันออกไป ดังจะเห็นได้ว่ามีพิธีกรรมที่ปรากฏอยู่เช่น การสวดมนต์ การแห่เป็นขบวนพร้อมด้วยสิ่งของ ผู้คน การแต่งกายพร้อมเครื่องสัญลักษณ์ต่างๆเป็นต้น

จากคำจำกัดความของคำว่าพิธีกรรมที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า ไม่ว่าศาสนาใดก็ตามแต่ ล้วนมีความเชื่อเฉพาะในศาสนานั้นมากมายหลายความเชื่อ และในหลาย ๆ ความเชื่อก็จะมีพิธีกรรมเกิดขึ้นหลากหลายพิธีกรรมเพื่อปฏิบัติต่อความเชื่อ โดยพิธีกรรมเหล่านั้นถูกปฏิบัติจัดขึ้นเพื่อให้ตัวบุคคลและกลุ่มคนได้กระทำกิจกรรม ในการแสดงออกถึงความเคารพต่อความเชื่อในศาสนานั้น ๆ และสิ่งที่จะขาดไม่ได้เลยของการประกอบพิธีกรรมเพื่อแสดงออกถึงความศักดิ์สิทธิ์ก็คือ สัญลักษณ์ (Symbol) โดยสัญลักษณ์นี้ต้องเป็นที่ได้รับการยอมรับ เชื่อถือ และได้รับความเคารพร่วมกันในสังคม ดังจะเห็นเช่น ในกรณีของพุทธศาสนิกชนชาวไทยที่มีพระพุทธรูป มีหลักคำสอน และมีพระสงฆ์เป็นสัญลักษณ์ในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งก็จะแตกต่างกันไปในศาสนาอื่น (วรรณนิภา ชวนชม, 2553, หน้า 16)

ในความเป็นจริงพระพุทธศาสนาในประเทศไทยที่จะกล่าวว่าเป็น “พุทธแท้” ไม่มีอย่างอื่นผสมปะปนนั้น ไม่อาจกล่าวได้ เพราะย้อนกลับไปราว 2000 ปี ตั้งแต่ก่อนที่พระพุทธศาสนาจะได้เข้ามาประดิษฐานในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผู้คนในดินแดนสุวรรณภูมิได้มีความเชื่อทางด้านศาสนาพราหมณ์และนับถือผีกันมาก่อนหน้านี้นานแล้ว เมื่อรับเอาพระพุทธศาสนาเข้ามาก็เป็นการผสมกับความเชื่อในลัทธิผีและพราหมณ์ผสมปนกันไปจึงไม่เคยเป็นพุทธศาสนาที่บริสุทธิ์ หรือพุทธแท้

ตามเนื้อแท้ของคำสอนของพระศาสดาเลย จนแม้กระทั่งทุกวันนี้ความเป็นพระพุทธศาสนาในประเทศไทยก็ยังมีความพุทธผสม ปะปนกันมากไม่ได้ต่างจากในอดีต (สุจิตต์ วงษ์เทศ, 2555) ประเด็นความเชื่อท้องถิ่นที่เชื่อเรื่องผีสาง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ อำนาจลึกลับ ผสมกับคติความเชื่อและนิยมแบบพราหมณ์ที่คนไทยได้ยึดถือและปฏิบัติเกิดเป็นวิถีชีวิตที่ถูกสืบทอดมารุ่นต่อรุ่นนี้ได้ถูกหล่อหลอมเข้ากับคนไทยจนเกิดเป็นวัฒนธรรมไทยบนวิถีชาวพุทธที่มีความเป็นเฉพาะชาวไทย

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2552) กล่าวถึงประเด็นของแนวคิดของพระพุทธศาสนาแบบไทยว่าในการศึกษาพระพุทธศาสนาของสังคมไทยต้องเริ่มต้นจากหลักความเชื่อพื้นฐานของชาวไทยที่มีความเชื่ออันแน่นแฟ้นเกี่ยวกับพุทธ ผี และพราหมณ์ปะปนกัน จากนั้นจึงค่อยแยกย่อยประเด็นที่สนใจจะศึกษา ดังจะเห็นได้ว่า กลุ่มคนที่ไม่ใช่พุทธมีแนวปฏิบัติที่ผสมออกจากหลักแท้ก็ยืนยันเห็นว่าตนเป็นพุทธแท้ การศึกษาพระพุทธศาสนาแบบไทยจึงเป็นการยากที่จะกล่าวชัดลงไปว่าแบบพุทธเป็นแบบไหน แบบพราหมณ์หรือแบบผีเป็นแบบไหน การจะทำการพิจารณาตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนามาใช้เป็นบรรทัดฐานนั้น ก็ยังไม่สามารถทำให้เกิดความชัดเจนลงไปได้เพราะคนไทยมีพระพุทธศาสนาที่มีความเข้าใจในแบบเฉพาะตัวและเกิดความขัดแย้งกับความเชื่อดั่งเดิม

มนุษย์กับความเชื่อเป็นสิ่งที่ดำเนินมาคู่กัน มีความสัมพันธ์กับมนุษย์ในระดับจิตใจ จึงมีการให้ความหมายและอธิบายคำนิยามได้ดังเช่น ศรีจักร วัลลิโภดม (2540, หน้า 15) กล่าวถึงความเชื่อว่าเป็นสิ่งที่ทำให้มีกำลังใจ มีความมั่นใจ ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ดีได้ ความเชื่อมีปะปนอยู่ทุกการกระทำ ยิ่งถ้าพิจารณาความเชื่อของชาวไทยแล้วจะพบว่า คนไทยเป็นชนชาติที่มีความเชื่อมาตั้งแต่ดั้งเดิม และเชื่อในสิ่งที่มองไม่เห็น ไม่มีตัวตน และมีความเชื่อว่ามีอำนาจมีอิทธิฤทธิ์เหนือมนุษย์สามารถบันดาลให้ดีหรือให้ร้ายได้ เป็นความเชื่อที่ไม่สามารถพิสูจน์หรือใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์มาอธิบายได้ และความเชื่อในลักษณะนี้มีอิทธิพลเหนือการกระทำและความคิดของคนไทยมาตลอดทุกยุคทุกสมัย ความเชื่อในทำนองนี้เป็นความเชื่อในลักษณะของศาสนาดั้งเดิมก่อนที่จะพัฒนาเกิดเป็นศาสนาใหญ่ดังในปัจจุบัน แต่ก็มีหลายความเชื่อที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับคติศาสนา

Durkheim (1912 อ้างใน สุริยา สมุทคุปติ์, 2533) กล่าวว่า ความเชื่อเกิดขึ้นเป็นรูปแบบความคิดและเป็นส่วนสำคัญที่จะใช้ในการสื่อความหมาย โดยขณะที่พิธีกรรมจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบและวิธีการกระทำ จึงเป็นการแยกออกจากกันอย่างชัดเจนระหว่าง การกระทำ และความคิด ดังจะเห็นได้จากสิ่งที่ปรากฏทางศาสนาจะเป็นในสองลักษณะคือเป็นเรื่องของความเชื่อ และพิธีกรรมความเชื่อประกอบด้วยสองส่วนคือ ส่วนที่จิตทำหน้าที่ในการสร้างความจริงบางอย่างขึ้นมาได้ การทำงานเป็นเชิงจิตวิทยาในแง่นี้เป็นกลไกที่จิตทำงานเป็นกิจกรรมของจิตที่จะทำหน้าที่ อีกส่วนหนึ่งคือ สิ่งที่ถูกเชื่อ คือจิตเกิดความเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ พระเจ้า เทวดา ภูตผี มีจริง พลังอำนาจมีจริง ดังนี้จะเห็นได้ว่า ความเชื่อ และพิธีกรรม ช่วยให้มนุษย์ลดความหวาดกลัว ความกังวล เมื่อต้องประสบกับความจริงของชีวิต (อภิญญา เฟื่องฟูสกุล, 2551, หน้า 56-57)

ดังที่เห็นกันอยู่ในปัจจุบันว่า คนไทยไม่ว่าจะเป็นคนในเมืองหลวง กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคไหนก็ตามในประเทศไทย จะพบเห็นว่าตามบ้านเรือนมีการตั้งศาลบรรพบุรุษ ศาลเจ้าที่ หรือศาลพระพรหม และมีการถวายสิ่งสักการะ เส้นสรวงกันเป็นเรื่องปกติ ถ้าเป็นร้านค้าอาจไม่ต้องมีศาลก็สามารถตั้งถวายของเส้น โดยเชื่อว่าถวายให้กับผีเร่ร่อนในบริเวณนั้น นี่เป็นลักษณะส่วนหนึ่งของคนไทยชาวพุทธถึงแม้จะมีการรับเอาพระพุทธศาสนามาเป็นศาสนาประจำชาติ แต่ก็มีส่วนที่มีการผสมกันของความเชื่อนอกศาสนาพุทธคือ พราหมณ์อย่างแยกไม่ออก และเป็นการนำมาประยุกต์ผสมกันให้กลืนกันจนแยกไม่ออก เกิดเป็นความเข้าใจว่าพุทธกับไสยอยู่ร่วมกันได้เป็นพระพุทธศาสนาแบบไทยที่มาพร้อมกับพิธีกรรมและความเชื่อตามแบบสังคมของคนไทยวิถีในการปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนคนไทยยังสะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานของศาสนา ซึ่งควรนำมาศึกษาเพื่อเพิ่มความเข้าใจในการศึกษาพระพุทธศาสนา

2.2 การผสมผสานกันในทางศาสนา (Syncretism)

วิถีการปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนชาวไทยที่ปฏิบัติและนับถือพระพุทธศาสนาต่อเนื่องมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ดังนั้นการผสมผสานกันในทางศาสนาจึงไม่ต่างจากการผสมผสานกันในทางวัฒนธรรม โดยได้มีการให้คำจำกัดความของการผสมผสานกันในทางวัฒนธรรมว่า คือการเชื่อมต่อเข้าถึงกัน และการแทรกสอดระหว่างกัน มีผลทำให้บุคคลหรือกลุ่มคนเกิดความทรงจำ เกิดความประทับใจต่อทัศนคติของบุคคลอื่นหรือกลุ่มคนอื่น เนื่องจากการได้มีส่วนในประสบการณ์เดียวกันร่วมกัน ได้นำไปสู่สภาพชีวิตและการใช้วัฒนธรรมร่วมกัน ดังนี้แล้วการผสมผสานกันในทางศาสนามีหลักการพิจารณาได้อย่างง่าย ๆ คือ ความเชื่อในศาสนาใดที่ยังเป็นที่ชื่นชอบและยังมีคุณค่าต่อสังคมนั้น ความเชื่อและวิธีปฏิบัติอันนั้นก็ยังคงปรากฏอยู่ ในขณะที่ความเชื่อใดที่ไม่เป็นที่นิยมชมชอบแล้วก็จะเลือนไปจากศาสนานั้น ดังจะเห็นได้จากสังคมไทยในปัจจุบันศาสนาที่ยังได้รับการเชื่อถือ เคารพอยู่ก็คือ ศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์ และศาสนานับถือผี โดยทั้งสามศาสนานี้มีการผสมผสาน กลมกลืนกันและเอื้อประโยชน์ให้แก่กันในขณะที่แฝงตัวอยู่ในคติความเชื่อของพุทธศาสนิกชนคนไทยมาโดยตลอด (Kirsch, 1967, p. 24 อ้างใน คำผุย พลลือชา, 2543, หน้า 180) ได้ทำการศึกษาความเชื่อทางศาสนาในสังคมคนไทยในชุมชนภูไท จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาทำให้ได้พบความซับซ้อนของศาสนา โดยมองเรื่องความเชื่อว่าเป็นระบบที่แบ่งแยกไม่ได้และในระบบของศาสนาในสังคมคนไทยนั้นมีองค์ประกอบสามประการคือ มีพระพุทธศาสนาที่เป็นนิกายเถรวาท ลัทธิความเชื่อเรื่องภูตผี และลัทธิทางศาสนาพราหมณ์ ซึ่งทั้งหมดนี้มีความผสมผสานกลมกลืนกันอย่างยากที่จะแยกออกได้

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2539, หน้า 122) คนไทยนับถือพระพุทธศาสนาและประกาศว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ แต่ก่อนที่พระพุทธศาสนาจะถือกำเนิดขึ้นในดินแดนนี้ คนไทยมีความเชื่อดั้งเดิมเป็นลัทธิการถือผีมาเก่าก่อนแล้ว ต่อมาเมื่อลัทธิศาสนาพราหมณ์ได้ขยายเข้ามาในดินแดน คนไทยก็รับเอาความเชื่อและลัทธิทางศาสนาพราหมณ์เข้ามา ผสมกับลัทธิการนับถือภูตผี จนในท้ายที่สุดเมื่อพุทธศาสนานิกายเถรวาทแพร่ขยายมาถึงคนไทยก็รับเอาเข้ามาและถือเป็นวิถีในการดำเนินชีวิตด้วย ในขณะที่ความเชื่อนับถือในทั้งสองลัทธิเดิมก็ยังคงอยู่ จึงเกิดเป็นการผสมผสานกันอย่างกลมกลืน กล่าวโดยย่อได้ว่าผู้คนในดินแดนเอเชียอาคเนย์รับปรัชญาของพระพุทธศาสนามาจากพระสงฆ์และนำมาผสมกับความเชื่อทางไสยศาสตร์เดิมทำให้ในภูมิภาคนี้มีลักษณะความเชื่อร่วมที่คล้ายคลึงกันคือ ความเชื่อที่เกิดจากลัทธิพราหมณ์ในเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด ความเชื่อในเรื่องของไสยศาสตร์ที่มีอำนาจมีอิทธิพลเหนือธรรมชาติ และความเชื่อในทางพระพุทธศาสนาตามหลักธรรมคำสอนของพระศาสดาและกฎที่มีอยู่จริงของธรรมชาติ

การผสมผสานกันในทางศาสนาไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความเชื่อหรือพิธีกรรมที่เป็นวิถีปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนชาวไทยนั้นทำให้เป็นการยากที่จะหยิบยกแยกประเด็นขึ้นมาพิจารณา แต่ด้วยอาศัยแนวคิดเรื่องของอุดมการณ์ทำให้การพิจารณาในการศึกษาทางพระพุทธศาสนาสามารถถูกแบ่งเป็นประเด็นย่อย ๆ ได้ตาม วิธีการของการจัดประเภทตามอุดมการณ์ทางศาสนาที่ควรจะเป็น

2.3 แนวคิดเรื่องอุดมการณ์

คำว่า อุดมการณ์ (Ideology) มีการเริ่มใช้โดยนักปราชญ์ชาวฝรั่งเศสชื่อ Antonie Louis Claude Destutt do Tracy (ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2538) อุดมการณ์เป็นการศึกษากระบวนการของความคิด หรือความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาของมนุษย์อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ สังคมฝรั่งเศสยุคกลางถูกครองงำความคิดแบบอภิปรัชญาแต่ Tracy ต้องการให้อุดมการณ์แพร่หลายออกไปเพื่อให้เกิดการโต้แย้งกัน และเพื่อเป็นพื้นฐานในการปฏิรูปการเมืองและแบบแผนทางสังคมของฝรั่งเศสขึ้นใหม่

Althusser (1971 อ้างใน Thompson, 1986) มองว่า อุดมการณ์ คือ กระบวนการที่นำจินตนาการมาสู่ความรู้สึกนึกคิดซึ่งต่างกันไปตามสังคม และทำให้การใช้ชีวิตของมนุษย์เป็นปกติสะท้อนถึงการแสดงออกอย่างมีสติและตั้งใจ เช่น บัญชาของพระผู้เป็นเจ้า กรรมเก่า โดยอุดมการณ์จะแทรกตัวอยู่ในทุกๆสิ่งทั้ง บทสนทนา นิสัย วัฒนธรรม จนแทนที่ตัวตนที่แท้จริงของคนคนนั้นไป โดยอุดมการณ์หนึ่งจะอยู่ได้ยาวนาน ก็ต้องอาศัยกระบวนการผลิตซ้ำ

ชัยอนันต์ สมุทวนิช (2523) รวมถึง Rokeach และ Associates (1960, p. 35 อ้างใน ทิพาพร พิมพิสุทธิ์, 2522) ได้กล่าวว่า อุดมการณ์เป็นเรื่องของความเชื่อ แต่ความเชื่อโดยทั่วไปไม่เรียกว่าอุดมการณ์ โดยความเชื่อที่ยึดถือร่วมกันจึงจะเรียกว่า อุดมการณ์ และมีการนำความเชื่อมาใช้เป็นหลักปฏิบัติในหลายกรณี ซึ่งได้สรุปไว้ 4 ประเด็น ดังนี้คือ

1) ความเชื่อนั้นเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

2) ความเชื่อนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อกลุ่มชน เช่น หลักเกณฑ์ในการประพฤติตัวเพื่อดำเนินชีวิต

3) ความเชื่อนั้นเป็นความเชื่อที่คนยอมรับและใช้เป็นแนวทางกำหนดความประพฤติ และดำเนินชีวิตอย่างสม่ำเสมอในหลาย ๆ โอกาส

4) ความเชื่อนั้นจำเป็นต้องมีส่วนช่วยในการสนับสนุน หรือยึดเหนี่ยวคนในกลุ่มไว้ด้วยกัน หรือเป็นสิ่งที่คนใช้เป็นข้ออ้างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปความหมายของอุดมการณ์ได้ว่า อุดมการณ์ หมายถึงกรอบในการมองโลกของมนุษย์ซึ่งมีผลมาจากแนวคิด โดยคนส่วนใหญ่ยึดถือปฏิบัติร่วมกันและเชื่อว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้อง ปฏิบัติตามกันอย่างไม่มีเงื่อนไข เพราะไม่อยากให้เกิดความขัดแย้งหรือแตกต่างจากสังคม จนในที่สุดก็ชินชากับสิ่งนั้น

Althusser (n.d.) ได้ชี้ให้เห็นว่า อุดมการณ์จะกลายเป็นอุดมการณ์ที่ยั่งยืนได้นั้นต้องผ่านกระบวนการในการผลิตซ้ำ อาศัยกลไกต่าง ๆ ของสังคม อาศัยการถ่ายทอดผ่านทางสถาบัน ให้เป็นที่รับรู้ของสมาชิกในสังคมอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่ออุดมการณ์เป็นเรื่องของนามธรรม ก็ยิ่งต้องการกระบวนการที่เป็นนามทำมาทำกระบวนการผลิตซ้ำเพื่อรองรับกัน เช่น เรื่องสีของธงชาติ เกิดการเปรียบเทียบสัญลักษณ์ สีแดงคือชาติ สีขาวคือศาสนา และสีน้ำเงินคือพระมหากษัตริย์

กลไกการทำงานของอุดมการณ์ในสมองคนจะเหมือนกับการทำงานของประสบการณ์ กล่าวคือ เมื่อเราได้ประสบกับเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เราก็มีความเชื่อ รู้ชัดและไม่เปลี่ยนแปลง เพราะประสบการณ์นั้นผ่านประสาทสัมผัสของเราเอง อุดมการณ์ก็เช่นเดียวกัน อุดมการณ์จะทำให้คนผู้นั้นรู้สึกว่าตนเองได้รับอุดมการณ์นั้นไปจริง ๆ เป็นเจ้าของและเข้าใจเฉพาะตน และเชื่อในอุดมการณ์นั้นอยู่ เราจะเกิดความเชื่อในประสบการณ์นั้นโดยปราศจากเหตุผล ทั้งที่จริง ๆ แล้วมันคือประสบการณ์ที่ถูกสร้างให้ตรงกับการรับรู้ของเรา เช่น เราเห็นสีแดง เราก็รับรู้ว่านี่คือสีแดง แต่ในความจริงแล้วเราถูกสอนและให้จำว่านี่คือสีแดงมาตั้งแต่แรก จึงเป็นประสบการณ์ที่ในความเป็นจริงเราไม่ได้รับรู้ด้วยตนเองแต่เรารู้สึกว่าเรารับรู้ด้วยตนเอง (Grossberg, Wartella & Whitney, 1998)

2.4 อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา

ศาสนาเป็นสถาบันหนึ่งที่ค้ำจุนสังคม เพราะศาสนามีส่วนในการจัดระเบียบให้กับสังคมทั้งโดยทั้งทางตรงและทางอ้อม (สมภาร พรมทา, 2547, หน้า 25) ศาสนาเป็นสถาบันที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคล และคงอยู่ของสังคม หรือกล่าวได้ว่าศาสนาที่จะดำรงอยู่ต่อไปจะต้องมีหน้าที่ทำประโยชน์ และเป็นตัวชี้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ในขณะที่สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและสร้างความมั่นคงในสังคม

ศาสนาเป็นองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรมซึ่งเป็นรากฐานของธรรมเนียม ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ และมีความสำคัญต่อการปฏิบัติของคนและระบบความเชื่อ (Johnson, 1970) ศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมอันเป็นที่ยอมรับกันในสังคมและมีอิทธิพลต่อกิจกรรมการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยศาสนาสามารถให้คำตอบและแก้ไขปัญหาชีวิตมนุษย์เช่น ผิดหวัง ทุกข์ใจ เจ็บป่วย (Max Weber, 1973)

ศาสนาเป็นรูปแบบความคิด ในสังคมของคนที่นับถือศาสนาพุทธความคิดความรู้ที่เกิดจากศาสนาย่อมครอบคลุมความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ การเมือง ครอบครัว การศึกษา การปกครอง (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2536, หน้า 7) พระพุทธศาสนาแปลว่า คำสั่งสอนของผู้รู้ ผู้ตื่น หรือผู้เบิกบาน (พระญาณวโรดม, 2538, หน้า 50) องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาสูงสุด โดยหลักสำคัญของพระพุทธศาสนามี 3 ประการ คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ รวมเรียกว่า พระรัตนตรัย

องค์ประกอบของพระพุทธศาสนา

ศาสดา พระพุทธศาสนามีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาผู้ก่อตั้งและประดิษฐานพระพุทธศาสนา โดยพระองค์เป็นผู้ทรงปัญญาคุณ มหากรุณาคุณ และวิสุทธิคุณ เป็นผู้นำคำสั่งสอนที่มีเหตุผลมาประกาศสู่ชาวโลก

ศาสนธรรม พระพุทธศาสนาใช้หลักคำสอนที่มีเหตุผลมาเป็นศาสนธรรม พุทธศาสนิกชนนำหลักธรรมคำสอนไปประพฤติปฏิบัติ

ศาสนบุคคล พระพุทธศาสนามีบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย ได้แก่ พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา

ศาสนพิธี พิธีกรรม ประเพณีและระเบียบทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ พิธีอุปสมบท พิธีแห่เทียนเข้าพรรษา รวมไปถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของพุทธศาสนา

ศาสนสถาน พระพุทธศาสนามีศาสนสถานอันเป็นสถานที่ ได้แก่ วัดวาอาราม วิหาร โบสถ์ สถูปเจดีย์ พระพุทธรูป เพื่อรองรับการประกอบพิธี และเป็นที่พักอาศัยของพระภิกษุ สามเณร (สมพร เทพสิทธา, 2542)

สำหรับพระเครื่องในพระพุทธศาสนา พบว่าเป็นสัญลักษณ์และวัตถุทางศาสนาที่เชื่อว่ามีความศักดิ์สิทธิ์ มีไว้เพื่อให้โชคให้ลาภ สามารถขอหรืออ้อนวอน มีอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เมตตามหานิยม ซึ่งขัดกับคำสอนทางพระพุทธศาสนา นอกเหนือจากนี้ก็มีการใช้พระเครื่องเป็นสินค้า กำหนดราคาในการเช่าหรือทำบุญ เราเรียกว่าเป็น พุทธพาณิชย์ และมีการขยายตัวอยู่ในวงกว้าง อย่างไรก็ตามหลักธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าคือแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย การดำรงชีวิตของชาวไทยก็อาศัยหลักธรรมคำสั่งสอนตามหลักพระพุทธศาสนาซึ่งฝังลึกอยู่ในจิตใจของคนไทยมาช้านาน พุทธธรรมถูกถ่ายทอดโดยพระสงฆ์และนำมาอบรมสั่งสอนให้แก่ประชาชน เพื่อให้มีการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข อุดมการณ์ทางพระพุทธศาสนาก็ถูกถ่ายทอดผ่านธรรมะ ลักษณะคำสอนเด่นของพระพุทธศาสนาได้ดังนี้ (คูณ โทขันธ์, 2545)

ลักษณะคำสอนเด่นของพระพุทธศาสนา

1) มนุษย์นิยม (Humanism) พุทธศาสนาเน้นที่ตัวเอง การพัฒนาตนเอง รับผิดชอบต่อการกระทำหรือกรรมที่ตนเองเป็นผู้กระทำ และจะเป็นผู้บันดาลผลต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น โดยหลักการทางพระพุทธศาสนาในข้อนี้ปฏิเสธอำนาจลึกลับ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แต่ให้ถือการกระทำของตนเองเป็นสำคัญ

2) สัจนิยม (Realism) พุทธศาสนาสอนให้มองโลกในแง่ของความเป็นจริง เป็นสัจนิยม คือมองทุกอย่างตามสภาพความเป็นจริงตามธรรมชาติ เช่น สอนเรื่องอริยสัจ ไตรลักษณ์ ปฏิจจสมุปทาท พระดำรัสของพระองค์จึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สัจพจน์

3) ความเป็นเหตุเป็นผล (Rationalism) พุทธศาสนาสอนให้ใช้เหตุผลและปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่สอนให้เชื่ออะไรง่าย ๆ งมงายแบบไม่มีเหตุและผล และนำหลักเหตุและผลมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

4) สันตินิยม (Pacifism) พุทธศาสนาสอนให้มีความเมตตา เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ไม่เว้นแม้กระทั่งสัตว์เพราะก็เป็นเพื่อนร่วมโลก ร่วมกฎธรรมชาติเดียวกัน ต้องเกิด แก่ เจ็บ ตายเหมือนกัน ควรจะเกื้อกูลกันและกัน ก่อให้เกิดสันติภาพ

5) ปฏิบัตินิยม (Pragmatism) พุทธศาสนาเน้นที่การนำไปปฏิบัติ จึงจะสำเร็จประโยชน์ขึ้นมาได้ คำสอนต่าง ๆ เป็นแต่เพียงความรู้ที่ยังขาดการลงมือทำ ความเพียรเป็นหน้าที่ที่บุคคลพึงลงมือทำ ตถาคตเป็นผู้ชี้แนวทางให้เท่านั้น

6) ธรรมาธิปไตย (Supremacy of Righteousness) พุทธศาสนาสอนให้ถือธรรมเป็นใหญ่ คือทำด้วยความถูกต้องตามธรรม ก็คือทำให้ถูกต้องตามหลักเหตุและผลตามความเป็นจริง ให้การกระทำหรือการแสดงออกกระทำไปเพราะเห็นแก่ความถูกต้องชอบธรรม มีคำกล่าวว่า ทำดีเพราะความดีเพื่อความดีโดยไม่หวังผลตอบแทน

หลักคำสอนที่เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนาและยังเป็นตัวกำหนดกรอบแนวคิด การมองโลกจากมุมมองทางพุทธศาสนา รวมถึงการถ่ายทอดทางอุดมการณ์ทางพุทธศาสนาที่สำคัญไปสู่พุทธศาสนิกชน หลักคำสอนที่สำคัญของพระพุทธศาสนา มีดังนี้ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2545)

ไตรลักษณ์

ไตรลักษณ์ คือ ลักษณะโดยธรรมชาติ 3 อย่างของสรรพสิ่งทั้งปวงที่เป็นสังขตธรรม คือ เป็นสิ่งที่มีปัจจัยปรุงแต่ง และขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัย สรรพสิ่งทั้งหลายอยู่ภายใต้กฎ 3 ประการ คือ

1) อนิจจตา (Impermanence) สภาวะที่เกิดขึ้นแล้วเสื่อมสลายไป ความไม่คงตัว ความไม่เที่ยง ความไม่คงที่

2) ทุกขตา (Conflict) ความเป็นทุกข์ ภาวะที่ไม่สามารถคงอาการอย่างนั้นได้ มีความบีบคั้น เพราะปัจจัยปรุงแต่งทำให้เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพเดิม มีความบกพร่องไม่สมบูรณ์ในตัว ก่อให้เกิดทุกข์แก่ผู้ที่เข้าไปยึดถือด้วยตัณหา อุปาทาน

3) อนัตตา (Soullessness or Non-Self) ความเป็นอนัตตา ความไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน ความที่ไม่มีตัวตนแท้จริงที่จะสั่งหรือบังคับให้เป็นตามต้องการได้

สรรพสิ่งทั้งหลายที่กล่าวว่ามี อันที่จริงก็ตกอยู่ในกระแสที่ประกอบไปด้วยปัจจัยต่าง ๆ สัมพันธ์กัน เนื่องกันไปตลอดเวลาไม่ขาดสาย จึงเป็นสภาวะที่ไม่เที่ยง เพราะมีการเกิดดับตลอดเวลา ไม่คงที่ มีความบกพร่องเป็นปกติ ไม่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง จึงจะกล่าวว่ามีตัวตนที่แท้จริงไม่ได้ เพราะตัวมันเองก็เปลี่ยนสภาพไปทุกขณะ

ปฏิจจสมุปบาท

ปฏิจจสมุปบาท แปลความหมายถึง การเกิดขึ้นพร้อมแห่งธรรมทั้งหลายโดยอาศัยกัน การที่สิ่งทั้งหลายอาศัยกันจึงเกิดมีขึ้น หรือการที่ทุกข์เกิดมีขึ้นเพราะอาศัยความเกี่ยวเนื่องกันมา เป็นหลักธรรม เป็นกระบวนการเกิดขึ้นและดับไปของทุกข์ประกอบด้วยองค์ประกอบ 12 ข้อ ดังนี้

1) อวิชชา ความไม่รู้ตามความเป็นจริง
2) สังขาร ความคิด และรวมไปถึงสิ่งที่จิตสั่งสมไว้
3) วิญญาณ ความรู้ได้ต่อสิ่งที่ถูกรู้
4) นามรูป รูปธรรม นามธรรม
5) สฬายตนะ อายตนะ คือช่องทางการรับรู้ มี 6 อย่าง ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ
6) ผัสสะ การรวมกันของอายตนะกับอารมณ์และวิญญาณ
7) เวทนา ความรู้สึกใน 3 อย่างนี้ สุข ทุกข์ ไม่สุขไม่ทุกข์
8) ตัณหา ความทะยานอยากทั้งอยากเป็นและไม่อยากเป็น
9) อุปาทาน สิ่งที่ติดค้างในใจ ความยึดมั่นถือมั่น
10) ภพ สภาวะชีวิต ความเป็นอยู่
11) ชาติ ความปรากฏมีของขันธ์
12) ชรามรณะ ความเสื่อมของขันธ์

เมื่อนำองค์ทั้ง 12 มาจัดตามลำดับก็จะเกิดการไหลเลื่อนของมันไปตามลำดับขั้น เกิดเป็นวัฏฏะ ซึ่งจะเป็นผลของการปรุงแต่งของกรรม หรือการกระทำที่เกิดขึ้นในวงจรของปฏิจจสมุปบาท ความจริงหลักธรรม

กรรม

กรรม หมายถึง การกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา โดยไม่ว่าจะแสดงออกทางกาย ทางวาจา หรือ ทางใจคือคิดอยู่ในใจก็ตาม เป็นอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคตก็ตาม จะดี หรือ ชั่วก็ตาม เป็นกรรมทั้งสิ้น แต่จะให้ผลดีหรือชั่วจะขึ้นอยู่กับเจตนา ว่ามีเจตนาไปในข้างทางดีหรือชั่ว (วิทย์ วิศทเวทย์, 2523) คุณค่าที่ต้องการในจริยธรรมตามหลักของกรรม มีดังนี้

1) ทุกคนมีสิทธิและหน้าที่โดยธรรมชาติ ที่จะปรับปรุง แก้ไข สร้างเสริม ทำตนให้ดีขึ้นหรือเลวลงได้โดยเท่าเทียมกัน

2) ความดี ความชั่วที่ได้ทำ เป็นเครื่องวัดความประเสริฐหรือต่ำทรามของตน โดยไม่มีการแบ่งชาติ ชนชั้น วรรณะ

3) ให้เป็นผู้ยึดมั่นในเรื่องของหลักเหตุและผล เชื่อในเรื่องของการกระทำและผลของการกระทำสืบเนื่องจากเหตุและปัจจัย ไม่เชื่อเรื่องงมงาย

4) งดที่จะกระทำชั่ว ทำแต่ความดี และเกื้อกูลผู้อื่น

5) ให้มีความหวังในอนาคตว่าเป็นไปได้ สำหรับสามัญชนทั่วไป

6) ความปรารถนาที่ต้องการ จุดหมาย เป้าหมาย จะเข้าถึงใกล้ขึ้นได้ด้วยการกระทำ

7) หมั่นพิจารณาตนเองตามหลักของเหตุผล กรรมเก่าถือเป็นบทเรียน มองพื้นฐานของตนเองเป็นทุนเดิม และวางแผนการลงมือทำเพื่อความก้าวหน้าต่อไป

อริยสัจ 4

อริยสัจ เป็นหลักธรรมที่เน้นหนักมากที่สุดเพื่อเข้าถึงที่สุดของการดับทุกข์คือนิพพาน แปลว่าหลักความจริงอันประเสริฐ ประกอบด้วย

1) ทุกข์ ปรารถนาไม่สมหวัง พลัดพรากจากของรัก ประสบกับสิ่งที่ไม่เป็นที่ปรารถนา

2) สมุทัย ต้นเหตุแห่งทุกข์ มีอาการที่อยากได้ อยากมี อยากเป็น ดิ้นรนทะยานอยาก

3) นิโรธ ความดับไปแห่งทุกข์ คือความสลัดออกจากความทุกข์ หรือสภาวะที่ไม่มีทุกข์ มีแต่ความสุข กล่าวคือ เป็นสภาวะแห่งนิพพาน

4) มรรค แนวทางปฏิบัติเพื่อไปสู่ความพ้นทุกข์ ได้แก่ทางอันประเสริฐมี 8 ประการ

4.1)	สัมมาทิฐิ	การทำให้เกิดความเห็นชอบ
4.2)	สัมมาสังกัปปะ	การทำให้เกิดความดำริชอบ
4.3)	สัมมาวาจา	การทำให้เกิดการวาจาชอบ
4.4)	สัมมากัมมันตะ	การทำให้เกิดการกระทำชอบ

4.5) สัมมาอาชีวะ การทำให้เกิดการเลี้ยงชีพชอบ

4.6) สัมมาวายามะ การทำให้เกิดความพยายามชอบ

4.7) สัมมาสติ การทำให้เกิดการระลึกชอบ

4.8) สัมมาสมาธิ การทำให้เกิดจิตตั้งมั่นชอบ

โดยการทำให้เกิดมรรค ที่มีองค์ 8 ประการนี้ มีชื่อเรียกว่า ไตรสิกขา อันประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา

1) ศีล คือ สิกขา ข้อห้ามเพื่อปฏิบัติให้เกิดเป็นหลักในการดำเนินชีวิตที่เกื้อกูลแก่สังคม และเป็นชีวิตที่สุจริต

2) สมาธิ คือ สิกขาหรือการศึกษาเพื่อนำไปปฏิบัติ เพื่อฝึกฝนจิตใจ เป็นการพัฒนาคุณภาพจิตใจทั้งในด้านคุณธรรม ความมีสติระลึกรู้ เกิดความสงบ ทำให้จิตใจเป็นสุข มีความปราโมทย์เบิกบาน

3) ปัญญา คือ สิกขาหรือการศึกษาที่เป็นไปเพื่อความรู้จริง เชื่อตามหลักเหตุและผล เข้าใจและเห็นสภาพต่าง ๆ ตามความเป็นจริง

วิมุติ

วิมุติ หมายถึง ความหลุดพ้นในสิ่งทั้งปวง และเป็นหัวใจหลักอย่างหนึ่งของทางพระพุทธศาสนา เพราะเมื่อจิตเป็นอิสระแล้วก็ย่อมจะใช้ปัญญาหาเหตุและผลได้อย่างถูกต้องไม่ถูกครอบงำด้วยกิเลส เป็นเสรีชนอย่างแท้จริง เพราะเป็นอิสระต่อสิ่งทั้งปวง

ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งกลุ่มอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาเป็น 3 ประเภท เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะทำการศึกษาและครบถ้วนในการนำเสนอ จึงแบ่งตามอุดมการณ์ ดังนี้คือ อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาตามหลักธรรมคำสอนอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสาน และอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่อิงกับวิทยาศาสตร์

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาตามหลักธรรมคำสอน

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาตามหลักธรรมคำสอน คือ ความเชื่อตามหลักคำสอนตามแก่นแท้ของพุทธศาสนา อันเป็นไปเพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุดของศาสนาตามคำสอนของพระพุทธองค์ คือ นิพพาน โดยผู้วิจัยขอสรุปอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาตามหลักธรรมคำสอนเป็นประเด็น ได้ 6 ประเด็น ดังนี้

1) การประพฤติดี การทำตนให้เป็นคนดีโดยยึดหลักคำสอนพื้นฐานที่ควรกระทำทาง กาย วาจา และใจ

2) การพึ่งตนเอง สิ่งที่เกิดขึ้นล้วนแล้วแต่มีเหตุและปัจจัย การขอหรืออ้อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่ได้แก้ไขที่เหตุ หรือ ปัจจัย แต่บุคคลควรพิจารณาโดยแยบคายและหาทางทำเหตุเพื่อให้ได้ผลที่ต้องการ

3) กรรม การกระทำที่เป็นเหตุแห่งผลอันหนึ่ง ๆ กล่าวคือ ทำดีย่อมได้ผลดี ทำชั่วย่อมได้ผลชั่ว กรรมเป็นต้นเหตุของผล เมื่อมีเหตุจึงมีผลตามมา

4) ชาติภพ การเวียนว่ายตายเกิดมีจริง นรกมี สวรรค์มี ชาติหน้า และชาติก่อนชาตินี้

5) ความไม่เที่ยง การตระหนักรู้ถึงความจริงของธรรมชาติ ธรรมะคือธรรมชาติ การเกิดขึ้น การตั้งอยู่ และการดับไป เป็นของธรรมชาติที่เกิดขึ้นอยู่เป็นปรกติ

6) การหลุดพ้น การหลุดพ้นเป็นจุดหมายอันสูงสุดของพระพุทธศาสนา ซึ่งก็คือนิพพาน

พระพุทธศาสนาถือได้ว่าเป็นแหล่งรวมและเป็นที่กำเนิดของสังคมไทย รวมไปถึงขนบธรรมเนียมประเพณี และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เนื่องจากพุทธศาสนามีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่ในอดีตเป็นประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน จนกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมไทยเป็นวัฒนธรรมแบบชาวพุทธ เพราะพุทธศาสนาเป็นตัวกำหนดรูปแบบในการดำเนินชีวิตของคนไทย รวมถึง ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม วรรณคดี ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณี

สืบเนื่องจนมาถึงปัจจุบันพระพุทธศาสนาได้หยั่งรากลึกฝังอยู่ในชีวิตจิตใจของคนไทยอย่างแยกไม่ออก ในทุกระดับชนชั้นตั้งแต่ กษัตริย์ ขุนนาง ราชสำนัก ตลอดจนถึงชาวบ้านร้านตลาด ประเพณีไทยที่อาศัยพระพุทธศาสนาเป็นบ่อเกิดก็มีมากมาย การโกนผมไฟที่มีการประกอบพิธีทั้งทางพราหมณ์และพิธีพุทธ พิธีแต่งงาน งานศพ งานอุปสมบท ตลอดจนวันสำคัญทางพุทธศาสนา จะเห็นได้ว่ามีการผสมผสานทั้ง พราหมณ์ ไสยศาสตร์ และโหราศาสตร์ โดยแสดงออกผ่านทางพิธีกรรม ตามแนวคิดความเชื่อ จนทำให้ยากที่จะแยกออกว่า สิ่งใดคือเป็นการปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนาตรงตามพระไตรปิฎก หรือสิ่งใด ได้รับแนวคิดมาจากความเชื่อทางพราหมณ์ จึงเป็นอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสาน ที่อยู่คู่กับพวกเราชาวไทยมาจวบจนปัจจุบันนี้

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสาน

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสานหมายถึงกรอบความคิด ความเชื่อที่มีการผสมผสานทั้งทางพุทธศาสนา พราหมณ์ ไสยศาสตร์ และโหราศาสตร์ จนแยกไม่ออกจากกันได้ โดยมากมักจะมองว่าเป็นความเชื่อที่งมงาย เชื่ออย่างไร้เหตุผลออกจากหลักธรรมคำสอนอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา นอกจากเรื่องของแก่นคำสอนทางพระพุทธศาสนาแล้ว ยังมีประเด็นอุดมการณ์อื่นๆที่เกิดจากการผสมผสานกับพุทธศาสนาจนเกิดเป็นอุดมการณ์แบบผสมผสานที่รวมทั้งโหราศาสตร์และไสยศาสตร์เข้าด้วยกัน

โหราศาสตร์ คือศาสตร์การพยากรณ์ที่อาศัยหลักการโคจรของดวงดาวเป็นหลัก และใช้การคำนวณ กับหลักการสถิติเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ ทำให้ได้มาซึ่งการพยากรณ์บอกความเป็นไปของเจ้าชะตาได้ เป็นที่แน่นอนว่าถ้าคนที่เชื่อคำทำนายมาก ๆ ก็จะประพฤติตัวให้สอดคล้องกับคำทำนายก็จะผิดไปจากหลักเหตุและผลของทางพุทธศาสนา และด้วยการเป็นไปอย่างนี้ย่อมจะไม่เกิดการพัฒนา

ทางด้านจิตใจ และทำให้ตั้งอยู่บนความประมาท ในทำนองเดียวกันถ้าใช้คำทำนายเพื่อความไม่ประมาทก็ย่อมจะทำได้และจะทำให้เกิดคุณได้เช่นกัน

ไสยศาสตร์ คือศาสตร์ที่ต่ำ หรือหลับใหล เป็นความเชื่อที่ตกทอดกันมาและมีความสอดคล้องกับสัญชาตญาณของมนุษย์คือ ไม่พึ่งตนเองหวังให้ผู้อื่นมาช่วย และอยากให้ทุกอย่างเป็นไปในแบบที่ตนเองต้องการ โดยอาศัยอำนาจที่เหนือกว่าความสามารถของมนุษย์ อำนาจที่เกิดจากเวทย์มนต์ วิญญาณ เทพเจ้า ภูตผี ที่มีความศักดิ์สิทธิ์ให้มาช่วยทำให้สิ่งนี้ สิ่งนั้นเกิด มีลักษณะตรงข้ามกับหลักคำสอนของพุทธศาสนาที่ให้บุคคลพึ่งตนเองและให้เอามาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

ผู้วิจัยได้รวบรวมจากงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและแบ่งประเด็นอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสานเป็น 3 ประเด็น ได้ดังต่อไปนี้

1) พิธีกรรม การทำพิธีหรือการประกอบพิธีกรรมบางอย่างเพื่อแก้ไข ลบล้าง หรือ เพื่อสร้างเสริม หนุน ทำให้เกิดมีความพิเศษบางอย่าง หรือพลังอำนาจให้การดำเนินชีวิตราบรื่นหรือดีขึ้นหลังจากได้ประกอบพิธีกรรมนั้น ๆ เช่น สะเดาะเคราะห์ด้วยการลงไปนอนในโลงศพ การถวายของดำไหว้พระราหู กล่าวได้ว่าพิธีกรรม คือพฤติกรรมที่กระทำขึ้นเพื่อสนองโลกียวิสัย หรือเพื่อความสูงส่งทางจิตวิญญาณ ซึ่งมีความศักดิ์สิทธิ์

2) การพยากรณ์ อาศัยหลักการทางโหราศาสตร์เพื่อรู้เหตุการณ์ในอนาคต ทำนายเรื่องราวที่กำลังจะเกิดขึ้น หรือ เหตุที่ควรระวัง จากการศึกษาพุทธศาสตร์กับโหราศาสตร์ พบว่าในทางพุทธศาสนานั้นพระพุทธเจ้าเองท่านก็ไม่ได้ทรงปฏิเสธความเป็นไปได้ของการทำนาย แต่ไม่ทรงสอนให้สาวกวางใจในโหราศาสตร์ และทรงเห็นว่าโหราศาสตร์เป็นดิรัจฉานวิชาไม่เหมาะกับสมณะและทรงห้ามไม่ให้ข้องเกี่ยวกับเรื่องนี้

3) อิทธิปาฏิหาริย์ ความมหัศจรรย์เหนือวิสัยมนุษย์ทั่วไปธรรมดาจะทำได้ สิ่งที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นได้แต่เกิดขึ้นได้เป็นที่น่าอัศจรรย์จากการศึกษาอิทธิปาฏิหาริย์ในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท (ทิพากาญจน์ ประภารัตน์, 2551) พบว่า เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์มีจริงแต่พระองค์ไม่ส่งเสริมและไม่อนุญาตให้ภิกษุ ภิกษุณี สามเณรทำ

พิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบางอย่างก็มาจากพิธีของพราหมณ์โดยตรงเพราะพิธีของพราหมณ์มีความเชื่อว่าจะแก้ปัญหาและให้สิ่งต่าง ๆ ได้หลากหลายกว่า พิธีกรรมของทางพุทธศาสนาที่โดยมากก็จะมีแต่การทำบุญตามเทศกาลเท่านั้น เช่น พิธีทอดกฐิน ผ้าป่า ในขณะที่ทางพิธีของพราหมณ์จะเป็นไปในลักษณะของพลังอำนาจเสริม เพื่อการปกป้อง หรือเพื่อความเจริญรุ่งเรือง โดยอาศัยเทวดาหรือภูตผีปีศาจ เพื่อแลกเปลี่ยนกันในขณะพิธีให้ของเซ่นไหว้

ความแตกต่างของพิธีทางพุทธศาสนากันไสยศาสตร์คือ พิธีของทางศาสนาจะมีพระเป็นผู้นำพิธี และจะทำเพื่อคนหมู่มาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา นำความสุขความสบายใจมาให้ แต่ทางไสยศาสตร์ผู้ประกอบพิธีจะเป็นเฉพาะบุคคล และการทำพิธีจะเป็นเพื่อเจาะจงรายบุคคลไม่ใช่เพื่อส่วนรวม

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่อิงกับวิทยาศาสตร์

พุทธศาสนาโดยมีพระพุทธเจ้าเป็นศาสดา ได้ทรงสั่งสอนสาวกและพุทธบริษัทโดยมีหลักธรรมคำสั่งสอนที่อาศัยหลักการของเหตุและผลตามที่เป็นจริงของธรรมชาติซึ่งพระองค์ได้ค้นพบ และกล่าวย้ำอยู่เสมอว่าพระองค์ท่านมิได้สร้างสิ่งใดขึ้นมาเพื่อก่อตั้งศาสนา แต่ได้ทรงนำความเป็นจริงตามธรรมชาตินี้มาสอน ซึ่งก็เป็นหลักการเดียวกันกับทางวิทยาศาสตร์ที่ถือเอากฎของเหตุและผลเป็นใหญ่

จะเห็นได้ว่าปัจจุบันมีการนำพุทธศาสนามาเทียบเคียงกับการค้นพบทางวิทยาศาสตร์อยู่บ่อยครั้ง และเชื่อมโยง หาความสัมพันธ์ รวมถึงเปรียบเทียบทั้งสองสิ่งเข้าด้วยกัน และงานวิจัยนี้จะทำการกำหนดประเด็นอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่อิงกับวิทยาศาสตร์เป็น 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1) หลักของเหตุและผล วิทยาศาสตร์เป็นเรื่องของการหาคำตอบที่พิสูจน์ได้จริง เพราะฉะนั้นในทางวิทยาศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เน้นเรื่องเหตุเกิดทำให้มีผล เชื่อมโยงกัน ซึ่งทางพุทธศาสนาก็อยู่บนหลักการของเหตุและผลเช่นเดียวกัน ดังนั้นทั้งวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์จึงมีจุดร่วมเดียวกันในทางอุดมการณ์

2) กระบวนการแนวคิด วิทยาศาสตร์เน้นเรื่องการพิสูจน์เพื่อให้รู้จริง ถ้ายังพิสูจน์ไม่ได้ก็ให้ตั้งสมมติฐานไว้ ในขณะที่พุทธศาสนาเองก็สอนให้ทดลองทำ ทดลองปฏิบัติเพื่อให้รู้ชัด จึงเป็นกระบวนการหรือแนวคิดที่ตรงกัน

3) การเปรียบเทียบ การเทียบกันโดยหลักการคำสอนและความเชื่อในวิธีการหาความจริงทำให้การเปรียบเทียบของทั้งทางพุทธศาสนาและวิทยาศาสตร์ ได้ว่าวิทยาศาสตร์เป็นพุทธศาสตร์และพุทธศาสนาเป็นวิทยาศาสตร์

การนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่เห็นในปัจจุบันนี้นอกจากจะดำเนินการตามวิถีทางพุทธศาสนาที่เป็นการเผยแผ่หลักคำสอนจากพระสงฆ์ไปยังพุทธศาสนิกชนแล้ว ก็ยังมีการนำเสนอที่กระทำโดยสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่เผยแผ่คำสอนไปสู่ประชาชน พุทธศาสนิกชน ซึ่งทำให้การเผยแผ่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางมาก แต่การรับรู้และข้อมูลที่นำเสนอนั้นอาจมีการคลาดเคลื่อน ซึ่งทั้งหมดนี้ก็คือการสะท้อนภาพของอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่ทำให้เห็นว่าพุทธศาสนิกชนมีการรับรู้อย่างไรและให้ความสนใจตอบรับเป็นไปในทิศทางใดได้อีกด้วย

2.5 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนกับอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา

สื่อมวลชน เป็นองค์กรทางสังคมที่มีบทบาทสูงในด้านการสื่อสาร แต่ก็ด้วยอาศัยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว จึงทำให้เกิดการสื่อสารข้อมูลมีความสะดวกและแพร่หลายทั้งในสังคมเมืองและในท้องถิ่นที่ห่างไกล Harold Lasswell (1948) นักรัฐศาสตร์และเป็นผู้บุกเบิกการศึกษาและวิจัยด้านการสื่อสารมวลชน สื่อมวลชนมีบทบาทต่อสังคมและได้สรุปบทบาทหน้าที่สำคัญของสื่อมวลชนไว้ 3 ประการ ดังนี้

1) สอดส่อง สังเกตการณ์ และระแวดระวังสภาพแวดล้อมในสังคม (Surveillance of the Environment) คือการแสวงหาข่าวสารรายงานข่าวสารข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสังคม ให้สมาชิกรับทราบเรื่องราว หรือเรียกว่าเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าว (Informative Function)

2) ประสาน ทำให้เกิดการรวมตัวกันของส่วนต่าง ๆ ในสังคม (Correlation of the Parts of Society) ให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี เกิดการรวมตัวกันและอยู่กันอย่างมีความสุข รวมไปถึงสามารถออกความคิดเห็น เสนอข้อเสนอ แนะแนว ที่สื่อมวลชนมีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือชักจูง

3) ถ่ายทอดมรดกทางสังคมไปสู่คนรุ่นหลัง (Transmission of the Social Heritage from One Generation to the Next) โดยจะทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และบรรทัดฐานของสังคมให้คงอยู่ต่อไปได้

ในลำดับต่อมาได้มีการเพิ่มบทบาทหน้าที่เป็นประการที่ 4 โดย Wright (1960) คือ หน้าที่ในการให้ความบันเทิง ลดความเครียด ผ่อนคลาย ให้กับผู้คนในสังคม โดยสามารถทำให้สมาชิกแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้ง่ายขึ้น

โดยปัจจุบันหน้าที่และบทบาทของสื่อมวลชนทางด้านพระพุทธศาสนาได้นำเสนอทั้ง บทบาทของการเฝ้าระวัง (Social Surveillance) ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นเสมือนผู้สังเกตการณ์สังคม ดูแล สอดส่อง ระแวดระวัง ติดตามดูความเลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในสังคม และรายงานถึงความเคลื่อนไหวแหล่านั้นให้สังคมได้ทราบและทันท่วงที ซึ่งข่าวก็จะมีทั้งด้านบวกและลบ ไม่ว่าจะเป็น การทำผิดวินัยของพระสงฆ์ งานบุญประเพณี กิจกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา ความเชื่อ ไสยศาสตร์

บทบาทการเชื่อมโยงหน่วยต่าง ๆ ทางสังคม (Correlation of Parts of Society) จะเป็นการรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา โดยจะเป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดการรับรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นต่าง ๆ ในหน่วยย่อยทุกหน่วยของสังคม จะมีผลทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ มุมมอง ความคิดกับประเด็นปัญหาที่มาจากส่วนอื่น ๆ ของสังคม ให้เกิดการปรับเปลี่ยน พัฒนาในแนวคิด และอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

บทบาทในการถ่ายทอดมรดกต่อสังคม (Transmission of the Social Heritage) สื่อมวลชนมีความสามารถในการสื่อสารส่งต่อ บรรทัดฐาน ค่านิยม คุณค่าทางสังคม วัฒนธรรมของสังคมจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง และก็สามารถเผยแผ่ข้อมูล ข่าวสาร ศีลธรรม จริยธรรม รวมถึงคำสอนและข้อปฏิบัติที่ดีงามในทางพุทธศาสนาแก่สังคมรุ่นต่าง ๆ โดยการนำเสนออาจเป็นรูปแบบการเล่าเรื่อง บรรยายพร้อมภาพประกอบ ตลอดจนถึงการ์ตูนภาพ เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย ซึ่งจัดเป็นรูปแบบและบทบาทในการให้ความบันเทิงที่สอดแทรกสาระทางพระพุทธศาสนา

จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมาการศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอพระพุทธศาสนานิยมศึกษาในด้านของอิทธิพลของสื่อในการนำเสนอข่าวทางพุทธศาสนา เช่น ศึกษาความสัมพันธ์ของสื่อมวลชนกับวิกฤตศรัทธาในพระพุทธศาสนาอาศัยเกณฑ์ตามความคิดของคนไทย โดยผลของการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนทำให้เกิดผลในด้านของวิกฤตศรัทธาในพระสงฆ์อยู่ในระดับสูง หากแต่ว่ามีผลกระทบไม่มากต่อศรัทธาของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและคำสอนคือพระธรรม ประชาชนมีความเชื่อว่าการที่สื่อนำเสนอข่าวในเชิงลบเป็นเพราะต้องการควบคุมพระสงฆ์ให้อยู่ในระเบียบวินัยของสงฆ์และเหตุผลเชิงธุรกิจ ทั้งนี้ทั้งนั้นได้มีการเสนอแนะในด้านความรับผิดชอบในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ให้มากกว่านี้ โดยการนำเสนอข่าวของพระสงฆ์ที่ทำผิดศีลวินัย ควรนำเสนอในแบบที่เป็นรายบุคคลมากกว่าที่จะเสนอเป็นภาพรวมของสถาบันพระพุทธศาสนา (จำนงค์ อดิวัฒนสิทธิ์, 2546)

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่อาศัยผ่านทางสื่อมวลชนปัจจุบันอยู่ภายใต้การตลาดการค้าขายข้อมูลในรูปแบบบริโภคนิยม มีสินค้าบรรจุภัณฑ์หลากหลายแบบในตลาดให้เลือกตามความต้องการและมีการนำเสนอข่าวสารทางพุทธศาสนาในแบบพุทธพาณิชย์เพิ่มมากขึ้น โดยที่เห็นจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์การศึกษาเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์กับพุทธพาณิชย์โดย Masahiro (2008) The Role of Amulet Magazines in Promoting Buddhist Commercialism in Thai Society โดยจะพบว่านิตยสารพระเครื่องในการส่งเสริมพุทธพาณิชย์ในประเทศไทยได้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) ประเภทความรู้ 2) ประเภทรวบรวมแบบพระเครื่อง จากงานวิจัยได้ทำการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาในนิตยสารพระเครื่องที่มีจำหน่ายอยู่ในตลาด เพื่อจะวิเคราะห์ในเรื่องความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์กับพุทธพาณิชย์ ได้ผลการศึกษาพบว่า นิตยสารพระเครื่องมีการใช้หลักการในการชักนำความคิดของผู้อ่านและเขียนเนื้อหาเพื่อเพิ่มศรัทธาให้มากขึ้นโดยอาศัยความเชื่อเรื่องพลังวิเศษและความศักดิ์สิทธิ์อภินิหารว่ามีอยู่จริง (อาศัยหลักแนวคิด และการสร้างสื่อ ให้เกิดเป็นความจริงในทางความเชื่อ) ทั้งหมดนี้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของวงการธุรกิจพระเครื่อง โดยนิตยสารเกี่ยวกับพระเครื่องได้มีการออกวางจำหน่าย ในท้องตลาดตั้งแต่ปี 2530 และมีบทบาทมากในการสร้างกระแสความเชื่อซึ่งส่งผลต่อกระแสการซื้อขายแลกเปลี่ยนในตลาดพระเครื่อง

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อผู้รับสาร การนำเสนอเรื่องราวทางด้านศรัทธาความเชื่อในทางพระพุทธศาสนาในเชิงพาณิชย์มีผลต่อการรับรู้ ความเข้าใจ อันจะนำมาซึ่งการตีความในทางพระพุทธศาสนาที่ออกห่างไปจากหลักคำสอนเดิมได้ ก็ในเมื่อวัตถุประสงค์ของการนำเสนอเป็นไปเพื่อทางพาณิชย์ไม่ใช้เพื่ออุดมการณ์ทางพระพุทธศาสนา

ในส่วนของอุดมการณ์ทางพระพุทธศาสนาที่ถูกสื่อมวลชนนำมาเผยแผ่นั้น มักอยู่ในรูปแบบการนำเสนอที่แฝงแนวคิดที่มีอุดมการณ์เป็นพื้นฐานในการกล่าวถึงทางพระพุทธศาสนาทั้งที่เจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม การนำเสนอเนื้อหานั้นจะเห็นได้ว่าเป็นการสะท้อนความเป็นไปทางศาสนาของสังคมไปในตัวด้วย และยังสะท้อนถึงความต้องการของผู้คนที่มีต่อศาสนาว่าเป็นไปในทิศทางใดผ่านตัวแทนคือนักเขียน โดยเนื้อหาที่ถูกเขียนมานั้นก็จะเป็นด้านกระแสทางไสยศาสตร์ การแก้ทุกข์โดยอาศัยหลักคำสอน ธรรมะที่อ้างอิงตามพระไตรปิฎก ธรรมะเชิงวิชาการ นอกจากนี้ก็ยังมีธรรมะเชิงประยุกต์ โดยทั้งหมดนี้มีสื่อมวลชนเป็นเครื่องมือที่ถูกใช้โดยระบบบริโภคนิยม

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการนำเสนอของสื่อมวลชนผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์ก็เป็นสื่ออีกแขนงหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้อ่านหรือผู้รับสารในทุกระดับ อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาถูกถ่ายทอดผ่านทางหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งการผลิตซ้ำก็จะเป็นการตอกย้ำให้จดจำในหลักการและมีผลในการนำไปปฏิบัติได้ นับเป็นการทำหน้าที่ร่วมกันของสองสถาบันคือ สถาบันศาสนาและสถาบันสื่อมวลชน ซึ่งในการที่จะทำให้สังคมของชาวพุทธมีแนวความคิด ความเชื่อ และกรอบในการปฏิบัติที่เป็นไปในแบบเดียวกันก็ต้องอาศัยการนำเสนอที่อยู่บนอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาจึงจะเป็นไปได้ ดังนี้แล้วจะเห็นได้ว่าอิทธิพลของสื่อมวลชนในด้านของการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งสำคัญและยังเป็นการสะท้อนภาพของสังคมไทยที่มีต่อพระพุทธศาสนาในปัจจุบันผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์ได้อีกด้วย

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การนำเสนอพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์โดยอ้างอิงกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์และ 2) เพื่อวิเคราะห์และอภิปรายทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคต

3.1 ประเภทของงานวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการคือ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่รวบรวมมาได้ และจัดประเภทหมวดหมู่ ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ และสรุปผล

3.2 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ทำการวิจัยเป็นประเภทเอกสาร รวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ สยามรัฐ เดลินิวส์ มติชน คมชัดลึก ไทยโพสต์ ข่าวสด โพสต์ทูเดย์ ผู้จัดการรายวัน 360 องศา และกรุงเทพธุรกิจ โดยจะทำการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาเป็นระยะเวลา 1 ปี คือตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2559 ถึง 31 สิงหาคม 2560 สาเหตุที่การวิจัยนี้เลือกข้อมูลที่มาจากสื่อหนังสือพิมพ์เพราะหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่เข้าถึงผู้คนได้ในทุกระดับชนชั้น หาอ่านได้ง่าย เข้าถึงผู้คนได้กว้างขวาง และเป็นสื่อที่มีทั้งรูปและตัวอักษรทำให้สามารถเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นการเก็บข้อมูลประเภทเอกสาร โดยเลือกแหล่งข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ โดยจะทำการเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะข่าวที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเท่านั้น โดยข่าวที่มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนสถาน วัด โบสถ์ วิหาร สถานที่ทางศาสนา ศาสนพิธี (พิธีกรรม พิธีการทางพุทธศาสนา เช่น การทำบุญ อุปสมบท) ศาสนธรรม (หลักคำสอนของทางพระพุทธศาสนา) และศาสนบุคคล (บุคคลในพระพุทธศาสนา พระภิกษุ สามเณร พุทธศาสนิกชน) โดยไม่ว่าจะเป็นข่าว บทความ หรือบทวิจารณ์ จะถูกทำการเก็บรวบรวมเนื้อหาของข่าวโดยเข้าไปหาข้อมูลย้อนหลังจากฐานข้อมูลข่าวบริการของ IQNewsClip

ในการเก็บข้อมูลจะเลือกรวบรวมจากการนำเสนอของข่าวที่ตรงกับประเด็นทางด้านอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา และข่าวที่สะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในสังคมไทย

ประเด็นตามการแบ่งอุดมการณ์ของพุทธศาสนา แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาตามหลักธรรมคำสอน

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสาน

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่อิงกับวิทยาศาสตร์

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาตามหลักธรรมคำสอน โดยจะแบ่งประเด็นได้ 6 ประเด็น ดังนี้

1) การประพฤติดี การทำตนให้เป็นคนดีโดยยึดหลักคำสอนพื้นฐานที่ควรกระทำทาง กาย วาจา และ ใจ

2) การพึ่งตนเอง สิ่งที่เกิดขึ้นล้วนแล้วแต่มีเหตุและปัจจัย การขอหรืออ้อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไม่ได้ แก้ไขที่เหตุ หรือ ปัจจัย แต่บุคคลควรพิจารณาโดยแยบคายและหาทางทำเหตุเพื่อให้ได้ผลที่ต้องการ

3) กรรม การกระทำที่เป็นเหตุแห่งผลอันหนึ่ง ๆ กล่าวคือ ทำดีย่อมได้ผลดี ทำชั่วย่อมได้ผลชั่ว กรรมเป็นต้นเหตุของผล เมื่อมีเหตุจึงมีผลตามมา

4) ชาติภพ การเวียนว่ายตายเกิดมีจริง นรกมี สวรรค์มี ชาติหน้า และชาติก่อนชาตินี้

5) ความไม่เที่ยง การตระหนักรู้ถึงความจริงของธรรมชาติ ธรรมะคือธรรมชาติ การเกิดขึ้น การตั้งอยู่ และการดับไป เป็นของธรรมชาติที่เกิดขึ้นอยู่เป็นปรกติ

6) การหลุดพ้น การหลุดพ้นเป็นจุดหมายอันสูงสุดของพระพุทธศาสนา ซึ่งก็คือนิพพาน

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสาน แบ่งได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1) พิธีกรรม การทำพิธีหรือการประกอบพิธีกรรมบางอย่างเพื่อแก้ไข ลบล้าง หรือ เพื่อสร้าง เสริม หนุน ทำให้เกิดมีความพิเศษบางอย่าง หรือพลังอำนาจให้การดำเนินชีวิตราบรื่นหรือดีขึ้น หลังจากได้ประกอบพิธีกรรมนั้น ๆ เช่น สะเดาะเคราะห์ด้วยการลงไปนอนในโลงศพ การถวายของดำไหว้พระราหู

2) การพยากรณ์ อาศัยหลักการทางโหราศาสตร์เพื่อรู้เหตุการณ์ในอนาคต ทำนายเรื่องราวที่กำลังจะเกิดขึ้น หรือ เหตุที่ควรระวัง

3) อิทธิปาฏิหาริย์ ความมหัศจรรย์เหนือวิสัยมนุษย์ทั่วไปธรรมดาจะทำได้ สิ่งที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นได้แต่เกิดขึ้นได้เป็นที่น่าอัศจรรย์

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่อิงกับวิทยาศาสตร์ แบ่งได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1) หลักของเหตุและผล วิทยาศาสตร์เป็นเรื่องของการหาคำตอบที่พิสูจน์ได้จริง เพราะฉะนั้น ในทางวิทยาศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เน้นเรื่องเหตุเกิดทำให้มีผล เชื่อมโยงกัน ซึ่งทางพุทธศาสนาก็อยู่บนหลักการของเหตุและผลเช่นเดียวกัน ดังนั้นทั้งวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์จึงมีจุดร่วมเดียวกันในทางอุดมการณ์

2) กระบวนการแนวคิด วิทยาศาสตร์เน้นเรื่องการพิสูจน์เพื่อให้รู้จริง ถ้ายังพิสูจน์ไม่ได้ก็ให้ตั้งสมมติฐานไว้ ในขณะที่พุทธศาสนาเองก็สอนให้ทดลองทำ ทดลองปฏิบัติเพื่อให้รู้ชัดจึงเป็นกระบวนการหรือแนวคิดที่ตรงกัน

3) การเปรียบเทียบ การเทียบกันโดยหลักการคำสอนและความเชื่อในวิธีการหาความจริง ทำให้การเปรียบเทียบของทั้งทางพุทธศาสนาและวิทยาศาสตร์ ได้ว่าวิทยาศาสตร์เป็นพุทธศาสตร์ และพุทธศาสนาเป็นวิทยาศาสตร์

การสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในสังคมไทย

การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์นอกจากเป็นการนำเสนอข่าวในด้านของอุดมการณ์ของพุทธศาสนาแล้ว ยังสามารถสะท้อนหรือทำให้เห็นภาพความเป็นไปของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยได้อีกด้วย โดยเนื้อหาที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ เช่น

1) พุทธประเพณี เป็นการบอกกล่าวถึงกำหนดการ หรือเสนอกิจกรรม ว่ามีการจัดทำกิจกรรมที่ใด เป็นประเพณีทางพุทธศาสนา

2) พุทธพาณิชย์ เป็นบทความหรือการนำเสนอข่าวในเชิงพาณิชย์แฝงการค้า

3) วัตถุมงคลของขลัง เป็นการให้ข้อมูลที่มีผลต่อความสนใจ หรือสร้างกระแสให้เกิดความสนใจในการนิยมวัตถุมงคล หรือของขลัง มากขึ้น

4) ปัจเจกนิยม เป็นการเล่าเรื่องหรือกล่าวถึงพระสงฆ์ในลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล กล่าวคือ พูดถึงความสามารถพิเศษในทางพลังจิต หรือ ญาณวิเศษ เพื่อให้เกิดศรัทธาความเลื่อมใส

5) พุทธแบบผสมผสาน เป็นการรวมกันของความเชื่อจากศาสนาอื่นผสมกับพุทธศาสนาผสมผสานกันไป เป็นแนวไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ พราหมณ์เทพเจ้า

6) ธรรมะประยุกต์ เป็นการกล่าวถึงปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว และนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาอธิบาย หรือ นำมาใช้เพื่อแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาสังคมนั้น ๆ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยจะแบ่งข้อมูลตามหมวดหมู่ที่ถูกนำมาวิเคราะห์มี 2 ส่วน ดังนี้ คือ

1) สรุปข้อมูลประเด็นจากการนำเสนอของหนังสือพิมพ์รายวัน ที่เป็นเรื่องของอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาเป็นระยะเวลา 1 ปี คือตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2559 ถึง 31 สิงหาคม 2560 โดยจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2) สรุปข้อมูลการนำเสนอที่เป็นการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในสังคมไทย

3.5 การนำเสนอข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการวิเคราะห์การนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา และข้อมูลการนำเสนอที่เป็นการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในสังคมไทยที่ได้รวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์รายวันแล้ว ผู้วิจัยก็จะทำการนำเสนอด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Description Analysis) เป็นขั้นตอนต่อท้าย

BANGKOK UNIVERSITY FOUNDED 1962

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การนำเสนอพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์โดยอ้างอิงกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ และ 2) เพื่อวิเคราะห์และอภิปรายทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคต

โดยงานวิจัยฉบับนี้ได้ใช้ระเบียบการวิจัยเป็นประเภทเอกสาร รวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ และทำการวิเคราะห์เนื้อหา โดยสรุปข้อมูลประเด็นจากการนำเสนอของหนังสือพิมพ์รายวัน ที่เป็นเรื่องของอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาเป็นระยะเวลา 1 ปี คือตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2559 ถึง 31 สิงหาคม 2560 โดยจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มี 2 ส่วน คือ

4.1 ส่วนที่ 1 ภาพสะท้อน และการนำเสนอประเด็นทางอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

4.1.1 ภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์โดยอ้างอิงกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

4.1.2 การนำเสนอประเด็นทางอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ทั้งที่เป็นข่าวและคอลัมน์

4.2 ส่วนที่ 2 วิเคราะห์และอภิปรายทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคต

4.1 ส่วนที่ 1 ภาพสะท้อน และการนำเสนอประเด็นทางอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

4.1.1 ภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์โดยอ้างอิงกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

<u>วัตถุมงคลนิยม</u> เครื่องรางของขลัง กับความเชื่อเรื่องนี้เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับพระพุทธศาสนาในสังคมไทยมาช้านาน ด้วยเหตุว่าชาวพุทธส่วนใหญ่มีความเชื่อว่านอกจากการปฏิบัติดีตามคำสอนขององค์พระศาสดาแล้วยังมีเรื่องของพลังเหนือธรรมชาติที่ให้ความคุ้มครองกับผู้นับถือได้อีกด้วย โดยวัตถุมงคลเหล่านี้จะมีพลังพิเศษที่เมื่อผ่านพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจได้ พระเครื่องและวัตถุมงคลยังถูกใช้ในการแสดงออกของการนับถือพระพุทธศาสนาอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีปัจจัยในด้านการสะสม ทำให้เกิดการจัดสร้างเป็นเชิงพุทธพาณิชย์ และการสืบศิลปะตกทอดเป็นเชิงพุทธศิลป์ได้

ด้วย แม้ด้วยหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาจะสอนให้คนพึ่งตนเอง ไม่อ้อนวอนขอความสำเร็จจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์แต่พระเครื่องและวัตถุมงคลก็ยังคงได้รับความนิยมทุกยุค ทุกสมัย

สิ่งที่สะท้อนให้เห็นได้ชัดเช่น หลักความเชื่อทางพระพุทธศาสนาแบบผสมผสาน การนับถือพุทธศาสนาแต่เน้นที่วัตถุจึงเป็นประเด็นในด้านการสะสม เกิดรูปแบบเชิงพาณิชย์เป็นพุทธพาณิชย์ แต่ก็มีการสืบสารทางศิลปะเป็นพุทธศิลป์

ภาพที่ 4.1: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นวัตถุมงคลนิยม (1)

ข่าวสด
Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,650

Section: บันเทิง/พระเครื่อง
วันที่: อังคาร 6 มิถุนายน 2560
ปีที่: 27 ฉบับที่: 9687 หน้า: 17(บน), 24
Col.Inch: 95.45 Ad Value: 157,492.50 PRValue (x3): 472,477.50 คลิป: สี่สี
หัวข้อข่าว: ที่ระลึก 80 ปี พระพรหมวชิรญาณ พระกริ่งเศรษฐีสำเภาทอง รุ่นแรก

ข่าวสดพระเครื่อง

24

ที่ระลึก 80 ปี พระพรหมวชิรญาณ
พระกริ่งเศรษฐีสำเภาทอง รุ่นแรก

ที่ระลึก 80 ปี 'พระพรหมวชิรญาณ' พระกริ่งเศรษฐีสำเภาทอง รุ่นแรก

เนื่องวันที่ 24 พฤษภาคม 2560 พระพรหมวชิรญาณ (ปสฤทธิ์ เขมังกโร) กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดยานนาวา เจริญอายุวัฒนมงคลครบ 80 ปี พรรษา 59

ท่านสร้างผลงานให้แก่วงการสงฆ์และสาธารณประโยชน์มาตลอด และยังเป็นเจ้าสำนักปฏิบัติธรรมวัดยานนาวา โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้พิจารณาประกาศให้วัดยานนาวา กรุงเทพฯ เป็นสำนักปฏิบัติธรรม ประจำกรุงเทพมหานคร แห่งที่ 1

พระพรหมวชิรญาณ ในฐานะที่ปรึกษาสมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา ยังเป็นประธานกรรมการดำเนินการโครงการสร้าง "วัดหนองมินทรราชูทิศ เฉลิมพระเกียรติฯ" เนื่องในโอกาสมหามงคลฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช 9 มิถุนายน 2549

วัดหนองมินทรราชูทิศ เฉลิมพระเกียรติฯ เมืองเคบบริดจ์ นครบอสตัน รัฐแมสซาชูเซ็ตส์ สหรัฐอเมริกา ดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและเป็นที่พึ่งทางจิตใจของชาวไทยและชาวพุทธนานาชาติ

ท่านมีนามเดิมว่า ประสิทธิ์ ต่อมาเปลี่ยนเป็น ปสฤทธิ์ สุทธิพันธุ์ เกิดเมื่อวันที่ 24 พ.ค. 2480 ที่บ้านยางน้อย บ้านยางน้อย ต.ก่อเอี้ย อ.เชียงใน จ.อุบลราชธานี

บรรพชา วันที่ 3 เม.ย.2491 ที่วัดยางน้อย ต.ก่อเอี้ย โดยมีพระครูพินิฐศีลคุณ เจ้าคณะอำเภอเชียงใน วัดทุ่งสว่าง บ้านในนใหญ่ ต.ก่อเอี้ย อ.เชียงใน จ.อุบลราชธานี เป็นพระอุปัชฌาย์

อุปสมบท วันที่ 20 ก.ค.2501 ที่พระอุโบสถวัดจักรวรรดิราชาวาสวรมหาวิหาร เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ โดยมีพระธรรมธีราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาส (ภายหลังได้รับพระราชทานสถาปนาเป็นที่สมเด็จพระชิรญาณมุนี) เป็นพระอุปัชฌาย์, พระวินัยกิจโกศล ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาสเป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระมหาบุญมา ทีปธัมโม ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาส (ภายหลังได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นที่ พระพุทธิวงศมุนี) เป็นพระอนุสาวนาจารย์

พ.ศ.2501 สอบได้เปรียญธรรม 3 ประโยค สำนักเรียนวัดจักรวรรดิราชาวาส กรุงเทพฯ

ลำดับสมณศักดิ์ พ.ศ.2516 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่ พระศุธีรัตนาภรณ์ พ.ศ.2527 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชา

รหัสข่าว: C-170606012130(6 มิ.ย. 60/03:27) หน้า: 1/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารเอกทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.2: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น วัตถุมงคลนิยม (2)

ข่าวสด
Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,650

Section: บันเทิง/พระเครื่อง
วันที่: อังคาร 6 มิถุนายน 2560
ปีที่: 27 **ฉบับที่:** 9687 **หน้า:** 17(บน), 24
Col.Inch: 95.45 **Ad Value:** 157,492.50 **PRValue (x3):** 472,477.50 **คลิป:** สี่สี
หัวข้อข่าว: ที่ระลึก 80 ปี พระพรหมวชิรญาณ พระกริ่งเศรษฐีสำเภาทอง รุ่นแรก

คณะชั้นราชที่ พระราชรัตนาภรณ์

พ.ศ.2535 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่ พระเทพประสิทธิมนต์ พ.ศ.2543 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นธรรมที่ พระธรรมวชิรญาณ

พ.ศ.2544 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นเจ้าคณะรองที่ พระพรหมวชิรญาณ

เนื่องในวาระที่พระพรหมวชิรญาณ เจริญอายุวัฒนมงคล ครบ 80 ปี และเพื่อเป็นที่ระลึก ได้จัดสร้าง **"พระกริ่งเศรษฐีสำเภาทอง"** จัดสร้างชุดพิเศษ 9 ชุด ชุดทองคำ 19 ชุด เงิน 199 องค์ นวโลหะ 599 องค์ ทองเทวฤทธิ์ 999 องค์เท่านั้น

พระกริ่งเศรษฐีสำเภาทอง รุ่น 1 มีพุทธลักษณะงดงาม เป็นรูปหล่อลอยองค์ ศิลปะสุโขทัย ประทับนั่งขัดสมาธิ เหนือบัลลังก์บัวคว่ำ บัวหงาย 2 ชั้นเด่นชัด ปรารภเหตุแห่งท่านเจ้าคุณเกิดจากกุมภราชธานี พระเกศแบบบัวตูม ศิลปะล้านช้าง พระศกตูมก้นหอย พระหัตถ์ขวาวางที่พระชานุ ปางมารวิชัย พระหัตถ์ซ้ายถือบัวทิพย์ ใต้ฐานปะกันสำหรับบรรจุลูกกริ่ง มีอันค์เจาะว์ที่ท่านศึกษาสืบทอดมาจากสายพระพุฒาจารย์ (มา) วัดสามปลื้ม

ส่วนที่มาของพระกริ่งนั้นมาจากที่เบตเข้ามาสู่จีน และคนจีนมาค้าขายในประเทศไทยโดยนั่งเรือสำเภามาจากจีน มาขึ้นเรือที่บริเวณวัดยานนาวาแห่งนี้ ในสมัยรัชกาลที่ 3 จึงทำเรือสำเภาไว้เป็นอนุสรณ์ การเดินทางโดยทางเรือในสมัยนั้นเป็นที่น่ากลัวมาก ทั้งภัยธรรมชาติ พายุ เป็นต้น บางคนโชคไม่ดี ไม่สามารถเดินทางผ่านอันตรายเหล่านั้นมาได้

เมื่อมาแล้วต้องประกอบอาชีพค้าขายเป็นส่วนมาก การค้าในสมัยนั้นก็ทำกันอย่างยากลำบาก คนจีนในสมัยนั้นจึงนิยมนำพระกริ่งติดตัวมาด้วย เพื่อป้องกันอันตราย เป็นโชคลาภยศตามหานิยมในการค้าขาย และยังมีความเชื่อว่าสามารถรักษาโรคที่แพทย์รักษาไม่ได้ให้หายได้ ด้วยอย่างเช่น การรักษาโรคของสมเด็จพระวันรัต (แดง) วัดสุทัศน์ ที่อาพาธเป็นอหิวาตกโรค สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ อาราธนาพระกริ่งลงในน้ำ ทำเป็นน้ำพระพุทธมนต์ประทานแก่สมเด็จพระวันรัต (แดง) เมื่อท่าน

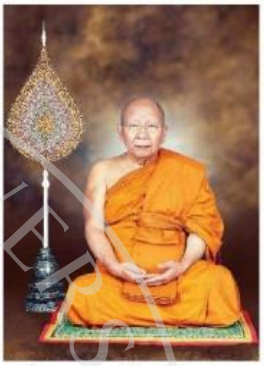

ฉันน้ำพระพุทธมนต์นั้นแล้วก็บรรเทาหายอาพาธเป็นปกติ เป็นต้น

พระกริ่งเศรษฐีสำเภาทอง ประกอบพิธีเททอง เมื่อวันอาทิตย์ที่ 21 พ.ค.2560 เวลา 18.19 น. และประกอบพิธีพุทธาภิเษก เมื่อวันที่ 23 พ.ค.2560 เวลา 19.39 น. ที่ผ่านมา

ผู้สนใจร่วมบุญเช่าบูชา สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานวัดยานนาวา โทร.0-2672-3216, 08-6990-6441, 08-6909-5494

รหัสข่าว: C-170606012130(6 มิ.ย. 60/03:27) หน้า: 2/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>พุทธประเพณี</u> กิจกรรมของสงฆ์ต่าง ๆ ที่พระสงฆ์ปฏิบัติทำกันมาก็มีหลายกิจกรรมที่มีชาวบ้านต้องเข้ามามีส่วนร่วมด้วยจึงจะเกิดขึ้นได้ เช่น การทำบุญแห่เทียนเข้าพรรษา การตักบาตรเวียนเทียน กิจกรรมทางพุทธศาสนาเหล่านี้เป็นกิจกรรมสำคัญที่มีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี นอกจากเป็นการระลึกถึงความสำคัญของวันดังกล่าวแล้ว การประกอบกิจกรรมทางศาสนาถือเป็นการสืบทอดต่ออายุพระพุทธศาสนา และเป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้คนได้เข้าวัด ทำบุญ ใกล้ชิดศาสนา เป็นหน้าที่อันหนึ่งของพุทธศาสนิกชนที่ดีพึงปฏิบัติ มุมมองในแง่ของเศรษฐศาสตร์แล้วสามารถสะท้อนภาพทางเศรษฐกิจได้อีกด้วย กล่าวคือคนเข้าวัด ทำบุญมาก ก็ต้องซื้อของถวายมาก ธุรกิจร้านสังฆภัณฑ์ก็เติบโตขยายตัวเพราะคนนิยมไปทำบุญมากขึ้น อย่างไรก็ตามแม้ข่าวที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาที่ส่งผลในด้านบวกที่มักปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ไม่ว่าจะเป็นข่าวที่เกี่ยวกับการประกอบพิธี กิจกรรมทางพุทธศาสนา เช่น ตักบาตร เวียนเทียน แห่เทียนพรรษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมพุทธและปฏิบัติตามประเพณี อาจจะเรียกได้ว่าบ่อยจนเกิดความเคยชิน แต่อย่างน้อยก็ทำให้คนได้เข้าวัดทำบุญทำกิจกรรมร่วมกัน

ภาพสะท้อนด้านพุทธประเพณีของพระพุทธศาสนาสื่อให้เราได้เห็นถึงประเพณีที่ทำสืบทอดกันมา ตลอดถึงความมีวัฒนธรรมของคนไทยที่ได้ถือปฏิบัติสืบกันมารุ่นสู่รุ่นแต่อาจจะแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น เช่นในด้านการร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจกรรมในวันสำคัญ ขนบประเพณี พิธีการ สิ่งเหล่านี้แสดงถึงความเป็นไทย และความเป็นไทยสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามยุคสมัย

ภาพที่ 4.3: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น พุทธประเพณี (1)

ไทยโพสต์

Thai Post
Circulation: 900,000
Ad Rate: 850

Section: แทบลอยด์/-
วันที่: อาทิตย์ 25 กันยายน 2559
ปีที่: 20 ฉบับที่: 7262 หน้า: 19(เต็มหน้า)
Col.Inch: 105.61 Ad Value: 89,768.50 PRValue (x3): 269,305.50 คลิป: ขาว-ดำ
คอลัมน์: วิถีไทย: สืบสานประเพณี อุ้มพระดำน้ำ มงคลแห่งสายน้ำที่เพชรบูรณ์

"อุ้มพระดำน้ำ" เป็นประเพณีที่แปลกประหลาด มีเกิดขึ้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์เพียงแห่งเดียวเท่านั้น นอกจากมีเรื่องราวเชิงอิทธิปาฏิหาริย์เข้าไปผูกพันแล้ว ยังนับเป็น "มรดกทางวัฒนธรรม" ที่แฝงไว้ด้วย "ภูมิปัญญาท้องถิ่น" ซึ่งบรรพบุรุษนำความเชื่อและศรัทธาของชาวบ้านที่มีต่อพุทธศาสนาและองค์พระพุทธมหาธรรมราชา ให้เกิดการดูแลรักษาแม่น้ำลำคลอง

จุดกำเนิดของพิธีกรรม "อุ้มพระดำน้ำ" ประเพณีที่มีตำนานความเชื่อเล่าขานสืบทอดมาว่า สมัยเมื่อราว 400 ปีก่อนมีชาวเพชรบูรณ์กลุ่มหนึ่งได้ออกหาปลาในแม่น้ำป่าสัก และในวันนั้นได้เกิดเหตุการณ์ประหลาดคือ ตั้งแต่เช้ายันบ่ายไม่มีใครจับปลาได้สักตัวเดียว เลยพากันนั่งปรับทุกข์ริมตลิ่งที่บริเวณ "วังมะขามแฟบ" ทางตอนเหนือของเพชรบูรณ์

จากนั้นสายน้ำที่ไหลเชี่ยวได้หยุดนิ่ง พร้อมกับมีพรายน้ำค่อยๆ ผุดขึ้นมา และกลายเป็นวังน้ำวนขนาดใหญ่ รวมทั้งมีพระพุทธรูปองค์หนึ่งลอยขึ้นมาเหนือน้ำ แสดงอาการดำผุดดำว่ายอย่างน่าอัศจรรย์ ชาวบ้านคนหนึ่งในกลุ่มจึงลงไปอัญเชิญขึ้นมาประดิษฐานที่วัดไตรภูมิ

ในปีต่อมาซึ่งตรงกับวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 พระพุทธรูปองค์นี้ได้หายไปอย่างไร้ร่องรอย และมีผู้พบอีกครั้งแสดงอาการดำผุดดำว่ายอยู่กลางแม่น้ำป่าสัก บริเวณเดียวกับที่พบครั้งแรก ชาวบ้านจึงร่วมกันอัญเชิญขึ้นมาประดิษฐาน ณ วัดไตรภูมิ เป็นครั้งที่ 2 พร้อมร่วมกันถวายนามว่า "พระพุทธมหาธรรมราชา"

จากนั้นเป็นต้นมา เจ้าเมืองเพชรบูรณ์สมัยนั้นจะต้องอัญเชิญพระพุทธมหาธรรมราชา ไปประกอบพิธี "อุ้มพระดำน้ำ" เป็นประจำทุกปี ในวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 บริเวณวังมะขามแฟบ สืบทอดมาจนกระทั่งปัจจุบัน แต่ยังมีข้อกำหนดอีกว่า ผู้ที่จะอุ้มพระดำน้ำได้นั้นจะต้องเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์คนเดียวเท่านั้น เพราะมีตำแหน่งเทียบเท่าเจ้าเมืองสมัยโบราณ จะให้ผู้อื่นกระทำแทนมิได้ ทั้งนี้ หลังการประกอบพิธีเชื่อกันว่า องค์พระจะไม่หายไปดำน้ำเอง ฝนก็จะตกต้องตาม

สืบสานประเพณี'อุ้มพระดำน้ำ'

มงคลแห่งสายน้ำที่เพชรบูรณ์

วิถีไทย
หัวเห็ดท้ายซอย

รหัสข่าว: C-160925008080(25 ก.ย. 59/07:27) หน้า: 1/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.4: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น พุทธประเพณี (2)

ไทยโพสต์

Thai Post
Circulation: 900,000
Ad Rate: 950

Section: แทบลอยด์/-
วันที่: อาทิตย์ 25 กันยายน 2559
ปีที่: 20 ฉบับที่: 7262 หน้า: 19(เต็มหน้า)
Col.Inch: 105.61 Ad Value: 89,768.50 PRValue (x3): 269,305.50 คลิป: ขาว-ดำ
คอลัมน์: วิถีไทย: สืบสานประเพณี อุ้มพระดำน้ำ มงคลแห่งสายน้ำที่เพชรบูรณ์

ฤดูกาล บ้านเมืองจะมีแต่ความสงบสุข

"พระพุทธมหาธรรมราชา" เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ ศิลปะสมัยลพบุรี หล่อด้วยสัมฤทธิ์ ขนาดหน้าตักกว้าง 13 นิ้ว สูง 18 นิ้ว ไม่มีฐาน พุทธลักษณะพระพักตร์กว้าง พระโอษฐ์แบะ พระหนุป้าน พระกรรณยาวย้อยจดถึงพระอังสา พระเศียรทรงภูาเทริด มีกระบังหน้า ทรงสร้อยพระศอหาทุรัด และวัดประคดเป็นลวดลายงดงาม ประวัติการสร้างไม่ปรากฏแน่ชัด มีเพียงการสันนิษฐานว่า พระภิกษุแก่กล้าวิทยาคม 2 รูป เป็นผู้สร้างขึ้นสมัยลพบุรี ในช่วงที่ขอมเรืองอำนาจ จนกระทั่งต่อมากรุงสุโขทัยขยายอำนาจจึงถูกอัญเชิญไปประดิษฐาน

จนมาถึงยุค "พระยาลิไท" กษัตริย์องค์ที่ 6 แห่งราชวงศ์พระร่วง ขณะนั้นเมืองเพชรบูรณ์ ซึ่งอยู่ในขอบขัณฑสีมาของกรุงสุโขทัย ได้ว่างกษัตริย์ปกครอง จึงตำรวีให้ "ออกญาศรีเพชรรัตนาณัลวภิบาล" (นามเดิมว่าเรือง) ไปครองเมือง พร้อมกับมอบ "พระพุทธมหาธรรมราชา" ให้ไปเป็นพระคู่บ้านคู่เมือง โดยได้กำชับว่าหากแวะที่ใดให้สร้างวัด และนำองค์พระประดิษฐาน ซึ่งการเดินทางสมัยนั้นต้องล่องไปตามลำน้ำต่างๆ ใช้ระยะเวลาแรมปีกว่าจะถึงเมืองเพชรบูรณ์ และเมื่อมาถึงมีตำวิจะนำ "พระพุทธมหาธรรมราชา" ประดิษฐานวัดมหาธาตุ แต่เนื่องจากการว่าจะเป็นการขัดต่อพระบรมราชโองการ จึงสร้างวัดขึ้นใหม่และตั้งชื่อว่า "วัดไตรภูมิ" เพื่อเฉลิมพระเกียรติแก่พระร่วงที่ได้พระราชนิพนธ์เรื่องไตรภูมิพระร่วง พร้อมกับนำองค์พระขึ้นประดิษฐาน

ส่วนความเชื่ออีกด้านหนึ่งเชื่อกันว่า "พ่อขุนผาเมือง" เจ้าเมืองราด ได้รับพระราชทานจาก "พระเจ้าอยู่หัวมันที่ 7" กษัตริย์นครอม ผู้เป็นพ่อตา ให้นำพระไปประดิษฐานเป็นพระคู่บ้านคู่เมือง ภายหลังอภิเษกสมรสกับพระนางสิงขรมหาเทวีราชธิดา แต่หลังจากพ่อขุนผาเมืองร่วมกับพ่อขุนบางกลางหาวเจ้าเมืองบางยาง พระสหายยกทัพเข้ายึดครองกรุงสุโขทัย ทำให้ "พระนางสิงขรมหาเทวี" โกรธแค้นและเผาเมืองราด จากนั้นพระนางได้โดดลงแม่น้ำป่าสักปลงพระชนม์ชีพ

เหล่าเสนาอำมาตย์ได้พากันอัญเชิญพระพุทธมหาธรรมราชา ลงแพล่องไปตามแม่น้ำป่าสัก เพื่อหนีเปลวเพลิง แต่เนื่องจากแม่น้ำป่าสักมีความคดเคี้ยวและเชี่ยวกราก ทำให้แพอัญเชิญแตก องค์พระเลยจมลงในแม่น้ำ กระทั่งต่อมากลุ่มคนหาปลาไปพบตามตำนานดังกล่าว

สำหรับการจัดประเพณีอุ้มพระดำน้ำในปีนี้ นายบัณฑิตย์ เทวีศิวารักษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ พร้อมด้วยนายเลกสรร นิ่มเพ็ง นายกเทศมนตรีเมืองเพชรบูรณ์ พลตำรวจตรีสัณห์ โหรีรักษา ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบูรณ์ นายวีโรจน์ เข็มเหล็ก ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ นายธนิต จิตละมัย ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์ และนายสำเริง บุญแจ้ง ผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้าจังหวัดเพชรบูรณ์ ร่วมกันแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนถึงการจัดงานประเพณีอุ้มพระดำน้ำ ประจำปี 2559 ระหว่างวันที่ 30 กันยายน-4 ตุลาคมนี้

นายบัณฑิตย์ ผู้ว่าฯ เพชรบูรณ์ กล่าวว่า งานประเพณีอุ้มพระดำน้ำ หรือพิธีอัญเชิญพระพุทธมหาธรรมราชา พระคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดเพชรบูรณ์ลงสรงน้ำ เป็นประเพณีที่แปลกและมีคู่เพียงแห่งเดียวในโลกที่ชาวจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ทำสืบทอดกันมาตั้งแต่ในสมัยโบราณ ซึ่งกำหนดจัดขึ้นในช่วงเทศกาลสารทไทยของทุกปี

กำหนดจัดงานประเพณีอุ้มพระดำน้ำจังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปี 2559 เริ่มต้นในวันที่ 30 กันยายน จะมีพิธีบวงสรวงและพิธีอัญเชิญองค์พระพุทธมหาธรรมราชาแห่ทางบกไปรอบเมืองเพชรบูรณ์ และในวันที่ 1 ตุลาคม มีพิธีอัญเชิญองค์พระพุทธมหาธรรมราชาลงเรือแห่ทางน้ำ โดยเริ่มจากท่าน้ำหน้าวัดวัดไตรภูมิ แห่ไปประกอบพิธีอุ้มพระดำน้ำที่ท่าน้ำวัดโบสถ์ชนะมาร ปีนี้ได้ขยับเวลาจาก 09.39 น. เป็น 10.39 น. และมีการดำน้ำเพิ่มอีก 3 ครั้งเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสเสด็จเฉลิมถวัลยราชสมบัติครบ 70 ปี และเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 12 สิงหาคม 2559 สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

นายเลกสรร นายกเทศมนตรีเมืองเพชรบูรณ์ กล่าวว่า งานประเพณีอุ้มพระดำน้ำปีนี้จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่อลังการ โดยมีขบวนแห่องค์พระรอบเมืองเพื่อให้ประชาชนได้นมัสการพระพุทธมหาธรรมราชา และแข่งเรือทวนน้ำที่วัดไตรภูมิ การประกอบพิธีอุ้มพระดำน้ำอันศักดิ์สิทธิ์ที่วัดโบสถ์ชนะมาร และการแสดงแสงเสียงตำนานอุ้มพระดำน้ำ เทศกาลอาหารอร่อย และกิจกรรมเป็นเทิงสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม

นายเลกสรรกล่าวอีกว่า แม้ว่าปีนี้รัฐบาลมีคำสั่งให้ผู้ว่าฯ บัณฑิตย์ไปดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีในวันที่ 1 ตุลาคมนี้ ส่งผลให้ผู้ว่าฯ เพชรบูรณ์ที่จะเข้าทำหน้าที่ประกอบพิธีอุ้มพระดำน้ำว่างลง แต่กำหนดการประกอบพิธีบวงสรวง และเสียงทายตรงกับวันที่ 30 กันยายน จึงต้องให้ผู้ว่าฯ บัณฑิตย์ ประกอบพิธีบวงสรวงและเสียงทาย

ส่วนในวันประกอบพิธีอุ้มพระดำน้ำ วันที่ 1 ตุลาคมนี้ จะเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดที่มารับตำแหน่งเป็นผู้ว่าฯ เพชรบูรณ์คนใหม่ประกอบพิธี ซึ่งหมายความว่างานในปีนี้มีผู้ว่าราชการจังหวัดถึงสองคนในการประกอบพิธีการสำคัญ นอกจากนี้ยังจัดให้มีการแสดงแสง สี เสียง ตำนานอุ้มพระดำน้ำ ตั้งแต่วันที่ 1-4 ตุลาคม และเทศกาลอาหารอร่อย ณ บริเวณพุทธอุทยานเพชรบุระ จึงขอเชิญประชาชนและนักท่องเที่ยวมาร่วมงานประเพณีหนึ่งเดียวในหล้าสู่ศรัทธาแห่งมหาชน.

รหัสข่าว: C-160925008080(25 ก.ย. 59/07:27) หน้า: 2/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>ปัจเจกนิยม</u> พระพุทธศาสนาประกอบไปด้วย พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ คือพระรัตนตรัยหรือแก้ว 3 ประการ แต่จากการนำเสนอข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์จะเห็นได้ว่า สังคมชาวพุทธในปัจจุบันมีการเลือกนับถือพระสงฆ์เป็นรายปัจเจกบุคคลมากขึ้น โดยมีการแยกย่อยออกไปหลายสาขา มีทั้งพระสงฆ์ผู้มีวิชาอาคม พระสงฆ์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการประกอบพิธีกรรม พระสงฆ์ด้านนักพัฒนา พระสงฆ์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านวาทวิทยา รวมไปถึงพระสงฆ์ที่เป็นเลิศด้านการเจริญกรรมฐานวิปัสสนา มีคอลัมน์ที่เน้นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ ประวัติ ผลงาน ความเชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะด้านด้วย

ความเป็นปัจเจกนิยมนี้สะท้อนให้เห็นว่าชาวไทยพุทธมีการเลือกนับถือพระสงฆ์ เสมือนหนึ่งเป็นตัวแทนความศรัทธาเลื่อมใสที่จับต้องได้และให้การสักการะนับถือร่วมกันจนเป็นศูนย์รวมของชุมชนในแต่ละท้องถิ่น

ภาพที่ 4.5: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นปัจเจกนิยม (1)

พู้จัดการสุดสัปดาห์ 360

Pee Jadkara Weekend 360 Degree
Circulation: 950,000
Ad Rate: 350

Section: First Section/วาระงานพิเศษ
วันที่: เสาร์ 17 - ศุกร์ 23 ธันวาคม 2559
ปีที่: 8 ฉบับที่: 373 หน้า: 12(เต็มหน้า)
Col.Inch: 105.78 Ad Value: 37,023 PRValue (x3): 111,069 คลิป: สี่สี
หัวข้อข่าว: 'หลวงปู่ใหญ่' ละอาตุขันธ์สิ้นแม่ทัพธรรมพระป่าแห่งอีสาน

'หลวงปู่ใหญ่'ละธาตุขันธ์ สิ้นแม่ทัพธรรมพระป่าแห่งอีสาน

เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2559 **"พระอุดมญาณโมลี"** หรือ **"หลวงปู่จันทร์ศรี จันทร์โป"** เจ้าอาวาสวัดโพธิสมภรณ์ ต.หมากแข้ง อ.เมืองฯ จ.อุดรธานี พระมหาเถระสายพระป่ากรรมฐานศิษย์พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตมหาเถระ ได้ละสังขารโดยสงบ ที่ รพ.จุฬาลงกรณ์ หลังเข้ารักษาอาการอาพาธ สิริอายุรวม 105 ปี

หลวงปู่จันทร์ศรี ถือเป็นแม่ทัพธรรมแห่งอีสานฝ่ายวิปัสสนาธุระ เป็นพระผู้มากด้วยเมตตาที่ได้รับความเลื่อมใสศรัทธาจากสาธุชนทั่วไปกล่าวขานด้วยความเคารพอย่างสูงว่า **"หลวงปู่ใหญ่"**

หลวงปู่จันทร์ศรี ถือเป็น **"รองสมเด็จพระราชาคณะ"** ที่มีเป็นพระมหาเถระ สายพระป่ากรรมฐานอายุมากที่สุดในปัจจุบัน โดยได้รับพระราชทานเลื่อนฉนวนศักดิ์เป็นพระราชาคณะ เจ้าคณะรองชั้นศิริญญัติ หรือรองสมเด็จพระราชาคณะที่ "พระอุดมญาณโมลี" โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชศรัทธาต่อหลวงปู่จันทร์ศรีมาโดยตลอด แม้ยณะที่ทรงพระประชวร ก็ยังทรงระลึกถึงหลวงปู่จันทร์ศรีเสมอ โดยเมื่อวันที่ 25 เม.ย.ที่ผ่านมา พระองค์ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายศุภชัย ภู่งาม องคมนตรี เชิญเครื่องหอมพระราชทาน 1 ตะกร้า ถวายหลวงปู่จันทร์ศรี ที่ รพ.จุฬาลงกรณ์

หลวงปู่จันทร์ศรีมีนามเดิมว่า จันทร์ศรี แสนเมตล เกิดเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2454 ตรงกับแรม 3 ค่ำ เดือน 11 ปีกุน ณ บ้านโนนทัน ตำบลโนนทัน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เป็นบุตรชายของนายบุญสาร และนางหลุน แสนเมตล

สำหรับชาติกำเนิด ก่อนมารดาจะตั้งครรภ์ได้ฝันเห็นพระ 9 รูป มายืนอยู่ที่ประตูหน้าบ้าน พอรุ่งขึ้นตรงวันขึ้น 15 ค่ำ เพ็ญเดือน 3 ซึ่งเป็นวันมาฆบูชา ได้เห็นพระจันทร์เต็มดวง 9 รูปเช่นกันเศษบาตรยืนอยู่หน้าบ้าน จึงเกิดความเลื่อมใสศรัทธา จึงรีบจัดอัตตาทรไปถวายทะ ไปนิมนต์เข้าประนมมือตรงหน้าพระเถระผู้เป็นแท้วหน้ายกมือไหว้ แล้วไปบาตรจนครบทั้ง 9 รูป แล้วนั่งพับเพียบประนมมือกล่าวขอพรว่า "ขัดนปรารถนาอยากได้ลูกชายสัก 1 คน จะให้บวชหน้อยพระคุณเจ้าเจ้าค่ะ" พระเถระกล่าวอนุโมทนา หลังจากนั้นอีก 1 เดือน ได้ตั้งครรภ์ให้กำเนิด ด.ช. จันทร์ศรี แสนเมตล

มีแววบวชเรียนตั้งแต่เมื่อครั้งเยาว์วัย ด้วยโยมบิดา - โยมมารดาได้พาไปไสบาตรพระกันจนเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในบวรพระพุทธศาสนา บางครั้งจะนำเด็กรุ่นราวคราวเดียวกันทั้งชายและหญิง 7 - 8 คน ออกไปเล่นหน้าบ้านโดยตนเองจะแสร้งรับบทเป็นพระภิกษุเป็นประจำ

เมื่ออายุได้ 8 ขวบ โยมบิดาเสียชีวิตลง จนอายุได้ 10 ขวบ โยมมารดาจึงนำไปฝากไว้กับเจ้าอธิการเปี่ยะ ชัมมเมตตัโก เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ศรี เจ้าคณะตำบลโนนทัน และเป็นครูสอนนักเรียนโรงเรียนประชาบาล โดยรับไว้เป็นลูกศิษย์ใกล้ชิด อยู่รับใช้ได้

รหัสข่าว: C-161217063025(17 ธ.ค. 59/07:37) หน้า: 1/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.6: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นปัจเจกนิยม (2)

พู่จัดการสุดสัปดาห์ 360°

Poo Jadkarn Weekend 360 Degree
Circulation: 850,000
Ad Rate: 350

Section: First Section/รายงานพิเศษ
วันที่: เสาร์ 17 - ศุกร์ 23 ธันวาคม 2559
ปีที่: 8 ฉบับที่: 373 หน้า: 12(เต็มหน้า)
Col.Inch: 105.78 Ad Value: 37,023 PRValue (x3): 111,069 คลิป: สี่สี
หัวข้อข่าว: 'หลวงปู่ใหญ่' ละธาตุขันธ์สิ้นแม่ทัพธรรมพระป่าแห่งอีสาน

เขียน 1 เดือน เจ้าอธิการเปี้ยนำเด็กชายเข้าเรียนภาษาไทย ตั้งแต่ชั้น ประถม ก.กา จนจบชั้นประถมปริบูรณ์ เจ้าอธิการเปี้ยเห็นว่ามีความสนใจในทางสมณเพศ จึงได้ให้ทำพิธีบรรพชาเป็นสามเณร เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2468 ณ วัดโพธิ์ศรี บ้านศิลา ต.ศิลา อ.เมืองฯ จ.ขอนแก่น

ระหว่างปี 2468 - 2470 สามเณรหมั่นท่องท่าวัตรเช้า ท่าวัตรค่ำ สวดมนต์เจ็ดตำนาน สิบของตำนาน และพระสูตรต่างๆ จนชำนาญ อีกทั้งได้ศึกษาอักษรธรรม อักษรธรอม อักษรเขมร จนอ่านออกเขียนได้คล่องแคล่ว แล้วมาฝึกหัดเทศน์มหาชาติชาดกทำนองภาษาพื้นเมืองของภาคอีสาน แล้วอยู่ปฏิบัติธรรมถึง 3 ปี

จากนั้นได้ร่วมเดินทางกับ พระอาจารย์อ่อนญาณสิริ และพระอาจารย์ลี สิรินธโร ออกไปแสวงหาความสงัดวิเวกตามป่าเขาและพักตามป่าช้าในหมู่บ้านต่างๆ เพื่อเข้ากรรมฐานและศึกษาอสุภสัญญา ปฏิบัติชุดงดวัตร 13 ตามแบบพระบูรพาจารย์สายพระป่ากรรมฐานอย่างเคร่งครัด

พออายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ได้เข้าพิธีอุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ณ พัทธสีมาวัดศรีจันทร์ (วัดศรีจันทราวาส) จ.ขอนแก่น เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2474 โดยมี พระครูพิศาลธรัญญเขต (จันทร์ เขมิโย ป.ธ. ๙) เจ้าคณะธรรมยุตจังหวัดขอนแก่น และเจ้าอาวาสวัดศรีจันทร์ (วัดศรีจันทราวาส) เป็นพระอุปัชฌาย์, พระอาจารย์สิงห์ ขนตยาคโม เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระมหาปิน ปญฺญาพโล เป็นพระอนุสาวนาจารย์ มีพระอาจารย์กรรมฐานจำนวน 25 รูปนั่งเป็นพระอันดับ และได้รับนามฉายาว่า "จนฺททีโป" อันมีความหมายเป็นมงคลว่า **"ผู้มีแสงสว่างเจิดจ้าดั่งจันทร์เพ็ญ"**

ด้านการศึกษาพระปริยัติธรรมและงานด้านการศึกษา ปี 2474 สอบได้นักธรรมชั้นตรีได้ในสนามหลวง คณะจังหวัดขอนแก่น ปี 2475 สอบนักธรรมชั้นโทได้ในสนามหลวง คณะจังหวัดขอนแก่น ปี 2477 สอบนักธรรมชั้นเอกได้ในสนามหลวง สำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ, ปี 2480 สอบเปรียญธรรม 3 ประโยคสำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ, ปี 2485 สอบเปรียญธรรม 4 ประโยคสำนักเรียนวัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ, ปี 2484 สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร กรุงเทพฯ ทรงมีบัญชาให้ไปเป็นครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและบาลี ที่สำนักเรียนวัดป่าสุทธาวาส ต.พระธาตุเชิงชุม อ.เมืองฯ จ.สกลนคร

ในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน ปี 2484 ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต มหาเถระ ได้ไปพำนักจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าสุทธาวาส จ.สกลนคร เป็นเวลา 15 วัน เป็นเหตุให้หลวงปู่จันทร์ศรี ได้มีโอกาสใกล้ชิดกับท่านพระอาจารย์มั่นชั่วระยะเวลาหนึ่ง ถือเป็นกำไรอันล้ำค่าแห่งชีวิต ปี 2475 ท่านกลับมาอยู่จำพรรษาที่วัดบวรนิเวศวิหาร ศึกษาเปรียญธรรม 5 ประโยค และในปี 2484 สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ มีพระบัญชาให้ไปเป็นครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและบาลี เปรียญธรรม 3-4 ประโยค ณ สำนักเรียนวัดธรรมนิมิตร ต.บางแก้ว อ.เมืองฯ จ.สมุทรสงคราม เป็นเวลานานถึง 10 ปี

เดือนเมษายนกลาคม ปี 2497 สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ มีพระบัญชาให้มาอยู่ที่วัดโพธิสมภรณ์ ต.หอกลาง แก้ง อ.เมืองฯ จ.อุดรธานี เพื่อทำงานสนิทคณะสงฆ์ โดยแต่งตั้งให้เป็นรองเจ้าอาวาสวัดโพธิสมภรณ์ และในปีเดียวกันก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเจ้าคณะจังหวัดอุดรธานี (ธรรมยุต) อีกตำแหน่งหนึ่ง

ปี 2498 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอุปัชฌาย์ ประเทวิสาสัญญา และในปีเดียวกันก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าคณะจังหวัดอุดรธานี (ธรรมยุต) อีกตำแหน่งหนึ่ง

กระทั่งปี 2505 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาสวัดโพธิสมภรณ์ และปี 2507 โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้วัดโพธิสมภรณ์เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ในปีเดียวกันได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดโพธิสมภรณ์ พระอารามหลวงชั้นตรี และปี 2519 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองเจ้าคณะภาค (ธรรมยุต) และรักษาการเจ้าคณะจังหวัดอุดรธานี ซึ่งปี 2522 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาการเจ้าคณะจังหวัดหนองคายและจังหวัดสกลนคร และในปี 2531 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาการเจ้าคณะภาค 9 (ธรรมยุต) และเจ้าคณะภาค 9 (ธรรมยุต) รวมทั้งได้รับแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษามหาเถรสมาคม (มส.)

นอกจากนี้ ยังรับภาระหน้าที่สำคัญในคณะสงฆ์อีกมากมาย เช่น เป็นกรรมการชำระพระไตรปิฎก (พระสูตร), เป็นพระเป็นพระธรรมกูดประจำจังหวัดอุดรธานี, เป็นประธานมูลนิธิวัดโพธิสมภรณ์, เป็นรองประธานกรรมการบริหารศูนย์ปริยัติศึกษาอีสาน (ธรรมยุต), เป็นผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดโพธิสมภรณ์ เป็นต้น

ปฏิปทาและข้อวัตร แห่งสมัพรรษยุภาคมากเคยังคงปฏิบัติกิจของสงฆ์และปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัด นิตยบาตโปรดเวไนยสัตว์อย่างต่อเนื่อง เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรแก่ชาวอุดรธานีอย่างแท้จริง ไม่เคยขาดงานนิมนต์ ไม่ว่าจะไกลหรือใกล้ ไม่เคยทอดธุระ ซึ่งท่านยึดเป็นหลักในการปฏิบัติเสมอที่ว่า **"กยิรา เจ กยิราเถนํ"** แปลว่า **"ถ้าจะทำการใด ให้ทำการนั้นจริงๆ ทุกสิ่งทุกอย่างมีความขยันหมั่นเพียร สิ่งนั้นต้องสำเร็จตามความตั้งใจจริง"**

สิ่งสำคัญในชีวิตหลวงปู่ คือการมีโอกาสได้ปฏิบัติใกล้ชิดกับพระเกระผู้ใหญ่ เช่น เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (ม.ร.ว.ปิ่น นพวงศ์ สุจิตโต) วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ, สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (อ้วน ติสฺโส) วัดพระศรีมหาธาตุ เขตบางเขน กรุงเทพฯ, ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตมหาเถระ, พระอาจารย์สิงห์ ขนตยาคโม และ พระอาจารย์มหาปิน ปญฺญาพโล เป็นต้น

ดังนั้น หลวงปู่จึงมีความรอบรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีทั้งในเมือง ในราชสำนัก ในสำนักพระธรรมฐาน และธรรมเนียมชาวบ้านเป็นอย่างดี หลวงปู่จันทร์ศรีเป็นหลวงปู่ใจดีของลูกหลานญาติโยม โดยไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่ยึดติดตลาภสักการะ และไม่ยึดติดในบริวาร ชีวิตของหลวงปู่สมถะเรียบง่าย เป็นอยู่อย่างสามัญ แม้ท่านจะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการปกครองคณะสงฆ์ แต่หลวงปู่ก็ไม่ทิ้งการปฏิบัติกัมมัฏฐาน

หลวงปู่จันทร์ศรี เป็นดั่งดวงประทีป ดวงชีวิต เป็นหลักชัยและหลักใจของลูกศิษย์ทุกพุทธ ยึดหลักธรรมแห่งองค์สันตสังฆพุทธเจ้าเป็นที่ตั้ง มีพลังเกื้อหนุนจากธรรมะของครูบาอาจารย์ที่คอยสนับสนุนตลอดมา ปฏิปทาอันงดงามของท่านเพิ่งเป็นครูของชีวิตที่คณะศิษยานุศิษย์ภาคภูมิใจยิ่ง เป็นแบบอย่างอันงดงามของพระภิกษุสงฆ์ สามเณร และประชาชน

และเมื่อเวลา 20.00 น. ของวันที่ 14 ธันวาคม 2559 หลวงปู่จันทร์ศรี จนฺททีโป ได้ละสรีระสังขารอย่างสงบ สิริรวมอายุ 105 ปี ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ■

ขอขอบคุณข้อมูลจาก www.dhammajak.net/board/viewtopic.php?t=7731

รหัสข่าว: C-161217063025(17 ธ.ค. 59/07:37) หน้า: 2/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารเทพาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>พุทธแบบผสมผสาน</u> พระพุทธศาสนาในสังคมไทยนั้นกล่าวได้ว่ามีหลากหลายความเชื่อผสมผสานกันอยู่ โดยความเชื่อในแบบของศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อในเรื่องของไสยศาสตร์ และพลังที่เหนือธรรมชาติ คาถาอาคม ผสมกับพุทธคุณต่าง ๆ การนำเสนอเนื้อหาในประเด็นนี้มีให้เห็นมากมาย โดยจะมีการสอดแทรกแนวคิดการผสมผสานผ่านการประกอบพิธีกรรม การปลุกเสกวัตถุมงคล การรวบรวมมวลสารอันศักดิ์สิทธิ์เพื่อทำวัตถุสัญลักษณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจและผู้อ่านติดตามอยู่เป็นจำนวนมาก

สะท้อนให้เห็นว่า ความเป็นพุทธศาสนาในสังคมไทยมีความเป็นพุทธแบบผสมผสานอยู่มาก ความศรัทธา ความเชื่อมั่นจะต้องมีการผสมกับทางไสยศาสตร์ ทำพิธีแบบพราหมณ์ มีการอัญเชิญเทพเทวดา มาเป็นสักขีพยาน มีสิ่งสักการะอื่นนอกเหนือจากพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไว้เป็นที่สักการบูชาเพิ่ม

ภาพที่ 4.7: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นพุทธแบบผสมผสาน

คม ชัด ลึก กรอบบ่าย
Khom Chad Luek (Mid-Day)
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,350

Section: บันเทิง/พระเครื่อง
วันที่: พฤหัสบดี 24 พฤศจิกายน 2559
ปีที่: 16 ฉบับที่: 5514 หน้า: 23(บนซาว)
Col.Inch: 42.81 Ad Value: 57,793.50 PRValue (x3): 173,380.50 คลิป: ขาว-ดำ
หัวข้อข่าว: "ท้าวเวสสุวรรณ" ที่ระลึก ๑๘๐ ปี วัดดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

"ท้าวเวสสุวรรณ" ที่ระลึก ๑๘๐ ปี วัดดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

วัดดอนแก้ว ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๘๐ เป็นวัดเก่าแก่คู่กับหมู่บ้านดอนแก้ว บ้านสบฮา และบ้านหนองฟาน

ชาวบ้านทั้ง ๓ หมู่บ้านนี้ต่างมีความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาตลอดมา โดยมีวัดดอนแก้ว เป็นพุทธสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคณะศรัทธาสาธุชน อุบาสก อุบาสิกา ต่างใช้เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจ เป็นสถานที่ให้การศึกษา อบรมธรรมแก่สาธุชน กุลบุตร กุลธิดา

ปัจจุบัน วัดดอนแก้ว มีพระใบฎีกา เจริญศักดิ์ สิริภัทโท เป็นเจ้าอาวาส เป็นพระนักพัฒนา ได้จัดทำโครงการเผยแผ่ธรรมปฏิบัติให้แก่ชาวบ้านและเยาวชน เปิดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้แก่เยาวชน มีการอบรมปฏิบัติสมาธิให้แก่อุบาสก อุบาสิกา ทุกๆ วันธรรมสวนะ มีการมอบทุนการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่มีการศึกษาดีแต่ยากจน โดยมีวัดเป็นพลักในการให้การศึกษา ฝึกอบรมบ่มนิสัย ร่วมกับเทศบาลตำบลดอนแก้ว

ในวาระที่วัดดอนแก้ว จะมีอายุครบ ๑๘๐ ปี ในพ.ศ.๒๕๖๐ นี้ ทางวัดจึงได้จัดสร้างวัตถุมงคล เพื่อเป็นการเฉลิมฉลอง โดยตั้งชื่อว่า "รุ่นสร้างบุญบารมี ๑๘๐ ปี วัดดอนแก้ว" โดยสร้างองค์ท้าวเวสสุวรรณขนาดบูชา สูง ๑๓ นิ้ว สร้างสรรค์ผลงานโดยนายช่างศานติ วิภาคะ บ้านประติมากร

วัตถุมงคลรุ่นนี้มีดังนี้ ๑.รูปหล่อบูชาท้าวเวสสุวรรณ สูง ๑๓ นิ้ว จำนวน ๑๔๔ องค์ เปิดให้สั่งจอง ๑๗๐ องค์ (จองหมดแล้ว) ๒.รูปหล่อพระมหาโมคัลลาน์ หล่อโบราณ หน้าตัก ๓ นิ้ว ๓.รูปหล่อพระมหาโมคัลลาน์ เนื้อทองทิพย์ หน้าตัก ๓ ซม. ๔.รูปหล่อเล็กพระมหาโมคัลลาน์ หล่อโบราณ สูง ๓ ซม. ๕.รูปหล่อเล็กท้าวเวสสุวรรณโณมหาราชา หล่อโบราณสูง ๒.๕ ซม. และ ๖.เหรียญโบมะขามท้าวเวสสุวรรณโณ (ศิษย์ฮ่องกงและสิงคโปร์ สร้างถวาย)

วัตถุประสงค์ ๑.เพื่อเป็นที่ระลึกถึงคุณงามความดีแสดงออกซึ่งความกตัญญูในวาระที่วัดดอนแก้วจะมีอายุครบ ๑๘๐ ปี ๒.เพื่อจัดหาปัจจัยสร้างถาวรวัตถุของวัดให้แล้วเสร็จฤดูถ่วงต่อไป

วัดจะจัดพิธีเทวาภิเษกในวันที่ ๑๘-๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ วิหารวัดดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ รับวัตถุมงคลตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป สั่งจองวัตถุมงคลได้ที่วัดดอนแก้ว โทร.๐-๕๓๑๒-๐๐๓๗, ๐๙-๕๖๐๙-๘๔๙๔, ๐๘-๔๖๔๑-๖๙๘๑

รูปหล่อเล็กท้าวเวสสุวรรณโณ หล่อโบราณสูง ๒.๕ ซม.

รูปหล่อบูชาท้าวเวสสุวรรณ สูง ๑๓ นิ้ว (หมดแล้ว)

เหรียญโบมะขามท้าวเวสสุวรรณโณ

รูปหล่อพระมหาโมคัลลาน์ เนื้อทองทิพย์ หน้าตัก ๓ ซม.

รหัสข่าว: C-161124036060(23 พ.ย. 59/08:46) หน้า: 1/1

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>ธรรมะประยุกต์</u> เป็นการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาเผยแผ่ อธิบายเพื่อให้คนในสังคมได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผ่านการเล่าเรื่องหรือยกตัวอย่างเทียบเคียงกับข่าว หลักธรรมคำสอนก็ถูกนำมาถ่ายทอดและประยุกต์แบบที่ให้คติ เตือนใจ ให้กำลังใจ รวมไปถึงการนำเอาเหตุการณ์

หรือสถานการณ์ต่าง ๆ มาใช้อธิบายและแนะแนวทางในแง่มุมที่อิงกับหลักทางพระพุทธศาสนา โดยธรรมะประยุกต์มีหลักธรรมที่จะใช้แก้ปัญหาได้ในทุกเรื่อง เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นกับมนุษย์นั้นทางพุทธศาสนากล่าวว่า ทุกข์เกิดขึ้นที่ใจ ถ้าจิตใจไม่มีความทุกข์มากเกินไปก็จะมีปัญญามองเห็นทางออกได้

จึงสะท้อนให้เห็นว่าพระพุทธศาสนายังเป็นที่พึ่งและเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คน และหลักธรรมคำสอนต่าง ๆ ไม่ล้าสมัยยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เสมอไม่มีกาลเวลา

ภาพที่ 4.8: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นธรรมะประยุกต์ (1)

โพสต์ทูเดย์

Post Today
Circulation: 320,000
Ad Rate: 1,100

Section: สาระสรวด์ วันอาทิตย์/-
วันที่: อาทิตย์ 7 พฤษภาคม 2560
ปีที่: 15 ฉบับที่: 5204 หน้า: B6(ซ้าย)
Col.Inch: 58.35 Ad Value: 64,185 PRValue (x3): 192,555 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: ปราชญ์แห่งธรรม: วิถีพุทธ...เปลี่ยนชีวิต

ปราชญ์แห่งธรรม

ราช รามัญ

วิถีพุทธ... เปลี่ยนชีวิต

วันก่อนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนทัศนคติกับชาวต่างชาติในเรื่องพระพุทธศาสนา ด้วยการถามถึงเหตุผลทำไมเขาจึงมาสนใจในพระพุทธศาสนาแล้วมาศึกษาอย่างเป็นระบบ คำตอบที่ได้ฟังพอสรุปความได้ว่า พระพุทธศาสนาสามารถเปลี่ยนวิถีชีวิตของเขาได้ ทำให้เขามีความสุขมากขึ้น และความรู้ในแง่ต่างๆ ของความเป็นพระพุทธศาสนานั้น เป็นวิทยาศาสตร์ สามารถใช้กายและใจเป็นเครื่องมือในการพิสูจน์ อย่างเรื่องของความเครียดเรื่องของกังวล ที่เขาเคยเป็นมาเนิ่นนาน รักษากับแพทย์มาหลายที่ก็ไม่อาจรักษาหายได้ แต่พอมาบำบัดด้วยวิถีพุทธ ปรากฏว่าทำให้เขานอนหลับได้ ทานข้าวได้ อาการเครียดลดน้อยลง ความสุขที่เกิดจากปีติที่เขาเคยรู้จักแต่การอ่านหนังสือ และเมื่อลงมือปฏิบัติจริงๆ เมื่อได้ปีติแล้ว เขาเย็นไปทั้งร่างกายและทำให้เขามีความสุขชนิดแบบที่ไม่มีความสุขใดๆ ในโลกนี้สามารถทำให้เขามีความสุขแบบนี้ได้เลย

การมาศึกษาพระพุทธศาสนา ไม่ได้หมายว่าจะต้องได้หลุดพ้น หรือพบคุณธรรมอะไรที่สูงสุด แต่เขามาเพื่อบำบัดกายและใจของเขาให้เป็นปกติสุข เพราะชีวิตของเขาในอเมริกามันช่างเครียดและไม่มีความสุขกับความเป็นตัวเองเลย

ด้วยเหตุผลนี้พระพุทธศาสนาจึเริ่มเป็นที่นิยมในตะวันตกอย่างมากไม่ว่าจะเป็นพระพุทธศาสนาแบบเถรวาท หรือพระพุทธศาสนาแบบมหายาน ต่างได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องถึงกับมีคลาสในการสอนนั่งภาวนาสมาธิจากพระเซนบ้าง จากพระทิเบตบ้าง

คนไทยเองนับได้ว่ามีความโชคดีเป็นที่สุดที่ได้เกิดมาแล้วก็พบพระพุทธศาสนา แต่คนไทยกลับไปชื่นชอบพุทในแนวไสยศาสตร์มากกว่าที่จะแสวงหาเรื่องของปัญญา ส่วนตัวก็มองว่ายังเป็นเรื่องที่ดี ดีกว่าที่จะไม่สนใจใดๆ เลย

เชื่อหรือไม่ว่า...ฝรั่งเวลาเขาศรัทธาหรือว่าเชื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วนั้นเขาย่อมจะทุ่มเทหัวใจลงไปในสิ่งที่เขาเชื่อนั้นอย่างเต็มที่ อย่างไม่มีความสงสัยลังเล เพราะก่อนที่เขาจะศรัทธานั้นเขาก็ศึกษามาหลายมิติก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ

พระพุทธเจ้า หาใช่มีแต่ธรรมะเพื่อการปล่อยวางและการหลุดพ้นเท่านั้น... แต่พระองค์ยังสอนวิธีในการใช้ชีวิตทางโลกอีกด้วย เช่น คนที่ปรารถนาในความสำเร็จจากการทำกิจการงาน พระองค์ก็สอน ว่าจะต้องมุ่งมั่นอย่างไร เริ่มต้นอย่างไร

แต่คนไทยบางส่วนไม่เคยได้ยินในเรื่องการสอนของพระพุทธเจ้าแบบนี้... แล้วก็นึกไปเอาเองว่า เมื่อพูดถึงพระพุทธเจ้า พูดถึงพระพุทธศาสนา จึงเป็นเรื่องแต่ปล่อยวาง เป็นเรื่องแต่สอนให้หลุดพ้นไป เทคนิคและเคล็ดลับต่างๆ มากมายของพระพุทธเจ้านั้น ชาวตะวันตกที่มีความรู้ทางด้านการพัฒนาศักยภาพหลายคน นำเอาไปดัดแปลงใช้ภาษาง่ายๆ แล้วนำเอามาสอนไปทั่วโลก สำหรับคนที่ปรารถนาความสำเร็จแล้วก็ได้รับความนิยม

ด้วยเหตุนี้ ผมเองจึงได้รวบรวมธรรมะของพระพุทธเจ้าสำหรับการใช้ชีวิต เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้และศึกษาเพื่อให้ได้นำเอาไปใช้กับชีวิตอย่างแท้จริง บางทีไม่จำเป็นว่าจะต้องมีความทุกข์ก็สามารถมาศึกษาธรรมะได้ อย่างบางครั้งเราเริ่มสับสนจะหาคำตอบอะไรสักอย่างเกี่ยวกับการทำงาน เราขาดความมั่นใจหรือเราไม่รู้แน่ชัดว่า เส้นทางนี้ เราจะต้องตัดสินใจอย่างไรดี จึงจะเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง วิธีของพระพุทธเจ้าก็สามารถช่วยทำให้คุณตัดสินใจได้ง่ายขึ้นและถูกต้อง

ทุกครั้งหลังจากที่คุณได้พูดคุยกับตัวเอง สนทนากับตัวเองเหมือนเมื่อครั้งที่พระพุทธองค์สับสนในตัวพระองค์เอง ก็ใช้วิธีการคุยกับตัวเองเช่นกัน กระบวนการเหล่านี้ผมมาเรียกรวมๆ กันใหม่ว่า การโค้ชซึ่งในรูปแบบวิถีพุทธ

ชาวตะวันตก จะมีความคุ้นชินกับศาสตร์แห่งการโค้ชซึ่ง... และเขาได้นำเอาหลักของพระพุทธศาสนาไปร่วมกับวิถีชีวิตของเขา ด้วยการอาศัยศาสตร์แห่งการโค้ชนี่เข้าไปร่วมด้วย ศาสตร์แห่งการโค้ชช่วยคุณได้ในทุกเรื่องไม่ว่าคุณจะทำงานอะไร มีแนวคิดที่อยากหาวิถีชีวิตใหม่ให้ดีกว่าเดิมจะไปทางไหนดี ไม่ว่าจะเรื่องของความรัก ไม่ว่าจะเรื่องของการเงิน

บรรดาผู้เข้าอบรมโค้ชวิถีพุทธ

รหัสข่าว: C-170507006059(7 พ.ค. 60/07:18) หน้า: 1/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.9: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็นธรรมะประยุกต์ (2)

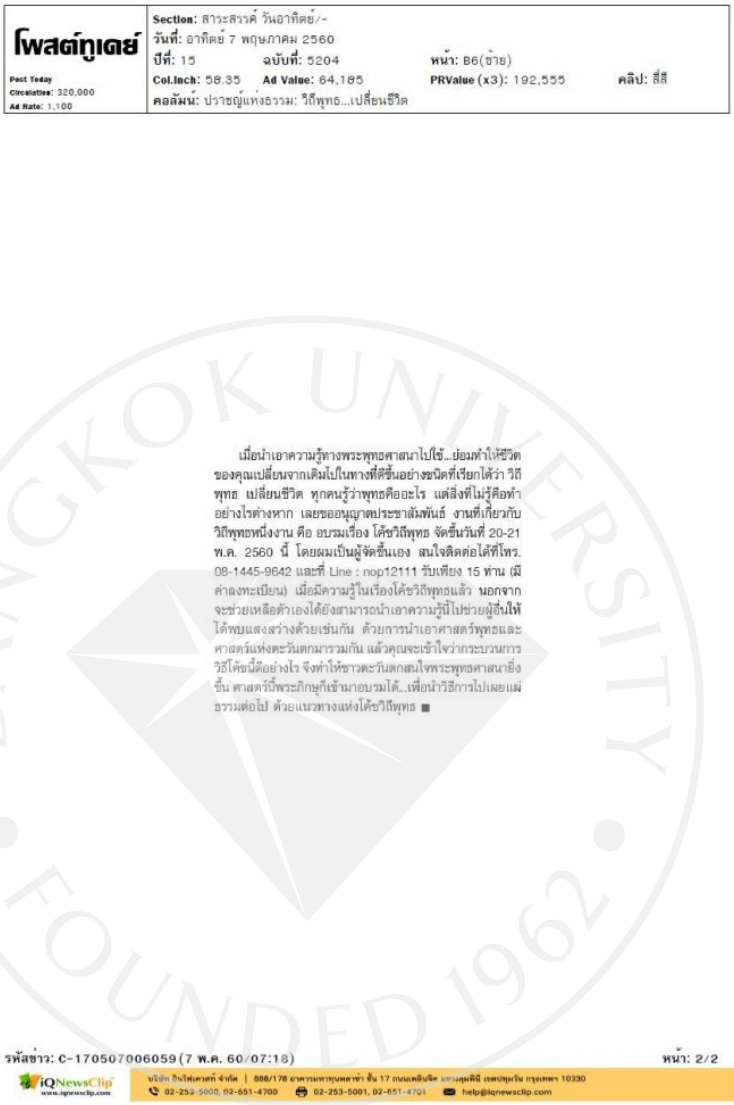

โพสต์ทูเดย์

Post Today
Circulation: 320,000
Ad Rate: 1,100

Section: สาระสวรค์ วันอาทิตย์/-
วันที่: อาทิตย์ 7 พฤษภาคม 2560
ปีที่: 15 ฉบับที่: 5204 หน้า: 86(ซ้าย)
Col.Inch: 58.35 Ad Value: 64,185 PRValue (x3): 192,555 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: ปราชญ์แห่งธรรม: วิถีพุทธ...เปลี่ยนชีวิต

เมื่อนำเอาความรู้ทางพระพุทธศาสนาไปใช้...ย่อมทำให้ชีวิตของคุณเปลี่ยนจากเดิมไปในทางที่ดีขึ้นอย่างชนิดที่เรียกได้ว่า วิถีพุทธ เปลี่ยนชีวิต ทุกคนรู้ว่าพุทธคืออะไร แต่สิ่งที่ไม่รู้คือทำอย่างไรต่างหาก เลยขออนุญาตประชาสัมพันธ์ งานที่เกี่ยวกับวิถีพุทธหนึ่งงาน คือ อบรมเรื่อง โค้ชวิถีพุทธ จัดขึ้นวันที่ 20-21 พ.ค. 2560 นี้ โดยผมเป็นผู้จัดขึ้นเอง สนใจติดต่อได้ที่โทร. 08-1445-9642 และที่ Line : nop12111 รับเพียง 15 ท่าน (มีค่าลงทะเบียน) เมื่อมีความรู้ในเรื่องโค้ชวิถีพุทธแล้ว นอกจากจะช่วยเหลือตัวเองได้ยังสามารถนำเอาความรู้นี้ไปช่วยผู้อื่นให้ได้พบแสงสว่างด้วยเช่นกัน ด้วยการนำเอาศาสตร์พุทธและศาสตร์แห่งตะวันตกมารวมกัน แล้วคุณจะเข้าใจว่ากระบวนการวิธีโค้ชนี้ดีอย่างไร จึงทำให้ชาวตะวันตกสนใจพระพุทธศาสนายิ่งขึ้น ศาสตร์นี้พระภิกษุก็เข้ามาอบรมได้...เพื่อนำวิธีการไปเผยแผ่ธรรมต่อไป ด้วยแนวทางแห่งโค้ชวิถีพุทธ ■

รหัสข่าว: C-170507006059(7 พ.ค. 60/07:18) หน้า: 2/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>องค์กรด้านพุทธศาสนา</u> ปัจจุบันมีหลายหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เห็นมาใส่ใจ นอกจากจะสนับสนุนกิจกรรมทางพุทธศาสนาแล้ว พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติของคนไทย ในอดีตที่ผ่านมาหน่วยงานในการควบคุมดูแลพุทธศาสนาไม่ได้มีมากนัก ยังมีหน่วยงาน องค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมกำกับดูแล จากการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับพุทธศาสนาผ่านหนังสือพิมพ์มีข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับองค์กร หน่วยงานทางพุทธศาสนาเป็นประจำ ทั้งการประกาศกฎข้อบังคับ การประกาศเกี่ยวกับ ยศ สมณะศักดิ์

สะท้อนให้เห็นว่า พระพุทธศาสนาในปัจจุบันมีลักษณะโครงสร้างที่มีการกำกับดูแลด้วยองค์กรด้านพุทธศาสนาด้วย ส่วนหนึ่งเพื่อความสงบเรียบร้อยเป็นระเบียบ และสามารถสนองตอบเจตนารมณ์ และส่งผ่านอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง ชาวพุทธในสังคมเกิดความมั่นใจเพราะมีองค์กรดูแล ในขณะที่ก็มีหน่วยงานที่ชัดเจนเพื่อร้องเรียนหากพบเห็นสิ่งที่ไม่สมควร

ภาพที่ 4.10: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา องค์กรด้านพุทธศาสนา

ข่าวสด กรอบบ่าย
Khao Sod (Mid-Day)
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: บันเทิง/พระเครื่อง
วันที่: พฤหัสบดี 8 กันยายน 2559
ปีที่: 26 ฉบับที่: 9416 หน้า: 24(ล่างขวา)
Col.Inch: 30.69 Ad Value: 47,569.50 PRValue (x3): 142,708.50 คลิป: สี่สี
หัวข้อข่าว: ผู้แทนมหาเถรฯร่วมประชุมมาตรการอุปถัมภ์คุ้มครองศาสนา

ผู้แทนมหาเถรฯร่วมประชุม
มาตรการอุปถัมภ์คุ้มครองศาสนา

นายพนม ศรศิลป์ ผอ.สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เปิดเผยว่า ตามที่มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (กสช.) เรื่องมาตรการอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวปี 2557 นั้น เมื่อเร็วๆ นี้ ตนพร้อมด้วยผู้แทนศาสนาอิสลาม คริสต์ พราหมณ์-ฮินดู และซิกข์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมประชุมกับนายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ รมต.สำนักนายกรัฐมนตรี ที่ทำเนียบรัฐบาล โดยมีผู้แทนมหาเถรสมาคม (มส.) ประกอบด้วย พระพรหมบัณฑิต อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระพรหมโมลี วัดปทุมวนาราม เจริญ และพระพรหมมุนี วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เข้าร่วมประชุม

นายพนมกล่าวต่อไปว่า ที่ประชุมได้เห็นชอบแนวทางการดำเนินงาน 5 ประเด็น คือ 1.แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา 2.แนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแผ่หลักธรรมที่ถูกต้อง 3.แนวทางอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนา 4.แนวทางส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความร่วมมือระหว่างศาสนา และ 5.แนวทางสร้างการรับรู้และความเข้าใจในกิจการของศาสนา โดยนายสุวพันธุ์ มอบหมายให้ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) เป็นหัวหน้าคณะเลขานุการ โดย ผอ.สำนักพุทธฯ และอธิบดีกรมการศาสนา เป็นเลขานุการ ในส่วนของศาสนาอื่น กระทรวงวัฒนธรรม จะเป็นผู้ขับเคลื่อน ในส่วนของพระพุทธศาสนานั้น มหาเถรฯ และสำนักพุทธฯ จะเป็นผู้ขับเคลื่อน โดยจะร่วมมือกับมหาจุฬาฯ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.) คณะสงฆ์จีนนิกาย คณะสงฆ์อนัมนิกาย และองค์กรทางพระพุทธศาสนา

"ภายในวันที่ 1 ต.ค.2559 ทุกหน่วยงานจะต้องนำเสนอรายละเอียดกิจกรรมโครงการ ต่อรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และจะมีการประชุมขับเคลื่อนงานอีก 3 ครั้งในวันที่ 10, 20, 30 ต.ค.2559 เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี ภายในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559 อย่างไรก็ตาม ในส่วนของพระพุทธศาสนาจะนำเรื่องการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาทั้ง 6 ด้านมาสอดแทรกอยู่ในการสร้างความรู้ความเข้าใจและการประชาสัมพันธ์ต่อคณะสงฆ์และชาวพุทธด้วย โดยเชื่อมกับกลไกและมาตรการตามคำสั่งกสช. ซึ่งเท่าที่ผมฟังความเห็นของทุกศาสนา และหน่วยงานราชการอยากให้มีเวทีเช่นนี้ อีกทั้งชื่นชมที่กสช.ทำให้เกิดเวทีแบบนี้ขึ้นมาด้วย" ผอ.สำนักพุทธฯ กล่าว

รหัสข่าว: C-160908037146(7 ก.ย. 59/08:53) หน้า: 1/1
iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>ความเสื่อมของพระพุทธศาสนา</u> ข่าวที่ปรากฏทางหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ นอกจากจะเป็นข่าวสารเกี่ยวกับพุทธประเพณี กิจกรรมทางพุทธศาสนาแล้ว ยังปรากฏข่าวที่ส่งผลเสียต่อพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก คือ การปฏิบัติตนที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ การละเมิดสิกขา หรือข้อปฏิบัติของสงฆ์ สะท้อนให้เห็นความเสื่อมของศาสนาที่ยังแฝงตัวอยู่ในแวดวงสงฆ์

ภาพสะท้อนในเรื่องความเสื่อมของพระพุทธศาสนานี้มีข่าวที่เป็นประเด็นถูกนำเสนอออกมาเรื่อย ๆ เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม แต่ในขณะเดียวกันถ้าสื่อนำเสนอข่าวในหัวข้อนี้มากจนเกินไปก็จะทำให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจภาพของพระพุทธศาสนาผิดเพี้ยนไป

ภาพที่ 4.11: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น ความเสื่อมของพระพุทธศาสนา (1)

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.12: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น ความเสื่อมของพระพุทธศาสนา (2)

พู้จัดการรายวัน 360°	**Section:** Live/หน้าแรก
	วันที่: พฤหัสบดี 15 ธันวาคม 2559
	ปีที่: 9 **ฉบับที่:** 2279 **หน้า:** 1(ซ้าย), 13, 14
Poo Jadkarn Daily 360 Degree	**Col.Inch:** 205.94 **Ad Value:** 308,910 **PRValue (x3):** 926,730 **คลิป:** สี่สี
Circulation: 850,000 Ad Rate: 1,500	**หัวข้อข่าว:** เปิดยุทธวิชา ธรรมรวย ธรรมลวง ธรรมก(ล)ย

"พระธัมมชโย" (อดีตเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย) ซึ่งเป็นหนึ่งในยุทธวิธีดึงพลังศรัทธามหาชนด้วยการสร้างสรรค์คำอันสวยหรูผ่านน้ำเสียง และท่วงทีอันนุ่มนวลชวนให้ใครหลายคนเคลิบเคลิ้มจนต้องทุ่มเงินบริจาคเข้าวัด

ไม่เพียงเท่านั้น ยังสร้างสรรค์คำสวยหรูสำหรับผู้บริจาคด้วย เช่น ผู้บริจาคที่ไม่ลุกคิดเสียดายทรัพย์ จะมีการพูดขึ้นมาว่า ปลื้มแสนครั้งได้บุญแสนครั้ง ปลื้มล้านครั้งได้บุญล้านครั้ง หรือเวลาเร่งรัดผู้ประสบปัญหาทางการเงินให้ตัดสินใจทำบุญ จะมีการพูดขึ้นว่า เราเป็นคนมีบุญ (ลากเสียงยาว) มีเทวดาประจำตัว ปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะเทวดาประจำตัวท่านมาเตือนว่าบุญเราจะหมด

ให้รีบนำทรัพย์ที่เหลืออยู่มาเติมบุญ แล้วปัญหาทางการเงินจะทุเลาเบาบางลงจนหมดไป ถ้าปลื้มในบุญที่ทำไปเรื่อยๆ เทพยดาจะมาบันดาลให้เราร่ำรวยเป็นอัศจรรย์

ส่วนผู้ประสบปัญหาทางการเงินจนเกือบจะหมดตัวแล้วให้ตัดสินใจทำบุญ จะพูดขึ้นว่า ทรัพย์ก่อนสุดท้าย ตัดใจทำบุญแล้วปลื้มได้ กุศลจะแรง

สิ่งที่น่าสังเกตคือ เวลากล่อมให้สาธุชนเคลิ้ม มักจะใช้วิธีลากเสียงยาวในบางคำ เช่น บุญ พูดเป็น บุ(ญ (ลากเสียงยาว), ปลื้ม พูดเป็น ปลื้ม (ลากเสียงยาว) หรือเวลากระตุ้นให้ผู้ที่บริจาคภาคภูมิใจในการบริจาคของตัวเอง จะถูกเรียกต่อหน้าว่า **"ผู้-จน-ยาก"** หมายถึง **"ผู้-จน-ได้ยาก"** ส่วนผู้ที่ไม่ยอมบริจาคจะถูกเรียกลับหลังว่า **"ผู้-อยาก-จน"** ซึ่งยังไม่นับรวมคำอีกหลายคำที่สร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อสร้างความประทับใจให้แก่สาธุชนที่มาวัด

เมื่อนำคำสวยหรูมาทำการตลาดแบบสร้างบุญให้เป็นสินค้า **"คือนมหามงคลบรมเศรษฐี"** จึงถือกำเนิดขึ้นพร้อมกับคาถา **"ซิตังเม โปงรวย"** (ซิตังเม เป็นภาษาบาลี แปลว่าประสบความสำเร็จ) ที่เคยจุดกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง ขณะที่ทางวัดอ้างว่าเป็นกลอุบายที่ทำขึ้นมาเพื่อให้คนระลึกถึงบุญ ซึ่งก็เป็นที่ทราบกันดีว่า วัดแห่งนี้มีกลยุทธ์การตลาดที่นักการตลาดบางคนยังต้องยกนิ้วให้ เพราะรู้จุดอ่อนของคนยุคนี้ว่าต้องการอะไร

อ่านต่อ 14

● **สะอาด ไฮเทค ดึงพลังศรัทธา**

ปฏิเสธไม่ได้ว่า "วัดพระธรรมกาย" เป็นวัดหนึ่งในอีกหลายหมื่นวัดที่ปรับตัว เป็นวัดที่มีการปรับตัวขนานใหญ่จนเป็นที่รู้จักของประชาชนคนไทยมากขึ้น และเป็นที่สนใจจากบรรดาผู้นำทางศาสนาทั่วโลก ทั้งในด้านชื่นชมจนแอบเลิศ และด้านสงสัยไม่ไว้วางใจว่า ดีจริงๆ หรือดีแค่ก

กระนั้น แม้จะเป็นวัดที่มีทั้งคนชอบ คนเกลียด ซึ่งเป็นเรื่องของนานาจิตตัง แต่ถ้าพูดแค่เฉพาะตัววัดแล้ว การทำให้วัดมีเสน่ห์ด้วยการรูปภาพความสะอาดของห้องน้ำ และบริเวณสถานที่ต่างๆ นับเป็นเครื่องดึงดูดใจคนที่วัดแห่งนี้ให้ความสำคัญมาก เพราะเสน่ห์คือเครื่องดึงดูดใจ เช่นเดียวกับคน คนมีเสน่ห์ใครๆ ก็อยากเข้าใกล้

"...วิธีทำให้วัดมีเสน่ห์ น่าเข้า คนมีเสน่ห์ใครๆ ก็อยากเข้าใกล้ อยากไปหา เสน่ห์คือเครื่องดึงดูดใจ เสน่ห์ของวัด คือเครื่องดึงดูดใจให้คนอยากมาเข้าวัด เสน่ห์ที่แรงที่สุด คือความสะอาด ถ้าเกี่ยวกับสถานที่ ถามว่าจุดไหนของวัดที่คนมุ่งไปหามากที่สุด ก้าวแรกที่ญาติโยมลงมาจากรถ เขาถามหาอะไรก่อน? คำแรกเลย คือส้วมอยู่ที่ไหน? หรือห้องน้ำอยู่ที่ไหน? เขาไม่ถามพรอกว่า เจ้าอาวาสอยู่ที่ไหน หรือหลวงพ่อ หลวงพี่ที่สอนบาลีรูปนั้นรูปนี้ที่เทศน์เก่งๆ อยู่ที่ไหน เขายังไม่ถาม แต่เขาถามว่า ห้องน้ำห้องส้วมอยู่ที่ไหน

เพราะฉะนั้นสิ่งแรกที่จะต้องทำ และต้องทำให้มีเสน่ห์ให้ได้ คือความสะอาดของห้องน้ำ และของบริเวณสถานที่ ถ้าความสะอาดภายนอกอย่างนี้ยังทำไม่ได้ เรื่องอื่นอย่าไปพูดถึงเลย ทำไม่ได้หรอกครับพระคุณเจ้า เมื่อเรารักษาความสะอาดสถานที่ได้แล้ว หน้าที่ของพระมีอยู่ 2 อย่าง คือ 1. ศึกษาและฝึกตนเองตามพระวินัย 2. รู้พระธรรมวินัยแล้วสอนคนอื่นให้รู้ตาม..."

เป็นบางส่วนบางที่เรียบเรียงจากรายการหลวงพ่อตอบปัญหาทาง DMC โดยพระภาวนาวิริยคุณ (เมตตา ทัตตชีโว) แห่งวัดพระธรรมกาย

ดังนั้น หากใครได้มีโอกาสเข้าไปในวัดแห่งนี้ "ความสะอาด" คือสิ่งแรกที่สัมผัสได้จริง แม้แต่ชอกซุกเล็กๆ เช่น ชอกซุกส่วนโค้งของคอท่านส้วมก็ถูกขัดถูทำความสะอาดอย่างดี ยกตัวอย่างห้องส้วมบางห้องจะมีที่ "ฉีดชำระ แบบกดปุ่มตามใจปรารถนา" ไม่

รหัสข่าว: C-161215040055(15 ธ.ค. 59/05:52) หน้า: 2/3

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.13: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น ความเสื่อมของพระพุทธศาสนา (3)

ผู้จัดการรายวัน 360°	**Section:** Live/หน้าแรก
	วันที่: พฤหัสบดี 15 ธันวาคม 2559
	ปีที่: 9 **ฉบับที่:** 2279 **หน้า:** 1(ซ้าย), 13, 14
Pee Jadkarn Daily 360 Degree	**Col.Inch:** 205.94 **Ad Value:** 308,910 **PRValue (x3):** 926,730 **คลิป:** สี่สี
Circulation: 850,000 Ad Rate: 1,500	**หัวข้อข่าว:** เปิดยุทธวิธา ธรรมวาย ธรรมลวง ธรรมก(ล)ย

ต้องใช้มือไปสัมผัส เพราะสามารถบังคับได้ว่าจะนึกชำระประตูหน้า หรือจะนึกชำระประตูหลัง

นอกจากนั้นยังมีระบบเปิดน้ำชำระล้างมือ และล้างปัสสาวะเป็นจำนวนมากที่ใช้ระบบจับสัญญาณการเคลื่อนไหวของร่างกาย ไม่ต้องเอามือไปเปิดก๊อกน้ำเอง ซึ่งเป็นการดึงดูดผู้ดีมีเงิน ผู้มีการศึกษาสูงที่ล้วนแต่เป็นผู้มีประเป๋าหนักให้นิยมมาวัดแห่งนี้ เพราะรู้สึกเหมือนได้ไปโรงแรมระดับ 5 ดาว ไม่รู้สึกขะแยงเหมือนไปวัดบ้านๆ ทั่วไป

นั่นจึงเป็นเหตุผลว่าทำไมวัดพระธรรมกายจึงมีแรงศรัทธาอย่างแรงกล้าจากญาติโยมทุกสาขาชีพ เพราะรู้ว่าประชาชนจำนวนไม่น้อยยังคงยึดติดในเรื่องเหล่านี้ ไม่รับรวมรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ล้ำยุค สุดอลังการ เสมือนได้เดินทางเข้าไปสู่โลกแห่งอนาคต

สิ่งที่น่าประทับใจอีกอย่างหนึ่งในวัดพระธรรมกาย ก็คือการไม่เห็นพระสูงบุทรีเลย อีกทั้งไม่มีรถหัวเด็ดขี้ยา เหมือนที่เห็นทั่วๆ ไป ผู้ที่มีรอยสักนอกร่มผ้า ไม่สามารถบวชในวัดแห่งนี้ได้ พระที่จะอยู่ในวัดพระธรรมกายได้ ต้องจบการศึกษาอย่างต่ำระดับปริญญาตรีขึ้นไป

● ปลุกศรัทธา ผ่านพิธีกรรมสุดอลังการ

ที่ผ่านมา วัดพระธรรมกายได้ดูดโครงการขึ้นมากมาย และแต่ละโครงการ หรือพิธีกรรมที่ชวนน่าตื่นตา ตื่นใจ สร้างความประทับใจด้วยแสงสีเสียงสุดอลังการบวกจำนวนคนที่เข้าร่วมกิจกรรม และนั่นจึงทำให้เกิดกระแสทั้งไหลศรัทธา ระดมเงินบริจาคเข้าวัดเป็นจำนวนมาก

นี่เป็นยุทธวิธีปลุกเร้าให้สีสันเอิม สร้างความประทับใจ และความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง แม้หลายคนจะมองว่าตรงกันข้ามกับความสงบร่มเย็นทางธรรมของพระพุทธองค์โดยสิ้นเชิงก็ตาม ซึ่งการโครงการ และพิธีกรรมสุดแสนประทับใจนี้ ไม่ใช่พระธรรมกายนึกทำขึ้นเป็นเรื่องๆ ไป หากแต่มีการดูแลกันเป็นระบบที่สำนักศรัทธาเบื้องต้น สำนักที่มีหน้าที่รักษาดูแลศรัทธาของสาธุชนให้ผูกติดแน่นไว้กับวัดพระธรรมกาย

นอกจากนั้น ยังสร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมดีๆ หลายกิจกรรมด้วยกัน เช่น กิจกรรมเทเหล้า เผาบุหรี่, รณรงค์เลิกขนไก่ ขนวัว กัดปลาวัด ขามวย โครงการเด็กดี V-Star : ผู้นำดาวแห่งความดี ฟื้นฟูศีลธรรมโลก, V-Cheer : ผู้นำฟื้นฟูศีลธรรมโลก ปั้นอนาคตของชาติให้เป็นคนดี กลัวบาป แสวงบุญกตัญญูต่อบุพการี ซึ่งเอานักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศมาเข้า "ค่ายคุณธรรม" เป็นต้น

● ดึงคนดัง เสริมความน่าเชื่อถือ

อีกหนึ่งกลยุทธ์ที่น่าสนใจในการดึงพลังศรัทธาก็คือ การนำหลักฐานความน่าเชื่อถือมาใช้ เห็นได้จากข้อความรูปภาพต่างๆที่ปล่อยออกมาในโซเชียลมีเดีย ที่ระยะหลังจะคัดเลือกบุคคลที่มีทัศนคติสนับสนุนธรรมกาย ให้ความเห็นในเชิงที่เป็นบวก สร้างภาพลักษณ์ที่ดี มีการใช้แหล่งอ้างอิงต่างๆ เพื่อเน้นให้เห็นความน่าเชื่อถือของคนที่เป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งจะเป็นคนที่สังคมไว้วางใจสูง หรือมีลักษณะสถานภาพเฉพาะ

ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐี ดารา คนดัง นักการเมือง ซึ่งบางคนเข้าร่วมสนับสนุนอย่างไม่น่าเชื่อ และหากได้เรียงกันหลายคนคงตุ้นหน้าตุ้นตากันเป็นอย่างดี

ทว่า การเข้าไปเป็นผู้มีบทบาทคนสำคัญของวัดธรรมกายของเศรษฐี คนดัง และนักการเมืองบางคน ยังก่อให้เกิดความสงสัยกันมากมายว่าแท้จริงแล้วต้องการสร้างบุญจริงๆ หรือหวังจะเห็นเนื้องานที่จะงอกเงยมาจากวัดพระธรรมกาย รวมทั้งกำลังซื้ออันมหาศาลของญาติโยมผู้ศรัทธาในวัดแห่งนี้

อย่างไรก็ดี นอกจากดารา คนดังระดับประเทศแล้ว กระแสหลั่งไหลศรัทธา และการระดมเงินบริจาคเข้าวัด ยังมาจากสื่อที่เป็นเครื่องมือการตลาดที่ดี อาทิ สื่อเว็บไซต์, แฟนเพจ, วิทยุ, ยูทิวบ์, สื่อทีวีดาวเทียมช่อง DMC, ละครฟื้นฟูศีลธรรมโลก, วารสาร, SMS, ซีดีไบปลิว เป็นต้น

ทั้งหมดนี้ เป็นเพียงบางส่วนของยุทธวิธีในการดึงพลังศรัทธามหาชนของวัดพระธรรมกาย ส่วนเทคนิคการสอนของวัดที่พยายามเร่งเร้า เสี่ยไรบอกบุญในรูปแบบของบริษัท หรือธุรกิจมากกว่าจะสร้างศรัทธาให้คนเห็นความสำคัญของการทำบุญด้วยใจ หรือการเน้นให้คนเกิดความโลภเพื่อแลกกับนิพพาน แลกกับสวรรค์ ตรงนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ ความศรัทธา และ "สติ" การไตร่ตรองของแต่ละคน

ข้อมูลอ้างอิง : วิกฤตวิชาธรรมกาย และสัตยิธัมสโยเมงสำนักวัดพระธรรมกายด้วยสรรพวิทยาศาสตร์ทุกสาขา โดยไอ้ไข่ หนองนาน้อย

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>การใช้สื่อเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์บอกบุญ</u> การสร้างเสริมบุญเป็นส่วนหนึ่งของหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาก็ว่าได้ ถึงแม้ว่าการสร้างเสริมบุญจะทำได้ในหลายๆรูปแบบ แต่การสร้างเสริมบุญด้วยการให้ทาน บริจาคทรัพย์ก็เป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายและนิยมสำหรับชาวไทยพุทธ การบอกบุญนี้ก็น่าจะเป็นการเชิญชวนให้มาบริจาคทรัพย์ จากข่าวสารเกี่ยวกับพุทธศาสนาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์นอกจากจะเป็นการนำเสนอหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาแล้วยังมีส่วนที่เป็นการบอกข่าวประชาสัมพันธ์หรือที่ชาวพุทธเรียกว่าเป็นการบอกบุญ พุทธศาสนาในปัจจุบันนี้ได้ใช้สื่อมวลชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์รายวันเชิงปริมาณในหน้าศาสนาเป็นช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์กิจกรรมงานบุญต่าง ๆ

ข้อนี้สะท้อนให้เห็นว่าการทำบุญ บริจาคทรัพย์เป็นสิ่งที่นิยมและควบคู่กับพุทธศาสนามาตลอด และเป็นการแสดงความร่วมแรงร่วมใจกันทำให้สำเร็จขึ้นมาได้ ในการบอกบุญอาจเป็นเรื่องของสิ่งก่อสร้าง หรือการเรี่ยไรโดยตรงเพื่อวัตถุประสงค์บางประการ มีตั้งแต่โครงการเล็กมูลค่าไม่มากจนไปถึงโครงการมูลค่าพันล้านบาทก็มีเช่นการบอกบุญสร้างศาลา สร้างห้องน้ำการสร้างพิพิธภัณฑ์ธรรมสถานหลวงตามหาบัวการประชาสัมพันธ์บอกบุญก็เป็นสิ่งที่กระทำได้และเห็นได้บ่อย

ภาพที่ 4.14: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น การใช้สื่อเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์บอกบุญ

ไทยรัฐ กระบองข่าว

Thai Rath (Mid-Day)
Circulation: 1,000,000
Ad Rate: 3,000

Section: กีฬา/-
วันที่: พุธ 8 กุมภาพันธ์ 2560
ปีที่: 68 ฉบับที่: 21568 หน้า: 20(บนขวา)
Col.Inch: 51.61 Ad Value: 154,830 PRValue (x3): 464,490 คลิป: สี่สี
หัวข้อข่าว: จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ธรรมเจดีย์ "หลวงตาพระมหาบัวฯ" คืบหน้า ถือฤกษ์วันครบรอบ6ปีหลวง...

จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ธรรมเจดีย์ "หลวงตาพระมหาบัวฯ" คืบหน้า ถือฤกษ์วันครบรอบ6ปีหลวงตาฯละสังขาร ลงเสาเอก

เพื่อเผยแผ่คำสอนทางพุทธศาสนาและเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน อีกทั้งเป็นอนุสรณ์สถานเก็บรวบรวมประวัติ หนังสือคำสอนและเครื่องอัฐบริขารของหลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน พระเถระสายปฏิบัติชั้นผู้ใหญ่รูปหนึ่งของประเทศไทย เหล่าศิษยานุศิษย์ทั้งหลายของหลวงตามหาบัวต่างเห็นชอบให้สร้างพระเจดีย์และพิพิธภัณฑ์ธรรมเจดีย์พระธรรมวิสุทธิมงคล เพื่อถวายเป็นธรรมบูชาแก่พระพุทธศาสนา ทั้งนี้ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลวงตาพระมหาบัวฯ พระอาจารย์สุดใจ ทนฺตมโน เจ้าอาวาสวัดเกษรศีลคุณ (วัดป่าบ้านตาด) จึงได้กราบทูลเชิญสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงเป็นประธานในการสร้าง "พิพิธภัณฑ์ธรรมเจดีย์พระธรรมวิสุทธิมงคล (หลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน)" ณ วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

โอกาสนี้ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฬาภรณ์ และทีมงานสยามรีโนเวท ดำเนินการออกแบบก่อสร้างพิพิธภัณฑ์ธรรมเจดีย์พระธรรมวิสุทธิมงคล (หลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน) โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น ซึ่งการออกแบบดังกล่าว ประกอบด้วยอาคาร 3 หลัง ได้แก่ พระเจดีย์ พระวิหาร และพิพิธภัณฑ์ โดยได้ดำเนินการออกแบบก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์และได้ขอพระราชทานพระวินิจฉัยจากองค์ประธานโครงการฯเรียบร้อยแล้ว สำหรับแบบก่อสร้างได้กำหนดวางองค์พระเจดีย์เป็นศูนย์กลางของกลุ่มงานสถาปัตยกรรมทั้งหมด โดยให้แกนของพระเจดีย์มุ่งสู่ศูนย์กลาง คือจิตกาธานองค์หลวงตาพระมหาบัวฯ และรักษาแนวแกนการก่อสร้างไปในทิศทางเดียวกับแดนพุทธภูมิ คือเมืองพาราณสี ในสาธารณรัฐอินเดีย เป็นนัยสื่อความหมายว่า ศาสนพิธีหรือสังฆกรรมทั้งปวงที่จะเกิดขึ้น ณ สถานที่แห่งนี้ จะมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นองค์ประธานร่วมรับรู้ในพิธีกรรมเหล่านั้น ทุกครั้งการวางทิศทางเพื่อกำหนดรูปแบบที่สำคัญเช่นนี้ ทำให้พุทธศาสนิกชนที่มากราบไหว้พระเจดีย์องค์หลวงตาพระมหาบัวฯ ได้มีโอกาสกราบจิตกาธานองค์หลวงตาพระมหาบัวฯ พร้อมๆกับได้กราบพระบรมศาสดา ณ เมืองพาราณสี ไปในคราวเดียวกันด้วย ลักษณะของพระเจดีย์ พระวิหาร และพิพิธภัณฑ์ สร้างสรรค์จากแรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมศิลปะล้านช้างผสมผสานกับศิลปะยุคกรุงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน

และในวันครบรอบ 6 ปี แห่งการละสังขารของค์หลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน (วันที่ 30 ม.ค. ที่ผ่านมา) วัดป่าบ้านตาด ได้จัดพิธีปฐมฤกษ์ลงเสาเข็มก่อสร้างพิพิธภัณฑ์ธรรมเจดีย์พระธรรมวิสุทธิมงคล (หลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน) ต้นแรก และจะดำเนินการตอกเสาเข็มต่อไปอีกจนครบจำนวน 1,251 ต้น โอกาสนี้ ขอเชิญชวนผู้มีจิตศรัทธาสามารถบริจาคสร้างเสาเข็มพิพิธภัณฑ์ธรรมเจดีย์ฯ ประกอบด้วยการตอกเสาเข็มอาคารมหาเจดีย์ พระวิหาร และพิพิธภัณฑ์ ในวงเงินหน่วยละ 25,680 บาท (รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆแล้ว) หรือตามกำลังศรัทธา ระยะเวลาดำเนินการตอกเสาเข็มเป็นเวลา 8 เดือน ได้ที่ชื่อบัญชี เสาเข็มพิพิธภัณฑ์ธรรมเจดีย์ โดยหลวงพ่อสุดใจ ทนฺตมโน ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาถนนพหลโยธิน บัญชีออมทรัพย์เลขที่ 721-237-629-9.

รหัสข่าว: C-170208039101(7 ก.พ. 60/08:00) หน้า: 1/1

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>ธรรมะเชิงท่องเที่ยว</u> วัดเป็นสถานที่สำคัญในทางพระพุทธศาสนา นิยมแบ่งเขตเป็น 2 ส่วน คือ พุทธาวาส และสังฆาวาส คือเป็นที่ประกอบพิธีทางศาสนา และเป็นที่อาศัยของพระภิกษุสงฆ์ชาวพุทธมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนามาก จะเห็นได้ว่ามีวัดมากมาย และบางวัดก็มีเรื่องเล่าเป็นประวัติที่น่าสนใจ หรือบางวัดได้รับการดูแล บูรณะปรับปรุงทัศนียภาพให้สวยงามเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ การไปวัดหรือสถานที่สำคัญทางศาสนาในลักษณะของการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่ชาวพุทธในปัจจุบันนิยมเป็นอย่างมาก ทั้งทางภาครัฐและเอกชนให้การส่งเสริมและบริการความสะดวกในการเดินทางไปท่องเที่ยวที่วัด เกิดเป็นการจัดตารางการท่องเที่ยวรายวัน เช่น วันเดียวท่องเที่ยว 9 วัด จัดรถไปเยี่ยมชมวัดที่มีชื่อเสียง ล่องเรือชมวัดในกรุงเทพ หรือมีสิ่งก่อสร้างทางพุทธสถาน หรือพุทธวัตถุที่แปลกต่าง ๆ มักจะได้รับความสนใจและถูกนำมาเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์เป็นประจำพร้อมด้วยการสอดแทรกอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาทั้งหลักคำสอน และอุดมการณ์แบบผสมผสานในประเด็นอิทธิฤทธิ์หรือพิธีกรรม โดยการนำเสนอจะมีจุดเด่นที่น่าสนใจเช่น พระประธานมีประวัติความเป็นมาที่น่าศึกษา หรือวัดที่เคยมีเกจิอาจารย์เคยพำนักอยู่ก่อน

การสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาในด้านวัดกับการท่องเที่ยวจะเห็นว่า ความเลื่อมใสศรัทธาของชาวพุทธที่ได้ทำนุบำรุงพุทธศาสนา ความเชื่อในปัจเจกนิยมในตัวพระสงฆ์ที่มีชื่อเสียง ความศักดิ์สิทธิ์ของพระประธานที่ผู้คนเดินทางเพื่อไปขอพร อย่างเช่น วัดโสธรวรารามวรวิหาร ความงดงามของศิลปะพุทธศิลป์ชมความงดงามของวัดพระแก้ว ชมพระประธานของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ คือพระพุทธชินราช

ภาพที่ 4.15: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น ธรรมะเชิงท่องเที่ยว (1)

ไทยโพสต์

Thai Post
Circulation: 900,000
Ad Rate: 850

Section: แทบลอยด์/-
วันที่: อาทิตย์ 18 กันยายน 2559
ปีที่: 20 ฉบับที่: 7255 หน้า: 19(เต็มหน้า)
Col.Inch: 106.70 Ad Value: 90,695 PRValue (x3): 272,085 คลิป: ขาว-ดำ
คอลัมน์: วิถีไทย: 'มหารัตนเจดีย์ศรีไตรโลกธาตุ' วัดทุ่งเศรษฐีศูนย์รวมสามโลกธาตุ 'สวรรค์...

หากหลายคนเอ่ยถึงชื่อวัดทุ่งเศรษฐี สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาของจังหวัดขอนแก่น ล้วนเป็นที่รู้จักของเหล่าพุทธศาสนิกชน และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอย่างมาก ด้วยความสวยงามทางสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมที่โดดเด่น ประกอบกับการเป็นศูนย์รวมของสามโลกธาตุที่สมบูรณ์ที่สุดของประเทศไทย ที่เปิดให้ประชาชนได้มาสัมผัสและเรียนรู้ในพระธรรมคำสอนตามหลักพุทธศาสนาที่เข้าใจง่าย

วัดทุ่งเศรษฐี ตั้งอยู่ริมถนนเลี่ยงเมืองขอนแก่น-กาฬสินธุ์ บนพื้นที่รวม 73 ไร่ ของตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2542 ซึ่งหลวงตาอ่อยย่ามแดงได้นำรถแบ็กโฮมาปรับพื้นที่ก่อนขุดพบพระขรรค์

'มหารัตนเจดีย์ศรีไตรโลกธาตุ' วัดทุ่งเศรษฐี

ศูนย์รวมสามโลกธาตุ 'สวรรค์ มนุษย์ บาดาล'

วิถีไทย

หัวเหี่ยดท้ายขอบ

รหัสข่าว: C-160918008082(18 ก.ย. 59/06:52) หน้า: 1/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.16: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น ธรรมะเชิงท่องเที่ยว (2)

ไทยโพสต์
Thai Post
Circulation: 900,000
Ad Rate: 850

Section: แทบลอยด์/-
วันที่: อาทิตย์ 18 กันยายน 2559
ปีที่: 20 ฉบับที่: 7255 หน้า: 19(เต็มหน้า)
Col.Inch: 106.70 Ad Value: 90,695 PRValue (x3): 272,085 คลิป: ขาว-ดำ
คอลัมน์: วิถีไทย: 'มหารัตนเจดีย์ศรีไตรโลกธาตุ'วัดทุ่งเศรษฐีศูนย์รวมสามโลกธาตุ 'สวรรค์...

โบราณ ซึ่งเป็นพระชรรค์สำริดเก่าแก่มีความยาวประมาณฟุตกว่า จึงฉุดคิดได้ว่าผืนดินแห่งนี้นั้นไม่ธรรมดา และเมื่อได้กำหนดจิตดูจึงรู้ว่าพื้นที่แห่งนี้เป็นแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ เป็นแผ่นดินสามโลกธาตุ เป็นจุดบรรจบกันของสามโลกคือ แดนมนุษย์ สวรรค์และบาดาล (นาคพิภพและนิรยภูมิ) เป็นช่องทางสำคัญที่เหล่าเทวดาทั้งเบื้องบนและเบื้องล่างสัญจรติดต่อถึงกัน จึงได้ทำการจัดสร้างวัดทุ่งเศรษฐีขึ้นในปีเดียวกัน

นายมานะ จิระนภากุล กรรมการวัดทุ่งเศรษฐี เปิดเผยว่า คณะศิษยานุศิษย์หลวงตาอ่อยร่วมกันสร้างวัดทุ่งเศรษฐีแห่งนี้ขึ้น โดยเริ่มจากการก่อสร้างมหารัตนเจดีย์ศรีไตรโลกธาตุที่สร้างขึ้นตามความเชื่อที่ว่า พื้นที่ก่อสร้างมหาเจดีย์รัตนะแห่งนี้ เป็นรอยต่อของสามโลก ภายในมีการจัดสร้างมหาเจดีย์องค์สำคัญสามองค์ในสามโลกคือ เจดีย์จุฬามณีบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ นาคเจดีย์ในนาคพิภพ และมหารัตนเจดีย์ศรีไตรโลกธาตุ ที่ผ่านการออกแบบให้แฝงแนวคิดเรื่องภพภูมิในพุทธศาสนาไว้ตามองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และเครื่องตกแต่งของมหารัตนเจดีย์อยู่โดยทั่วองค์เจดีย์ ขณะที่ภายในเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธนีลวรรคโณศิโลทรัพยอุดม หรือ หลวงปู่ดำ ขนาดหน้าตัก 145 นิ้ว หรือประมาณ 3.63 เมตร ขณะที่บริเวณใต้มหารัตนเจดีย์แห่งนี้ยังคงจัดเป็นห้องแสดงปริศนาธรรม มีลักษณะเป็นห้องโถงขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถใช้เป็นสถานที่อบรมสมาธิ อบรมจิตภาวนาแก่ศาสนิกชนโดยทั่วไป

"นอกจากนี้มหารัตนเจดีย์ฯ ยังคงเป็นที่ตั้งของมณฑปองค์ปฐม ศาสนสถานแห่งแรกของวัด ภายในประดิษฐานพระพุทธสิกขีทศพล หรือพระพุทธเจ้าองค์แรกของจักรวาลและรูปหล่อบูรพาจารย์สามองค์ ประกอบด้วย หลวงปู่ปาน วัดบางนมโค, หลวงปู่สา อาภัสสโร วัดสวนมอนและหลวงพ่อฤาษีลิงดำวัดท่าซุง โดยรอบองค์มณฑปนั้น ซึ่งแสดงถึงศีลทานและภาวนา ที่รวมเอาคำสอนที่เข้าใจง่ายสอดแทรกเนื้อหาสาระที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน ผ่านปูนปั้นรูปเด็กที่รายล้อมองค์มณฑป ขณะที่ฝั่งทิศตะวันออกของมหารัตนเจดีย์ ยังคงเป็นที่ตั้งของแท่นแว่นฟ้าจุฬามณีใช้สำหรับเป็นแท่นน้ำสำหรับการลอยโคมและประทีปบูชาแด่มหาเจดีย์ในอีกสององค์ในสองภพ"

นายมานะกล่าวเพิ่มเติมว่า อีกหนึ่งสถานที่ที่ได้รับความสนใจของเหล่าชาวพุทธ รวมไปถึงนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ขณะนี้ทางวัดได้เปิดให้มีการเที่ยวชมในเวลากลางคืนคือ สวนนรกภูมิ หรือลานนรกกลางคืนสถานที่ที่เตือนสติชาวพุทธทุกคนที่ต้องยึดมั่นในศีล 5 และดำรงตนตามหลักธรรมคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดสร้างเป็นพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งที่จัดแสดงรูปปั้นเรื่องนรกขุมต่างๆ จากผลกรรมที่ล่วงละเมิดศีล 5 โดยเปิดให้นักท่องเที่ยวนั้นได้เที่ยวชมทั้งกลางวันและกลางคืน

ภายในลานนรกแบ่งพื้นที่ออกเป็น 8 ส่วน ประกอบด้วย ลานนรกศีล 5 หรือนรก 5 ขุม, ลานพญายม, ลานพญานาค เป็นรูปปั้นพญานาคตนใหญ่ อยู่ในท่าทางที่กำลังเลื้อยขึ้นมาจากสระน้ำใหญ่ที่อยู่เบื้องหลัง และลานพระหิน ซึ่งผู้ที่เข้าเยี่ยมชมสามารถที่จะเรียนรู้เรื่องศีลธรรม บาปบุญคุณโทษต่างๆ ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ที่มาแล้วไม่ควรที่จะกลับมาอีก.

รหัสข่าว: C-160918008082(18 ก.ย. 59/06:52) หน้า: 2/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>ความขัดแย้ง</u> มีหลายประเด็นที่เป็นเรื่องของความขัดแย้ง ความขัดแย้งอันเกิดจากปัญหาสังคม อย่างเช่นในกรณีของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ความขัดแย้งภายในวงการพระพุทธศาสนาเอง ความขัดแย้งทางด้านอุดมการณ์ ความขัดแย้งเหล่านี้ถูกนำเสนอให้เห็นเป็นคราว ๆ

ภาพสะท้อนในเรื่องของความขัดแย้งนั้น จะเห็นว่าความขัดแย้งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ขึ้นอยู่กับประเด็นของความขัดแย้งด้วยว่าถ้ามีความรุนแรงอาจทำให้ส่วนกลางคือ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเข้ามาดำเนินการแก้ไขความขัดแย้ง รวมถึงออกระเบียบเพื่อความเป็นระเบียบ

ภาพที่ 4.17: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น ความขัดแย้ง

ไทยรัฐ กรอบบ่าย
Thai Rath (Mid-Day)
Circulation: 1,000,000
Ad Rate: 1,600

Section: First Section/-
วันที่: จันทร์ 15 พฤษภาคม 2560
ปีที่: 68 **ฉบับที่:** 21664 **หน้า:** 2(ขวา)
Col.Inch: 48.27 **Ad Value:** 77,232 **PRValue (x3):** 231,696 **คลิป:** ขาว-ดำ
คอลัมน์: เปิดฟ้าส่องโลก: หยุดสร้างความขัดแย้งทางศาสนา

เปิดฟ้าส่องโลก

นิติการุณย์ มิ่งรุจิราลัย
songlok1997@gmail.com

หยุดสร้างความขัดแย้งทางศาสนา

จันทร์วันนี้10.00-12.00 น. ร.ต.อ.ดร.นิติภูมิธญัฐ มิ่งรุจิราลัย พูดการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี ที่อาคารวิทยบริการ วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

ผู้อ่านท่านหนึ่งตั้งคำถามในไลน์ไอดี@LGJ0596P ว่าทำไมวัดพุทธของไทยต้องมีเทวรูปของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูประดิษฐานอย่างเช่น พระพิฆเนศวร เดี๋ยวนี้มีการโจมตีกันมากในโซเชียลมีเดียในเรื่องนี้ ขอเรียนว่า ศาสนาพราหมณ์เข้ามามีอิทธิพลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนหน้าที่จะตั้งราชอาณาจักรของเราเสียอีกครับ

สมัยสุโขทัยก็มีหลักฐานการแพร่ของศาสนาพราหมณ์จากศิลาจารึกวัดศรีชุมหลักที่2 จากจารึกเราเห็นร่องรอยการนับถือบูชาพระอิศวร พระวิษณุ และพระพิฆเนศวร ฯลฯ ผู้โจมตีการบูชาเทพในศาสนาพราหมณ์ในวัดพุทธอาจจะไม่ทราบประวัติศาสตร์ด้านนี้

แม้แต่เอกสารศาสนาพุทธในอินเดียหลายฉบับก็อักกล่าวถึงพระคเณศในทางที่เป็นสิทธิธาดาหรือผู้ประทานความสำเร็จ อย่างบทสวดต่อพระคเณศที่เรียกว่าคณปติ-หฤทยา ก็อังบรรยายว่า ชาวพุทธนับถือพระคเณศทั้งด้านการทำลายและด้านที่ให้คุณประโยชน์

ท่านใดที่เคยไปเมืองสารนาถที่อินเดีย จะพบรูปเคารพของพระคเณศในประติมากรรมทางพุทธศาสนาสร้างในสมัยคุปตะตอนปลาย ภาพตอนที่พระพุทธองค์ปรินิพพานก็ยังมีภาพของพระคเณศทรงหนูปรากฏอยู่กับเทพองค์อื่นๆ

ย้อนกลับไปในอดีตเกินหนึ่งพันปี ก็มีการปั้นองค์พระคเณศกับเทพีพรรณศวรี ซึ่งเป็นเทพีของกลุ่มเทพทางพุทธศาสนามหายาน มีรูปปั้นพระคเณศกับเทพีอปราชิตา ซึ่งเป็นเทพีในพุทธศาสนาที่มีผิวกายสีเหลือง หรือพระวิฆนานตกะก็เป็นเทพทางพุทธศาสนาที่มีรูปปั้นกับพระคเณศ ส่วนคณปติหฤทยาก็เป็นเทพีที่มีเศียรเป็นช้างในศาสนาพุทธตันตระและคณปติเป็นเทพในพุทธศาสนาองค์หนึ่งที่มีหนูเป็นพาหนะและอยู่ในท่าเต้นรำ

ศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ในสยามประเทศไม่เคยแยกจากกันแบบเด็ดขาด ในโคลงเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ก็มีบทสรรเสริญและขอพรจากเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์ทั้งจากพระพรหม พระวิษณุ พระอิศวร และพระแม่ลงคา แม้แต่วรรณคดีในสมัยอยุธยาอย่างขุนช้างขุนแผนก็มีกล่าวอัญเชิญเทพในศาสนาพราหมณ์มาร่วมในพิธีกรรม ทั้งพระอิศวร พระวิษณุ พระพรหม พระเพลิง พระคเณศ และพระขันธกุมาร

โองการลุยเพลิงในกฎหมายสมัยอยุธยา อาลักษณ์ผู้อ่านพิจารณาคดีก็ยังต้องเอ่ยว่า "วิคเณศศิวบุตรศิวกรรมเทพเทพมรสบสรรพจัตุมหาราชิกา ดาวดึงษโสฬสพรหมา ผู้เรืองฤทธา ทั้งพระอิศวรพระนารายณ์ นางอุมากาลีโฉมฉาย พระลักษมีเพริดพราย..."

มีคติความเชื่อและรูปแบบของมหาเทพในศาสนาพราหมณ์ในประเทศไทยอยู่เป็นจำนวนมาก ผมจึงไม่เห็นด้วยที่จะมีการปั่นกระแสต่อต้านศาสนาพราหมณ์-ฮินดูในประเทศไทย ขณะนี้ความขัดแย้งระหว่างอิสลาม-พุทธในจังหวัดต่างๆ ก็กำลังถูกสร้างขึ้นมาและถูกส่งไปตามโซเชียลมีเดียกันทุกวัน จนคนต่างศาสนาบางกลุ่มเริ่มแขยงแขงขนเกลียดกันไปโดยไม่รู้ตัว ความเกลียดชังนี้เกิดขึ้นเพราะความต่างศาสนานี้ ก่อตัวอย่างรุนแรงมากกว่าการเกลียดชังกันในเรื่องสีเสื้อการเมือง ซึ่งเป็นอันตรายต่อราชอาณาจักรไทยมากครับ

ที่วุ่นวายไม่จบก็เห็นจะเป็นที่เมียนมา10 พ.ค.2560 ที่ผ่านมามีกลุ่มชาวพุทธ 30 คน เข้าไปในชุมชนมุสลิม บอกว่าพวกข้าจะเข้ามาหาโรฮีนจาที่ซ่อนตัวอยู่ในชุมชนมุสลิมไม่ยอมก็สิ้นฟันแทงกันจนมีคนบาดเจ็บเหตุการณ์นี้ไม่ได้เกิดที่รัฐยะไข่นะครับ แต่เกิดกลางนครย่างกุ้ง อดีตเมืองหลวงของเมียนมา และวันนี้ก็ลามปามไปตามจังหวัดต่างๆ

8 พ.ค.2560 นางซูจีไปรับรางวัลเสรีภาพพลเมืองแห่งกรุงลอนดอน ก็เจอกลุ่มคนประท้วงที่ด้านนอกกิลด์ฮอลล์ซึ่งเป็นสถานที่มอบรางวัล มีการยกป้ายว่า "หยุดเผาหมู่บ้านโรฮีนจา" "ซูจีโกหกพกลม" และ "โรฮีนจากำลังตาย"

ปัจจุบัน นางซูจีเข้าตาจนจนขนาดกล้าปฏิเสธมติของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติที่จะเข้าไปสืบสวนข้อหาอาชญากรรมที่กระทำต่อชาวโรฮีนจาของกองกำลังรักษาความมั่นคงเมียนมา

หยุดสร้างความขัดแย้งทางศาสนาเถิดครับ.

● นิติการุณย์ มิ่งรุจิราลัย

รหัสข่าว: C-170515039060(14 พ.ค. 60/08:23) หน้า: 1/1
iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>พุทธศาสนากับเทคโนโลยี</u> พระพุทธศาสนาในประเทศไทยไม่เคยล้าสมัย เพราะคนไทยพุทธมีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคงและผู้ที่นับถือมีจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้บุคลากรที่ยินดีทำเพื่อการเผยแผ่พุทธศาสนามีอยู่ตลอดเวลา รวมถึงองค์กรทางพุทธศาสนาก็ให้ความสำคัญกับการเผยแผ่ศาสนา ด้วยเหตุนี้พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยีมีความเท่าเทียมกัน สื่อธรรมะออนไลน์ เว็บไซต์ หรือสื่อมัลติมีเดียที่ให้ความรู้ทางพุทธศาสนา ทุกรูปแบบมีคนคิดจัดทำขึ้น รวมทั้งทางสื่อโซเชียล เฟซบุ๊ก ก็มีมากมาย แยกย่อยออกไปกว้างขวางมาก

สะท้อนภาพของพุทธศาสนากับเทคโนโลยีได้ว่ามีความเท่าเทียมกันไม่ล้าสมัย ตราบใดที่พระพุทธศาสนายังเป็นศาสนาประจำชาติไทยเทคโนโลยีที่มีจะถูกนำมาเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังสะท้อนได้ถึงการให้ความสำคัญและการตื่นตัวของชาวพุทธอีกด้วย

ภาพที่ 4.18: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น พุทธศาสนากับเทคโนโลยี

ข่าวสด กรอบบ่าย

Kaao Sod (Mid-Day)
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,100

Section: บันเทิง/พระเครื่อง
วันที่: พุธ 23 พฤศจิกายน 2559
ปีที่: 26 ฉบับที่: 9492 หน้า: 23(กลาง)
Col.Inch: 27.30 Ad Value: 30,030 PRValue (x3): 90,090 คลิป: ขาว-ดำ
หัวข้อข่าว: แม่กองธรรมใช้อี-เลิร์นนิ่งธรรมศึกษา

แม่กองธรรมใช้อี-เลิร์นนิ่งธรรมศึกษา

พระพรหมมุนี แม่กองธรรมสนามหลวง กรรมการมหาเถรสมาคม (มส.) เปิดเผยว่า การสอบธรรมศึกษาประจำปี 2559 มียอดผู้เข้าสมัครสอบมากกว่า 2 ล้านคน จากสนามสอบ 5,221 แห่งทั่วประเทศ โดยสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวงและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) เปิดสอบพร้อมกับทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 21 พ.ย.ที่โรงเรียนบุญวัฒนา อ.เมือง จ.นครราชสีมา เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งการสอบศึกษา คณะสงฆ์น้อมนำพระราชดำรัสเป็นแนวทางในการสร้างคนดีของสังคม ตามพระราชดำรัสที่ว่า เราไม่สามารถทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ แต่จะทำอย่างไรให้คนดีมีมากในสังคม เมื่อมีคนดีมากแล้ว คนที่ไม่ดีจะไม่มีที่ยืนในสังคม มาส่งเสริมให้เด็กรุ่นใหม่ได้น้อมนำความดีมาสู่การปฏิบัติ โดยเชื่อว่าหากคนได้ลงมือปฏิบัติในการทำความดีแล้วสังคมก็จะดีตามไปด้วย

พระพรหมมุนีกล่าวต่อว่า นอกจากนี้ สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง ยังได้ดำเนินงานโลกยุคไซบอร์ด ซึ่งเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่สู่เข้าถึงง่าย โดยจะเปิดทำหลักสูตรธรรมศึกษาผ่านระบบอี-เลิร์นนิ่ง โดยทุกโรงเรียนทั่วประเทศสามารถเข้ามาศึกษาหลักสูตรได้ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต โดยจะใช้งบประมาณดำเนินการระบบดังกล่าวจำนวน 20 ล้านบาท คาดว่าจะเปิดใช้งานระบบได้ในปีสองปีข้างหน้า อย่างไรก็ตาม การจัดทำระบบอี-เลิร์นนิ่งนี้จะเป็นการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ที่อยากจะศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะหลักสูตรธรรมศึกษาสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อีกว่าเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการอำนวยความสะดวกให้แก่คนรุ่นใหม่ที่ต้องการศึกษาหลักธรรมในเวลาใดก็ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

ด้านนายชติต สุวิชะสกุลวงษ์ รอง ผอ.โรงเรียนบุญวัฒนา อ.เมือง จ.นครราชสีมา กล่าวว่า การส่งเสริมการสอบธรรมศึกษาของนักเรียนนั้นเชื่อว่าเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ที่สำคัญเมื่อเด็กได้เรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแล้วส่งผลให้มีพฤติกรรมดีขึ้น เช่น ช่วยเหลือพ่อแม่ ลดความก้าวร้าวลง เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนบุญวัฒนาได้ส่งนักเรียนเข้าสอบธรรมศึกษามาเกือบปีแล้ว ซึ่งขณะนี้มีนักเรียนสนใจนกกว่า 1,000 คน ซึ่งสมัยเริ่มแรกมีนักเรียนสนใจเพียงหลักร้อยคนเท่านั้น ไม่เพียงเท่านั้นโรงเรียนบุญวัฒนายังเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนักเรียนสอบธรรมศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาตื่นตัวสอบธรรมศึกษามากขึ้น ปัจจุบันนี้แต่ละโรงเรียนส่งเข้าสอบไม่ต่ำกว่า 1,000 คนด้วย

รหัสข่าว: C-161123037139(22 พ.ย. 59/08:28) หน้า: 1/1

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>พุทธศาสนากับสังคม</u> พุทธศาสนากับสังคมสองสิ่งนี้ล้วนช่วยเหลือ และค้ำจุนซึ่งกันและกันอยู่ควบคู่กันมาตลอด จากการวิเคราะห์เนื้อหาการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับพุทธศาสนาผ่านหนังสือพิมพ์มักจะได้เห็นการอุปถัมภ์ค้ำจุนซึ่งกันและกัน เพราะพระพุทธศาสนาถูกนับถือโดยคนไทยในสังคมไทยนั่นเอง

ภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยจะเห็นได้ว่าไม่ว่าสังคมจะมีการเปลี่ยน พัฒนา แต่พระพุทธศาสนาก็ยังคงเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นกลไกทางอุดมการณ์ที่สำคัญของสังคมที่ช่วยหล่อหลอมให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ในขณะเดียวกันสังคมก็ช่วยค้ำจุนพุทธศาสนาสามารถดำรงอยู่ในประเทศไทยอย่างมั่นคงและยั่งยืน ดังจะเห็นข่าว เช่น การสร้างโรงเรียนให้กับวัด การให้ทุนการศึกษา การร่วมกันทอดผ้าป่าทำบุญ การสร้างวัด พระพุทธรูป รวมไปถึงการสร้างพระเครื่องในวาระต่าง ๆ ขององค์กรทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ภาพที่ 4.19: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น พุทธศาสนากับสังคม

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,200

Section: บันเทิง/พระเครื่อง
วันที่: พุธ 15 กุมภาพันธ์ 2560
ปีที่: 26 ฉบับที่: 9576 หน้า: 23(บนซ้าย)
Col.Inch: 36.72 Ad Value: 44,064 PRValue (x3): 132,192 คลิป: ขาว-ดำ
หัวข้อข่าว: วธ.ปลื้มโพลวันมาฆะชาวพุทธร่วมกิจกรรม

วธ.ปลื้มโพลวันมาฆะชาวพุทธร่วมกิจกรรม

นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ รมว.วัฒนธรรม เปิดเผยว่า กระทรวงวัฒนธรรม(วธ.) ร่วมกับสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สำรวจความคิดเห็นเด็ก เยาวชน และประชาชน เกี่ยวกับ "วันมาฆบูชา" จากกลุ่มตัวอย่าง 2,972 คน ทั่วในพื้นที่กรุงเทพฯ และต่างจังหวัด โดยผลสำรวจพบว่าประชาชนร้อยละ 36.31 ทราบว่า วันมาฆบูชาเป็นวันที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง "โอวาทปาติโมกข์" แก่พระสงฆ์เป็นครั้งแรกในวันพืชุกลางเดือนมาฆะ หรือเดือน 3 รองลงมาร้อยละ 32.97 เป็นวันที่มีการเผยแพร่หัวใจของหลักคำสอนพระพุทธศาสนาคือ การไม่ทำบาปทั้งปวง การทำกุศลให้ถึงพร้อมการทำจิตใจให้บริสุทธิ์ และร้อยละ 30.72 เป็นวันที่มีพระสงฆ์ 1,250 รูป มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย ส่วนกิจกรรมที่ประชาชนจะทำในวันมาฆบูชา พบว่าร้อยละ 69.10 บอกว่าตั้งใจจะทำบุญ รองลงมาร้อยละ 67.11 ไปฟังธรรม ร้อยละ 54.24 เวียนเทียน

นายวีระกล่าวต่อว่า นอกจากนี้ ผลสำรวจยังพบว่าประชาชนร้อยละ 53.22 ทราบว่าประเทศไทยร่วมกับประเทศอาเซียนจัดงานพระพุทธศาสนามาฆบูชาอาเซียน ใน 15 จังหวัด ประกอบด้วย ตาก เชียงราย แม่ฮ่องสอน สระแก้ว สุรินทร์ มุกดาหาร บึงกาฬ หนองคาย อุบลราชธานี นครพนม เลย ศรีสะเกษ ระนอง สงขลา และสตูล ระหว่างวันที่ 7-11 ก.พ.2560 ที่ผ่านมา ทั้งนี้ กิจกรรมที่ประชาชนอยากเข้าร่วมในงานมาฆบูชาของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด อันดับแรก ร้อยละ 35.60 คือกิจกรรมด้านศาสนพิธี ได้แก่ พิธีทำบุญตักบาตร พิธีเวียนเทียน พิธีเจริญพระพุทธมนต์และการแสดงพระธรรมเทศนา รองลงมาร้อยละ 34.35 เข้าร่วมกิจกรรมด้านส่งเสริมศีลธรรม อาทิ การลดละเลิกอบายมุข ประกวดสวดมนต์ญัฏฐวรเสริญพระรัตนตรัย การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เป็นต้น และร้อยละ 29.85 เข้าร่วมกิจกรรมด้านองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา โดยเข้าชมนิทรรศการวันมาฆบูชา

นายวีระกล่าวต่อว่า นอกจากนี้ การสำรวจยังได้สอบถามความเห็นประชาชนเกี่ยวกับการฟื้นฟูและเผยแพร่องค์ความรู้ "พระราชพิธีกรวยเทียนรุ่ง" (เทียนรุ่ง คือเทียนจุดบูชาตั้งแต่หัวค่ำจนถึงรุ่งเช้าเลยอดสืบ) ซึ่งพระราชพิธี สำนักพระราชวัง จัดเตรียมถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงเจิมและพระราชทานฤทธิ์ศไปจุดบูชาพระรัตนตรัยในพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวันมาฆบูชาตามวัดสำคัญในกรุงเทพฯ ที่ได้นำเพ็ญสืบต่อกันมา ประชาชนร้อยละ 94.41 เห็นด้วยกับการฟื้นฟูและเผยแพร่องค์ความรู้ "พระราชพิธีกรวยเทียนรุ่ง" รวมทั้งมีเสนอแนะให้ฟื้นฟูประเพณีที่มีมาแต่โบราณ เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้รู้จักและรับรู้ถึงวัฒนธรรมที่จูงต้องโดยจัดกิจกรรมประเพณีทุกครั้งที่เป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนาและการแสดงพระธรรมเทศนาควรจัดแบบดั้งเดิมรูปแบบ

ขณะเดียวกัน การสำรวจได้สอบถามประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ต้องการให้กระทรวงวัฒนธรรมจัดขึ้นเป็นพิเศษในวันมาฆบูชา พบว่าร้อยละ 66.18 ทำบุญตักบาตร เพราะช่วยกันสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทย และเสริมสร้างความสามัคคี รองลงมาร้อยละ 65.70 สวดมนต์ ฟังเทศน์เวียนเทียน เป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมอันดี ร้อยละ 48.21 จัดนิทรรศการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา ช่วยให้ความรู้แก่เด็ก ร้อยละ 45.03 กิจกรรมสวดมนต์และแข่งขันตอบปัญหาธรรมะ และร้อยละ 14.11 บวช/อุปสมบท เป็นการสืบสานพระพุทธศาสนา

รหัสข่าว: C-170215012147(15 ก.พ. 60/04:56) หน้า: 1/1

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>พุทธพาณิชย์</u> จะเป็นลักษณะของกระบวนการค้าขายความเชื่อและความศรัทธาในพุทธศาสนาโดยใช้วัตถุหรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาหรือพระรัตนตรัย มาเป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้แสวงหาผลประโยชน์ในทางพาณิชย์ อาจจะเป็นการใช้เงินเพื่อแสดงออกซึ่งปฏิสัมพันธ์ระหว่างพุทธศาสนิกชนกับพุทธศาสนา ที่บ่งบอกถึงความใกล้ชิดและลักษณะความสัมพันธ์ที่มีร่วมกันผ่านกิจกรรมหรือพิธีกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การทำบุญพระพุทธรูปปางประจำวันเกิด พระบูชา การเช่าบูชาพระเครื่อง การสักการะพระพุทธรูปด้วยดอกไม้ ธูป เทียน ทอง ที่ทางวัดจัดบริการไว้ให้ เป็นต้น บางวัดใช้วัตถุและสิ่งปลูกสร้าง หรือมีกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อให้คนมาทำบุญและบริจาคเงินเข้าวัด แนวปฏิบัติเหล่านี้ถือว่าเป็นพุทธพาณิชย์

ภาพสะท้อนของพุทธพาณิชย์จะเป็นเรื่องของการแลกเปลี่ยน สะสมวัตถุมงคลค้ากำไรเกินควร อาศัยพลังศรัทธาความเชื่อมาหาประโยชน์และมีกลุ่มสร้างพระเครื่องดำเนินการอยู่เบื้องหลัง ผิดจากวัตถุประสงค์เดิมที่ทางวัดขาดทุนทรัพย์ ต้องการเรี่ยไรเงินจากผู้มาทำบุญ จึงทำวัตถุมงคลออกมาเพื่อให้ผู้มาวัดได้ทำบุญบริจาคทรัพย์และรับวัตถุมงคลกลับบ้านเพื่อความเป็นสิริมงคล

ภาพที่ 4.20: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น พุทธพาณิชย์ (1)

คม ชัด ลึก กรอบบ่าย

Khom Chad Luek (Mid-Day)
Circulation: 900,000
Ad Rate: 2,200

Section: บันเทิงวันอาทิตย์/-
วันที่: อาทิตย์ 11 กันยายน 2559
ปีที่: 15 ฉบับที่: 5440 หน้า: 15(ขวา)
Col.Inch: 77.89 Ad Value: 171,358 PRValue (x3): 514,074 คลิป: สี่สี
หัวข้อข่าว: อารยสถาปัตย์จัดให้: พุทธศิลป์-พุทธคุณเหรียญกริ่งหนุมานอารยสถาปัตย์

พุทธศิลป์-พุทธคุณ
เหรียญกริ่งหนุมานอารยสถาปัตย์

● **เหรียญกริ่งหนุมานอารยสถาปัตย์ พ.ศ. 2559** เพื่อการก่อตั้งมูลนิธิอารยสถาปัตย์ เพื่อคนทั้งมวล รวมพลังทุกภาคส่วน เพื่อการรณรงค์ และขับเคลื่อนอารยสถาปัตย์ หรือ Friendly Design for All หลักการออกแบบที่เป็นสากล เป็นธรรม และเป็นมิตรกับคนทั้งมวล

ออกแบบสร้างสรรค์ โดย **อ.เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ศิลปินแห่งชาติ** ผู้ร่วมก่อตั้งมูลนิธิอารยสถาปัตย์ฯ ถือเป็นอีกสุดยอดผลงานศิลปกรรมไทยร่วมสมัยในสไตล์พุทธศิลป์ของท่าน อ.เฉลิมชัย

นอกเหนือจากความเป็นสุดยอดด้านพุทธศิลป์แล้ว ผู้จัดสร้างยังหวังให้เหรียญกริ่งหนุมานอารยสถาปัตย์นี้เป็นสุดยอดพุทธคุณแห่งยุคสมัยอีกรุ่นหนึ่งด้วย จึงได้จัดพิธีเทวาภิเษก โดยได้นิมนต์พระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังจากทั่วประเทศมาร่วมปลุกเสก และลงอักขระแผ่นยันต์

ในส่วนของพระเกจิอาจารย์ที่ลงอักขระแผ่นยันต์ และอธิษฐานจิตชนวนหล่อเหรียญกริ่งหนุมานอารยสถาปัตย์ มีอาทิ **หลวงปู่เพิ่ม** วัดป้อมแก้ว จ.พระนครศรีอยุธยา **หลวงปู่แขก** วัดสุนทรประดิษฐ์ จ.พิษณุโลก **หลวงพ่อเปลี่ยน** วัดป่าอรัญวิเวก จ.เชียงใหม่ **ครูบาน้อย** วัดศรีดอนมูล จ.เชียงใหม่ **หลวงปู่บัว** วัดศรีบุรพาราม จ.ตราด **หลวงพ่อหวั่น** วัดคลองคูณ จ.พิจิตร เป็นต้น

งานศิลป์ร่วมสมัย เหรียญกริ่งหนุมานอารยสถาปัตย์ ออกแบบโดย อ.เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

Hanuman Araya Satapat Amulet designed by Mr. Chalermchai Kositpipat

查轮釵哈努曼啊啦呀仨塔吧地佛牌

รหัสข่าว: C-160911036029(10 ก.ย. 59/08:02) หน้า: 1/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.21: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น พุทธพาณิชย์ (2)

คม ชัด ลึก กรอบบ่าย

Khom Chad Luek (Mid-Day)
Circulation: 900,000
Ad Rate: 2,200

Section: บันเทิงวันอาทิตย์/-
วันที่: อาทิตย์ 11 กันยายน 2559
ปีที่: 15 ฉบับที่: 5440 หน้า: 15(ขวา)
Col.Inch: 77.89 Ad Value: 171,358 PRValue (x3): 514,074 คลิป: สี่สี
หัวข้อข่าว: อารยสถาปัตย์จัดให้: พุทธศิลป์-พุทธคุณเหรียญกรึ่งหนุมานอารยสถาปัตย์

THAILAND FRIENDLY DESIGN EXPO 2016
มหกรรมอารยสถาปัตย์
และนวัตกรรมสุขภาพเพื่อคนทั้งมวล ครั้งที่ 1
ACCESS FOR ALL
เมืองไทย เข้าถึงได้ทุกคน
泰国 2016 年通用设计展览会

พิธีปลุกเสกใหญ่-เทวาภิเษกเหรียญกรึ่งหนุมานอารยสถาปัตย์ จะมีขึ้นในช่วงบ่ายวันเสาร์ที่ 19 พฤศจิกายน 2559 ณ ศาลเจ้าพ่อพระกาฬ เมืองพญาวานร จ.ลพบุรี โดยสุดยอดพระเกจิอาจารย์แห่งยุค เช่น หลวงปู่แขก วัดศูนทรประดิษฐ์ จ.พิษณุโลก หลวงพ่อหวั่น วัดคลองคูณ จ.พิจิตร หลวงพ่อโปร่ง วัดถ้ำพรุตะเคียน จ.ชุมพร หลวงปู่พู่ วัดบางสมัคร จ.ฉะเชิงเทรา พระมหาสุรศักดิ์ วัดประตู่ จ.สมุทรสงคราม ครูบาน้อย วัดศรีดอนมูล จ.เชียงใหม่ หลวงพ่อนันต์ วัดบางพลีน้อย จ.สมุทรปราการ หลวงพ่อใจ วัดพระยาญาติ จ.สมุทรสงคราม หลวงพ่อทอง วัดบ้านไร่ จ.นครราชสีมา หลวงพ่อสะอาด วัดเขาแก้ว จ.นครสวรรค์ หลวงพ่อประสูติ วัดในเดา จ.ตรัง เป็นต้น โดยมีเจ้าคำรับผ้ายันต์แพ้ไม่เป็น-เลสเตอร์ ท่านเจ้าคุณธงชัย วัดไตรมิตร เป็นประธานจุดเทียนชัย และ พระครูภาวนาโสภณ วัดป่าธรรมโสภณ จ.ลพบุรี เป็นเจ้าพิธี

ทุกท่านที่จองได้ กรุณาไปรับเหรียญจริงได้ สวยงามล้ำค่าอลังการ ในงานมหกรรมอารยสถาปัตย์ และนวัตกรรมสุขภาพเพื่อคนทั้งมวล Thailand Friendly Design Expo 2016 ที่ฮอลล์ 6 เมืองทองธานี ในวันที่ 30 พฤศจิกายน-3 ธันวาคม นี้ พร้อมฟังเรื่องราวเด็ดดังเกี่ยวกับงานพุทธศิลป์-ศิลปกรรมไทยร่วมสมัย เหรียญกรึ่งหนุมานอารยสถาปัตย์ โดย อ.เฉลิมชัย โชมิตพิพัฒน์ ศิลปินแห่งชาติ ในงาน FD Expo นี้เท่านั้น

ขอเชิญทุกท่านไปร่วมกันเขียนประวัติศาสตร์การรวมพลังขับเคลื่อนเมืองอารยสถาปัตย์ทั่วไทยและอาเซียนในยุคสมัยของพวกเราด้วยกันทุกคนนะครับ

รหัสข่าว: C-160911036029(10 ก.ย. 59/08:02) หน้า: 2/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

<u>กรรมพาณิชย์</u> เรื่องของกรรมเป็นอีกเรื่องที่สำคัญมากสำหรับสังคมชาวพุทธชาวพุทธส่วนมากมีความเชื่อเรื่องกรรมว่า กรรมให้ผลอยู่ตลอดเวลา ทุกคนอยู่ในกระแสกรรม ว่าเป็นการให้ผลดีคือจะมีความก้าวหน้า ประสบความรุ่งเรือง มีโชค ส่งผลคือ มีความยินดี มีความสุข ในขณะที่กรรมไม่ดีให้ผลก็จะมีอุปสรรค ความไม่ราบรื่นเข้ามาในชีวิต รวมถึงเรื่องที่ทำให้ทุกข์ใจ ผู้คนจะสนใจในเรื่องของกระแสกรรมที่ให้ผลเสียกับการดำเนินชีวิตมากกว่า การนำเสนอเรื่องของกระแสกรรมมีอยู่ตลอดต่อเนื่อง

บนหน้าหนังสือพิมพ์เพราะผู้คนให้ความสนใจ นอกจากจะมีการนำเสนอเนื้อหาในแง่ของความเชื่ออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแล้ว ยังมีการนำเสนอธุรกิจอันเกี่ยวข้องกับกระแสกรรมอีกด้วย การนำเสนอข่าวการทำธุรกิจเกี่ยวกับกรรม ทั้งพิธีการสะเดาะเคราะห์ พิธีแก้กรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านกรรม การจำหน่ายหนังสือเกี่ยวกับกรรม แสดงให้เห็นว่านอกจากจะเป็นความเชื่อในทางพระพุทธศาสนาแล้วยังมีแง่มุมทางด้านเศรษฐกิจจนกลายเป็นสังคมพุทธที่มีการนำเสนอเรื่องกรรมในเชิงพาณิชย์

เป็นภาพสะท้อนที่ชัดเจนอีกเรื่องหนึ่ง เรื่องของกรรมในความหมายของพุทธศาสนิกชนส่วนมากที่ไม่ได้ศึกษาจะมีความเข้าใจไม่ตรงหรือขัดแย้งกับหลักคำสอนและอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาโดยสิ้นเชิง เพราะเป็นการนำเสนอการแก้กรรม ในขณะที่ทางหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาแล้ว กรรมที่กระทำแล้วย่อมให้ผลแน่นอนไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ อีกประเด็นหนึ่งที่วิเคราะห์ได้คือชาวไทยพุทธยังมีความเห็นเรื่องกรรม เป็นไปแบบที่ไม่ถูกต้องตามหลักคำสอน

ภาพที่ 4.22: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น กรรมพาณิชย์ (1)

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.23: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น กรรมพาณิชย์ (2)

โพสต์ทูเดย์
Post Today
Circulation: 320,000
Ad Rate: 1,100

Section: @Weekly/-
วันที่: เสาร์ 1 เมษายน 2560
ปีที่: 15 ฉบับที่: 5168 หน้า: 1(เต็มหน้า), 4, 5, 6, 7
Col.Inch: 433.03 Ad Value: 476,333 PRValue (x3): 1,428,999 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: Centric: บุญหรือบาป ต่อชีวิตคน จบชีวิตสัตว์

Centric

เรื่อง : วรวนท์ ศรโหมถ/คุกชัย แก้วยอนยาง

บุญหรือบาป

ต่อชีวิตคน จบชีวิตสัตว์

การทำบุญตามหลักศาสนา คือ การตั้งใจกระทำสิ่งดีงาม จากนั้นผลที่ตามมา คือ ความสุข ส่วนการปล่อยหรือไถ่ชีวิตสัตว์เพื่อช่วยเหลือชีวิตที่ตกทุกข์ได้ยาก แต่ตามความเชื่อนิยมทำเพื่อตัดบาปแก้กรรม ในอดีตการจะปล่อยสัตว์ต้องไปที่โรงฆ่า เพื่อขอซื้อชีวิตสัตว์แล้วนำไปปล่อยให้มีชีวิตอยู่รอดต่อไป แต่ด้วยสภาวะโลกเปลี่ยนไป โรงฆ่าสัตว์มีน้อย จึงทำให้ผู้ที่อยากปล่อยชีวิตสัตว์เลือกไปหาซื้อตามตลาดสด ไม่เว้นแม้แต่ในวัด จนเกิดเป็นธุรกิจค้าชีวิตสัตว์ขึ้นอย่างที่เห็น

สำหรับความเชื่อการปล่อยสัตว์แต่ละชนิดมีหลากหลาย อาทิ ปลาไหล ทำให้การเงิน การงาน การเรียนคล่องตัว ปลาดุก ทำให้แคล้วคลาดปลอดภัยจากศัตรู ปลาหมอ ทำให้มีสุขภาพดี ปลาช่อน ทำให้มีเงินใช้ไม่ขาดมือ ปลาทับทิม ทำให้ความรักราบรื่น ปลานิล ช่วยให้อุดมสมบูรณ์ เต่า จะช่วยให้อายุยืนยาว กบ ช่วยกำจัดสิ่งไม่เป็นมงคล หอยขม ทำให้มีความร่มเย็นเป็นสุข และนก ทำให้ชีวิตรุ่งเรือง

ทว่าการปล่อยสัตว์แม้ผู้ที่ทำนั้นมีจุดประสงค์อันเป็นกุศล แต่บางครั้งการกระทำเช่นนี้หลายคนอาจลืมนึกไปว่า

รหัสข่าว: C-170401006137(1 เม.ย. 60/07:45) หน้า: 2/6

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.24: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น กรรมพาณิชย์ (3)

โพสต์ทูเดย์
Post Today
Circulation: 320,000
Ad Rate: 1,100

Section: @Weekly/-
วันที่: เสาร์ 1 เมษายน 2560
ปีที่: 15 ฉบับที่: 5168 หน้า: 1(เต็มหน้า), 4, 5, 6, 7
Col.Inch: 433.03 Ad Value: 476,333 PRValue (x3): 1,428,999 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: Centric: บุญหรือบาป ต่อชีวิตคน จบชีวิตสัตว์

หลังจากที่ทำแล้วหากปล่อยแบบไม่ถูกที่ถูกทาง ก็อาจสร้างผลกระทบให้กับสัตว์ได้ เช่น ปล่อยในสภาพแวดล้อมที่ไม่ใช่ถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ อาจทำให้สัตว์ลำบากต่อการอยู่อาศัย สุดท้ายไม่รอดชีวิต

วงศ์ปฐม กมลรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านความหลากหลายทางชีวภาพด้านการประมงน้ำจืด กรมประมง สะท้อนว่า ผลกระทบของสัตว์ที่ถูกปล่อยลงในแหล่งน้ำธรรมชาติจากการทำบุญ ขึ้นอยู่กับว่าถูกนำไปปล่อยผิดที่ผิดทางหรือไม่

รหัสข่าว: C-170401006137(1 เม.ย. 60/07:45) หน้า: 3/6

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.25: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น กรรมพาณิชย์ (4)

โพสต์ทูเดย์
Post Today
Circulation: 320,000
Ad Rate: 1,100

Section: @Weekly/-
วันที่: เสาร์ 1 เมษายน 2560
ปีที่: 15 ฉบับที่: 5168 หน้า: 1(เต็มหน้า), 4, 5, 6, 7
Col.Inch: 433.03 Ad Value: 476,333 PRValue (x3): 1,428,999 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: Centric: บุญหรือบาป ต่อชีวิตคน จบชีวิตสัตว์

เพราะส่วนมากสัตว์หลายชนิดที่ถูกปล่อยจะไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเดิม เช่น เต่าชนิดที่ถูกปล่อยส่วนใหญ่เป็นเต่าบก ไม่ใช่เต่าน้ำ ดังนั้นเมื่อถูกปล่อยลงแม่น้ำหรือบ่อ ในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีจุดขึ้นมาให้ยืนพักอาศัยก็อาจทำให้เต่าบกจมน้ำตายได้

หรือการปล่อยปลาหมอ ปลาไหล ที่ปกติสัตว์ประเภทนี้จะอยู่ในแหล่งน้ำนิ่ง ๆ แต่ถ้าหากถูกปล่อยในแม่น้ำก็อาจทำให้สัตว์เหล่านี้ไม่มีความสุข หาอาหารได้ยาก หลังจากนั้นคงจะไม่รอดเช่นกัน และที่น่าเป็นห่วง คือ การปล่อยปลาซึ่งมีนิสัยดุร้าย หรือปลากินปลา โดยส่วนใหญ่จะเป็นปลาต่างถิ่นที่ไม่ได้มีถิ่นกำเนิดในไทย และมีขนาดใหญ่ เช่น ปลาดุกแอฟริกา หรือปลาดุกรัสเซีย ปลาอะราไพม่า หรือปลาช่อนอเมซอน ปลาซักเกอร์ ตรงนี้จะทำให้มีผลกระทบเกิดกับปลาชนิดอื่น และเป็นปัญหาต่อระบบนิเวศในธรรมชาติท้องถิ่นโดยตรง แต่ก็น้อยกว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจากฝีมือมนุษย์

ผู้เชี่ยวชาญประมงน้ำจืด ชี้ว่า จากปัญหาดังกล่าวทำให้ระบบนิเวศมีผลกระทบ 3 อย่างหลัก ๆ คือ 1.การปล่อยสัตว์แบบไม่ถูกประเภท จะเป็นการทำร้ายสัตว์โดยตรง 2.ผลกระทบวงกว้าง เป็นการทำลายระบบนิเวศในท้องถิ่น 3.เป็นการทำลายสายพันธุ์ปลาชนิดอื่น จึงคิดว่าการทำเช่นนี้อาจจะเป็นการทำบาปมากกว่าทำบุญ

สำหรับวิธีแก้ปัญหาเรื่องนี้ มีหนทางเดียวที่สามารถแก้ได้เกือบทั้งหมด คือ ต้องให้ความรู้ที่ถูกต้องกับผู้ที่จะปล่อย ซึ่งหน่วยงาน องค์กร สื่อ ภาคประชาชน ต้องช่วยกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้สิ่งที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นในสังคม เพราะการไปห้ามเรื่องความเชื่อปล่อยปลาสะเดาะเคราะห์คงเป็นสิ่งที่ทำยากมากกว่า

สพญ.นันทริกา ขันชื่อ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยโรคสัตว์น้ำ ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะสัตวแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า ปัญหาจากการทำบุญปล่อยสัตว์ ส่วนใหญ่เกิดจากความไม่รู้ของคนที่ไม่ทราบพฤติกรรมสัตว์ชนิดต่าง ๆ ควรต้องอยู่ในสภาพอย่างไร คิดแต่เพียงว่าทำอะไรที่ง่าย สะดวก และได้บุญเท่านั้น โดยลืมนึกไปว่าสัตว์เหล่านั้นจะอยู่อย่างไรหลังถูกปล่อย

"ทุกวันนี้คนไทยนิยมปล่อยเต่า เพราะความเชื่อที่ว่าจะช่วยให้อายุยืน แต่ความเป็นจริงเต่าไทยเป็นสัตว์คุ้มครองตามกฎหมาย พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 จึงทำให้ผู้ค้าหลีกเลี่ยงกฎหมายโดยการนำตะพาบได้หวันมา

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.26: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น กรรมพาณิชย์ (5)

โพสต์ทูเดย์
Post Today
Circulation: 320,000
Ad Rate: 1,100

Section: @Weekly/-
วันที่: เสาร์ 1 เมษายน 2560
ปีที่: 15 ฉบับที่: 5168 หน้า: 1(เต็มหน้า), 4, 5, 6, 7
Col.Inch: 433.03 Ad Value: 476,333 PRValue (x3): 1,428,999 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: Centric: บุญหรือบาป ต่อชีวิตคน จบชีวิตสัตว์

ให้ปล่อยแทน ซึ่งเป็นสัตว์ต่างถิ่นและเมื่อถูกปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติก็มีปัญหา เหมือนปลาดุกรัสเซียที่ถูกปล่อยครั้งละจำนวนมาก ปลาช่อนอเมซอน ปลาซักเกอร์ สัตว์เหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่ควรปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติเลย"

ทั้งนี้ เนื่องจากสัตว์เหล่านี้ที่มีขนาดใหญ่จะไปกินปลาประจำถิ่นขนาดเล็กจนหมด จึงเป็นการทำลายสมดุลชีวภาพที่หลากหลาย และหากสัตว์ที่ถูกปล่อยไปไม่แข็งแรง เพราะถูกขังในถังที่แออัดเป็นเวลานาน ก็มีโอกาสเสี่ยงไม่รอดหากถูกปล่อยออกไปเช่นกัน เมื่อเป็นเช่นนั้นการที่หวังได้บุญก็อาจไม่เป็นตามที่หวังถ้าหากทำให้สัตว์ตาย

สพญ.นันทริกา อธิบายเพิ่มเติมว่า เต่าต้องอยู่ในโคลน ไม่ใช่ปล่อยลงแม่น้ำ เต่าบัวก็ต้องปล่อยในบึง ส่วนเต่านาควรปล่อยในนา เพราะเต่าประเภทกินหอยขม เพราะถ้าถูกปล่อยไปอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมจะไม่สามารถหาอาหารกินได้ ซึ่งจะเป็นการทรมานสัตว์เข้าไปอีก อย่างไรก็ตามทางที่ดีขอเตือนว่าไม่ควรสนับสนุนกลุ่มผู้ที่จับสัตว์มาจำหน่าย เพราะเป็นการส่งเสริมวัฏจักรให้ระบบนี้หมุนต่อไป แต่ถ้าหากจำเป็นต้องปล่อยจริงๆ ควรรู้เบื้องต้นว่าสัตว์เหล่านั้นหากินหรือมีถิ่นที่อยู่อาศัยอย่างไร ไม่ใช่ปล่อยที่ไหนก็ได้

ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาสัตวแพทย์เพื่อขอคำแนะนำ หรือให้ตรวจดูอาการสุขภาพของสัตว์ก่อนปล่อยว่าจะสามารถรอดชีวิตต่อไปหลังถูกปล่อยหรือไม่ เพราะสัตว์ที่ถูกจับขังในถังที่แออัดอาจป่วยหรือพิการ และถ้าถูกปล่อยไปคงไม่รอด

นอกจากนี้ กรณีความเชื่อการทำบุญที่เกิดปัญหาขึ้นกับสัตว์อย่างเต่าออมสินที่ตายไป เพราะได้รับผลกระทบจากการโยนเหรียญเพื่อขอพรอธิษฐาน ทำบุญ มองว่าปัญหานี้เป็นผลร้ายที่เกิดขึ้นกับสัตว์ทางตรง จึงขอฝากเตือนผู้ที่มีความเชื่อเช่นนี้ หากจะทำอะไรควรอ้างอิงบนหลักการเหตุผลว่าสิ่งที่ทำเป็นการทำร้ายสิ่งอื่นหรือไม่ เพราะสัตว์ไม่สามารถพูดได้และไม่ได้เลือกมาอยู่ในจุดนั้น แต่เป็นฝีมือมนุษย์ที่นำชีวิตสัตว์เหล่านี้มาใช้เพื่อผลประโยชน์ จึงคิดว่าควรนำกรณีเต่าออมสินมาเป็นบทเรียน

สพญ.นันทริกา ทิ้งท้ายว่า ชีวิตสัตว์ทุกตัวไม่ว่าจะตัวเล็กหรือใหญ่ มีหนึ่งชีวิตเท่ากันเหมือนกับคน ฉะนั้นถ้าคิดว่าคนไม่สามารถอยู่ได้ในสภาพแบบใด เช่น อยู่ในน้ำเน่าหรือกินอาหารผิดประเภท สัตว์ก็อยู่ไม่ได้เหมือนกัน และคิดว่าการทำบุญไม่ควรส่งเสริมทำให้เกิดวงจรธุรกิจขายสัตว์ปล่อย เพราะสัตว์จะถูกจับมาขังในสถานที่แออัด ถึงแม้สัตว์แต่ละตัวที่สามารถรอดมาก็อาจมีอีกนับสิบหรือร้อยตัวที่ต้องตาย

ภิมุข สิมะโรจน์ อดีตผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สะท้อนว่า การทำบุญหรือเรื่องความเชื่อ เข้าใจว่าเป็นเรื่องส่วนบุคคลที่ห้ามกันไม่ได้ แต่อยากฝากขอให้คนในสังคมแยกเรื่องการทำบุญกับสวัสดิภาพสัตว์ เพราะการที่ทุกคนประสงค์ทำบุญ แต่สัตว์ไม่ได้มารับรู้อะไรด้วย และต้องมารับผลกระทบจากการทำบุญของมนุษย์ จึงคิดว่าเรื่องนี้ควรแยกให้ออก หรือถ้าหากประสงค์อยากทำบุญกับสัตว์จริงควรมีวิธีอื่น เช่น บริจาคเงินเพื่อสมทบเป็นค่าอาหารสัตว์ ดีกว่าโยนเหรียญลงในบ่อ เพราะการทำบุญที่เหมาะสมไม่ควรทำให้ความเชื่อกระทบกับชีวิตสัตว์

มุมมองจากผู้เชี่ยวชาญที่คลุกคลีชีวิตสัตว์ ต่างสะท้อนถึงการทำบุญตามวัดและในสวนสัตว์ ที่ส่งผลร้ายต่อสัตว์ทางอ้อมโดยที่ประชาชนไม่ตระหนัก แต่ในส่วนของผู้คนทั่วไปที่ทำบุญปล่อยนกปล่อยปลาตามวัด มองว่าการทำบุญด้วยวิธีดังกล่าวเป็นการช่วยเหลือสัตว์ให้ปลอดภัยและมีชีวิต

ศักดิ์ชัย ยอดยิ่ง ผู้ที่เดินทางมาทำบุญวัดมหาบุศย์ กล่าวว่า ความเชื่อเรื่องการปล่อยสัตว์น้ำเป็นการละทิ้งความทุกข์ให้ลอยลงไปกับแม่น้ำ โดยส่วนตัวมักนิยมปล่อยปลาไหล เต่า และปลาชนิดต่างๆ ส่วนสภาพแวดล้อมที่ปล่อยสัตว์ก็อิงตามความสบายใจและสะดวกเป็นหลัก เพราะคิดว่าสัตว์เหล่านั้นน่าจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่าในตู้ขังที่ไม่เป็นอิสระ และสัตว์ที่ปล่อยไปจะมีชีวิตรอดอยู่ได้ตามสัญชาตญาณ

ศรีวิไล แก่นสำโรง ประชาชนทั่วไปคิดว่า การทำบุญปล่อยสัตว์เพื่อต้องการให้สัตว์เหล่านั้นมีชีวิตอยู่รอดต่อไปในธรรมชาติ ส่วนพื้นที่การปล่อยก็ต้องคำนึงว่าสัตว์จะอยู่รอดได้หรือไม่ ส่วนตัวมักจะปล่อยภายในสระน้ำของวัด เพราะคิดว่าปลอดภัย

ในมุมพระพุทธศาสนา **พระราชธรรมนิเทศ หรือ พระพยอม กลฺยาโณ** เจ้าอาวาสวัดสวนแก้ว อธิบายว่า นับแต่สมัยพุทธกาลการทำบุญเป็นไปเพื่อชำระล้างขันธสันดาน เนื่องจากสันดานของคนมีความสกปรก ความโลภ และความเห็นแก่ตัว แต่มาถึงปัจจุบันก็เกิดความผิดพลาดจากการทำบุญจนเกิดเป็นพิษภัย เนื่องจากบางคนทำบุญแล้วติดคุก บางคนทำบุญแล้วผูกคอตาย หรือแม้แต่ทำบุญจนเสียทรัพย์ เช่น การสร้างอาคารปฏิบัติธรรม หรือสร้างสถานที่ต่างๆ ให้ใหญ่โตมโหฬารเพื่อแข่งกันสวยงาม

ทั้งนี้ บางคนที่หวังให้ตนอายุยืนก็มักปล่อยเต่าปล่อยปลา โดยไม่ยอมดูแลสุขภาพร่างกายไม่พักผ่อน สุดท้ายก็ต้องตาย ดังนั้นจะหวังอาศัยเพียงผลบุญก็ช่วยอะไรไม่ได้ และคนที่ปล่อยก็ไม่ได้คำนึงถึงผลที่ตามมา เพราะถ้าหากปล่อยเต่าปล่อยปลาในน้ำน้อย สัตว์เหล่านี้ก็อาจไม่มีชีวิตรอด

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.27: ตัวอย่างภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนา ประเด็น กรรมพาณิชย์ (6)

โพสต์ทูเดย์
Post Today
Circulation: 320,000
Ad Rate: 1,100

Section: @Weekly/-
วันที่: เสาร์ 1 เมษายน 2560
ปีที่: 15 ฉบับที่: 5168 หน้า: 1(เต็มหน้า), 4, 5, 6, 7
Col.Inch: 433.03 Ad Value: 476,333 PRValue (x3): 1,428,999 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: Centric: บุญหรือบาป ต่อชีวิตคน จบชีวิตสัตว์

เนื่องจากมีน้ำไม่เพียงพอที่จะหล่อเลี้ยงร่างกาย หรืออาจถูกสัตว์ใหญ่กินเป็นอาหาร กลายเป็นว่าคนไทยทำบุญแบบไม่ค่อยคิดพิจารณา คิดเพียงว่าจะต้องทำอย่างเดียว

พระพยอม เล่าว่า จุดเริ่มต้นการทำบุญปล่อยสัตว์ เกิดจากเรื่องเล่าที่ว่าสมัยก่อนมีสามเณรรูปหนึ่งถูกอาจารย์ทักว่า จะหมดอายุขัยภายใน 7 วัน สามเณรรูปนั้นจึงได้ไปสั่งลาบิดามารดาว่าจะสิ้นอายุขัยแล้ว แต่ขณะที่เดินทางกลับจากการลาบิดามารดา ก็ได้มองเห็นปลาในสระที่กำลังจะตายเพราะน้ำแห้ง สามเณรจึงคิดว่าชีวิตของตนใกล้จะดับสูญแล้ว แต่ปลาเหล่านั้นควรมีชีวิตรอด สามเณรจึงได้นำปลาหลายร้อยชีวิตไปปล่อยในที่แห่งใหม่ เวลาผ่านไปร่วมสิบกว่าวันปรากฏว่าสามเณรรูปนั้นยังไม่เสียชีวิต จึงถามอาจารย์ว่าเพราะเหตุใดจึงยังมีชีวิตอยู่ อาจารย์จึงบอกกับสามเณรว่าเกิดจากอานิสงส์ที่ได้ช่วยเหลือปลาหลายร้อยชีวิต นับตั้งแต่นั้นมาจึงเกิดความเชื่อการปล่อยปลาสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

ขณะที่การทำบุญโยนเหรียญลงไปในบ่อจนเกิดผลกระทบกับสัตว์นั้นเพิ่งมีขึ้นไม่นานโดยได้รับอิทธิพลจากต่างประเทศ ที่มักโยนหรือวางเหรียญในสถานที่ต่าง ๆ ก็ทำต่อ ๆ กันมาจนกลายเป็นประเพณีท้องถิ่นไทย แต่ทางที่จริงการทำแบบนั้นไม่มีประโยชน์อะไรและกลับกลายจะเป็นโทษด้วยซ้ำ ซึ่งคิดว่าแทนควรนำเงินเหล่านั้นไปให้เด็กหรือไปเป็นทุนการศึกษาน่าจะดีกว่า

พระพยอม กล่าวว่า การทำบุญที่ได้ผลบุญ แท้จริงต้องทำให้จิตใจเกิดเมตตาถึงจะเกิดความสุขทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น เช่น คำที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า ทำทาน 100 ครั้ง ยังได้บุญน้อยกว่าแผ่เมตตาครั้งเดียว อีกทั้งสมเด็จโตพุทฺธมฺรสี ก็เคยบอกว่า การแผ่เมตตา 1 ครั้ง ดีกว่าสร้างอุโบสถ 1 หลัง นอกจากนี้ยังมีนักปราชญ์ชาวจีน ระบุไว้ว่าตั้งน้ำตุ่มน้อยไว้หน้าบ้านให้คนเดินผ่านได้ดื่มกินดับกระหาย ดีกว่าสร้างเจดีย์ 7 ชั้น

"การทำบุญแท้จริงแล้ว ไม่ต้องไปเสียเงินหรือปล่อยสัตว์ เพียงทำกิริยาให้อ่อนน้อม เก็บขยะ หรือช่วยพัฒนาบ้านเมืองให้สะอาดก็เป็นบุญ โดยที่ไม่จำเป็นต้องฟุ่มเฟือยทรัพย์เลย" พระพยอม กล่าว

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ดังจะได้เห็นการนำเสนอเนื้อหาทั้งข่าวสารและคอลัมน์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาผ่านทางหนังสือพิมพ์มาแล้ว นอกจากการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาและการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยปัจจุบัน ผู้วิจัยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเนื้อหาและวิเคราะห์ได้คือ การนำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในมุมมองของพระพุทธศาสนาจะเห็นว่าพระพุทธศาสนาไม่ได้เป็นแค่เพียงอุดมการณ์ หรือความเชื่อที่ยากแก่การทำความเข้าใจและเข้าถึง การนำเสนอและบทวิเคราะห์ยังแสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนามีความสมเหตุสมผลและทันสมัยอยู่เสมอ ไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา

การสะท้อนภาพพระพุทธศาสนาของสังคมไทยได้ถูกถ่ายทอดความคิดเห็นโดยผ่านทางคอลัมน์ที่เขียนบนหนังสือพิมพ์รายวัน โดยผู้วิจัยได้แบ่งประเภทตามที่ได้แสดงมาแล้วข้างต้นนี้เพื่อจัดเป็นหมวดหมู่ให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ เพราะศาสนาเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิต ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของคนไทยมาช้านาน จึงมีเรื่องราวที่ดำเนินไปคู่กับสังคมไทยในทุก ๆ ด้านเป็นชีวิตประจำวันของชาวไทยก็ว่าได้ อย่างไรก็ดีการนำเสนอพระพุทธศาสนาผ่านทางคอลัมน์หรือข่าวที่ปรากฏบนหน้าหนังสือพิมพ์เป็นการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาในปัจจุบันไปในตัวเองอยู่ตลอดเวลาอยู่แล้วการแปลความหมายการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาก็ขึ้นอยู่กับผู้อ่านว่าจะมีทัศนคติและรับรู้ภาพสะท้อนในแต่ละเรื่องมีความคิดเห็นหรือเข้าใจไปในทิศทางใด การรับรู้ เข้าใจ หรือการตีความของการสะท้อนภาพเหล่านี้เป็นเรื่องปัจเจกบุคคลอย่างไรก็ดีการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาก็คือการอ่านทำความเข้าใจและแปลความหมายจากข่าวหรือคอลัมน์ที่ปรากฏบนหน้าหนังสือพิมพ์นั่นเอง เพื่อให้การสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบการสะท้อนภาพก็ต้องอาศัยการเทียบเคียงกับอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา

4.1.2 การนำเสนอประเด็นทางอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ทั้งที่เป็นข่าวและคอลัมน์

เพื่อความชัดเจนในการศึกษาผู้วิจัยได้ทำการแบ่งลักษณะการนำเสนอประเด็นของอุดมการณ์ทางพระพุทธศาสนาเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) การนำเสนอประเด็นอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาของสื่อหนังสือพิมพ์ผ่านข่าว

2) การนำเสนอประเด็นอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาของสื่อหนังสือพิมพ์ผ่านคอลัมน์

การนำเสนอประเด็นอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาของสื่อหนังสือพิมพ์ผ่านข่าว

จากการเก็บข้อมูลการนำเสนอประเด็นอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาของสื่อหนังสือพิมพ์ผ่านข่าว จะแบ่งรูปแบบของการนำเสนอได้ 2 รูปแบบ คือ

1) ข่าวที่นำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา จะเป็นข่าวที่นำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในด้านหลักธรรมคำสอนในประเด็นต่าง ๆ และก็มีอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในด้านผสมผสานอยู่ด้วย ในปริมาณใกล้เคียงกัน

ภาพที่ 4.28: ตัวอย่างข่าวที่นำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในด้านหลักธรรมคำสอน (1)

คม ชัด ลึก
Section: First Section/หน้าแรก
วันที่: อังคาร 14 กุมภาพันธ์ 2560
ปีที่: 16 ฉบับที่: 5596 หน้า: 1(กลาง), 2, 3
Col.Inch: 399.01 Ad Value: 877,822 PRValue (x3): 2,633,466 คลิป: สี่สี
หัวข้อข่าว: สมเด็จพระสังฆราชประทานพระโอวาท สามัคคีชาติเจริญ ยึดคำ...

สมเด็จพระสังฆราชประทานพระโอวาท

สามัคคีชาติเจริญ

ยึดคำสอน3ข้อ'ศีล-สมาธิ-ปัญญา' พุทธศาสนิกชนกราบสักการะแน่น

สมเด็จพระสังฆราชประทานพระโอวาทแก่พุทธศาสนิกชนที่เข้าเฝ้าถวายสักการะ ณ วัดราชบพิธ ให้ยึดคำสอนพระพุทธองค์ 3 ข้อ "ศีล-สมาธิ-ปัญญา" เป็นหลักธรรมชีวิต ถือภาษิตความสามัคคีนำชาติเจริญ

ความเป็นมาของ สมเด็จพระสังฆราชทรงญาณ วัดบวรนิเวศวิหาร สถาบันพระสังฆราช กรมการศาสนา กรมพระราชวัง เชิญชวนพุทธศาสนิกชนที่ประสงค์ถวายสักการะ ณ พระอุโบสถวัดราชบพิธ ระหว่างวันที่ 13-15 กุมภาพันธ์ ... เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ โดยจัดให้ประชาชนเข้าถวายสักการะวันละ 2 รอบ รอบเช้าเวลา 09.00-10.30 น. และรอบบ่ายเวลา 14.00-16.00 น. ครั้งละ 10 คน ส่วนหน่วยงานราชการที่มาเป็นหมู่คณะต้องลงทะเบียนเพื่อเข้าสักการะตามลำดับ ซึ่งพุทธศาสนิกชนที่มาในวันนี้ต่างนำพวงมาลัยดอกไม้ พร้อมเส้นไหว้ครู มาถวายด้วย

ทั้งนี้ คืนยามุสิทธิ์ได้จัดกำเพรียญพราญัติอัลมณีสมเด็จพระสังฆราช ร.ศ.111 1 หนึ่งเหรียญ และจัดพิมพ์หนังสือจัด 6 และสังฆวัตรุ 4 ซึ่งเป็นพระโพนดีเสมด็จพระสังฆราช เมื่อครั้งทรงเป็นพระมหาวชิรานุวงศ์ และพระจุลมณีเจดีย์วัดพระพุทธบาทราวิชัย 1 ในการประกวดแต่งหนังสือพระนพพุทธศาสนานานาเล็ก พระราชพิธีวิสาขบูชา พ.ศ.2474 และ พ.ศ.2483, หนังสือสมเด็จพระสังฆราชเจ้าและสมเด็จพระสังฆราช วัดราชบพิธ และหนังสือพระประวัติสมเด็จพระสังฆราชพระองค์ที่ 20 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ รวม 1 หนึ่งชุด เพื่อแจกจ่ายประชาชนที่มาเข้าสักการะ ในการนี้นายอภิชัย เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ พร้อมด้วยสมาชิกพรรค ได้มีโอกาสถวายสักการะสมเด็จพระสังฆราชด้วย

ต่อมาเวลาประมาณ 15.59 น. พราวัด ได้ประกาศให้พุทธศาสนิกชนที่อยู่ในบริเวณวัดให้นั่งเรียงเรียงรอพระโอวาทจากสมเด็จพระสังฆราช จากนั้นเวลา 16.08 น. สมเด็จพระสังฆราชเสด็จประทับด้านหน้าพระอุโบสถ ประทานพระโอวาทแก่พุทธศาสนิกชนที่มาถวายสักการะ ความว่า

"ขออำนวยพรแก่สาธุชนทุกคน ที่ได้มีศรัทธา และได้มาประชุมพร้อมกันด้วยจิตใจที่เปี่ยมด้วยกุศล ท่านทั้งหลายได้มาในวันนี้ก็ย่อมอาจนับพรหรือมานสสงฆ์ตัดแต่อดมที่ได้รับการยกย่องเป็น สมเด็จพระสังฆราช ขอยกในพระสาธุการ ขอเจริญ ธุภาสา ธุภาสิตา ทุกท่านทั้งปวงนี้ ซึ่งท่านทั้งหลายมีธรรม ความสงบและประจำใจอยู่ และขอให้รักษาความดีความงามประจำใจอยู่ และขอให้รักษาศีลให้เคร่งในสิทธิธรรมในพระรัตนตรัยให้เคร่งที่ใช้ หลักธรรมสำคัญ 3 ข้อที่พระพุทธองค์ทรงสอนและขอให้ยึดถือเป็นประจำ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา โดยทำถาย ราคา ไม่ให้เป็นปกติ นี้ก็เป็นการธรรมที่ง่าย เป็นปกติ มีสมาธิ ปัญญาที่เกิดขึ้นตามลำดับ"

สมเด็จพระสังฆราช ยังประทานพระโอวาทด้วยว่า "ขอให้นึกเนืองหทัยธรรมที่พระพุทธองค์ได้สอนไว้ 3 ข้อข้างต้น ทุกคนก็จะมีความสุขใจ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงสร้าง วัดราชบพิธในพระชนมายุครบ 5 ปี ของพระองค์ มีการจัดอุปภาคนี้ ซึ่งอาตมาขอยกมาจัดนี้ว่าคือ "ศัพเพสิ ศัพพสุขานัง สามัคคี ลุงฆี ตปิติ : ความพร้อมเพรียงแห่งชนผู้อยู่ร่วมกันเป็นหมู่ย่อมความเจริญวัฒนาการให้สำเร็จ" จะให้ภัยอาศัยนี้ไว้ เพราะความพร้อมเพรียงนี้ความเจริญรุ่งเรืองให้สำเร็จได้ จะแนะนี้ประเทศราชาจึงต้องการการพัฒนาจะให้ท่านนี้ก็เรียกว่าจัดเป็นเสด็จทั้ง 3 ข้อ หรือว่าทุกท่านจะเข้าใจและยึดถือคือ สมาธิ ปัญญา มีความสามัคคี เท่านี้ประเทศชาติจึงจะเกิดจะเจริญรุ่งเรือง"

จากนั้นเวลา 16.27 น. สมเด็จพระสังฆราชเสด็จจากพระอุโบสถ ประทับ

รหัสข่าว: C-170214014084(14 ก.พ. 60/05:37) หน้า: 1/6

รหัสข่าว: C-170214014084(14 ก.พ. 60/05:37) หน้า: 2/6

iQNewsClip www.iqnewsclip.com บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนพหลโยธิน แขวงดุสิต เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10330 02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.29: ตัวอย่างข่าวที่นำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในด้านหลักธรรมคำสอน (2)

คม ชัด ลึก

Section: First Section/หน้าแรก
วันที่: อังคาร 14 กุมภาพันธ์ 2560
ปีที่: 16 ฉบับที่: 5596 หน้า: 1(กลาง), 2, 3
Col.Inch: 399.01 Ad Value: 877,822 PRValue (x3): 2,633,466 คลิป: สี่สี
หัวข้อข่าว: สมเด็จพระสังฆราชประทานพระโอวาท สามัคคีชาติเจริญ อีดค่า...

Khom Chod Luek
Circulation: 900,000
Ad Rate: 2,200

รหัสข่าว: C-170214014084(14 ก.พ. 60/05:37) หน้า: 3/6

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารเมตาทาวุฒนาทาวเวอร์ ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

คม ชัด ลึก

Section: First Section/หน้าแรก
วันที่: อังคาร 14 กุมภาพันธ์ 2560
ปีที่: 16 ฉบับที่: 5596 หน้า: 1(กลาง), 2, 3
Col.Inch: 399.01 Ad Value: 877,822 PRValue (x3): 2,633,466 คลิป: สี่สี
หัวข้อข่าว: สมเด็จพระสังฆราชประทานพระโอวาท สามัคคีชาติเจริญ อีดค่า...

Khom Chod Luek
Circulation: 900,000
Ad Rate: 2,200

หลั่งไหลกราบสังฆราชเป็นมงคลชีวิต หน้า 3

หลั่งไหลกราบพระสังฆราชเป็นมงคลชีวิต

รหัสข่าว: C-170214014084(14 ก.พ. 60/05:37) หน้า: 4/6

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารเมตาทาวุฒนาทาวเวอร์ ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.30: ตัวอย่างข่าวที่นำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในด้านหลักธรรมคำสอน (3)

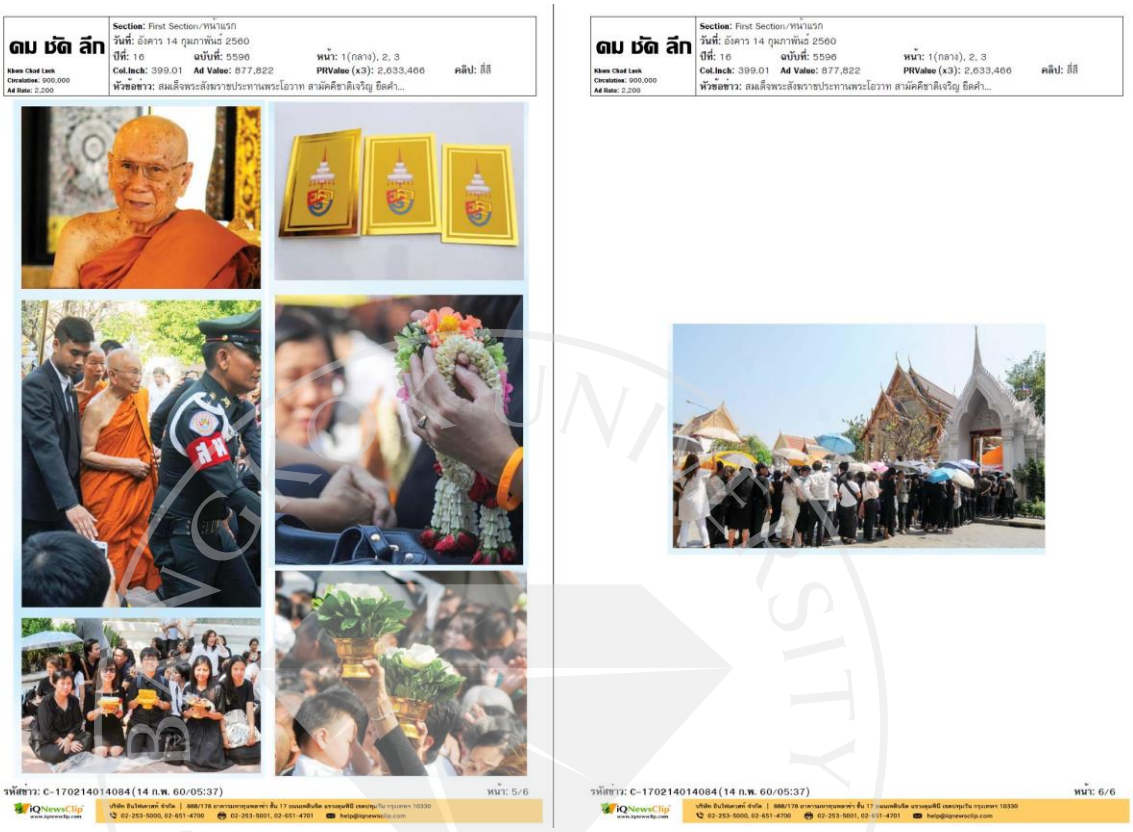

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ข่าวที่ไม่ได้แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแต่ก็ส่งผลต่ออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา โดยมากจะส่งผลทางด้านบวก กล่าวคือจะเป็นข่าวการบอกบุญ ข่าวที่ส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้ประชาชนเพิ่มความเลื่อมใส การเผยแพร่ธรรมะ การสร้างสิ่งก่อสร้างในวัด

ภาพที่ 4.31: ตัวอย่างข่าวที่ไม่ได้แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา (1)

ไทยรัฐ กรอบข่าว

Thai Rath (Mid-Day)
Circulation: 1,000,000
Ad Rate: 1,600

Section: First Section/-
วันที่: อังคาร 28 กุมภาพันธ์ 2560
ปีที่: 68 **ฉบับที่:** 21588 **หน้า:** 12(บน)
Col.Inch: 91.08 **Ad Value:** 145,728 **PRValue (x3):** 437,184 **คลิป:** ขาว-ดำ
หัวข้อข่าว: กรมการศาสนานำพระสงฆ์-ฆราวาสเรียนรู้สัจธรรม 4 สังเวชนียสถาน พลังศรัทธาแดนพุทธภูมิ

กรมการศาสนานำพระสงฆ์-ฆราวาสเรียนรู้สัจธรรม 4 สังเวชนียสถาน

พระราชวิมลเมธี

พระมหาทวี

พลังศรัทธาแดนพุทธภูมิ

พิมพ์กาญจน์

"ปื๊น...ปื๊น...ปื๊น...ปื๊น"

เสียงแตรของยานพาหนะสารพัดชนิดที่ปุ่มกันลั่นท้องถนน ทั้งรถยนต์ รถสามล้อ และรถมอเตอร์ไซค์ คือภาพและเสียงที่คุ้นชิน และถือเป็นเรื่องปกติสำหรับประเทศอินเดียและเนปาล ประเทศซึ่งมีพรมแดนติดต่อกัน

แต่ท่ามกลางความสับสนอลหม่านของการจราจรสังหนึ่งที่ทั้งสองประเทศนี้มีส่วนสัมพันธ์กัน และส่งผลให้กลายเป็นดินแดนที่ชาวพุทธทั่วโลกใฝ่ฝันจะต้องไปเยือนให้ได้สักครั้งหนึ่งในชีวิต นั่นคือการเป็นประเทศต้นทางและเป็นดินแดนที่ยังคงไว้ซึ่งหลักฐานสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะเป็นสถานที่ตั้งของ "สังเวชนียสถาน" ประกอบด้วยสถานที่ประสูติ สถานที่ตรัสรู้ สถานที่แสดงปฐมเทศนา และสถานที่ปรินิพพาน ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระศาสดาของชาวพุทธ

ในพระไตรปิฎก พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ในมหาปรินิพพานสูตร ความว่า "... *อานนท์ สังเวชนียสถาน 4 แห่งเหล่านี้ เป็นที่ควรเห็นของกุลบุตรผู้มีศรัทธา คือ สถานที่ประสูติ สถานที่ตรัสรู้ สถานที่แสดงปฐมเทศนา และสถานที่ปรินิพพาน จะได้เกิดความสังเวชทั่วกัน...*"

และในปี 2551 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระราชดำริให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา เพื่อส่งเสริมให้พระสงฆ์และพุทธบริษัทไปประกอบศาสนากิจ ณ สังเวชนียสถาน 4 ตำบล ทั้งในปี 2558 มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกผู้ไปประกอบศาสนกิจ ณ สังเวชนียสถาน จำนวน 9 ศูนย์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้พุทธศาสนิกชนชาวไทยได้รับความสะดวกและปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา

ซึ่งในปี 2560 กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) โดยกองทุนส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ได้อาราธนาพระสงฆ์เครือข่ายที่ทำงานร่วมกับกรมการศาสนา และพุทธศาสนิกชนผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา เดินทางไปสังเวชนียสถาน 4 ตำบล ประเทศอินเดีย-เนปาล จำนวน 270 รูป/คน แบ่งเป็น 2 รุ่น รุ่นละ 135 รูป/คน

ทีมข่าวศาสนา ได้มีโอกาสร่วมเดินทางไปสักการะสังเวชนียสถานกับคณะของกรมศาสนาในครั้งนี้ ซึ่งเป็นรุ่นแรกของปี 2560 ด้วย โดยมี พระราชวิมลเมธี เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย เป็นผู้นำไปยสงฆ์ และ นางพิมพ์กาญจน์ ชัยจิตร์สกุล ผู้ตรวจราชการ วธ. เป็นผู้นำขบวนฝ่ายฆราวาส

นอกจากได้กราบสักการะ 4 สังเวชนียสถาน อันประกอบด้วย *สถานที่ซึ่งพระพุทธองค์ประสูติ ณ*

รหัสข่าว: C-170228039148(27 ก.พ. 60/08:20) หน้า: 1/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.32: ตัวอย่างข่าวที่ไม่ได้แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา (2)

ไทยรัฐ กรอบบ่าย
Thai Rath (Mid-Day)
Circulation: 1,000,000
Ad Rate: 1,600

Section: First Section/-
วันที่: อังคาร 28 กุมภาพันธ์ 2560
ปีที่: 68 **ฉบับที่:** 21588 **หน้า:** 12(บน)
Col.Inch: 91.08 **Ad Value:** 145,728 **PRValue (x3):** 437,184 **คลิป:** ขาว-ดำ
หัวข้อข่าว: กรมการศาสนานำพระสงฆ์-ฆราวาสเรียนรู้สัจธรรม 4 สังเวชนียสถาน พลังศรัทธาแดนพุทธภูมิ

ลุมพินี พุทธอุทยานแห่งชาติ, พุทธคยา สถานที่ตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า, สารนาถ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน สถานที่ซึ่งพระพุทธองค์แสดงปฐมเทศนา และกุสินารา สถานที่ที่พระพุทธองค์ทรงดับขันธปรินิพพานแล้ว

คณะยังได้ศึกษาเรียนรู้และกราบสักการะพุทธสถานที่สำคัญด้วย อาทิ *วิหารมายาเทวี, เสาศิลาพินทรายหรือเสาพินพระเจ้าอโศก, สระไบกขรณี, พระมหาเจดีย์พุทธคยา, วัดไทยพุทธคยา, คงคสิริ, คูเขาคิชฌกูฏ รมณียสถาน, หลวงพ่อองค์ดำ และสาวัตถี สถานที่ทรงจำพรรษานานที่สุด ที่วัดเชตวันมหาวิหาร เป็นต้น*

นางพิมพ์กาญจน์ เล่าถึงการเดินทางมาสังเวชนียสถานครั้งนี้ ว่า *"นอกจากกรมการศาสนา วธ. จะนำพระภิกษุสงฆ์และฆราวาสเดินทางมาศึกษาพุทธประวัติ และกราบสักการะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ทุกรูป/คนยังได้ร่วมกัน ปฏิบัติธรรมเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และพระบรมราชินีนาถพระองค์ด้วย นอกจากนี้กรมการศาสนายังคาดหวังว่าพระภิกษุสงฆ์และฆราวาสที่ได้รับการคัดเลือกให้เดินทางมาในครั้งนี้จะมีพลังและมีความมั่นใจที่จะได้นำสิ่งที่ได้พบได้เห็นไปเผยแผ่ให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปได้รับรู้รับทราบถึงพุทธประวัติของพระศาสดาของชาวพุทธได้อย่างถูกต้อง และให้พระพุทธศาสนามีความมั่นคงสถาพรตลอดไป"*

ขณะที่ พระราชวิมลเมธี มองว่า *"การที่พระสงฆ์ได้เดินทางมายังแดนพุทธภูมิในครั้งนี้เป็นสิ่งที่น่ายินดี และน่าร่วมอนุโมทนาบุญเพราะจะเกิดประโยชน์กับพระสงฆ์ โดยเฉพาะพระธรรมวิทยากร และเครือข่ายเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะได้นำสิ่งที่ได้รู้ได้เห็นไปปฏิบัติและเผยแผ่ได้อย่างถูกต้อง และจากที่ได้สอบถามพระสงฆ์ที่เดินทางมาในครั้งนี้ ต่างบอกว่ารู้สึกปลาบปลื้ม ดีใจและไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยกับการเดินทางแม้แต่น้อย แม้การเดินทางค่อนข้างลำบากและใช้เวลานานก็ตาม"*

พระมหาทวี วชิรญาโณ วัดตะพานหิน อ.ตะพานหิน จ.พิจิตร กล่าวเสริมด้วยความตื้นตัน ว่า *"ไปในพระมหากรุณาธิคุณของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่มีพระราชดำริในการก่อตั้งกองทุนส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ไม่เช่นนั้นพระสงฆ์บ้านนอกอย่างอาตมาก็คงไม่มีโอกาสได้เดินทางมาเข้าเฝ้ากราบสักการะพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังดินแดนพุทธภูมิแห่งนี้ ที่สำคัญทำให้มั่นใจว่าหลักธรรมะของพระพุทธเจ้านั้นมีจริง พระพุทธศาสนาไม่ใช่ศาสนาแห่งความเพ้อฝัน จะนำหลักคำสอนไปเผยแผ่ให้พุทธบริษัทได้รับรู้ และปฏิบัติอย่างถูกต้องต่อไป"*

ทีมข่าวศาสนา มองว่าการที่พระสงฆ์และฆราวาสได้มีโอกาสเดินทางไปกราบสักการะ 4 สังเวชนียสถาน ได้ไปเข้าเฝ้าพระศาสดายังแดนพุทธภูมิในครั้งนี้ จะเป็นพลังอันสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นไปอย่าง ถูกต้อง ต่อเนื่อง และเห็นผลอย่างแท้จริง

แต่โจทย์ใหญ่ที่เราคงต้องขอฝากกรมการศาสนาช่วยส่งเสริมเพิ่มเติม คือ การส่งต่อสิ่งที่คณะฯ พระสงฆ์และพุทธบริษัท ได้เดินทางไปเติมพลังศรัทธาในครั้งนี้ ส่งต่อไปยังพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนที่ยังไม่มีโอกาสได้ไปพบเห็นด้วยตนเอง

เพื่อสานต่อให้พุทธศาสนามีความมั่นคงและยั่งยืนสืบไป.

ทีมข่าวศาสนา

รหัสข่าว: C-170228039148(27 ก.พ. 60/08:20) หน้า: 2/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

การนำเสนอประเด็นอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาของสื่อหนังสือพิมพ์ผ่านคอลัมน์

การนำเสนอคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนามีตัวอย่างคอลัมน์เช่น

- รอบด้านวงการพระ โดย อริยะ เผดียงธรรม คอลัมน์เสนอเป็นข่าวในวงการพระพุทธศาสนา การบอกบุญ วัตถุมงคล เกจิอาจารย์

- มองอย่างพุทธ โดยพระไพศาล วิสาโล คอลัมน์เสนอประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้น และนำคำสอนทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์อธิบาย เพื่อให้เกิดข้อคิด และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- มีศัพท์ มีแสง โดย เสถียรพงษ์วรรณปก คอลัมน์เสนอความรู้พร้อมรายละเอียดของคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาตามแบบความหมายทางพระไตรปิฎก

- ศาลาวัด คอลัมน์เสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป หรือเกี่ยวกับวงการพระพุทธศาสนา

- ภาวนาวิถี โดย พระกิตติศักดิ์ กิตติโสภโณ คอลัมน์เสนอการประยุกต์หลักธรรมคำสอน ให้ข้อคิดเตือนใจ การใช้หลักธรรมในสถานการณ์ทางสังคม

- พระเครื่องคมชัดลึก คอลัมน์เสนอ ประวัติ รายละเอียด พุทธคุณ และลักษณะประกอบของพระเครื่อง

- คมเลนส์ส่องพระ คอลัมน์เสนอเนื้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับพระเครื่องรุ่นต่าง ๆ

- ชั่วโมงเซียน คอลัมน์เสนอ ประวัติ รายละเอียด พุทธคุณ และลักษณะประกอบของพระเครื่อง

- เดินสายไหว้พระ คอลัมน์เสนอประวัติ รายละเอียดที่น่าสนใจ และทัศนียภาพของวัดในลักษณะเชิงท่องเที่ยว

- สว่าง ณ กลางใจ โดย สมาน สุคโต คอลัมน์เสนอ ผลงาน ประวัติ บทบาทของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาสังคม

- มองย้อนศร คอลัมน์เสนอคำสอนทางพระพุทธศาสนา และสอทแทรกหลักธรรม

- พระพรหมคุณาภรณ์ โดย ป.อ. ปยุตโต ป.อ.๙ คอลัมน์เสนอคำสอน เนื้อหา เรื่องราวต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนาในลักษณะนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์กับเรื่องราวที่เกิดขึ้น

- ท่องไปในแดนธรรม โดย ไตรเทพ ไกรงู พาเที่ยวชม แนะนำวัด และให้รายละเอียดที่น่าสนใจของสถานที่นั้น ๆ

- ธรรมะ-จิตใจ โดย อันนา สุขสุกรี คอลัมน์เสนอเรื่องราวข่าวสารในแวดวงพระสงฆ์ และทำบุญ

- ชมรมพระเครื่อง โดย แทนท่าพระจันทร์ คอลัมน์เสนอรายละเอียด ให้ข้อมูล ความรู้และประวัติความเป็นมาของพระเครื่องรุ่นต่าง ๆ

จากการเก็บข้อมูลของคอลัมน์ที่นำเสนออุดมการณ์บนหน้าหนังสือพิมพ์สามารถแบ่งเป็นรูปแบบในการนำเสนอได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1) รูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่มีความชัดเจนในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา คือเป็นคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในประเด็นต่าง ๆ แล้วแต่จะหยิบยก เป็นการให้ความรู้กับผู้อ่านในด้านคำสอนทางพระพุทธศาสนา อาจจะเขียนผ่านนิทาน หรือหยิบยกเหตุการณ์หรือบุคคลมาเพื่อเตือนสติและให้ความรู้ โดยจะมีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา เช่น นิทานมงคลธรรม คำพระ อริยะโลกที่ ๖ พระพรหมคุณากรณ์ โดยคอลัมน์จะกล่าวถึงอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาประเด็นต่าง ๆ คือ

- ในด้านการประพฤติดี ก็จะเป็นประเด็นของการรักษาศีล การประกอบกรรมดี สร้างกุศล
- ในด้านของกรรมและการให้ผล จะเป็นแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา คือ กรรมที่เป็นกุศล และกรรมที่เป็นอกุศล กล่าวคือการประกอบกรรมดีก็จะได้ดี ในขณะที่ประกอบกรรมชั่วก็จะได้ชั่ว
- ในด้านของการพึ่งพาตนเอง จะเป็นประเด็นที่ว่าเน้นที่การลงมือกระทำ ไม่ได้หมายความว่าต้องทำคนเดียวไม่อาศัยคนอื่น แต่ให้ความหมายที่ว่า เป็นการกระทำที่อาศัยความสามารถ พิจารณาไตร่ตรองตามความสมเหตุสมผล เป็นไปได้ แล้วจึงลงมือทำ ไม่อ้อนวอนขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยความสำเร็จหากเกิดจากการลงมือทำ
- ในด้านของการหลุดพ้น ก็เป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงเพราะการหลุดพ้น เป็นอุดมการณ์สูงสุดของพระพุทธศาสนา จะมีการหยิบยกตัวอย่างของพระสุปฏิปันโน และวิถีการปฏิบัติของท่านมากล่าว
- ในด้านของชาติภพ ถึงแม้จะเป็นสิ่งที่พิสูจน์ไม่ได้ แต่ในคอลัมน์ก็จะมีการหยิบยกตัวอย่างจากในคัมภีร์หรือพระไตรปิฎกเพื่อมาอ้างอิง และนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในประเด็นของชาติภพ
- ในด้านของความไม่เที่ยง กล่าวคือ อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในประเด็นของความไม่เที่ยงจะไม่ถูกกล่าวเป็นประเด็นเดี่ยว ๆ แต่โดยมากมักถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวร่วมกับประเด็นของกรรมที่ได้กระทำมา โดยจะกล่าวเทียบอุดมการณ์ประเด็นนี้กับหลักคำสอนของทางพระพุทธศาสนา

ภาพที่ 4.33: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่มีความชัดเจน (1)

มติชน กรอบบ่าย
Matichon (Mid-Day)
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: เสาร์ประชาชื่น/กระแสทรรศน์
วันที่: เสาร์ 4 กุมภาพันธ์ 2560
ปีที่: 40 ฉบับที่: 14209 หน้า: 16(กลาง)
Col.Inch: 95.75 Ad Value: 148,412.50 PRValue (x3): 445,237.50 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: จิตวิวัฒน์: ชีวิตแห่งการตื่นรู้ ทำอย่างไรการตื่นรู้จึงจะเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน?

ชีวิตแห่งการตื่นรู้

ทำอย่างไรการตื่นรู้จึงจะเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน?

จิตวิวัฒน์

ชีวิตช่วงนี้ของผู้เขียน เป็นช่วงของการปรับตัว เนื่องจากมีเวลาว่างมากขึ้น แต่ต้องระมัดระวังใจ เพราะหากไม่ตื่นรู้มากพอ เวลาก็อาจจะไหลไปอย่างไม่รู้ตัว จนชีวิตเป็นไปอย่างหลับใหลดุจเดียวกับการละเมอเดิน

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงต้องภาวนา โดยมีเป้าหมายคือ การกลับมาอยู่กับความตื่นรู้ทุกครั้งที่ระลึกรู้ตัว ลั่งสมวงจรสมองแห่งความตื่นรู้ ออกจากความหลับใหล จากการละเมอเดิน ออกจากยถากรรมความเคยชินเดิมๆ เพราะทุกครั้งที่ระลึกรู้ขึ้นมาได้จะทำให้วงจรสมองแห่งการตื่นรู้เข้มแข็งขึ้นอีกหนึ่งหน่วยเสมอ เมื่อถึงวันหนึ่งที่บรรลุถึงจำนวนวิกฤตหนึ่ง (critical number) จะเกิดกระบวนการ Myelination กับวงจรสมอง คือการสร้างฉนวนหุ้มซึ่งทำให้สมองยกระดับการทำงานสูงขึ้นเป็นสามพันเท่าตัว กลายเป็นความสามารถพิเศษของความรู้ตัว ของการตื่นรู้อย่างยิ่งยวด อย่างไม่ธรรมดาหรืออย่างเซียน คือไปถึงระดับที่ว่า แม้ไม่ได้ตั้งใจก็ยังตื่นรู้อยู่ คือการตื่นรู้ได้กลายมาเป็นธรรมชาติธรรมดาของชีวิตเราไปแล้ว

ผมอ่านหนังสือเล่มหนึ่งชื่อ The Practicing Mind โดย โธมัส สเตอเนอร์ (Thomas M. Sterner) เขานำเรื่องการปฏิบัติธรรมของโลกตะวันออกมาเขียนให้ชาวตะวันตกได้อย่างน่าอ่านมาก น่าจะมีใครนำมาแปลให้คนไทยได้อ่านกันด้วย

เขามีวิธีอธิบายให้เห็นว่า เราสามารถฝึกฝนวงจรสมองแห่งการตื่นรู้ได้ในทุกๆ เรื่องที่เราทำอย่างมีความสุข อย่างได้ความสำเร็จ ไปถึงระดับที่ชีวิตเราจะมีแต่ความสำเร็จและความสุขได้ในทุกๆ เรื่องราวที่เรากระทำ

ว่าด้วยความผาสุกของริชาร์ด เดวิดสัน

ริชาร์ด เดวิดสัน นักประสาทวิทยาผู้มีชื่อเสียงมากที่สุดคนหนึ่งของโลก กล่าวถึงปัจจัยของการเกิดความผาสุกว่า ประกอบด้วย ข้อแรก Resilience คือสมรรถนะที่จะฟื้นคืนสู่ความเป็นปกติ เมื่อเผชิญกับปัญหาหรือเรื่องราวลบๆ สอง Positive outlook คือการมองโลกในแง่ดี สามความสามารถที่จะหลุดออกมาจาก Wandering mind หรือจิตที่ล่องลอยไป อย่างไร้โฟกัสหรือไม่มีสติ ไม่มีสมาธิ และสุดท้ายคือ Generosity ความเอื้อเฟื้อ หรือทานบารมี อันเป็นบารมีชาติสุดท้ายก่อนมาเป็นพระพุทธเจ้า

เดวิดสันบอกว่า การฟื้นคืนกลับมาสู่ความเป็นปกติจากตกลงไปในหลุมดำนี้ ยากกว่าข้ออื่นๆ มากนัก การฝึกสมาธิซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะเสริมสร้างกระบวนการฟื้นคืนให้เกิดขึ้น จะต้องใช้เวลาเฉลี่ยประมาณหกพันถึงเจ็ดพันชั่วโมง

ผมยังเคยอ่านจากแหล่งอื่นอีกว่า สมองมนุษย์ผ่านประสบการณ์มาอย่างยาวนานก่อนยุคประวัติศาสตร์ ความจำเป็นของการต้องอยู่รอดทำให้ร่องสมอง ความเคยชินเดิมๆ ของวงจรสมองจะคำนึงถึงความอยู่รอดก่อนเรื่องอื่นๆ สมองมนุษย์

รหัสข่าว: C-170204038034(3 ก.พ. 60/08:18) หน้า: 1/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.34: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่มีความชัดเจน (2)

มติชน กรอบบ่าย
Matichon (Mid-Day)
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: เสาร์ประชาชื่น/กระแสทรรศน์
วันที่: เสาร์ 4 กุมภาพันธ์ 2560
ปีที่: 40 **ฉบับที่:** 14209 **หน้า:** 16(กลาง)
Col.Inch: 95.75 **Ad Value:** 148,412.50 **PRValue (x3):** 445,237.50 **คลิป:** สี่สี
คอลัมน์: จิตวิวัฒน์: ชีวิตแห่งการตื่นรู้ ทำอย่างไรการตื่นรู้จึงจะเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน?

จึงมีแนวโน้มที่จะระแวดระวังภัยมองหาเรื่องลบๆ มากกว่าเรื่องบวกๆ อย่างเป็นอัตโนมัติ โดยทั้งหมดเป็นไปเพื่อการอยู่รอด

การวนเวียนอยู่ในหลุมดำ ในอารมณ์ลบ จึงกลายเป็นเรื่องธรรมชาติธรรมดาของมนุษย์ การกลับขึ้นมาจากหลุมจึงเป็นสิ่งที่ยากเย็น

การเยียวยากับความผาสุก

อีกหนึ่งสายธารปัญญาของครูบาอาจารย์ โดยเฉพาะด้านการเยียวยากล่าวว่า หลุมดำเหล่านี้มีทรอม่าหรือปมบาดแผลรองรับอยู่ เวลาเราตกไป ทรอม่าจะดูดเอาไว้ เหนี่ยวเอาไว้ ไม่ยอมให้เราหลุดออกมา

ในทางกลับกัน หากเราเรียนรู้ศิลปศาสตร์แห่งการเยียวยาโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่ได้เชื่อมโยงหลายๆ ศาสตร์เข้าด้วยกัน เช่น จิตวิทยาแนวลึก จิตวิทยาตัวตน ประสาทวิทยาศาสตร์ การฝึกสติและสมาธิในพุทธศาสนา เป็นต้น จนทำให้การเยียวยาเป็นยาสามัญประจำบ้านได้มากขึ้น ดังมีคนในสำนัก Internal Family System (ระบบครอบครัวภายใน) เขียนหนังสือชื่อ Self Therapy เพราะเชื่อว่าคนเราสามารถเยียวยาตนเองได้

จากการทำงานด้านการเยียวยาของผู้เขียน พบว่า เมื่อมีการดูแล คลี่คลายทรอม่าในผู้เรียน พวกเขาจะสามารถพัฒนาศักยภาพการฟื้นตื่นจากอารมณ์ลบได้ง่ายกว่าเดิม เร็วกว่าเดิม โดยมี Positive outlook หรือมองโลกในแง่บวกได้มากขึ้น โฟกัสกับเรื่องราวต่างๆ ในชีวิตได้ดีขึ้น ไม่ปล่อยให้ไหลไปกับจิตล่องลอยตามยถากรรม ตลอดจนสามารถมีจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ได้มากขึ้นด้วย

มีผู้เขียนมาถามผมว่า แล้วอะไรคือสิ่งที่จะช่วยสะท้อนให้ตัวเราหรือคนรอบข้างเห็นถึงจิตที่กำลังหลับไหล จิตที่ล่องลอย ไม่มีสมาธิ อยู่ในอารมณ์ลบ โดยยกตัวอย่างริชาร์ด เดวิดสัน เล่าถึงการทดลองของเพื่อนคนหนึ่ง เรื่องจิตที่ไหลไปตามยถากรรม โดยส่งข้อความทางโทรศัพท์ไปให้คนตอบว่า ตอนนี้พวกคุณทำอะไรอยู่ และสอง จิตใจคุณอยู่กับสิ่งที่คุณทำไหม ถ้าไม่ คำถามที่สาม คุณมีความสุขหรือความทุกข์ จากคำตอบ พวกเขาคำนวณได้ว่า เวลาร้อยละ 47 ของคนตอบแบบสอบถาม จิตใจไม่ได้อยู่กับสิ่งที่ทำอยู่ตรงหน้า และจิตที่ไหลไปนี้เป็นทุกข์

ผมตอบไปว่า สิ่งที่เราจะรู้ตัวได้และสังเกตได้ว่าจิตของเรากำลังไหลไปตามยถากรรมคือ จิตใจที่เป็นทุกข์นั่นเอง จิตใจที่เห็นแต่เรื่องลบๆ ทั้งในคนอื่นและในตัวเราเอง

ในทางกลับกัน มีนักปีนเขาคนหนึ่งในภาพยนตร์เรื่อง Seven Years in Tibet เดินทางไปถึงนครโปตาลา ที่ประทับขององค์ทะไลลามะก่อนเสด็จลี้ภัยมาอยู่อินเดีย และประทับใจองค์ทะไลลามะ จึงอยู่ที่ทิเบตต่อมาถึงเจ็ดปี ในการสนทนาครั้งหนึ่ง องค์ทะไลลามะถามนักปีนเขาว่า อะไรทำให้เขาชอบปีนเขาทั้งๆ ที่อันตราย เขาตอบว่าเวลาปีนเขา เขาต้องอยู่กับการปีน และไม่อาจแบ่งสมาธิไปยังเรื่องอื่นๆ ได้ คือพลาดไม่ได้เลย แต่พอได้นั่งพักลง เขาจะมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างได้คมชัดขึ้น ท้องฟ้าจะสวยงามกว่าธรรมดา เสียงต่างๆ ที่ได้ยินจะใสแจ๋มกว่าธรรมดา คล้ายๆ กับคนปีนเขาจะบอกว่า (ผมใส่คำเข้าไปเอง) เวลาเราทำอะไรโดยจิตไม่วอกแวกในช่วงเวลาหนึ่ง จิตเราจะนิ่งสงบ แจ่มใส และตัวคุณภาพจิตเองก็คือความสุข ความผาสุก นั่นเอง

เขายังกล่าวต่อไปอีกว่า นอกจากการปีนเขาแล้ว การได้สนทนากับองค์ทะไลลามะก็ทำให้เขาได้ความรู้สึกเดียวกับช่วงปีนเขา และทำให้เขาอยู่ที่เบตถึงเจ็ดปีจนกระทั่งถูกจีนเข้ายึดครอง จึงจากมา

นี่แหละคือสิ่งที่ผมเรียกว่า Flow หรือ มณฑลแห่งพลัง ซึ่งผมเคยเขียนเป็นหนังสือชื่อเดียวกันออกมาแล้วเล่มหนึ่ง ซึ่งเป็นสภาวะที่อยู่ตรงกันข้ามกับจิตล่องลอย หรือจิตที่ไหลไปตามยถากรรม ซึ่งคุณจะทุกข์ แต่ในมณฑลแห่งพลังคุณจะมีความสุข และสมองยังสามารถประกอบการงานและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้มีประสิทธิภาพสูงสุดอีกด้วย

วิศิษฐ์ วังวิญญู
www.thaissf.org, twitter.com/jitwiwat

รหัสข่าว: C-170204038034(3 ก.พ. 60/08:18) หน้า: 2/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

2) รูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในประเด็นคงที่คือ จะเป็นคอลัมน์ที่นำเสนออุดมการณ์ทางพระพุทธศาสนาในประเด็นเดิมในทุกครั้ง และจะเป็นการเสนออุดมการณ์ในเรื่องของอิทธิปาฏิหาริย์ และพิธีกรรม โดยจะเป็นเรื่องของวัตถุมงคล การประกอบพิธีกรรมในการสร้างวัตถุมงคล ความเข้มขลังของพุทธคุณที่ใช้สร้างวัตถุมงคล รวมถึงการอ้างอิงถึงเกจิอาจารย์ พร้อมทั้งมีตัวอย่างประสบการณ์ของผู้บูชาวัตถุมงคล เช่น ชมรมพระเครื่อง พันธุ์แท้พระเครื่อง

ภาพที่ 4.35: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในประเด็นคงที่ (1)

โพสต์ทูเดย์
Post Today
Circulation: 320,000
Ad Rate: 1,100

Section: สาระสรวด วันอาทิตย์/-
วันที่: อาทิตย์ 5 กุมภาพันธ์ 2560
ปีที่: 14 ฉบับที่: 5113 หน้า: A1(บนซ้าย), B6
Col.Inch: 82.66 Ad Value: 90,926 PRValue (x3): 272,778 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: พุทธานุภาพ: พระยอดนิยมอมตะนิรันดร์กาล

พุทธานุภาพ B6

พระยอดนิยม
อมตะนิรันดร์กาล

พระกริ่งสังฆราช (แพ) รูปหล่อหลวงพ่อเดิม ปิดตาหลวงปู่ยิ้ม วัดหนองบัว ล้วนแต่เป็นพระยอดนิยมอมตะนิรันดร์กาลทั้งสิ้น

พุทธานุภาพ
อาจารย์ชวินทร์
chavintapoti@gmail.com

พระกริ่งสังฆราช (แพ) รูปหล่อหลวงพ่อเดิม ปิดตา หลวงปู่ยิ้ม วัดหนองบัว ล้วนแต่เป็นพระยอดนิยมอมตะนิรันดร์กาลทั้งสิ้น ดังมีลักษณะเด่นดังนี้

องค์แรก พระกริ่งฉลองสุพรรณบัฏสมเด็จพระสังฆราช (แพ) วัดสุทัศน์ฯ ได้จัดสร้างขึ้นในปี 2483 ในวาระที่สมเด็จพระสังฆราช (แพ) ทรงมีพระชนมายุครบ 7 รอบ (84 ปี) มีทั้งหมด 4 พิมพ์ คือ พิมพ์ใหญ่ หม้อน้ำมนต์โต จำนวน 108 องค์ พิมพ์ใหญ่ หม้อน้ำมนต์เล็ก จำนวน 108 องค์ พิมพ์เล็ก หม้อน้ำมนต์โต จำนวน 330 องค์ พิมพ์ล้อแบบพระกริ่ง 2441 จำนวนสร้าง 108 องค์ องค์ที่นำมาให้ชมเป็นพิมพ์เล็ก หม้อน้ำมนต์โต เนื้อหาจัดจ้าน สวยคมมีคราบดินขี้เบ้าติดอยู่ ดูง่าย

องค์ที่ 2 พระรูปเหมือนปั๊ม รุ่นแรกพิมพ์ B ปี 2482 หลวงพ่อเดิม วัดหนองโพ นครสวรรค์ รุ่นนี้มี 2 เนื้อ คือ เนื้อทองเหลืองและอัลปากา จัดสร้างด้วยกรรมวิธีการปั๊มแบบแม่พิมพ์ประกบหน้าหลัง ด้วยแม่พิมพ์ชุดเดียว เมื่อปั๊มจำนวนมากแม่พิมพ์สึกหรอ ทำให้แบ่งแยกเป็นพิมพ์ขึ้นมาตามความคมชัดของแต่ละพิมพ์ จุดสังเกตหลัก คือ ช่องว่างในซอกแขนซ้ายด้านหลังจะมีความกว้างตื้นลึกต่างกัน 4 ระดับ ลึกมาก กว้างมากสุด เป็นพิมพ์ A ลึกน้อยลง แคบลง ก็ไล่ระดับเป็นพิมพ์ B C D จนถึงตื้นสุด แคบสุด องค์นี้เป็นพิมพ์ B เนื้อทองเหลือง ราคาหลักแสนกลาง

องค์ที่ 3 ชมพระสมเด็จวัดเกศไชโย เป็นพระเครื่องที่ท่านเจ้าประคุณสมเด็จฯ สร้างและบรรจุเอาไว้เพื่อเป็นพุทธบูชาและเป็นอนุสรณ์แด่โยมมารดาของท่านชื่อ "เกศ"

รหัสข่าว: C-170205006035(5 ก.พ. 60/07:05) หน้า: 1/2

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.36: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในประเด็นคงที่ (2)

โพสต์ทูเดย์
Post Today
Circulation: 320,000
Ad Rate: 1,100

Section: สาระสรรค์ วันอาทิตย์/-
วันที่: อาทิตย์ 5 กุมภาพันธ์ 2560
ปีที่: 14 ฉบับที่: 5113 หน้า: A1(บนซ้าย), B6
Col.Inch: 82.66 Ad Value: 90,926 PRValue (x3): 272,778 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: พุทธานุภาพ: พระยอดนิยมอมตะนิรันดร์กาล

พิมพ์ที่นิยมมี 3 พิมพ์ คือ พิมพ์ 7 ชั้น นิยม พิมพ์ 6 ชั้น อกตัน และพิมพ์ 6 ชั้น อกตลอด องค์ที่นำมาให้ชมเป็นพิมพ์ 7 ชั้น นิยม ปี พระสวยดูง่าย ราคาว่ากันหลักล้าน

องค์ที่ 4 ชมพระรูปเหมือนใบโพธิ์เนื้อทองคำ หลวงพ่อเอีย วัดบ้านด่าน จ.ปราจีนบุรี ปี 2518 รุ่นฉลองอายุ

หลวงพ่อเอีย ทองคำ ปี2518

ครบ 6 รอบ หลวงพ่อเอียท่านเป็นศิษย์หลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า จ.ชัยนาท และอาจารย์โกลั่นฟ้า หลวงพ่อเอียท่านได้ชื่อว่า เทพเจ้าแห่งเมืองหน่อไม้ไผ่ตง ท่านมีเมตตาแก่ลูกศิษย์ ท่านเก่งด้านกสิณทำน้ำมนต์ พระเครื่องของท่านล้วนแต่มีประสบการณ์สูงมาก ราคาหลักแสน

องค์ที่ 5 ชมองค์พญาครุฑสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สร้างในโอกาสทำบุญครบ 80 ปี พระปลัดห้อง

ครุฑพระญาครุฑ วัดเขาอ้อ จ.พัทลุง นิติภักดิ์

(หลวงพ่อห้อง) เจ้าอาวาสวัดเขาอ้อ จ.พัทลุง เป็นสุดยอดวัตถุมงคลอีกชิ้นของวัดเขาอ้อ พญาครุฑชุดนี้ผู้ที่บูชาได้เกิดประสบการณ์มากมาย องค์ที่นำมาให้ชมเป็นเนื้อทองคำของคุณฉัตรชัย นิติภักดิ์

องค์ที่ 6 ชมพระผงชานหมากผสมเกศาหลวงปู่ขาว อนาลโย วัดถ้ำกลองเพล จ.อุดรธานี ปี 2511

เนื้อผงชานหมากผสมเกศา หลวงปู่ขาว

รุ่นนี้ได้รวบรวมของดีของหลวงปู่ขาว เช่น ผงพุทธคุณชานหมากจากที่ท่านฉัน เกศาของท่านมาผสม โดยใช้แม่พิมพ์เหรียญรุ่น 2 ปี 2511 ของหลวงปู่มาเป็นแม่พิมพ์ พระผงรุ่นนี้ถือเป็นผงเนื้อชานหมากรุ่นแรก

องค์ที่ 7 พระเนื้อผง พิมพ์สมเด็จ ของหลวงปู่ขาวเช่นกัน สร้างถวายโดย นพ.อวย เกตุสิงห์ ได้นำมวลสารบางชุนพรหมผสมลงในเนื้อพระขณะผสมมวลสาร กลายเป็นตำนานความยิ่งใหญ่ของพระสมเด็จรุ่นนี้ จึงเป็นที่มากับสมญานามของพระรุ่นนี้ว่า บางชุนพรหมอีสาน

องค์สุดท้าย ชมปิดตาหลวงปู่ยิ้ม วัดหนองบัว จ.กาญจนบุรี พระพิมพ์พุงป่อง เนื้อผงสีเหลือง เป็น

พระปิดตาพุงป่อง หลวงปู่ยิ้ม วัด พ.อ.นำพล คงพันธ์

พิมพ์ที่ได้รับความนิยมรองลงมาจากพิมพ์ใหญ่หรือพิมพ์ชะลูด พุทธคุณเด่นด้านโชคลาภ เป็นหนึ่งในชุดเบญจภาคีพระปิดตาของประเทศไทย องค์ที่นำมาให้ชมเป็นของ พ.อ.นำพล คงพันธ์

ฝากธรรมะของพระไพศาล วิสาโล ว่า "เราปฏิบัติธรรมเพื่อฝึกจิตให้มีสติและปัญญา เพื่อดูแลรักษาจิตไม่ให้ปรุงแต่งและเผลอรับคำเชิญของสิ่งต่างๆ ที่มาชวนให้เป็นทุกข์"

อาจารย์ชวินทร์ chavintapoti@gmail.com ■

รหัสข่าว: C-170205006035(5 ก.พ. 60/07:05) หน้า: 2/2
iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

3) รูปแบบของคอลัมน์ที่ไม่แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแต่มีผลต่ออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา คือ การนำเสนอของคอลัมน์ไม่ได้มีเนื้อหาที่เป็นประเด็นของอุดมการณ์ของพระศาสนาแต่ส่งผลต่ออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา ไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่งทางด้านบวก กลาง ๆ หรือด้านลบโดยคอลัมน์เหล่านี้จะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทางพระพุทธศาสนาในด้านการนำเสนอข่าวสาร ความเคลื่อนไหว หรือแนะนำวัดในลักษณะความน่าสนใจ ให้ไปกราบไหว้พระหรือเยี่ยมชมวัด เช่น มีศัพท์มีแสง เดินสายไหว้พระ ผู้ตรวจการวัด

ภาพที่ 4.37: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่ไม่แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา (1)

พู้จัดการรายวัน 360°
Poo Jadkarn Daily 360 Degree
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,500

Section: Live/ท่องเที่ยว&อาหาร
วันที่: จันทร์ 7 สิงหาคม 2560
ปีที่: 9 ฉบับที่: 2446 หน้า: 17(กลาง)
Col.Inch: 141.03 Ad Value: 211,545 PRValue (x3): 634,635 คลิป: สี่สี
คอลัมน์: ถึงไหนถึงกัน: ครั้งหนึ่งในชีวิต ไหว้ 4 พระธาตุศักดิ์สิทธิ์แดนใต้ร่วมส่งใจให้...

ครั้งหนึ่งในชีวิต ไหว้ 4 พระธาตุศักดิ์สิทธิ์แดนใต้
ร่วมส่งใจให้ 'พระธาตุเมืองนคร' สู่มรดกโลก

พระบรมธาตุไชยา จ.สุราษฎร์ธานี งดงามโดดเด่นไปด้วยศิลปะแบบศรีวิชัย

ถึงไหนถึงกัน
โดย : ปิ่น บุศรี (pinn109@hotmail.com)

ในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และในสยามประเทศมีคติความเชื่อในเรื่องการไหว้พระธาตุเจดีย์หรือที่นิยมเรียกกันสั้นๆว่า **"พระธาตุ"** ซึ่งเป็นที่บรรจุ **"พระบรมสารีริกธาตุ"** หรือ **"พระบรมธาตุ"** ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รวมถึงพระอรหันตธาตุของพระอรหันต์ ผู้บรรลุธรรมต่างๆมายวนานสืบจากอดีตถึงปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้ทางสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ในกลุ่ม 4 จังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ที่ประกอบด้วย ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และพัทลุง จึงได้จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนา ภายใต้แคมเปญ **"จตุธรรมธาตุ-ท่องเที่ยวธรรมะ กราบ 4 พระธาตุแดนใต้ ทุศลยิ่งใหญ่ในชีวิต"** ขึ้น

สำหรับ 4 พระธาตุศักดิ์สิทธิ์แดนใต้ในโครงการนี้ ได้แก่ พระธาตุสวี-ธาตุสวี-ชุมพร, พระธาตุไชยา-สุราษฎร์ธานี, พระธาตุเมืองนครนครศรีธรรมราช และพระธาตุบางแก้ว-พัทลุง ซึ่งเป็นพระธาตุคู่บ้านคู่เมืองของ 4 จังหวัดดังกล่าว ที่หากใครไปเยือนไม่ควรพลาดการไปสักการะด้วยประการทั้งปวง

● **พระธาตุสวี-ชุมพร**

พระบรมธาตุสวี หรือที่เรียกสั้นๆว่า **"พระธาตุสวี"** ประดิษฐานอยู่ที่ **"วัดพระบรมธาตุสวี"** หมู่ 1 ต.สวี อ.สวี จ.ชุมพร

ข้อมูลทั่วไประบุว่าเป็นพระธาตุสวีมีอายุเก่าแก่กว่า 700 ปี ขณะที่ข้อมูลเอกสารของทางวัดสันนิษฐานว่าพระธาตุสวีน่าจะสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา และผ่านการบูรณะมาหลายครั้ง ล่าสุดบูรณะโดยกรมศิลปากรเมื่อปี 2559 ที่ผ่านมา

พระธาตุสวีองค์ปัจจุบัน เป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ ปิดประดับด้วยกระเบื้องโมเสกสีทองงามอร่ามตา ขณะที่ภายในบริเวณวัดพระบรมธาตุสวีนั้นก็มีการจัดตกแต่งภูมิทัศน์อย่างเป็นระเบียบสวยงามสะอาดสะอ้าน

ส่วนบริเวณด้านหลังวัดที่ตั้งอยู่ติดริมแม่น้ำสวี เป็นที่ตั้งของ **"ศาลพระเสื้อเมือง"** ซึ่งเป็นศาลวิญญาณของนายทหารในพระเจ้าศรีธรรมโศกราช ที่มาคอยเฝ้าปกปักรักษาพระบรมธาตุสวีแห่งนี้

● **พระธาตุไชยา-สุราษฎร์ธานี**

พระบรมธาตุไชยา หรือ พระธาตุไชยา ประดิษฐานอยู่ที่ วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร ต.เวียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี

พระธาตุไชยา สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 13 ตามคติความเชื่อในพระพุทธศาสนาแบบมหายาน องค์พระธาตุไชยา ถือเป็นงานศิลปกรรมศรีวิชัยต้นแบบที่สวยงามสมบูรณ์แบบ ที่สำคัญคือ ตัวองค์พระบรมธาตุไชยาถือได้ว่า เป็นองค์พระบรมธาตุเจดีย์องค์เดียว

รหัสข่าว: C-170807040026(7 ส.ค. 60/05:29) หน้า: 1/3

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.38: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่ไม่แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา (2)

ผู้จัดการรายวัน 360°	**Section:** Live/ท่องเที่ยว&อาหาร
	วันที่: จันทร์ 7 สิงหาคม 2560
	ปีที่: 9 **ฉบับที่:** 2446 **หน้า:** 17(กลาง)
Poo Jadkarn Daily 360 Degree	**Col.Inch:** 141.03 **Ad Value:** 211,545 **PRValue (x3):** 634,635 **คลิป:** สี่สี
Circulation: 850,000 **Ad Rate:** 1,500	**คอลัมน์:** ถึงไหนถึงกัน: ครั้งหนึ่งในชีวิต ไหว้ 4 พระธาตุศักดิ์สิทธิ์แดนใต้ร่วมส่งใจให้...

ภายในศาลพระเสื้อเมือง วัดพระบรมธาตุสวี

พระพุทธรูปหินทราย 3 พี่น้อง วัดพระบรมธาตุไชยา

พระบรมธาตุเมืองนคร ศูนย์รวมจิตใจของชาวนครศรีธรรมราช

พระมหาธาตุเจดีย์บางแก้ว จ.พัทลุง

บรรยากาศยามเช้าที่เชื่อนเชี่ยวหลาน จ.สุราษฎร์ธานี

ยามเช้าที่คลองปากประ จ.พัทลุง

ภาพพระม้าในวิหารพระม้า วัดพระมหาธาตุฯ

ของประเทศไทย ที่ยังมีความสมบูรณ์แบบในลักษณะที่ยังเป็นองค์ตั้งเดิมของงานสถาปัตยกรรมตั้งแต่สมัยศรีวิชัยตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากองค์พระธาตุไชยาแล้ว ในเขตพระธาตุที่ระเบียงคดยังมีเล็ก-ใหญ่ และพุทธสรีระแตกต่างกันออกไป

ส่วนที่ลานด้านนอกข้างๆโบสถ์ประดิษฐานพระพุทธรูปหินทราย 3 พี่น้อง ที่มีพระพุทธสรีระสมส่วนขรึมขลังเปี่ยมศรัทธาชวนให้สักการบูชาเป็นยิ่งนัก

พระบรมธาตุสวี แห่งวัดพระบรมธาตุสวี จ.ชุมพร

พระพุทธรูปแกะสลักหินทรายสีแดงประดิษฐานอยู่ถึง 180 องค์ มีขนาด

● **พระธาตุเมืองนคร-นครศรีธรรมราช**

พระบรมธาตุเมืองนคร หรือ พระมหาธาตุเมืองนคร พระธาตุเมืองนคร พระบรมธาตุเจดีย์ ประดิษฐานอยู่ที่ **"วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร"** ถ.ราชดำเนิน ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

พระบรมธาตุเมืองนคร ตามตำนานเล่าว่า สร้างขึ้นครั้งแรกประมาณปี พ.ศ. 854 ภายในบรรจุพระทันตธาตุ (ส่วนฟันของพระพุทธเจ้า) ก่อนที่จะมีการสร้างเป็นเจดีย์ทรงลังกาหรือทรงโอคว่ำดังในปัจจุบัน

นอกจากองค์พระบรมธาตุเมืองนครแล้ว ภายในวัดพระมหาธาตุฯ ยังมีสิ่งน่าสนใจอื่นๆ อีกหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น **"พระวิหารหลวง"** ที่ภายในประดิษฐานพระศรีศากยมุนีศรีธรรมราชอันงดงามเปี่ยมศรัทธา, **"วิหารเกษตร"** ที่เรียงรายไปด้วยองค์พระพุทธรูปประทับยืน-นั่ง อยู่มากมาย, **"วิหารม้า"** ที่โดดเด่นไปด้วยภาพพระม้าขนาดใหญ่ รวมถึงมีเท้าขัดตุดาม-รามเทพ ที่เชื่อว่าคือท้าวจตุดามรามเทพอันเลื่อลั้น

ด้วยความสำคัญของพระบรมธาตุเมืองนคร รวมถึงความโดดเด่น

รหัสข่าว: C-170807040026(7 ส.ค. 60/05:29) หน้า: 2/3

iQNewsClip www.iqnewsclip.com บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ภาพที่ 4.39: ตัวอย่างรูปแบบของคอลัมน์ที่ไม่แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา (3)

ผู้จัดการรายวัน 360° Poo Jadkarn Daily 360 Degree Circulation: 850,000 Ad Rate: 1,500	**Section:** Live/ท่องเที่ยว&อาหาร **วันที่:** จันทร์ 7 สิงหาคม 2560 **ปีที่:** 9 **ฉบับที่:** 2446 **หน้า:** 17(กลาง) **Col.Inch:** 141.03 **Ad Value:** 211,545 **PRValue (x3):** 634,635 **คลิป:** สี่สี **คอลัมน์:** ถึงไหนถึงกัน: ครั้งหนึ่งในชีวิต ไหว้ 4 พระธาตุศักดิ์สิทธิ์แดนใต้ร่วมส่งใจให้...

พระพุทธรูปศิลปะพื้นบ้านในโบสถ์วัดเขียนบางแก้ว

อันเป็นเอกลักษณ์และสิ่งน่าสนใจต่างๆ ของวัดพระมหาธาตุฯ ปัจจุบันจึงได้มีการเดินหน้าขอขึ้นทะเบียนพระบรมธาตุเมืองนครและวัดพระมหาธาตุสู่การเป็น **"มรดกโลก"** จากองค์การยูเนสโก ซึ่งเราคนไทยต้องร่วมกันส่งแรงใจให้พระบรมธาตุเมืองนครและวัดพระมหาธาตุได้รับการประกาศให้เป็นมรดกโลกในเร็ววัน

● **พระธาตุบางแก้ว-พัทลุง**

พระมหาธาตุเจดีย์บางแก้ว หรือ พระมหาธาตุเจดีย์วัดเขียนบางแก้ว พระธาตุบางแก้ว ประดิษฐานอยู่ที่ **"วัดเขียนบางแก้ว"** ต.จองถนน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง

พระธาตุบางแก้ว เป็นปูชนียสถานที่เก่าแก่ที่สุดของจังหวัดพัทลุง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น เป็นเจดีย์ก่ออิฐฐานแปดเหลี่ยม องค์ระฆังเป็นทรงลังกาหรือทรงโอคว่ำ

นอกจากพระธาตุบางแก้วแล้ว ภายในวัดเขียนบางแก้วยังมีสิ่งน่าสนใจอีกหลากหลาย อาทิ องค์พระประธานและพระนอนศิลปะพื้นบ้านในพระอุโบสถ พิพิธภัณฑ์วัดเขียนบางแก้ว สังขารไม่เน่าเปื่อยของ **"พ่อท่านเพิ่ม ฐานภทฺโท"** (พระครูกาเดิม) อดีตเจ้าอาวาสเกจิอาจารย์ชื่อดัง ซึ่งมีคนนิยมมากราบสรีรสังขารของท่านกันอย่างต่อเนื่อง

● **ท่องเที่ยวเชื่อมโยง**

นอกจาก 4 พระธาตุศักดิ์สิทธิ์ในโครงการจตุธรรมธาตุแดนใต้แล้ว ในกลุ่ม 4 จังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวน่าสนใจอีกหลากหลาย เชื่อมโยงกับ 4 องค์พระธาตุดังกล่าว อาทิ

"ชุมพร" – หาดทรายรี ศาลกรมหลวงชุมพร เขามัทรี หาดทุ่งวัวแล่น แหลมด้านน้ำเกาะงาม

"สุราษฎร์ธานี" – เกาะต่างๆเช่น เกาะเต่า-เกาะนางยวน เกาะสมุย-เกาะพะงัน เขื่อนเชียวหลาน สวนโมกขพลาราม

"นครศรีธรรมราช" – วัดธาตุน้อย ทะเลชนอม เขาหลวง น้ำตกกรุงชิง ปากพนัง ตีรีวง

"พัทลุง" – ทะเลน้อย คลองปากประ เขาทะลุ วังเจ้าเมืองพัทลุง น้ำตกไพรวัลย์ เป็นต้น

ขณะที่การไหว้องค์พระธาตุเจดีย์นั้น ไม่ว่าจะเป็นการไหว้จตุธรรมธาตุแดนใต้ หรือการไหว้พระธาตุเจดีย์อื่นๆทั่วๆไปนั้น หัวใจสำคัญคือการ สักการะ **"พระบรมสารีริกธาตุ"** ที่บรรจุอยู่ในสิ่งก่อสร้างจำพวกสถูปพระธาตุเจดีย์ ซึ่งเป็นดังพลังใจสำคัญให้ผู้ที่มากราบอธิษฐานขอพรตั้งมั่นทำในสิ่งที่ขอเพื่อให้ได้สมดังหวัง และต้องทำด้วยจิตที่ดี ประพฤติดีปฏิบัติดี

ส่วนใครที่มาขอพรแล้วไม่ได้มุ่งมั่นลงมือทำในสิ่งที่ขอ อีกทั้งยังประพฤติมิชอบ ปฏิบัติมิชอบ จิตใจยังเต็มไปด้วยกิเลสตัณหา ต่อให้เดินสายไหว้พระธาตุทั่วโลกก็ไม่สามารถที่จะช่วยอะไรได้ .

รหัสข่าว: C-170807040026(7 ส.ค. 60/05:29) **หน้า:** 3/3

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

ที่มา: iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

ดังจะเห็นได้ว่าภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์โดยอ้างอิงกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์นั้นเป็นเรื่องของการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมของชาวพุทธที่เป็นคนไทย พุทธศาสนิกชนคนไทย ซึ่งการจะกล่าวถึงศาสนา ก็คือการกล่าวถึงความเป็นไปของผู้คนที่นับถือศาสนานั่นเอง การก็จะเป็นเรื่องของ วิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด ความเชื่อ

การที่ศาสนาจะดำรงอยู่ได้และอยู่ได้ต่อไปในทิศทางใดนั้น ผู้วิจัยนำเรื่องของ วิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด และความเชื่อ มาใช้ในการวิเคราะห์และอภิปรายทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคต

4.2 ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์และอภิปรายทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคต

จากบทความของ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2539) กล่าวว่า วิถีชีวิตของคนไทยได้ผูกพันประสานกลมกลืนกับหลักความเชื่อ และหลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนาตลอดเวลายาวนาน จนทำให้เกิดการปรับตัวเข้าหากัน และสนองความต้องการของกันและกัน ตลอดจนผสมคลุกเคล้ากับความเชื่อถือและข้อปฏิบัติสายอื่น ๆ ที่มีมาในหมู่ชนชาวไทย ถึงขึ้นที่ทำให้เกิดมีระบบความเชื่อและความประพฤติปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาที่เป็นแบบของคนไทยโดยเฉพาะ อันมีรูปลักษณะและเนื้อหาของตนเอง ที่เน้นเด่นบางแง่บางด้านเป็นพิเศษ แยกออกได้จากพระพุทธศาสนาอย่างทั่ว ๆ ไป เรียกว่า พระพุทธศาสนาแบบไทยหรือพระพุทธศาสนาของชาวไทย

ในการวิเคราะห์และอภิปรายทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคตนั้นผู้วิจัยมุ่งที่จะวิเคราะห์ในส่วนที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความเป็นพระพุทธศาสนาแบบไทยในการวิเคราะห์ความเป็นไปทางสังคมผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของ ยุพดี จรัณยานนท์ (2522) และธำรงค์ กาญจนธานี (2527) เป็นแนวทางในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1) วิถีชีวิต

วิถีชีวิต ในที่นี้หมายถึง วิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกของตน ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัยและ ความเหมาะสม หรือจะเรียกว่า วัฒนธรรม ซึ่งโดยทั่วไปหมายถึง รูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ม.ป.ป.)

จะเห็นได้ว่าคนไทยมีความใกล้ชิด และมีการใช้ชีวิตที่แนบแน่นกับพระพุทธศาสนามากเช่นนี้มาช้านาน พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความโอบอ้อมอารีความมีเมตตา ความสุภาพ ความกตัญญู ก็เพราะหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ด้านศิลปะสิ่งก่อสร้าง พระพุทธรูป โบสถ์วิหาร ด้านภาษาเช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ด้านวรรณกรรม

วรรณคดี เช่น ไตรภูมิพระร่วง คำฉันท์ ต่าง ๆ ก็มีคำสอนสอดแทรกอยู่ในวรรณกรรมด้านขนบธรรมเนียมต่าง ๆ เช่น การต้อนรับแขก การให้เกียรติ มารยาท ซึ่งได้รับแนวปฏิบัติมาจากทางพระพุทธศาสนา ด้านดุริยางคศิลป์ ในทางพระพุทธศาสนาเช่น งานเทศน์ ทอดผ้าป่าก็มีการบรรเลงเพลงเสมอ หรือเพลงเห่เรือ เพลงพญาโศกเป็นต้น

ภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาในด้านของวิถีชีวิตของคนไทยก็จะชัดเจนในเรื่อง ธรรมะเชิงท่องเที่ยว พุทธศาสนากับสังคม โดยในเรื่องของการท่องเที่ยวชมวัดนี้ได้รับความสนใจมากและมีการส่งเสริมการลงทุนในด้านการเดินทางอย่างชัดเจน เช่น ขสมก. จัดทริปรถเมล์พาเที่ยววัดต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพ หรือวัดที่เป็นที่ท่องเที่ยวที่คนนิยม การเที่ยวชมวัดนอกจากเป็นการอนุรักษ์ทางด้านศิลปะแล้วยังสามารถสอดแทรกความคุ้นเคย สร้างความใกล้ชิดกับศาสนาให้มากยิ่งขึ้นได้ จะเห็นได้ว่ามีหลาย ๆ วัดในประเทศไทยพยายามสร้างวัดในท้องถิ่นให้มีจุดเด่น เป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ หรือไม่ก็ปรับภูมิทัศน์ให้ความสะดวกแก่ผู้เดินทางมา พร้อมมีป้ายบอกถึงประวัติความเป็นมา ให้ความรู้ในด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ อย่างไรก็ดีสิ่งก่อสร้างที่เป็นสิ่งก่อสร้างใหม่ ก็จะต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของกรมศาสนาเพื่อความเป็นระเบียบและไม่ทำลายศิลปวัฒนธรรมตามที่ควรจะเป็น จะเห็นได้ว่าทางกรมศาสนาบางคราวมีการให้ทุบทำลายสิ่งก่อสร้างถ้าไม่ได้ผ่านความเห็นชอบตามระเบียบที่วางไว้

ภาพสะท้อนในด้านของพุทธศาสนากับสังคม ก็เป็นภาพสะท้อนที่ทำให้เห็นว่า สังคมกับพระพุทธศาสนามีความแนบแน่นกันอย่างแยกไม่ออก เพราะเมื่อวัดมีภัย ถูกทำลาย หรือวิกฤตน้ำท่วมผู้คนในท้องถิ่นก็จะแสดงความร่วมแรงร่วมใจกันทำนุบำรุงวัดให้กลับมาดีดังเดิม หรือทางวัดเองก็เป็นศูนย์รวมของท้องถิ่นได้ อย่างเช่นกรณีของโรงพยาบาลวัดไร่ขิง ก็ได้เงินสนับสนุนจากทางวัดในเรื่องของเครื่องมือแพทย์ปีละหลายล้านบาท วัดจะยังทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมของคนในสังคมในแต่ละท้องถิ่นได้ก็ต้องอาศัยความศรัทธาและความสามัคคีของคนในท้องถิ่นเป็นที่ตั้ง

2) ประเพณี

ประเพณี หมายถึง ระเบียบแบบแผนที่กำหนดพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คนในสังคมยึดถือปฏิบัติสืบกันมา ถ้าคนใดในสังคมนั้น ๆ ฝ่าฝืนมักถูกตำหนิจากสังคม ลักษณะประเพณีในสังคมระดับประเทศชาติ มีทั้งประสมกลมกลืนเป็นอย่างเดียวกัน และมีผิดแปลกกันไปบ้างตามความนิยมเฉพาะท้องถิ่น แต่โดยมากย่อมมีจุดประสงค์ และวิธีการปฏิบัติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีเฉพาะส่วนปลีกย่อยที่เสริมเติมแต่งหรือตัดทอนไปในแต่ละท้องถิ่น สำหรับประเพณีไทยมักมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อในพระพุทธศาสนาและพราหมณ์มาแต่โบราณ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ม.ป.ป.)

ประเพณีต่าง ๆ ที่มีการจัดขึ้นโดยมากเป็นพระเพณี หรือพิธีที่มีความเกี่ยวข้องกับทางศาสนาทั้งสิ้นโดยเป็นศาสนาความเชื่อแบบผสมผสานคือทั้งศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์ และลัทธินับถือผี ประเพณีเหล่านี้มักสืบปฏิบัติทำกันมาจากรุ่นสืบรุ่น ประเพณีที่เป็นทางพุทธศาสนาจะเน้นในเรื่อง

ของการทำบุญ เช่น ประเพณีทำบุญเข้าพรรษา หล่อเทียน และแห่เทียนพรรษาประเพณีการทำบุญสวดมนต์ เลี้ยงพระประเพณีการทอดผ้าป่าประเพณีทอดกฐินประเพณีออกพรรษา ตักบาตรเทโวส่วนประเพณีทางพุทธศาสนาแบบผสมผสานก็จะเป็นการทำพิธีผสมกับพิธีทางศาสนาพราหมณ์ โดยมากจะเป็นการทำพิธีเพื่อขอความเจริญรุ่งเรือง หรือไม่ก็ทำเพื่อขอความอุดมสมบูรณ์ เช่น ประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าวประเพณีบายศรีสู่ขวัญประเพณีและพิธีโกนจุก

ภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาที่จะเห็นได้ชัดจะเป็นเรื่องของ พุทธประเพณี พุทธแบบผสมผสาน ธรรมะเชิงท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่าประเพณีต่าง ๆ เป็นเรื่องของกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้คนในท้องถิ่นได้มาพบปะเจอกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการตอกย้ำทางด้านอุดมการณ์ เกิดความมีส่วนร่วม และเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้น ๆ ได้ และไม่รู้สึกแตกต่าง ได้รับการยอมรับ ส่งผลในด้านการสืบสานประเพณีและสืบทอดศิลปวัฒนธรรม ที่เป็นขนบประเพณีของชาวพุทธ จะเห็นได้ว่าประเพณีท้องถิ่นหลายประเพณีค่อย ๆ หายไปจากสังคมปัจจุบัน โดยมากเป็นประเพณีพุทธแบบผสมผสาน เนื่องจากว่า ประเพณีแบบผสมผสานมีขั้นตอนและพิธีที่มีรูปแบบเฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและอาศัยหลักความเชื่อที่ขัดกับหลักการทางวิทยาศาสตร์ จึงเป็นขนบประเพณีที่ขาดความน่าเชื่อถือ ผู้คนจึงสืบต่อน้อยลงไปเรื่อย ๆ จนขาดการปฏิบัติ เช่น พิธีโกนผมไฟพระราชพิธีโสกันต์

จะเห็นได้ว่าพุทธประเพณีที่เป็นประเพณีทางพระพุทธศาสนามีการถือปฏิบัติกันต่อเนื่องและได้รับความสนใจจากพุทธศาสนิกชนด้วยดี สามารถเป็นเครื่องชี้ถึงความศรัทธาที่มีต่อศาสนาได้ ในขณะที่ประเพณีอาจจะมีขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปบ้างแต่ก็เปลี่ยนแปลงไม่มากและอยู่ในการดูแลของกรมศาสนา เพื่อให้เป็นที่ศรัทธาของคนไทยต่อไป

3) แนวคิด

แนวคิด (Theme) หมายถึง สาระสำคัญของเรื่อง หรือความคิดสำคัญของเรื่องที่เกิดจากการเชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร์, 2518, หน้า 33) ดังนั้นแนวคิดพุทธศาสนา จึงหมายถึง สาระหรือข้อคิดสำคัญของเรื่องที่ตรงกับหลักของพระพุทธศาสนา

ในเรื่องของแนวคิดนี้สามารถสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาได้กว้างขวางมาก เพราะแนวคิดเป็นเรื่องของการศึกษาให้เข้าใจในหลักการแล้วนำไปปฏิบัติให้เห็นจริง เป็นพื้นฐานของทุกสิ่งเกิดขึ้นอยู่ในระดับจิตใจและถ่ายทอดสู่การกระทำเรียกได้ว่าศาสนาทำให้เกิดจากความเห็นที่ถูกต้องเชื่อในแนวคิดนั้นแล้วนำไปปฏิบัติสืบทอด ถ้าเป็นศาสนาพุทธแบบไม่ผสมผสานด้วยแล้ว ให้เริ่มจากความเชื่อก่อน เชื่อว่าเป็นไปได้แล้วลงมือทำเพื่อให้เห็นจริง เรื่องของแนวคิดนี้ผู้วิจัยจัดให้อยู่ในกรอบของอุดมการณ์ด้านหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งจะสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาในด้านของ ธรรมะประยุกต์ ถ้าเป็นอุดมการณ์ด้านผสมผสานก็จะสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาในด้านของ วัตถุมงคลนิยม พุทธแบบผสมผสาน ส่วนภาพสะท้อนของอุดมการณ์ด้านวิทยาศาสตร์จะมีให้เห็นไม่มาก

จะพบว่าภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาที่เป็นอุดมการณ์ด้านหลักธรรมคำสอนถูกนำเสนอผ่านธรรมะประยุกต์มากที่สุดโดยรูปแบบการนำเสนอจะเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นสิ่งไม่ดีไม่ควรทำ ธรรมะประยุกต์ก็จะกล่าวว่าไม่ดีอย่างไร และหยิบยกเอาหลักธรรมะมาสอนเพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้อ่านจะได้ศึกษาแต่แนวทางปฏิบัติที่ดี ซึมซับเข้าไปในจิตใจเรื่อย ๆ ในขณะที่การนำเสนออุดมการณ์ด้านผสมผสานก็จะเป็นด้านของการสะสมเช่น สะสมวัตถุมงคล คือไม่เน้นที่การปฏิบัติแต่หวังผลในด้านการดลบัลดาล อำนาจเหนือธรรมชาติ ดังจะเห็นว่านักสะสมวัตถุมงคลไม่ได้สนใจศึกษาธรรมะเพื่อการปฏิบัติ แต่เป็นการซื้อขายแลกเปลี่ยนในลักษณะของสะสมมากกว่า บนความเชื่อเรื่องของพลังที่พิสูจน์ไม่ได้

อีกภาพสะท้อนหนึ่งของพระพุทธศาสนาที่พบเห็นได้บ่อยก็คือ อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในประเด็นเรื่องของกรรม และผลของกรรม จะเห็นได้ว่า พุทธศาสนิกชนคนไทย ให้ความสนใจในเรื่องกรรม และนำหลักธรรมมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น ดังจะเห็นว่ามีหลาย ๆ คอลัมน์เขียนเนื้อหาและถ่ายทอดอุดมการณ์ในเรื่องนี้กันมาก ก็เท่ากับเป็นตัวแทนและเป็นการส่งเสริมให้คนทำความดีด้วยการปฏิบัติ เป็นคำกล่าวที่พบได้แทบทุกคอลัมน์คือ “ทำดีเพื่อพ่อ”

เรื่องของแนวคิดทางพระพุทธศาสนานี้มีความเข้าใจที่แตกต่างกันมากเพราะคนไทยที่มีความเข้าใจในหลักธรรมและอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาไม่เท่ากัน โดยถ้าแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ศึกษาหลักธรรมและเข้าใจในอุดมการณ์ด้านหลักธรรมคำสั่งสอนน้อย คือ เข้าใจแบบคิดเองเข้าใจเอง ฟังๆมาทำตามที่เห็นคนอื่นทำ ตราบใดที่ยังไม่ได้ศึกษา ก็จะยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง กลุ่มนี้คือเป็นคนส่วนใหญ่ในสังคมชาวพุทธ และเห็นการทำบุญเป็นการลงทุนทำให้ถูกล่อลวงได้ง่าย กลุ่มที่มีความเข้าใจพุทธศาสนาระดับกลาง คือกลุ่มผู้ที่มีการศึกษาทำความเข้าใจในหลักธรรมะ มีความเห็นถูกตรง แต่ไม่กว้างขวางมากนัก ไม่ศึกษาถึงในระดับเพื่อความหลุดพ้น คือนิพพาน กลุ่มนี้มีน้อยกว่ากลุ่มแรก และมีความรู้พอที่จะแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้องได้ ไม่ถูกหลอกในเรื่องศาสนาง่ายเพราะได้ศึกษามา ส่วนกลุ่มสุดท้ายเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาในเรื่องของหลักธรรมคำสั่งสอนมา เข้าใจในหลักพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี กลุ่มนี้ถึงแม้จะมีจำนวนน้อยที่สุด แต่ก็สามารถเป็นกำลังสำคัญของพระพุทธศาสนาได้ เพราะมีความเห็นถูกตรง สามารถให้ความรู้ที่ถูกต้องได้ เมื่อมีเหตุที่ไม่ถูกต้องเกิดขึ้นในสังคมกลุ่มนี้จะช่วยสอดส่องดูแลพุทธศาสนาอีกทาง

4) ความเชื่อ

ความเชื่อ หมายถึง การยอมรับว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความจริงหรือเป็นสิ่งที่เราไว้ใจ ความจริงหรือความไว้วางใจที่เป็นรูปของความเชื่อนั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นความจริงที่ตรงตามหลักเหตุผลหรือหลักวิทยาศาสตร์ใด ๆ คนที่เชื่อในฤกษ์ยามก็จะถือว่า วันเวลาการโคจรของดวงดาวจะก่อให้เกิดผลต่อตัวมนุษย์ คนที่เชื่อเครื่องรางของขลังก็จะมีความยึดมั่นว่า เครื่องรางของขลังให้คุณให้โทษแก่

ตนได้จริง ตัวอย่างของความเชื่อ ได้แก่ ไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ โชคลาง ของขลัง ผีสาง นางไม้ ความเชื่ออำนาจลึกลับ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ เหล่านี้เป็นต้น

ความเชื่อเรื่องศาสนาของสังคมไทยเป็นความเชื่อแบบผสมผสาน คือเป็นความเชื่อที่มีมาตั้งแต่พระพุทธศาสนาเข้ามาในประเทศไทยสมัยสุโขทัยแล้ว ความเชื่อแบบผสมผสานนี้เป็นความเชื่อแบบพราหมณ์ ความเชื่อเรื่องผี และความเชื่อแบบพุทธศาสนา วิถีชาวบ้านมีความเชื่อที่ผสมผสานแต่ก็มีความกลมกลืน ไม่มีความขัดแย้งกัน เป็นการเสริมกันและกันมากกว่า อย่างเช่น มีการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างลงตัว หมอขวัญทำพิธีทางพราหมณ์ หมอลำผีฟ้าทำพิธีทางผี และพระสงฆ์ทำพิธีกรรมทางศาสนา งานบุญประเพณีต่าง ๆ จะเห็นได้ชัดถึงการผสมผสานกันของความเชื่อทั้งสาม เช่น งานบุญบั้งไฟ เป็นพิธีการขอฝน จะเป็นการขอฝนจากผู้สร้างโลก โดยพิธีกรรมเริ่มที่วัด คือนำบั้งไฟไปที่วัด และในพิธีจะมีพระสงฆ์ พราหมณ์ และชาวบ้านร่วมกันในพิธี แต่โดยมากแล้ว ความเชื่อทั้งสามรูปแบบจะไม่ค่อยเกิดขึ้นพร้อมกัน โดยจะมีหน้าที่แตกต่างกันไป เช่น ไปทำบุญ ฟังเทศน์ และพิธีกรรมทางศาสนา ชาวบ้านจะไปทำที่วัด เมื่อเป็นพิธีสู่ขวัญ ทำขวัญ ก็จะไปเชิญพราหมณ์ แต่ในขณะที่ป่วยไขก็หาหมอลำผีฟ้า หมอส่อง ซึ่งทำหน้าที่สัมพันธ์กับผี สื่อสารให้หายไข้ (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, ม.ป.ป.)

พระพุทธศาสนามีความเกี่ยวพันกับวิถีชีวิตของคนไทย ดังจะเห็นได้จากการทำบุญ การตักบาตรพระสงฆ์ ด้วยเพราะคนไทยมีความเชื่อตามที่ได้รับสืบต่อกันมาว่าบุญจะสามารถดลบันดาลให้สิ่งที่พึงปรารถนาได้ทุกอย่าง เพราะฉะนั้นคนไทยทำบุญก็เพื่ออนาคตของตนเอง และเพื่อผลในอนาคต คนไทยก็อยากที่จะได้บุญมาก ๆ จะได้สุขสบายในอนาคต หรือในชาติต่อไป ตลอดจนถึงการรักษาศีล การเจริญภาวนา การแผ่เมตตา การไหว้พระ การสวดมนต์ และการนำหลักธรรมะมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน (ฟื้น ดอกบัว, 2542, หน้า 276-310)

ในส่วนของความเชื่อทางพระพุทธศาสนานี้จะสามารถสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาได้ชัดเจนในเรื่องของพุทธพาณิชย์ กรรมพาณิชย์ โดยเทียบกับหลักอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาตามหลักธรรมคำสั่งสอน และอุดมการณ์แบบผสมผสาน

ดังจะเห็นได้ว่าความเชื่อเรื่องบุญ ผลของการทำบุญ เป็นเหตุผลหลักของชาวไทยพุทธที่เข้าวัด โดยคนส่วนมากที่เข้าวัดคือเข้าวัดเพื่อไปทำบุญ หรือไปวัดแล้วได้บุญกลับบ้าน ในการที่จะได้บุญนั้นก็อาศัยการบริจาคทรัพย์ หรือทำบุญนั่นเอง ไม่ว่าจะเป็น การหยอดเงินที่ตู้ทำบุญ ถวายปัจจัยให้กับพระสงฆ์ หรือแม้กระทั่งการบริจาคทรัพย์เพื่อปลดปล่อยชีวิตสัตว์ เช่น ปลา เต่า นก จากข่าวที่ผู้วิจัยได้รวมรวมมาชี้ให้เห็นว่าคนไทยมีความกระหายในการทำบุญมาก โดยไม่ได้สนใจว่าจะสอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนหรือไม่ จึงเกิดเป็นภาพสะท้อนในเรื่องของบุญพาณิชย์ คือทำบุญเพื่อหวังบุญ คาดหวังผลในอนาคตที่ดีกว่า คุ้มค่ากว่า อยู่บนหลักการของการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนในอนาคตแต่ต้องเปลี่ยนรูปแบบจาก รูปธรรมคือเงิน หรือสิ่งของ เป็น นามธรรมคือบุญ ดังจะเห็นข่าวลัทธิการทำบุญของวัด

พระธรรมกาย ซึ่งเป็นเรื่องของการทำบุญในลักษณะที่เป็นการลงทุนในพระพุทธศาสนา สามารถเรียกคนมาบริจาคได้มากเป็นหมื่นล้านบาท แต่ในที่สุดกระแสแห่งความไม่ถูกต้องขัดแย้งกับหลักการอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา ทำให้เกิดการโต้แย้งและองค์กรทางพระพุทธศาสนาเข้ามาดำเนินการและจัดการให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นไปตามหลักธรรมคำสั่งสอนที่ถูกต้อง กล่าวได้ว่าด้านบุญพาณิชย์ ก็เป็นการสะสมบุญในลักษณะการลงทุน ด้านกรรมพาณิชย์ ก็จะเป็นการแก้กรรม ถึงแม้จะผิดจากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา แต่ผู้คนก็นิยมกระทำกันเพราะได้รับความสบายใจ เกิดจากความเชื่อดั้งเดิมว่ากรรมสามารถแก้หรือลบล้างได้ ในขณะที่ไสยพาณิชย์ ก็เป็นเรื่องของการเสริมพลังให้กับชีวิต ขอพลังจากสิ่งที่เหนือธรรมชาติ

ความเป็นพระพุทธศาสนาของสังคมไทยหรือพระพุทธศาสนาแบบไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับ วิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด และความเชื่อ เป็นสิ่งสำคัญดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในทางปฏิบัติความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับพระพุทธศาสนาอยู่ตลอดเวลา เพราะพระพุทธศาสนาแบบไทยก็คือหมายถึงคนไทยนั่นเอง ถ้าคนไทยเปลี่ยนไป พระพุทธศาสนาก็เปลี่ยนไปด้วยตามสังคมคนไทยตามการใช้ชีวิตของคนไทย

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง “การนำเสนอพระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัลผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์” ผู้วิจัยได้ศึกษาการสะท้อนภาพของพระพุทธศาสนาของสังคมไทยจากการนำเสนอข่าวหรือคอลัมน์ผ่านทางหนังสือพิมพ์ และการศึกษาถึงผลที่น่าจะเป็นในอนาคตของพระพุทธศาสนาในสังคมไทย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ทำการวิจัยได้ใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาโดยแบ่งเป็นประเด็นย่อยตามอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนในแต่ละประเด็นของการนำเสนอข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ โดยจะสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1) ศึกษาการสะท้อนภาพพระพุทธศาสนาในสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์ โดยอ้างอิงกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์

2) เพื่อวิเคราะห์และอภิปรายทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคต

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้มาสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยในยุคปัจจุบัน ดังจะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์รายวันนอกจากจะทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสารสอดแทรก ผลิตซ้ำอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแล้ว หนังสือพิมพ์ยังมีบทบาทสำคัญในการสะท้อนภาพให้เห็นถึงความเป็นไปของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยปัจจุบันได้อีกด้วย จากการวิจัยจะพบว่า การนำเสนอเนื้อหาบนหน้าหนังสือพิมพ์สามารถสะท้อนภาพพระพุทธศาสนาในสังคมไทยได้ในหลายๆด้านครอบคลุมชีวิตและความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของคนไทยในลักษณะต่างๆคือ วัตถุมงคลนิยม ปัจเจกนิยม พุทธประเพณี พุทธแบบผสมผสาน ความเสื่อมของพระพุทธศาสนา องค์กรด้านพุทธศาสนา ธรรมะประยุกต์ การใช้สื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์/ บอกบุญ ธรรมะเชิงท่องเที่ยว จำนวนของพระสงฆ์สามเณรลดลง พุทธกับเทคโนโลยี ความขัดแย้ง พุทธศาสนากับสังคม พุทธพาณิชย์ และกรรมพาณิชย์

5.1.1.1 ภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยในยุคปัจจุบันที่อาศัยการนำเสนอผ่านทางหน้าหนังสือพิมพ์ซึ่งทั้งข่าวและคอลัมน์ที่ถูกนำเสนอถูกเขียนขึ้นบนหลักการของอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาเพื่อนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ ในงานวิจัยนี้จากการวิเคราะห์ จำแนกประเภทข้อมูลแบ่งการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาเป็น 3 หลัก ซึ่งมีประเด็นย่อยในแต่ละอุดมการณ์ดังต่อไปนี้

- อุดมการณ์ที่เป็นไปตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยประเด็นของอุดมการณ์ 6 ประเด็นด้วยกัน ได้แก่ การพึ่งตนเอง กรรม ความไม่เที่ยง ชาติภพ การหลุดพ้น และการประพฤติดี

- อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสาน ประกอบด้วยประเด็นของอุดมการณ์ 3 ประเด็นด้วยกันได้แก่ อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ พิธีกรรม และการพยากรณ์

- อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่อิงกับวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยประเด็นของอุดมการณ์ 2 ประเด็นด้วยกัน คือ หลักของเหตุและผล การเปรียบเทียบ และกระบวนการแนวคิดทางวิทยาศาสตร์

การวิจัยพบว่ารูปแบบการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาบนหน้าหนังสือพิมพ์จะมีการนำเสนอใน 2 รูปแบบ คือ เป็นการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านข่าว และการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านคอลัมน์ โดยรูปแบบคอลัมน์จะมีการนำเสนออุดมการณ์มากกว่ารูปแบบข่าว อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านคอลัมน์มีรูปแบบในการนำเสนอได้ 3 รูปแบบดังนี้ รูปแบบแรก รูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่มีความชัดเจนในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา รูปแบบที่สอง คือ รูปแบบของคอลัมน์ที่มีการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาในประเด็นคงที่ และรูปแบบสุดท้าย เป็นรูปแบบของคอลัมน์ที่ไม่แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแต่มีผลต่ออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา

ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านรูปแบบของข่าว หรือคอลัมน์ จะพบว่าอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่เป็นไปตามหลักคำสอนถูกนำเสนอบ่อยครั้งที่สุด โดยเฉพาะประเด็นในการสอนให้คนประพฤติดี ปฏิบัติชอบทั้งทางกาย วาจา และใจ เป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี จัดเป็นอุดมการณ์ด้านการประพฤติดี โดยระดับของการประพฤติดีที่ถูกนำเสนอมีถึง 2 ระดับ คือ

1) ระดับของการกระทำ เช่น ทำความดี ไม่เบียดเบียนกัน รักษาศีล ไม่เบียดเบียนกันเกื้อกูลกัน

2) ระดับของจิตใจ เป็นในระดับพัฒนาคุณภาพจิตใจ การเห็นแก่ส่วนรวม การคิดดีทำให้เกิดสุข ความมีเมตตา อดทน ขยัน หมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้ประเด็นอุดมการณ์เรื่องของกรรมซึ่งคนส่วนใหญ่มักจะเข้าใจในเรื่องของกรรมว่าคือเรื่องของการกระทำ แต่แท้จริงแล้วหลักธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา กรรมเป็นเรื่องของเหตุและผลแต่อาศัยการกระทำ อุดมการณ์ตามหลักคำสอนในประเด็นเรื่องกรรมถูกนำเสนอมากรองลงมา และประเด็นเรื่องกรรมมีเนื้อหาในแบบต่าง ๆ เช่น กรรมที่กระทำในชาตินี้และผลกรรมให้ผลในชาตินี้ กรรมที่เคยกระทำมาแต่เป็นในอดีตชาติและให้ผลในชาตินี้ กรรมและวิบาก

กรรมที่ไม่ได้กล่าวว่าเคยกระทำมาเมื่อใด แต่กล่าวถึงการกระทำสิ่งใดก็จะได้รับผลของการกระทำสิ่งนั้น และกรรมแบบสุดท้ายคือ กรรมตามหลักเหตุและผล

อุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสานถูกนำเสนอมากเป็นอันดับสอง โดยมากจะเป็นประเด็นด้านอิทธิปาฏิหาริย์ที่ถูกนำเสนอมากในอุดมการณ์แบบผสมผสาน เนื่องจากพระพุทธศาสนาในประเทศไทยมีการผสมผสานกับศาสนาพราหมณ์อย่างแนบแน่นกลมกลืนกันอย่างยากจะแยกออกจากกัน อาจเนื่องมาจากการนำเสนอข่าวหรือคอลัมน์เพื่อที่จะให้ดึงดูดความสนใจแก่ผู้อ่าน ก็ต้องเลือกประเด็นที่น่าค้นหา น่าสนใจ ซึ่งก็จะเป็นอุดมการณ์แบบผสมผสานประเด็นของอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ที่ได้รับความสนใจจากผู้อ่านมาก

ส่วนอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาที่อิงกับวิทยาศาสตร์ถูกนำเสนอน้อยที่สุด ในขณะที่รูปแบบของข่าวหรือคอลัมน์ที่ไม่แฝงนัยยะในการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแต่มีผลต่ออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาก็เป็นอีกประเภทหนึ่งที่ถูกนำเสนออยู่เรื่อยๆและมีผลในทิศทางบวกหรือลบได้เช่นกัน เช่น ข่าวการประกาศแต่งตั้งสมเด็จพระสังฆราช ข่าวการส่งเสริมธรรมทูต เป็นต้น

5.1.2 การวิเคราะห์และอภิปรายทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคตผู้วิจัยมุ่งที่จะวิเคราะห์ในส่วนที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความเป็นพระพุทธศาสนาแบบไทยมีดังนี้

วิถีชีวิตพุทธศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจ ส่วนวัดเป็นสถานที่ทำให้เกิดเป็นสังคมผู้คนช่วยดูแลศาสนา และดูแลวัด ส่วนวัดก็ตอบแทนสังคม เป็นเรื่องของความสมดุล วิกฤติกับศรัทธาเกื้อกูลกันเป็นแนวทางการใช้ชีวิต เป็นวิถีชีวิต

ประเพณี พิธีกรรมที่อยู่บนอุดมการณ์ตามหลักคำสอนมีแนวโน้มว่าจะคงดำรงอยู่ได้นานอาจปรับเปลี่ยนไปบ้างตามยุคสมัย ในขณะที่พิธีกรรมบนความเชื่อแบบผสมผสานมีความเชื่อของศาสนาอื่นปะปนนั้น นับวันจะค่อยๆตกหล่น หายไปเรื่อย ๆ เพราะความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เรื่องผีอภินิหารต่าง ๆ เป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้และไม่น่าเชื่อถืออีกต่อไป

แนวคิด เป็นเรื่องของการศึกษาทำความเข้าใจในหลักธรรมะแล้วนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อการดำรงชีวิต ทำดีย่อมได้ผลดี ไม่เน้นเรื่องของพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ ซึ่งถ้าเป็นแนวคิดของพระพุทธศาสนาแบบผสมผสานก็จะมีเรื่องของวัตถุมงคลร่วมด้วย เพราะจะไม่เน้นการกระทำด้วยตัวเองแต่เน้นที่การขอ ขอพลังจากวัตถุมงคลโดยเชื่อว่าสามารถบันดาลเรื่องโชคลาภ หรือปัดเป่าเรื่องร้ายออกไปได้

ความเชื่อโดยมากจะเป็นความเชื่อที่ผิดไปจากหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา แต่จะเป็นความเชื่อในแนวทางของพุทธศาสนาแบบผสมผสาน กล่าวคือความเชื่อในเรื่องของบุญเสมือนการลงทุน และเรื่องของกรรม เป็นของที่สามารถแก้ไข ผัดผ่อน หรือลบล้างได้ จึงเกิดเป็น กรรมพาณิชย์

บุญพาณิชย์ และ ไสยพาณิชย์ ให้ได้ไปใช้บริการกัน ในขณะที่คนไทยพุทธกลุ่มที่ได้ศึกษาตามหลักของพระพุทธศาสนาก็ยังคงมีความเชื่อเรื่องบุญ แต่จะไม่กระหายที่จะทำบุญ ยังเห็นว่าบุญเป็นของที่ต้องสะสม

5.2 อภิปรายผล

ในการอภิปรายผลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลเป็น 3 ส่วน คือ 1) การสะท้อนภาพพระพุทธศาสนาในสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์โดยอ้างอิงกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์ และ 2) ทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคต 3) นำเสนอแนวคิดเพื่อให้นักการสื่อสารการตลาดในยุคดิจิทัลทราบถึงภาพของพระพุทธศาสนาและสามารถนำมาปรับใช้ในการสื่อสารทางการตลาด

5.2.1 การสะท้อนของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยในยุคดิจิทัลผ่านสื่อหนังสือพิมพ์โดยอ้างอิงกับการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

นายสุวพันธุ์ กล่าวต่อว่า ปัจจุบันสังคมไทยโดยเฉพาะสถาบันพระพุทธศาสนา ต้องสู้กับข้อมูลที่ไม่ดีในเฟซบุ๊กไลน์ ซึ่งใครจะเผยแพร่ข้อมูลอะไรก็ได้ อาจจะไม่จริงก็ได้ ซึ่งรัฐบาลต้องการให้ทุกกระทรวงใช้วิธีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เผยแพร่ผลงานที่ดีเช่นนี้ออกสู่สาธารณชน เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ อย่างไรก็ตามตนฝากถึงสำนักพุทธฯ ให้แจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด (พศจ.) ทั่วประเทศในการนำข้อมูลของพระดีในพื้นที่มาเผยแพร่ให้มากขึ้น เช่น การช่วยเหลือสังคมของคณะสงฆ์ไทย การพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี และแผนกสามัญศึกษา วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ดี รวมถึงสถานปฏิบัติธรรมที่มีคุณภาพ เป็นต้น (“สร้างภาพลักษณ์พุทธศาสนา”, 2559)

การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในหน้าหนังสือพิมพ์ไม่เพียงแต่สอดแทรกอุดมการณ์ แนวคิด หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาไปยังผู้อ่านเท่านั้น แต่ยังได้สะท้อนความเป็นไปของพุทธศาสนาในสังคมไทยปัจจุบันอีกด้วย งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า การสะท้อนภาพพระพุทธศาสนาในสังคมไทยปัจจุบันในลักษณะต่าง ๆ อันประกอบไปด้วยเรื่อง วัตถุมงคลนิยม ปัจเจกนิยม พุทธประเพณี พุทธแบบผสมผสาน ความเสื่อมของพระพุทธศาสนา องค์กรด้านพุทธศาสนา ธรรมะประยุกต์ การใช้สื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์/ บอกบุญ ธรรมะเชิงท่องเที่ยว จำนวนของพระสงฆ์สามเณรลดลง พุทธกับเทคโนโลยี ความขัดแย้ง พุทธศาสนากับสังคม พุทธพาณิชย์ และกรรมพาณิชย์ ได้สะท้อนให้เห็นว่า

วัตถุมงคล เป็นการสะท้อนภาพออกมาในเรื่องของความนิยมเชิงสัญญะ มีการสะสม สามารถสืบต่อด้าน พุทธศิลป์ และพุทธพาณิชย์

ปัจเจกนิยม สะท้อนให้เห็นว่าชาวไทยพุทธมีการเลือกนับถือพระสงฆ์ เสมือนหนึ่งเป็นตัวแทนความศรัทธาเลื่อมใสที่จับต้องได้และเป็นศูนย์รวมของในแต่ละท้องถิ่น

พุทธประเพณี สะท้อนในด้านกิจกรรมและพิธีกรรมที่ทำเป็นประจำทุกปี ความศรัทธาของผู้คนชี้วัดได้ที่ปริมาณผู้คนที่มาร่วมงานซึ่งจะมีผลในด้านยอดเงินบริจาคด้วย เช่นการเวียนเทียน แห่เทียนพรรษา

พุทธแบบผสมผสานสะท้อนให้เห็นชัดในเรื่องการผสมผสานความเชื่อทางไสยศาสตร์และพิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์ เช่นพิธีปลุกเสกวัตถุมงคล อิทธิฤทธิ์ พุทธคุณ

ความเสื่อมของพระพุทธศาสนา สะท้อนได้จากข่าวการประพฤติของพระสงฆ์ที่ไม่เหมาะสมผิดจากธรรมวินัย หรือแม้กระทั่งพระปลอมเรี่ยไรบอกบุญ

องค์กรด้านพุทธศาสนา มีหน้าที่ควบคุม ดูแล ประกาศกฎข้อบังคับต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาได้รับการดูแล และกำหนดทิศทางโดยเพื่อความสงบเรียบร้อย และสอดคล้องกับอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา

ธรรมะประยุกต์ เป็นการนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ศาสนาสอนให้คนใช้ชีวิตและแก้ปัญหาเพื่อความอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข และผู้คนจะไม่ทิ้งศาสนาเพราะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจ

การใช้สื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์/ บอกบุญ มีการใช้สื่อหนังสือพิมพ์เป็นการประชาสัมพันธ์ บอกบุญถือเป็นช่องทางหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสนใจของชาวพุทธได้

ธรรมะเชิงท่องเที่ยว การชักชวนผู้คนเที่ยวชมวัดสร้างให้เกิดความคุ้นเคยและใกล้ชิดกับพุทธศาสนา สะท้อนให้เห็นถึงการได้รับความสนใจและการพัฒนาสถานที่ให้มีชื่อเสียง ตลอดถึงเผยแผ่ธรรมะได้

พุทธกับเทคโนโลยี สะท้อนว่าในปัจจุบันช่องทางการเผยแผ่ธรรมะทำได้ง่ายและเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา เป็นช่องทางที่สำคัญ ชาวพุทธให้ความสนใจมากน้อยแค่ไหน สามารถวัดค่าได้

ความขัดแย้ง ถึงแม้จะเป็นความขัดแย้งในทางการเมืองแต่ก็มีการพิจารณาโดยใช้มุมมองของทางพระพุทธศาสนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ศาสนามีหลักคำสอนและอุดมการณ์ที่นำมาใช้แก้ปัญหาได้

พุทธศาสนากับสังคม สะท้อนให้เห็นถึงความแน่นแฟ้นและยังคงยั่งยืนคู่กับสังคมไทย เพราะพุทธศาสนาเองก็ออกมาช่วยสังคมอยู่สม่ำเสมอ รวมถึงเป็นศูนย์รวมของสังคมจากระดับท้องถิ่นถึงระดับจังหวัด

พุทธพาณิชย์สามารถใช้สะท้อนในแง่เศรษฐกิจ ความเชื่อ ศรัทธา และกระแสสังคมได้เช่นกันขึ้นอยู่กับว่าเป็นพุทธพาณิชย์ในแง่มุมใด วัตถุมงคล เครื่องรางของขลัง ไสยศาสตร์ เช่นกุมารทองเพื่อช่วยในเรื่องการค้าขาย

กรรมพาณิชย์สะท้อนความเชื่อของชาวพุทธได้เป็นอย่างดี เพราะกระแสเรื่องกรรมและการตัดกรรมมีมานานแล้ว ถึงแม้ทางหลักพระพุทธศาสนากรรมเป็นสิ่งที่ลบล้างไม่ได้ แต่ก็มีปรากฏให้เห็นทั้งพิธีการสะเดาะเคราะห์ พิธีแก้กรรม และมีค่าทำพิธีที่ระบุไว้ชัดเจน มองด้านเศรษฐกิจก็จัดเป็นกรรมเชิงพาณิชย์ได้

5.2.2 ทิศทางของพระพุทธศาสนาในสังคมไทยที่จะเป็นไปในอนาคต

ในอนาคตจะยังคงมีพุทธศาสนาอยู่ แต่จะมีบทบาทอย่างไร ศาสนาไม่มีวันตายการที่ศาสนาไม่หายไป เพราะว่าสามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้หลายอย่าง อะไรคือบทบาทหรือว่าคุณประโยชน์ของศาสนา บางคนคิดว่าศาสนามีบทบาทในเรื่องจิตใจ แต่ที่จริงแล้วศาสนามีบทบาทมากกว่านั้น คือในเรื่องของวัตถุ ศาสนากับวัตถุมันไม่ได้แยกจากกันคำกล่าวของ พระไพศาล วิสาโล (2547)

บทบาทของศาสนาในเรื่องวัตถุนี้มีมาตลอดเช่น ในตะวันออกกลางหรือในหลายประเทศที่ยากจน ศาสนามีบทบาทมาก เพราะว่าศาสนาได้ทำกิจกรรมสังคมสงเคราะห์ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ มีโรงพยาบาลเพื่อคนยากจน หรือว่ามีการจัดหางานให้แก่คนยากจน ดังนั้นบทบาทอันหนึ่งที่ศาสนามีตลอดคือ ด้านช่วยเหลือชีวิตความเป็นอยู่ ด้านปัจจัยสี่ ด้านวัตถุ แม้ในบางครั้งไม่ให้วัตถุแต่ได้ให้ความหวังเรื่องวัตถุคำกล่าวของ พระไพศาล วิสาโล (2547)

บทบาทด้านการตอบสนองความต้องการทางสังคมคือ การมีกลุ่ม มีผู้คนที่เข้าร่วมสังกัด มีกัลยาณมิตร เพราะมนุษย์ต้องการเพื่อน ต้องการกลุ่ม ซึ่งกลุ่มไม่ได้ช่วยเฉพาะในเรื่องการทำบุญเท่านั้นแต่ช่วยกันทั้งในเรื่องการทำมาหากิน การกู้ยืมเงินกันได้ อันนี้คือบทบาทของศาสนาปรากฏการณ์นี้ชัดเจนมากเมื่อเกิดการอพยพเข้ามาในเมืองคำกล่าวของ พระไพศาล วิสาโล (2547)

ประเด็นที่สาม คือการตอบสนองด้านจิตวิญญาณ เช่น การต้องการที่พึ่ง การต้องการความปรารถนาที่จะรู้สึกมั่นคง โดยเฉพาะในโลกที่แปรเปลี่ยน วุ่นวาย คนก็จะรู้สึกว่าต้องการอะไรที่มันเป็นหลักยึด เพราะว่าคนต้องการอะไรที่มั่นคง มีที่พักพิง หรือสามารถอธิบายได้ว่าทำไมโลกถึงได้วุ่นวายขนาดนี้ ความต้องการคำตอบที่ทำให้เขารู้สึกมั่นคง มั่นใจ ยิ่งในยุคความเสื่อมถอย มนุษย์เข้าหาศาสนามากขึ้น โดยเฉพาะนักธุรกิจเมื่อเขารู้สึกว่าชีวิตเขาเสี่ยงมาก และเขาก็ไม่สามารถหาความแน่นอนอะไรได้ เขามีความรู้จำกัด ทำให้ต้องไปหาศาสนา หรือกลุ่มไสยศาสตร์ และความต้องการทางด้านจิตวิญญาณนั้นก็อาจเป็นการต้องการตอบสนองตัวตน ความต้องการที่หาทางแก้ปัญหาตัวตนบางอย่าง ความรู้สึกถึงชีวิตที่มันไร้ค่า หรือความต้องการให้ตัวตนของเรามีความต่อเนื่อง อันนี้เป็นสิ่งที่ศาสนาทำมาตลอดคำกล่าวของ พระไพศาล วิสาโล (2547)

การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์นอกจากเป็นการนำเสนออุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาและสามารถสะท้อนความเป็นไปของพระพุทธศาสนากับสังคมไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแล้ว ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์ประเด็นที่น่าสนใจในความเป็นไปของพระพุทธศาสนาได้หลายประเด็น คือ

ประเด็นแรก กระแสความนิยมของพระพุทธศาสนาไม่ได้รับความนิยมน้อยลงไปถึงแม้ว่าในบางคราวจะมีการนำเสนอข่าวที่เป็นด้านลบแต่การนำเสนอด้านลบจะเป็นประโยชน์ให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยอาศัยกระแสสังคมที่เมื่อไม่ได้รับการยอมรับและมองว่าเป็นเรื่องที่ต้องแก้ไข และเข้มงวดมากขึ้น ก็จะได้รับการปรับแก้เพื่อให้ถูกต้องและดีจนเป็นที่ยอมรับได้ของสังคม

ประเด็นที่สอง อุดมการณ์ในด้านหลักคำสอนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนามีการปรับและตรวจสอบกันเองเพื่อให้เป็นไปตามหลักการของศาสนาคือเพื่อความเป็นอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขโดยสื่อทั้งทางหนังสือพิมพ์ และสื่ออื่น ๆ จะทำหน้าที่ชี้ประเด็นที่ควรตำหนิเพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข และสิ่งดีที่สมควรทำก็ได้รับการส่งเสริมให้ทำยิ่งๆขึ้นไปโดยมีกรมศาสนาที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเป็นหน่วยงานออกกฎและจัดระเบียบเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้กับสังคม

ประเด็นที่สาม หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาไม่เคยล้าสมัยและสามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง คือเป็นการเปิดมุมมองในแง่ต่าง ๆ ทำความเข้าใจกับปัญหา และสอดแทรกคำสอนเพื่อใช้อธิบายปัญหาและให้ทางออกโดยอาศัยกฎธรรมชาติที่ว่าด้วยหลักเหตุและผล

ประเด็นที่สี่ ลึกเข้าไปถึงในระดับจิตใจ พุทธศาสนาเน้นในเรื่องของการพัฒนาจิตใจเพื่อทำให้เกิดปัญญา และส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานในจิตใจในด้าน ความอดทน ขยัน ประหยัด การมีเมตตาเอื้อเฟื้อต่อคนในสังคม คำสอนเพื่อให้คนได้มีการพัฒนาในระดับจิตใจนี้เองทำให้พระพุทธศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน

จากประเด็นทั้งหมดที่กล่าวมาทำให้สามารถอภิปรายทิศทางความเป็นไปของพระพุทธศาสนาที่จะเป็นไปในอนาคตได้ว่า พระพุทธศาสนาจะยังคงอยู่คู่กับสังคมไทยไปได้ด้วยดีเพราะสังคมไทยคนไทยเอาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นที่ตั้งต้นในการพิจารณาแยกแยะแก้ปัญหากระแสสังคมที่เปลี่ยน ไปมีผลต่อศรัทธา ความเชื่อมั่นและการนับถือพุทธศาสนาในสังคมไทย การนำเสนอข่าวในแง่ดีมีผลไม่มาก ในขณะที่ข่าวในแง่ลบก็จะเป็นการกระตุ้นให้คนสังคมช่วยกันสอดส่องดูแล ประกอบกับพระพุทธศาสนาได้รับการสนับสนุนและจัดระเบียบจากภาครัฐทำให้มีความเข้มแข็งและน่าเชื่อถือพระพุทธศาสนายังคงเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจและเป็นอุดมการณ์ในการใช้ชีวิตของสังคมไทยทั้งในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต

5.2.3 นำเสนอแนวคิดเพื่อให้นักการสื่อสารการตลาดในยุคดิจิทัลได้ทราบถึงภาพของพระพุทธศาสนาและสามารถนำมาปรับใช้ในการสื่อสารทางการตลาด

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส และพระมหาหรรษา นิธิบุณยากร (2555) กล่าวว่า สิ่งที่ทุกท่านเห็นสอดรับกันประการหนึ่งเกี่ยวกับ “จุดอ่อนของการตลาด” คือ “การตลาดกระตุ้นตัวตัณหา พระพุทธศาสนากระตุ้นตัวธรรมฉันทะ” ดังนั้น ส่วนใหญ่ การตลาดมักจะเน้น “โฆษณา” กระตุ้นอารมณ์ (Emotion) เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความอยาก และตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า มากกว่าคำนึงถึงคุณค่าของการใช้จริง (Function) ด้วยเหตุผลนี้ จึงเป็นที่มาของคำว่า “กิเลสมาร์เก็ตติ้ง” เพราะให้ความใส่ใจ และกระตุ้นตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ให้จำเริญและเพลิดเพลินกับรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ และอารมณ์

ดังจะเห็นได้ว่า “การตลาดจะเน้นเสมอว่าต้องทำให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกว่าแตกต่าง และได้รับการปฏิบัติที่แตกต่าง” เพราะธรรมชาติของลูกค้าที่มีกำลังซื้อจะซื้อความแตกต่าง และความสะดวกสบายในการเข้าถึงสินค้าและการบริการที่ดีกว่า ด้วยเหตุนี้ เจ้าของสินค้าและบริการจึงเน้นที่จะสนองตอบ และการปฏิบัติต่อลูกค้าที่มุ่งหวังจะได้รับการบริการที่แตกต่าง และเพื่อให้ได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างจึงมีความจำเป็นต้องจ่ายในราคาที่แตกต่าง จากเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงมีความจำเป็นต้องแบ่งกลุ่มลูกค้า (Segmentation) โดยการจัดกลุ่มคนออกเป็นบัตรทอง บัตรเงิน และบัตรธรรมดา หรือชั้นหนึ่ง ชั้นธุรกิจ และชั้นประหยัด แม้ว่าลูกค้าจำนวนตั้งใจจ่ายเพื่อแลกกับความสะดวกสบายและเข้าถึงการบริการที่ดีกว่า อย่างไรก็ดี จากตัวแปรดังกล่าว การตลาดอาจจะทำให้เราเห็นแง่มุมในเชิงลบ ๒ ประเด็นใหญ่ คือ (๑) ความไม่เท่าเทียมกันในสังคมระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ทั้งการเลือกปฏิบัติ สถานะทางสังคมที่แตกต่าง ช่องว่างระหว่างความรวยกับจน และโอกาสในการเข้าถึงการบริการที่ไม่เสมอภาคเนื่องจากมีกำลังซื้อน้อยกว่า (๒) หลายคนกำลังซื้ออัตตามาประดับตัวเอง โดยการซื้อเกียรติยศ ซื้อความมีหน้ามีตาในสังคม ว่าเป็นกลุ่มคนพิเศษ ด้วยเหตุนี้ การตลาดในบางมุมจึงหมายถึงการทำการศึกษาและเข้าใจกิเลสของมนุษย์ แล้วนำกิเลสมนุษย์มาสร้างมูลค่าเพิ่มให้เป็นรูปธรรมที่คนสามารถเข้าถึงและสัมผัสได้ ดังที่ Kotler (n.d.) พยายามจะสรุปว่า “การตลาดเป็นการสร้างสรรค์ และนำเสนอคุณค่าบางอย่างที่เป็นที่พอใจของอีกฝ่ายเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน” ฉะนั้น “การตลาดจึงเป็นการหาจุด และสนองความต้องการของมนุษย์”

จุดเด่นในเชิงบวกที่น่าสนใจประการหนึ่งของการตลาดคือ การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Creation) ให้แก่สินค้า ผลิตภัณฑ์ (Product) ด้วยการจัดทำหีบห่อให้น่าสนใจ (Packaging) และการบริการ (Service) โดยการค้นหาจุดเน้นของตัวเอง Positioning) เพื่อฉีกแนวให้ผู้บริโภค หรือลูกค้าเห็นความแตกต่าง (Differentiation) ของสินค้าอย่างเห็นได้ชัดว่ามีความโดดเด่นอย่างไร ทั้งสี กลิ่น (Mood & Tone) คุณภาพของสินค้า ตราสินค้า และการบริการ จนนำไปสู่การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและการบริการในที่สุด ดังนั้น หลักการนี้ จึงเริ่มต้นจากการทำให้ลูกค้าจดจำได้ง่าย

(Perception) ว่าต้องการจะสื่ออะไร เพื่อนำไปสู่การตระหนักรู้ว่า สินค้ายี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่งมีความสำคัญต่อการตอบสนองทางอารมณ์และคุณค่าแท้ (Awareness) และตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและการบริการ (Action) ในหลายสถานการณ์ การตลาดที่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ เกิดจากการที่เจ้าของสินค้าทำให้ “ลูกค้ารับรู้ แต่ลูกค้าไม่เคยรู้สึก” ว่าเพราะเหตุใดสินค้านั้นจึงมีความจำเป็นและสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกซื้อ

หากนำหลักการ และภาษาของการตลาดมาอธิบายในมิตินี้ พระพุทธศาสนาเคยใช้หลักการ “Differentiation” ในสมัยพุทธกาล (อาจเรียกชื่อไม่เหมือนกัน) เช่น เรื่อง จากวรรณะที่พระเจ้าสร้างมาเป็นการจัดแบ่งตามหน้าที่ทางสังคม กรรมและการเกิดใหม่ พระพรหมจากผู้สร้างโลกมาเป็นผู้อาราธนาธรรม และพรหมวิหาร จากโมกษะมาเป็นนิพพาน และการบูชายัญด้วยสัตว์มาเป็นการปฏิบัติตามไตรสิกขา ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แม้พระองค์จะเป็นกษัตริย์ แต่ได้ออกแบบสังคมสงฆ์ให้สอดรับกับประชาธิปไตย ทั้งอุดมการณ์ ระบบ และวิถีประชาธิปไตยได้อย่างน่าอัศจรรย์ใจยิ่ง การทำหีบห่อผลิตภัณฑ์ (Dhamma Packaging) ได้มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภค (Customers need) แล้วหลังจากนั้นจึงการออกแบบ และนำเสนอให้สอดรับกับผู้บริโภค และลูกค้า (Consumers & Customers) เช่น ธรรมะสำหรับชาวนาในกสิกสูตร ธรรมะสำหรับคนฝึกม้า ธรรมะสำหรับพ่อค้าในวาณิชชสูตร ทั้งวิสัยทัศน์ ความเชี่ยวชาญ และความสัมพันธ์ ธรรมะสำหรับคนมีความทุกข์ที่นางวิสาขาสูญเสียหลานสาว ธรรมะสำหรับผู้ปกครอง: ทศพิธราชธรรมฯลฯ

จากงานวิจัยนี้ที่ได้นำเสนอในเรื่องของภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาในประเด็นต่าง ๆ ทำให้ได้เห็นว่าชาวไทยนับถือพระพุทธศาสนาอย่างไร และพระพุทธศาสนาแบบไทยเป็นอย่างไรในสังคมคนไทยพุทธ อย่างไรก็ดีถ้าจะมองในมุมมองของนักการตลาดที่จะใช้เพื่อการสื่อสารและพัฒนาองค์กร ก็ต้องทำความเข้าใจกับลักษณะสำคัญที่ทำให้ความเป็นศาสนาคงอยู่ได้ และนำลักษณะสำคัญเหล่านี้มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับองค์กรในด้านการตลาดจากภาพสะท้อนของพุทธศาสนานี้ผู้วิจัยได้เห็นความสอดคล้องกันของลักษณะสำคัญที่ทำให้เป็นศาสนามี 6 ลักษณะด้วยกัน คือ 1) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม 2) การเอาชนะศัตรู 3) ตำนาน 4) ความยิ่งใหญ่อลังการ 5) สัญลักษณ์ และ 6) ความลึกลับซึ่งถ้ามองว่าพระพุทธศาสนาเป็นแบรนด์หนึ่งที่ประสบความสำเร็จ ก็ควรที่จะนำลักษณะสำคัญเหล่านี้มาปรับใช้กับองค์กรของนักการตลาดได้ด้วย ดังนี้

1) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มความรู้สึกแบบนี้เป็นพื้นฐานของทุกศาสนาและจำเป็นต้องมีที่สุด คือเป็นกลุ่มคนที่คิดแบบเดียวกัน เชื่อในอุดมการณ์เดียวกัน มุ่งประโยชน์ในทิศทางเดียวกัน และทำกิจกรรมร่วมกันแบบเดียวกัน ดังเช่น ศาสนพิธีต่าง ๆ ที่ผู้คนมาทำด้วยกันประกอบพิธีกรรม ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขึ้นมาได้ ยกตัวอย่างเช่น งานกีฬาสีโรงเรียน แม้ว่าจะเป็นเพื่อนชั้นเดียวกันแต่เมื่อมีการแยกสีกีฬาก็ทำให้รู้สึกว่าไม่ใช่พวก ในขณะที่รู้สึกเป็นพวกกับรุ่นพี่ที่สีเดียวกัน การชุมนุมประท้วง หรือกลุ่มอาสาสมัครอะไรสักอย่าง โดยคนที่เข้าร่วมหรือสมาชิก จะได้รับ

ความมีน้ำใจ เห็นอกเห็นใจ บรรยากาศเป็นมิตร เกื้อกูลกัน รู้สึกถึงความเป็นพวก เพราะความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มนั่นเอง

การเป็นกลุ่มเป็นพวกนี้ก็ต้องมีผู้นำ ในทางศาสนาก็จะมีศาสดาซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมความเชื่อและหลักการ โดยจะมีอิทธิพลต่อสาวกจะขอยกตัวอย่างเช่น อาจจะพูดถึงศิลปินที่มีผู้ชื่นชอบมาก ศิลปินคนนั้นก็จะกลายเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมเฉพาะกลุ่มได้ทันที ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตัว วิธีคิด ทุกอย่างที่เป็นศิลปินคนนั้น หรือแม้กระทั่งสินค้าที่วางขาย ก็สามารถซื้อได้โดยไม่สนใจคุณค่า หรือความคุ้มค่า ในทางการตลาดก็ควรสื่อสารกับลูกค้าหรือผู้บริโภคให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของผู้นำองค์กร และวิสัยทัศน์ทำให้ผู้บริโภครู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับแบรนด์ให้ได้ ถือว่าได้ใจผู้บริโภค

2) การเอาชนะศัตรูศาสนาทุกศาสนาต่างก็มีศัตรูของศาสนา ข้อดีข้อหนึ่งของการมีศัตรูคือศัตรูทำให้เกิดความสามัคคี เมื่อคนเรามีศัตรูร่วมกันความสามัคคีก็จะเกิดขึ้นตามมา และถึงแม้ว่าคนเหล่านั้นจะเคยเป็นศัตรูกันมาก่อนมีความขัดแย้งกันเอง แต่ถ้ามีศัตรูใหม่เข้ามาและจะทำให้เสียประโยชน์กับทุกฝ่าย กลุ่มคนที่เคยเป็นศัตรูกันก็จะจับมือกันขึ้นมาและร่วมกันแก้ไขปัญหา หรือขับไล่ศัตรูก่อนหรืออาจจะไม่ถึงกับเป็นศัตรูก็ได้แต่เป็นอีกอันที่มาเทียบเคียง ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกเปรียบเทียบในเชิงแข่งขันไปในตัว

ดังนั้นถ้ามองในมุมของการตลาด การที่มีแบรนด์ ๆ หนึ่งให้เป็นอันดับหนึ่ง ก็ย่อมจะมีแบรนด์รองลงมาเป็นศัตรูคือเป็นคู่แข่งขันในทางการค้า ถ้ามีแบรนด์ ๆ เดียวก็จะไม่เกิดการเปรียบเทียบ และผู้บริโภคก็ไม่เห็นความแตกต่างและความภูมิใจในแบรนด์ แบรนด์ก็ไม่มีความโดดเด่นไม่เป็นที่น่าสนใจ ดังนั้นการมีแบรนด์คู่แข่งจะทำให้กลุ่มคนที่ชื่นชอบแบรนด์เหล่านั้น หลงยึดติดกับแบรนด์มากยิ่งขึ้น

3) ตำนานเป็นสิ่งที่ต้องมีคู่กันกับทุกศาสนาเพราะศาสนาส่วนมากเกิดขึ้นมานานแล้ว และศาสนาต่าง ๆ มักจะมีเรื่องเล่าเป็นตำนานส่วนใหญ่ก็มักเป็นเรื่องความลี้ลับ อิทธิฤทธิ์ และพลังที่เหนือธรรมชาติอยู่ในตำนานนั้น ๆ ซึ่งก็จะมีบางส่วนเข้ากันกับลักษณะของศาสนาในเรื่องของการสร้างความยิ่งใหญ่

เมื่อมองในมุมของการตลาด สินค้าแบรนด์ดังหลายยี่ห้อ มักจะมีการเล่าเรื่องถึงที่มาของสินค้า ขั้นตอนการผลิต ความยากลำบากต่าง ๆ กว่าจะมีมาถึงวันนี้ได้ ซึ่งภาษานักการตลาดมักจะเรียกว่า Story หรือการสร้างเรื่องราว การมีเรื่องราวทำให้ผู้บริโภคเห็นถึงความพิเศษ ชวนให้เกิดความสนใจในแบรนด์มีจุดเด่นทำให้ดูดีกว่าแบรนด์คู่แข่ง นักขายสามารถขายสินค้าได้ง่ายขึ้น เพราะการมีตำนานของสินค้าทำให้สินค้ามีคุณค่า มีความพิเศษเฉพาะของตัวผลิตภัณฑ์ ผู้บริโภคก็จะมีโอกาสคล้อยตามมากขึ้น ซึ่งก็หมายถึงยอดการขายที่เพิ่มขึ้น

4) ความยิ่งใหญ่อลังการ สามารถเป็นได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม ด้านรูปธรรมเป็นสิ่งที่จับต้องได้ จะเป็นสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่ทุกศาสนาจะมีสิ่งก่อสร้างที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ในด้านของนามธรรมก็คือการเล่าตำนานที่เหนือธรรมชาติ ฟังแล้วรู้สึกว่ายิ่งใหญ่ มหัศจรรย์ ทรงคุณค่า

ในมุมของการตลาด การสร้างความยิ่งใหญ่มักจะทำควบคู่กันทั้งรูปธรรมและนามธรรมถึงจะได้ผล ด้านรูปธรรมก็คือการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การออกแบบโลโก้หรือยี่ห้อตราสินค้า ด้านนามธรรมก็คือการสร้างเรื่องราวที่ทำให้รู้สึกยิ่งใหญ่ เช่น ความยากในการผลิต ที่มาของวัตถุดิบ เป็นต้น ตัวอย่างในเรื่องนี้เช่น ศรีจันทร์ เครื่องสำอางเพื่อผิวคนไทย

"บริษัท ศรีจันทร์สหโอสถ จำกัด (2558) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1948 ได้ดำเนินธุรกิจในการผลิตและจำหน่ายเวชภัณฑ์ยาและเครื่องสำอางที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องยาวนานมามากกว่า 70 ปี จึงทำให้แบรนด์ "ศรีจันทร์" เป็น 1 ในแบรนด์เครื่องสำอางที่เก่าแก่ที่สุดของไทย ศรีจันทร์มีผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นที่นิยมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ คือ แป้งศรีจันทร์ทรานสลูเซนท์ (Srichand Translucent Powder) เป็นแป้งฝุ่นโปร่งแสงเนื้อละเอียดบางเบามาพร้อมกับคุณสมบัติโดดเด่นในการควบคุมความมันอันเป็นเอกลักษณ์ของ "ศรีจันทร์" จึงทำให้แป้งศรีจันทร์ทรานสลูเซนท์เป็นแป้งฝุ่นที่ขายดีที่สุดในประเทศไทยในปี 2015 และในปีนี้ ปี 2017 เราได้ขยาย Line Products ที่หลาก หลายมากขึ้นเพื่อเป็นแบรนด์ที่อยู่คู่กับความสวยของผู้หญิงไทยและผู้หญิงทั่วโลก ปัจจุบันมีจำหน่ายที่ วัตสัน บูธ อีฟ แอนด์ บอยด์ เซเว่นอีเลฟเว่น ดิวตี้ฟรี ศรีวารี In Flight การบินไทย แอร์เอเชีย สยามเจมรอยัลเจม ห้างสรรพสินค้าและร้านค้าชั้นนำทั่วประเทศไทย และอีก 5 ประเทศในเอเชีย"

5) สัญลักษณ์ หมายถึง ภาพลักษณ์ที่สื่อถึงศาสนานั้น ๆ ทุกศาสนามักจะมีสัญลักษณ์ประจำศาสนาสัญลักษณ์ในที่นี่ไม่จำเป็นต้องเป็นรูปภาพ เป็นอะไรก็ได้ที่เมื่อเราคิดถึงอันหนึ่งก็จะทำให้คิดถึงอีกอันหนึ่งควบคู่กันไปทันทีเช่น ศาสนาพุทธ ถ้าเป็นคนไทยอาจนึกถึงวัด ในขณะที่ชาวต่างชาติตะวันตกอาจนึกถึงการนั่งสมาธิ หรือศาสนาคริสต์ ก็จะนึกถึง พระเยซู ดังนั้นสัญลักษณ์ในศาสนาเดียวกันสัญลักษณ์ที่เป็นสามารถแตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน

ในมุมของการตลาด ภาพลักษณ์ของแบรนด์เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ต้องคิดว่าเราจะสื่อสารกับผู้บริโภคอย่างไรให้รับทราบแบรนด์ได้อย่างที่เราต้องการที่จะสื่อสารออกไป ไม่เข้าใจแบรนด์เกินหรือน้อยกว่าความเป็นจริง เพราะจะมีเรื่องของความคาดหวังของผู้บริโภคด้วย การที่นักการตลาดต้องการให้คนจำสัญลักษณ์เกี่ยวกับแบรนด์ ให้ได้เหมือนกันทั้งหมด หรือเข้าใจตรงกันทั้งหมดจะเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เพราะต้องใช้เงินและเวลานานในการจะทำให้คนเห็นและเข้าใจสัญลักษณ์ในแบบเดียวกัน แต่ถ้านักการตลาดต้องการผลในระยะสั้น ต้องการให้คนรู้จักแบรนด์และผูกตัวแบรนด์กับสัญลักษณ์ที่ทุกคนรู้จักอยู่แล้ว แบบนี้จะง่ายกว่ามาก เช่น การใช้ดาราที่มีชื่อเสียงและมีภาพลักษณ์สอดคล้องกับแบรนด์มาโฆษณาสินค้า แต่การสร้างสัญลักษณ์แบบนี้มีข้อเสียคือ แบรนด์ของสินค้าจะได้รับผลกระทบพร้อมกับสัญลักษณ์หรือภาพลักษณ์ของดาราในกรณีที่ดารามีความประพฤติไม่เหมาะสม ถ้าต้องการผลระยะยาวการสร้างสัญลักษณ์เองจะดีที่สุด

6) ความลึกลับ ทุกศาสนาจะมีความเร้นลับอยู่ ก็เนื่องมาจากการมีตำนานที่เหนือธรรมชาติ ทำให้มีหลายเรื่องที่ไม่สามารถอธิบายได้ และโยงความเหนือธรรมชาติให้มีความเกี่ยวข้องพระเจ้า เทวดา พลังวิเศษ อำนาจลี้ลับและสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ จึงทำให้เกิดความลึกลับขึ้น

ในมุมของการตลาด ความลึกลับนั้น ก็คือการสร้างความพิเศษที่เป็นความลับของสินค้า เช่น สูตรลับของโค้กที่ถูกเก็บอยู่ในตู้เซฟลับที่มีมูลค้าหลายล้าน หรือ กรรมวิธีการหมักข้าวญี่ปุ่นเพื่อนำมาเป็นส่วนผสมสำคัญของเครื่องสำอางบางยี่ห้อ เป็นต้น

ในแง่ของการตลาดก็สามารถนำความลึกลับมาใช้สร้างความน่าสนใจให้กับแบรนด์ได้ สิ่งที่น่าสนใจคือ ความลึกลับกับข่าวลือมักเป็นของคู่กันการทำการตลาดนั้น ถ้าสินค้าตัวไหนสร้างข่าวลือได้มาก สินค้าตัวนั้นมักจะเป็นที่สนใจและรู้จักกันอย่างกว้างขวางทันที เช่น บริษัทรถยนต์บางยี่ห้อประกาศวันเปิดตัวรถใหม่และให้ข้อมูลน้อยมาก แต่ในที่สุดก็มีภาพและข้อมูลรั่วออกมาและได้ผลคือคนให้ความสนใจมาก

ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อนักการตลาดทำความเข้าใจในรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ ของความเป็นพระพุทธศาสนาแล้ว สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับการสื่อสารทางการตลาดของบริษัท หรือองค์กรเพื่อเข้าถึงผู้บริโภคได้ดีและมีประสิทธิผลยิ่ง ๆ ขึ้นได้

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

งานวิจัยครั้งนี้เป็นไปเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของข่าวหรือคอลัมน์ การนำเสนอก็จะถูกนำเสนออยู่ในหลักการของอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนาแบบใดแบบหนึ่ง เมื่อผู้อ่านได้ทำความเข้าใจในงานวิจัยนี้แล้วจะสามารถเข้าใจถึงการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ว่าอาศัยอุดมการณ์ใดที่มานำเสนอและวิเคราะห์ได้ถึงภาพสะท้อนของพระพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่บนเนื้อหาของข่าวหรือคอลัมน์เดียวกัน

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) การทำการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากหน้าหนังสือพิมพ์เพียงสื่อเดียว ยังมีสื่ออื่นที่ควรนำมาทำการศึกษาเพิ่มเติมเช่น สื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่อทางอินเทอร์เน็ต

2) ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านและนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อให้เห็นมุมมอง และความเห็นของผู้อ่านด้วย เพราะการนำเสนอผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของข่าวหรือคอลัมน์ก็ตาม เป็นการสื่อสารทางเดียวของผู้ส่งสาร การได้รับความคิดเห็นจากผู้อ่านจะทำให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3) การศึกษาเรื่องการนำเสนอพระพุทธศาสนาผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์เป็นการศึกษาวิเคราะห์ที่ตัวเนื้อสารที่ถูกส่งผ่าน ดังนั้นการศึกษาในครั้งต่อไปหากว่าได้มีการศึกษามุมมองของทางสื่อมวลชน ผู้ทำข่าว คนเขียนคอลัมน์ ว่ามีวิธีการ กระบวนการ แนวคิด และนโยบายในการนำเสนอว่าเป็นเช่นไร ก็จะทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

BANGKOK UNIVERSITY • FOUNDED 1962 •

บรรณานุกรม

กาญจนา แก้วเทพ. (2549). *ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโปรดักส์.

สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร์. (2518). *พระอภัยมณี: การศึกษาในเชิงวรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพการพิมพ์.

คูณ โทขันธ์. (2545). *พุทธศาสนากับสังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

คำผุย พลลือชา. (2543). *ความเชื่อเรื่องนาคในกระบวนการทำนาของชาวนาลาว: กรณีศึกษาชาวนาบ้านสีฐานใต้ อ.เมือง หาดทรายฟอง จ.กำแพงนครเวียงจันทร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชาย โพสิตา. (2559). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.

ชายนำ ภาววิมล. (2538). *พุทธพาณิชย์: ผลกระทบจากการใช้สื่อมวลชนในการโฆษณาเพื่อจำหน่ายพระเครื่องที่มีต่อทัศนคติความเชื่อของพุทธศาสนิกชนในเรื่องสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิพากาญจน์ ประภารัตน์. (2551). *การศึกษาวิเคราะห์เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ธำรงค์ กาญจนธานี. (2527). *วิเคราะห์วรรณกรรมนิทานท้องถิ่นภาคใต้*. กรงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2545). *พระพุทธศาสนาในความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง.

บุญลือ วันทายนต์. (2529). *สังคมวิทยาศาสนา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บริษัท ศรีจันทร์สหโอสถ จำกัด. (2529). สืบค้นจาก https://srichand.co.th/.

ประภาภรณ์ รัตโน. (2552). *การนำเสนออุดมการณ์ทางพุทธศาสนาของหนังสือพิมพ์รายวัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประยงค์ สุวรรณบุบผา. (2537). *สังคมปรัชญา: แนวคิดตะวันนออก-ตะวันตก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ปรีชา ช้างขวัญยืน. (2538). *ปรัชญาแห่งอุดมการณ์ทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชา วงศาสุลักษณ์. (2536). *บทบาทของสื่อมวลชนที่สร้างเสริมคุณค่าให้กับพระเครื่องและพระบูชา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2539). *ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ*. สืบค้นจาก https://sites.google.com/site/nan5481136086/hnwy-thi-2/1-2.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2543). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2544). *พุทธธรรม (ฉบับเดิม)*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลคำศัพท์* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระพรหมวชิรญาณ. (2547). ความเชื่อโหราศาสตร์กับพระพุทธศาสนาในสังคมไทย. *วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษย์ศาสตร์*, 323-335.

พระไพศาล วิสาโล. (2552). *พระพุทธศาสนาไทยในอนาคต: แนวโน้มและทางออกจากวิกฤต* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง.

พระราชวรมุนี (ประยุทธ ปยุตฺโต). (2529). *ธรรมนูญชีวิต พุทธจริยเพื่อชีวิตที่ดีงาม*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). สืบค้นจาก http://www.royin.go.th/dictionary/lookup_domain.php.

ฟื้น ดอกบัว. (2542). *พระพุทธศาสนากับคนไทย*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.

ภณกุล ภวคุณวรกิตติ์. (2555). *พุทธพาณิชย์และไสยพาณิชย์ในพุทธศาสนาเชิงปฏิบัติของไทย: กรณีศึกษาวัดในจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Moreminimore.com. (2560). *ศาสนากับการตลาด ความเหมือนที่แตกต่าง*. สืบค้นจาก https://moreminimore.com/ศาสนากับการตลาด-ความเหมาะ/.

ยุพดี จรัณยานนท์. (2522). *การศึกษานิทานชาวบ้าน ตำบลจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์*. กรงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

รัตนาวดี เทพช่วยสุข. (2539). *การรับรู้ของชาวพุทธต่อภาพลักษณ์ของพระสงฆ์กับการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วศิน อินทสระ. (2537). *ชาวพุทธกับวิกฤติศรัทธา*. กรุงเทพฯ: ปัญญา.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (ม.ป.ป.). *วิถีชีวิต*. สืบค้นจาก https://th.wikipedia.org/wiki/

ศูนย์สันสกฤตจัดสาธิต สะเดาะเคราะห์แบบเขมร. (2560, 2 มิถุนายน). *ไทยรัฐออนไลน์*. สืบค้นจาก https://www.thairath.co.th/content/959477.

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/Ebook/Ebook.php.

สร้างภาพลักษณ์พุทธศาสนา เน้นประชาสัมพันธ์เชิงรุก-เผยแพร่ข้อมูลพระดี. (2559, 2 มิถุนายน). *ข่าวสด*. สืบค้นจาก http://daily.khaosod.co.th/view_news.php?newsid=TUROaWRXUXdNVEF5TURZMU9RPT0=&sectionid=TURNd053PT0=&day=TWpBeE5pMHdOaTB3TWc9PQ==.

สมภาร พรมทา. (2547). *กิน: มุมมองของพุทธศาสนา.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนุมานราชธน, พระยา. (2524). *การศึกษาเรื่องประเพณีไทย*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

อภิญญา เฟื่องฟูสกุล. (2551). *มานุษยวิทยาศาสนา: แนวคิดพื้นฐานและข้อถกเถียงทางทฤษฎี*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรทัย พนาราม. (2545). *สื่อมวลชนกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

iQNewsClip. (2560). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

iQNewsClip. (2559). สืบค้นจาก https://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx.

Grossberg, L., Wartella, E., & Whitney, D. C. (1998). *Media making: Mass media in a popular culture*. CA: Sage.

Lasswell, H. D. (1948). The structure and function of communication in society. In L. Bryson (Ed.), *The communication of ideas* (pp. 37-51). NY: Harper & Row.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นายธนิต อมรวิทยกิจเวชา

อีเมล dowardspiralz@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2538	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2535	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
พ.ศ. 2531	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2560	ผู้จัดการการตลาด บริษัท แหลมทองพัฒนาการยนต์ จำกัด
พ.ศ. 2555	วิศวกรฝ่ายขาย บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

วันที่ 3 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) ธนิต อมรวิทยกิจเวชา อยู่บ้านเลขที่ 136
ซอย – ถนน พระราม 2 ตำบล/แขวง จอมทอง
อำเภอ/เขต จอมทอง จังหวัด กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10150
เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว 7590300138
ระดับปริญญา ☐ ตรี ☑ โท ☐ เอก
หลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การสื่อสารการตลาดดิจิทัล คณะ นิเทศศาสตร์
ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ" ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110 ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ" อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์หัวข้อ การนำเสนอพระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัล ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (ต่อไปนี้เรียกว่า "สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์")

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มีกำหนดระยะเวลาในการนำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางาน ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการกระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาลิขสิทธิ์ในสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่นๆ เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือโฆษณาได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดและชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญานี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญานี้โดยละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(ธนิต อมรวิทยกิจเวชา)

ลงชื่อ.....ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(อาจารย์อัฏฐิภา จุลพิสิฐ)
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและศูนย์การเรียนรู้

ลงชื่อ.....พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤติกา ลิ้มลาวัลย์)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลงชื่อ.....พยาน
(ดร.ปฐมา สตะเวทิน)
ผู้อำนวยการหลักสูตร/ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร